

fögderisekreterare i Västerviks fögderi (+ 75 840 kr.).

7. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för främst omkostnader (+ 89 500 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 8. Löne- och prisomräkning m. m. 701 438 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 577 518 kr.

9. Medel bör anvisas för en kontorist och en expeditivsvakt i Oskarshamns distrikt (+ 37 500 kr.).

10. Viss uppräknig av medelstilldelningen behövs för omkostnader bl. a. i samband med flyttning av kronofogdemyndigheterna i Oskarshamns och Västerviks distrikt (+ 250 310 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 10 899 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 3 587 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 2 706 000 kr. eller sammanlagt 17 192 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare en förste länsnotarie på uppördssektionen vid länsstyrelsen (2). Jag har vidare beräknat 67 000 kr. för flyttning av lokala skattemyndigheten i Oskarshamns fögderi (7).

Länsstyrelsen i Gotlands län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 895 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 761 000 kr.

2. Medel bör anvisas för ett biträde samt en landskanslist på sektionen för övriga ärenden, en förste landskanslist på uppördssektionen och en taxeringsassistent på taxeringssektionen (+ 116 340 kr.).

3. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för bl. a. mervärdeskattearbetet och omkostnader (+ 121 004 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e n. 4. Löne- och prisomräkning m. m. 243 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 197 000 kr.

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e n. 5. Löne- och prisomräkning m. m. 183 500 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 153 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 3 840 000 kr., för lokala skattemyndigheten till 878 000 kr. och för kronofogdemyndigheten till 743 000 kr. eller sammanlagt 5 461 000 kr.

Länsstyrelsen i Blekinge län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 1 888 320 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 506 900 kr.

2. Medel bör anvisas för ytterligare fem biträden och två taxeringsassistenter (+ 160 608 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen	
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	48	—	+1	3	—	—	3	—	—
Övrig personal	121	+7	—	49	—	—	38	—	—
	169	+7	+1	52	—	—	41	—	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	4 958 000	+ 556 428	+ 455 000	1 543 000	+ 72 504	+ 65 000	1 029 000	+ 135 536	+ 52 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 219 100	+1 238 000	—	+ 371 564	+ 370 000	—	+ 267 843	+ 249 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 42 800	+ 8 000	—	—	—	—	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar	74 000	+ 7 100	+ 5 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m.m	10 000	+ 5 000	+ 2 000	3 000	+ 2 000	—	3 000	+ 1 000	+ 1 000
Resersättningar	165 000	+ 40 000	+ 20 000	40 000	—	—	60 000	+ 10 000	+ 6 000
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 245 000	+ 245 000	—	+ 190 000	+ 190 000	—	+ 60 000	+ 60 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	50 000	—	—	5 000	—	—	5 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	395 000	+ 29 000	+ 5 000	162 000	— 12 000	— 28 000	92 000	+ 4 000	+ 4 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	10 000	—	—	—	—	—	12 000	+ 3 000	+ 1 000
Publikationstryck	20 000	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 682 000	+2 144 428	+1 978 000	1 753 000	+ 624 068	+ 597 000	+1 201 000	+ 481 379	+ 373 000

3. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för bl. a. lön till en naturvårdsintendent (+ 95 500 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 4. Löne- och prisomräkning m. m. 663 900 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 561 564 kr.

5. Medelsbehovet i övrigt beräknas minska (− 39 832 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 6. Löne- och prisomräkning m. m. 467 377 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 327 843 kr.

7. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen (+ 14 002 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 7 660 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 2 350 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 1 574 000 kr. eller sammanlagt 11 584 000 kr.

Jag har därvid beräknat medel bl. a. för en byrådirektör på naturvårdssektionen på länsstyrelsen (3). Vidare har jag beräknat 22 000 kr. i engångsutgift för flyttning av lokala skattemyndigheterna i Karlshamns och Ronneby fögderier.

Länsstyrelsen i Kristianstads län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 2 598 296 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 287 000 kr.

2. Medel bör anvisas för elva biträden samt en förste länsnotarie på planeringssektionen och naturvårdssektionen, en byrådirektör och två förste byråingenjörer på naturvårdssektionen, en landskanslist och en tekniker på civilförvarssektionen, en förste taxeringsinspektör, en biträdande länsrevisor och två taxeringsassistenter på taxeringssektionen, en assistent på datasektionen och en expeditionsvakt (+ 666 492 kr.).

3. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för bl. a. naturvårdsverksamhet och länsplaneringsverksamhet (+ 158 784 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 4. Löne- och prisomräkning m. m. 1 053 176 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 795 000 kr.

5. Medel bör anvisas för tre biträden i Hässleholms fögderi, ett biträde och en expeditionsvakt i Klippans fögderi, två biträden i Kristianstads fögderi, en expeditionsvakt i Simrishamns fögderi och tre biträden i Ängelholms fögderi (+ 215 964 kr.).

6. I övrigt beräknas viss ökning av medelsbehovet (+ 129 860 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m. m. 938 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 699 000 kr.

8. Medel bör anvisas för en kronoassistent och ett biträde i ettvar av Hässleholms och Ängelholms distrikt samt en förste kronoassistent och ett biträde i Kristianstads distrikt (+ 144 324 kr.).

9. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen (+ 22 676 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	61	+ 6	—	7	—	—	8	—	—
Övrig personal	198	+17	—	103	+11	—	76	+6	—
	259	+23	—	110	+11	—	84	+6	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	6 906 000	+1 241 572	+ 648 000	2 398 000	+ 439 000	+ 210 000	1 968 000	+ 397 000	+ 99 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 646 000	+1 737 000	—	+ 606 000	+ 600 000	—	+ 504 000	+ 475 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 221 000	—	—	+ 39 000	—	—	+ 35 000	—
Arvoden och särskilda ersättningar	32 000	+ 15 000	+ 10 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	30 000	— 5 000	— 5 000	9 000	+ 1 000	+ 1 000	6 000	+ 1 000	+ 1 000
Resersättningar	285 000	— 7 000	— 7 000	35 000	—	—	140 000	—	—
<i>Expenser</i>									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 370 000	+ 370 000	—	+ 150 000	+ 150 000	—	+ 160 000	+ 160 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	+ 50 000	+ 50 000	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	50 000	+ 10 000	+ 10 000	8 000	—	—	5 000	+ 1 000	+ 1 000
d) Övriga expenser för eget behov	602 000	+ 50 000	+ 4 000	190 000	— 14 000	— 35 000	135 000	+ 7 000	+ 7 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	10 000	+ 2 000	+ 2 000	—	—	—	9 000	—	—
Publikationstryck	15 000	+ 8 000	+ 5 000	—	—	—	—	—	—
	7 930 000	+3 601 572	+2 824 000	2 640 000	+1 221 000	+ 926 000	2 263 000	+1 105 000	+ 743 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 10 754 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 3 566 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 3 006 000 kr. eller sammanlagt 17 326 000 kr.

Länsstyrelsen i Malmöhus län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 6 093 411 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 5 139 569 kr.

2. Arbetet med personalärenden, inköpsärenden, budgetfrågor, anslagskontroll och avlöningar har ökat i sådan omfattning att en förstärkning av personalen är nödvändig. Det är en fråga av hög angelägenhetsgrad att chefen för kameralsektionen får en medhjälpare i högre tjänsteställning, förslagsvis A 28. Därutöver bör sektionen tillföras en länsassistent och ett kvalificerat biträde (+ 115 416 kr.).

3. Vidare bör medel beräknas för 23 biträden samt en förste länsassessor utanför sektionsindelningen på landskansliet, en byrådirektör på länsplaneringsenheten, en länsassessor på allmänna sektionen, en förste länsnotarie på socialsektionen, en naturvårdsassistent och en förste byråingenjör på naturvårdssektionen, en inspektör och en förrådsmästare på civilförsvarssektionen, en biträdande taxeringsintendent, en taxeringsrevisor, två taxeringsassistenter och sju landskanslistor på taxeringssektionen, en avdelningsdirektör på datasektionen samt två expeditionsvakter och en telefonist (+ 1 204 008 kr.).

4. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för främst tillfällig personal och expenser (+ 1 695 012 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 5. Löne- och prisomräkning m. m. 3 863 385 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 3 092 170 kr.

6. Medel bör anvisas för en fögderisekreterare och tre biträden i Hälsingborgs fögderi, en fögderisekreterare i Lunds fögderi samt en fögderisekreterare, två fögderiassistenter och en expeditionsvakt i Malmö fögderi (+ 250 716 kr.).

7. Medelsbehovet beräknas minska genom att ett antal tjänster på övergångsstat och personliga extra ordinarie tjänster i Malmö fögderi avförs från personalförteckningen (− 89 880 kr.).

8. I övrigt behövs viss uppräknig av medelsbehovet för främst tillfällig personal (+ 346 820 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 9. Löne- och prisomräkning m. m. 2 487 204 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 103 232 kr.

10. Medel bör anvisas för en kronofogdesekreterare, en kronoassistent och ett biträde i Eslövs distrikt, två biträden i Hälsingborgs distrikt samt en förste kronoassistent, en kronoassistent, två biträden och två telefonister i Malmö distrikt (+ 244 830 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring Länsstyrelsen	1969/70 Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring Länsstyrelsen	1969/70 Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring Länsstyrelsen	1969/70 Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	118	+11	+2	27	+ 3	—	30	—	—1
Övrig personal	422	+51	—	349	+16	—	208	+14	+1
	540	+62	+2	376	+19	—	238	+14	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	14 296 000	+3 354 000	+1 094 000	7 923 000	+1 216 871	+ 700 000	5 527 000	+1 008 790	+ 256 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+3 463 897	+3 518 000	—	+1 989 642	+1 983 000	—	+1 435 834	+1 335 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 595 672	+ 22 000	—	+ 112 528	—	—	+ 67 398	— 5 000
Arvoden och särskilda ersättningar	52 000	+ 48 680	+ 48 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m.m	50 000	+ 24 600	+ 25 000	26 000	+ 12 000	+ 12 000	24 000	+ 11 000	+ 9 000
Resersättningar	255 000	+ 72 700	+ 140 000	105 000	— 25 000	— 25 000	139 000	+ 75 000	+ 30 000
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+1 080 000	+1 080 000	—	+ 990 000	+ 990 000	—	+ 600 000	+ 600 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	80 000	+ 20 000	+ 20 000	20 000	+ 9 000	+ 5 000	20 000	+ 3 000	+ 2 000
d) Övriga expenser för eget behov	1 713 000	+ 439 000	— 193 000	526 000	+ 66 000	+ 5 000	441 000	+ 28 000	+ 4 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	20 000	+ 2 000	+ 2 000	—	—	—	121 000	+ 15 000	+ 9 000
Publikationstryck	25 000	+ 7 000	+ 7 000	—	—	—	—	—	—
	16 491 000	+9 107 847	+5 763 000	8 600 000	+4 371 041	+3 670 000	6 272 000	+3 244 022	+2 240 000

11. Om tjänsterna under p. 10 inrättas, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (− 71 202 kr.).

12. I övrigt behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst extra tjänster och tillfällig personal (+ 583 190 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 22 254 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 12 270 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 8 512 000 kr. eller sammanlagt 43 036 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare en byrådirektör på kameralsektionen vid länsstyrelsen med huvudsaklig uppgift att handlägga personal- och anslagsfrågor och andra administrativa ärenden (2). Vidare har jag beräknat medel för ytterligare en förste landskanslist på kameralsektionen och en kronoassistent i Eslövs distrikt (2, 10). Å andra sidan har jag räknat med en minskning av medelsbehovet genom indragning av tjänsten som kronofogdesekreterare i Trelleborgs distrikt.

Länsstyrelsen i Hallands län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 2 694 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 229 000 kr.

2. Medel bör anvisas för 14 biträden samt en förste länsnotarie på allmänna sektionen, en landskanslist på länsplaneringsenheten, en civilförsvarsinspektör på civilförsvarssektionen, en byrådirektör och en assistent på naturvårdssektionen, en förste länsnotarie och en landskanslist på prövningsnämndens kansli, en taxeringsintendent, en länsrevisor, en förste taxeringsrevisor, en länsassistent, två taxeringsassistenter och en landskanslist på taxeringssektionen, en förste landskanslist på uppborädssektionen och en expeditiönsvakt (+ 923 460 kr.).

3. I övrigt beräknas viss ökning av medelsbehovet (+ 89 000 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 4. Löne- och prisomräkning m. m. 901 228 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 660 000 kr.

5. Medel bör anvisas för ytterligare ett biträde i Kungsbacka fögderi (+ 22 008 kr.).

6. I övrigt beräknas viss minskning av medelsbehovet, bl. a. genom bortfall av engångsutgifter (− 95 236 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m. m. 700 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 499 000 kr.

8. Medel bör anvisas för en kronokommissarie i Halmstads distrikt och en kronofogdesekreterare i Varbergs distrikt (+ 69 360 kr.).

9. I övrigt beräknas viss minskning av medelsbehovet (− 4 360 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	51	+ 9	—	5	—	—	7	+1	—
Övrig personal	161	+22	—	88	+1	—	45	+1	—
	212	+31	—	93	+1	—	52	+2	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	5 703 000	+1 388 460	+ 547 000	1 782 000	+ 263 000	+ 212 000	1 203 000	+ 270 000	+ 60 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 412 000	+1 438 000	—	+ 465 000	+ 459 000	—	+ 323 000	+ 290 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 212 000	—	—	+ 5 000	—	—	+ 16 000	—
Arvoden och särskilda ersättningar	53 000	+ 11 800	+ 8 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	10 000	+ 3 000	+ 3 000	6 000	—	—	4 000	+ 1 000	+ 1 000
Reseersättningar	190 000	+ 35 000	+ 20 000	20 000	—	—	470 000	—	—
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler	—	+ 605 000	+ 605 000	—	+ 190 000	+ 190 000	—	+ 160 000	+ 160 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	45 000	—	—	4 000	+ 2 000	+ 2 000	5 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	399 000	+ 38 000	+ 17 000	242 000	— 97 000	— 106 000	102 000	— 4 000	— 4 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	5 000	—	—	—	—	—	4 000	— 1 000	— 1 000
Publikationstryck	10 000	+ 2 000	—	—	—	—	—	—	—
	6 415 000	+3 707 260	+2 638 000	2 054 000	+ 328 000	+ 757 000	1 788 000	+ 765 000	+ 506 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 9 053 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 2 811 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 2 294 000 kr. eller sammanlagt 14 158 000 kr.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 9 268 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 7 453 000 kr.

2. Det är nödvändigt att vardera avdelningschefen vid sin sida får en tjänsteman med tillräcklig administrativ kapacitet för att bereda viktigare ärenden rörande administrativa frågor, organisationsundersökningar, rationalisering, anslagsframställningar, personalrekrytering m. m. En tjänst som byrådirektör bör därför inrättas på landskansliet resp. landskontoret, på landskansliet i utbyte mot en tjänst som förste länsassistent (+ 67 056 kr.).

3. Skatteindrivningen övervakas genom uppbördssektionen. Skatterestantierna tenderar att öka med därav föranledda förluster för statsverket. En mer intensifierad inspektions- och kontrollverksamhet är nödvändig. Vidare föreligger behov av medhjälpare till och vikarie för sektionschefen, som bl. a. har att handlägga ärenden om konkurs, ackord, avskrivning av skatt och skatteutjämningsbidrag samt besvär av olika typer. En tjänst som länsassessor bör därför inrättas på uppbördssektionen (+ 56 172 kr.).

4. Vidare bör medel anvisas för 41 biträden, varav ett kvalificerat för telefonväxeln, samt en förste länsnotarie på allmänna sektionen, en länsassistent på planeringssektionen, en förrådsförman på civilförvarssektionen, en länsrevisor, en förste taxeringsassistent och två taxeringsassistenter på taxeringssektionen samt två expeditivsvakter. Dessutom bör vissa tjänster utbytas mot andra (+ 1 147 502 kr.).

5. En gemensam personalvårdsorganisation för de statliga civila myndigheterna i Göteborg föreslås i avvaktan på att statens personalvårdsnämndsorganisation byggs ut till Göteborgsområdet. Kostnaderna föreslås delade mellan länsstyrelsen och Göteborgs universitet. Länsstyrelsens andel i kostnaderna beräknas till 70 000 kr. (+ 70 000 kr.).

6. Ytterligare uppräknig av medelstilldelningen behövs för omkostnader (+ 397 270 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m. m. 4 142 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 3 738 000 kr.

8. Medel bör anvisas för fem landskanslistor och en expeditivsvakt i Göteborgs fögderi, ett biträde i Kungälv's fögderi, en fögderiassistent, ett biträde och en expeditivsvakt i Mölndals fögderi, en fögderiassistent och två biträden i Uddevalla fögderi samt en fögderiassistent i Strömstads fög-

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna			
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		
<i>Personal</i>										
Personal i A 20 och högre lönegrad	127	+ 8	+2	29	—	—	22	+ 1	—	—
Övrig personal.....	539	+44	+1	259	+23	—	239	+16	—	—
	666	+52	+3	288	+23	—	261	+17	—	—
<i>Anslag</i>										
Avlöningar till tjänstemän.....	16 531 000	+ 2 913 000	+1 494 000	10 961 000	+ 916 000	+ 348 000	6 299 000	+1 009 000	+ 315 000	—
Lönekostnadspålägg										
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+ 4 157 000	+4 112 000	—	+2 653 000	+2 601 000	—	+1 572 000	+1 521 000	—
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 292 000	+ 33 000	—	+ 130 000	—	—	+ 109 000	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	33 000	+ 64 000	+ 50 000	—	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	30 000	+ 10 000	+ 10 000	40 000	+ 5 000	+ 5 000	13 000	+ 7 000	+ 5 000	—
Reseersättningar.....	390 000	+ 45 000	+ 45 000	40 000	+ 5 000	+ 5 000	152 000	+ 38 000	+ 15 000	—
Expenser										
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler..	—	+ 3 004 000	+3 004 000	—	+ 955 000	+ 955 000	—	+1 250 000	+1 250 000	—
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	95 000	+ 55 000	+ 50 000	35 000	+ 5 000	+ 3 000	15 000	+ 20 000	+ 10 000	—
d) Övriga expenser för eget behov.....	1 529 000	+ 441 000	+ 68 000	960 000	— 89 000	— 95 000	403 000	+ 42 000	+ 24 000	—
e) Övriga expenser för annat än eget behov	75 000	—	—	—	—	—	134 000	—	—	—
Publikationstryck.....	30 000	+ 25 000	+ 15 000	—	—	—	—	—	—	—
	18 713 000	+11 006 000	+8 831 000	12 036 000	+4 530 000	+3 822 000	7 016 000	+4 047 000	+3 140 000	—

deri, varjämte ett flertal biträdestjänster i Göteborgs fögderi bör bytas ut mot högre sådana tjänster (+ 417 444 kr.).

9. Om tjänsterna under p. 8 inrättas, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (− 74 692 kr.).

10. I övrigt behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst tillfällig personal (+ 95 248 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 11. Löne- och prisomräkning m. m. 3 475 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 931 000 kr.

12. Medel bör anvisas för tre kronokommissarier, tre förste kronoassistenter, två kronoassistenter och sju biträden i Göteborgs distrikt samt två biträden i Uddevalla distrikt (+ 457 192 kr.).

13. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst extra tjänster och tillfällig personal (+ 114 808 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 27 594 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 15 858 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 10 156 000 kr. eller sammanlagt 53 608 000 kr.

Jag har därvid beräknat medel bl. a. för en byrådirektör på kameralsektionen vid länsstyrelsen med huvudsaklig uppgift att handlägga personal- och anslagsfrågor och andra administrativa ärenden (2). Jag har vidare beräknat medel för ytterligare en länsassessor eller byrådirektör på upp- bordssektionen och en förste telefonist för länsstyrelsens telefonväxel (3, 4). Efter samråd med chefen för civildepartementet finner jag frågan om en provisorisk personalvårdsorganisation i Göteborg böra anstå tills ställning tagits till föreliggande betänkande rörande den statliga personalvårdens framtida organisation m. m. (5). Löneomräkningen har jag beräknat till 883 000 kr. för länsstyrelsen (1).

Länsstyrelsen i Älvsborgs län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 805 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 3 077 000 kr.

2. Arbetsbelastningen för upp- bordssektionens chef har ökat. Om en tjänst som länsnotarie i befordringsgång inrättas, kan chefen avlastas och i högre grad engagera sig i indrivningsarbetet. Vidare bör en tjänst som upp- bordsrevisor i A 28 inrättas på sektionen. Innehavaren av tjänsten bör verkställa snabba utredningar åt kronofogdemyndigheterna om skattskyldigs ekonomiska ställning och förutsättningar att reglera de skatteskulder som är i fråga. För att kunna vidta effektiva indrivningsåtgärder bör man införskaffa sådana uppgifter på ett tidigt stadium. Inrättandet av tjänsten kan förutses bli en lönande investering för statsverket (+ 91 344 kr.).

3. Vidare bör medel beräknas för en byrådirektör och en förste byråingenjör på naturvårdssektionen, en förste länsassessor på prövnings-

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	73	+6	+2	10	—	—	11	—	—
Övrig personal	287	—	—	123	+4	—	92	+1	+1
	360	+6	+2	133	+4	—	103	+1	+1
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	9 288 000	+1 969 000	+1 226 000	3 079 000	+ 603 000	+ 400 000	2 493 000	+ 310 000	+ 155 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+2 561 000	+2 397 000	—	+ 826 000	+ 800 000	—	+ 638 000	+ 602 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 71 000	+ 21 000	—	+ 21 000	—	—	+ 7 000	+ 7 000
Arvoden och särskilda ersättningar	43 000	+ 4 000	+ 1 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	30 000	+ 5 000	+ 5 000	7 000	+ 1 000	+ 1 000	6 000	+ 1 000	+ 1 000
Reseersättningar	350 000	+ 120 000	+ 35 000	60 000	+ 15 000	+ 10 000	140 000	+ 6 000	+ 6 000
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 445 000	+ 445 000	—	+ 195 000	+ 195 000	—	+ 130 000	+ 130 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	80 000	—	—	11 000	+ 1 000	+ 1 000	6 000	+ 1 000	+ 1 000
d) Övriga expenser för eget behov	820 000	+ 177 000	+ 125 000	252 000	+ 17 000	— 2 000	146 000	+ 28 000	+ 20 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	15 000	—	—	—	—	—	17 000	+ 8 000	+ 5 000
Publikationstryck	20 000	+ 15 000	+ 10 000	—	—	—	—	—	—
	10 646 000	+5 367 000	+4 265 000	3 409 000	+1 679 000	+1 405 000	2 303 000	+1 129 000	+ 927 000

nämndens kansli, en biträdande länsrevisor på taxeringssektionen och en förste länsassessor utanför sektionsindelningen på landskontoret (+ 375 000 kr.).

4. Om tjänsterna under p. 3 inrättas, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (− 114 744 kr.).

5. I övrigt behövs uppräknig av medelstilldelningen för främst tillfällig personal (+ 1 210 400 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 6. Löne- och prisomräkning m. m. 1 253 792 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 042 000 kr.

7. Viss uppräknig av medelstilldelningen behövs för tillfällig personal (+ 391 208 kr.).

8. Även för omkostnader behövs uppräknig av medelstilldelningen (+ 34 000 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 9. Löne- och prisomräkning m. m. 908 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 775 000 kr.

10. Medel bör beräknas för en förste kronoassistent i Borås distrikt (+ 30 132 kr.).

11. Härutöver behövs uppräknig av medelstilldelningen för främst tillfällig personal (+ 190 868 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 14 911 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 4 814 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 3 735 000 kr. eller sammanlagt 23 460 000 kr.

Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare en länsnotarie och en länsassessor eller byrådirektör på uppöördssektionen samt en biträdande länsrevisor på taxeringssektionen vid länsstyrelsen (2, 3). Vidare har jag beräknat 43 000 kr. för flyttning av lokala skattemyndigheten i Kinna fögderi (8). Jag har även beräknat medel för en förste kronoassistent i Borås distrikt (10).

Länsstyrelsen i Skaraborgs län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 2 445 520 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 016 081 kr.

2. Medel bör anvisas för fyra biträden samt en landskanslist på allmänna sektionen, två byrådirektörer och en inventerare på naturvårdssektionen, en förste länsassessor på prövningsnämndens kansli, en biträdande taxeringsintendent på taxeringssektionen, en landskanslist på uppöördssektionen samt en länsassistent och en assistent på datasektionen (+ 468 336 kr.).

3. I övrigt beräknas viss ökning av medelsbehovet (+ 50 932 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 4. Löne- och prisomräkning m. m. 1 032 427 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 816 168 kr.

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	62	+ 4	—	6	—	—	6	—	—
Övrig personal	178	+14	—	96	+10	—	64	+4	—
	240	+18	—	102	+10	—	70	+4	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	6 528 000	+ 868 307	+ 606 000	2 200 000	+ 262 147	+ 160 000	1 700 000	+ 299 316	+ 85 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 566 671	+1 641 000	—	+ 552 736	+ 543 000	—	+ 442 247	+ 411 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 134 410	—	—	+ 13 432	—	—	+ 5 310	—
Arvoden och särskilda ersättningar	61 000	+ 3 500	+ 1 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	15 000	+ 10 000	+ 10 000	5 000	+ 3 000	+ 3 000	5 000	—	—
Resesättningar	255 000	+ 40 000	+ 25 000	85 000	—	—	140 000	+ 50 000	+ 15 000
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 315 000	+ 315 000	—	+ 250 000	+ 250 000	—	+ 145 000	+ 145 000
b) Beräknad ändring av lokalyror till budgetåret 1969/70 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	50 000	+ 10 000	+ 10 000	6 000	—	—	6 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	550 000	+ 6 900	— 91 000	154 000	+ 8 000	+ 8 000	177 000	+ 59 800	+ 16 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	15 000	—	—	—	—	—	10 000	+ 10 000	+ 6 000
Publikationstryck	20 000	+ 10 000	+ 5 000	—	—	—	—	—	—
	7 494 000	+2 964 788	+2 522 000	2 450 000	+1 089 315	+ 964 000	2 038 000	+1 011 673	+ 678 000

5. Viss uppräknig av medelstilldelningen behövs för tillfällig personal (+ 56 888 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 6. Löne- och prisomräkning m. m. 835 983 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 592 557 kr.

7. Medel bör anvisas för ett biträde i ettvart av Falköpings, Lidköpings, Mariestads och Skövde distrikt samt för byte av tjänsten som kronofogde-sekreterare mot en tjänst som biträdande kronofogde i Skövde distrikt (+ 76 476 kr.).

8. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen, bl. a. för flyttning av kronofogdemyndigheten i Lidköpings distrikt (+ 99 214 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 10 016 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 3 414 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 2 716 000 kr. eller sammanlagt 16 146 000 kr.

Länsstyrelsen i Värmlands län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 777 768 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 3 067 000 kr.

2. Med hänsyn till arbetsbalansen och utvidgningen av arbetsuppgifterna på naturvårdssektionen bör medel anvisas för en naturvårdsintendent, en ingenjör för planeringsverksamhet samt en ingenjör eller kemist (+ 145 092 kr.).

3. Vidare bör medel beräknas för elva biträden samt en förste landskanslist på allmänna sektionen, en förste länsnotarie på planeringssektionen, en taxeringsintendent och två taxeringsassistenter på taxeringssektionen, en länsassistent och en assistent på datasektionen, en byråsekreterare för fastighetstaxering m. m. samt en maskinist (+ 546 252 kr.).

4. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för bl. a. tillfällig personal och särskild arbetskraft för naturvårdsarbete (+ 315 888 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 5. Löne- och prisomräkning m. m. 1 178 520 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 998 000 kr.

6. Medel bör anvisas för ytterligare en telefonist i Karlstads fögderi (+ 20 820 kr.).

7. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för omkostnader (+ 4 660 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 8. Löne- och prisomräkning m. m. 838 368 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 718 000 kr.

9. Medel bör anvisas för en kronoassistent och en telefonist i Karlstads distrikt samt ett biträde i ettvart av Sunne och Kristinehamns distrikt (+ 56 850 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	60	+ 6	+1	11	—	—	6	—	—
Övrig personal	230	+17	—	127	+1	—	82	+3	—
	290	+23	+1	138	+1	—	88	+3	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	7 480 000	+1 294 000	+ 725 000	2 799 000	+ 191 000	+ 170 000	2 126 000	+ 259 000	+ 106 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 817 000	+1 884 000	—	+ 683 000	+ 683 000	—	+ 535 000	+ 513 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 195 000	+ 3 000	—	+ 5 000	—	—	+ 13 000	—
Arvoden och särskilda ersättningar	52 000	+ 28 000	+ 6 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	15 000	—	—	10 000	—	—	6 000	—	—
Resersättningar	295 000	+ 58 000	+ 30 000	95 000	—	—	104 000	—	—
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+1 055 000	+1 055 000	—	+ 310 000	+ 310 000	—	+ 170 000	+ 170 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	100 000	+ 60 000	+ 60 000	7 000	+ 2 000	—	10 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	802 000	+ 263 000	+ 27 000	199 000	+ 13 000	+ 7 000	181 000	+ 19 000	+ 10 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	30 000	+ 10 000	+ 2 000	—	—	—	10 000	—	—
Publikationstryck	25 000	+ 5 000	+ 1 000	—	—	—	—	—	—
	8 799 000	+4 785 000	+3 793 000	3 110 000	+1 204 000	+1 170 000	2 437 000	+ 996 000	+ 799 000

10. Härutöver behövs uppräknig av medelstilldelningen för bl. a. extra tjänster och omkostnader (+ 100 782 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 12 592 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 4 280 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 3 236 000 kr. eller sammanlagt 20 108 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för en byrådirektör på naturvårdssektionen vid länsstyrelsen (2).

Länsstyrelsen i Örebro län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 140 600 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 461 600 kr.

2. Två tjänster som byrådirektör bör inrättas på naturvårdssektionen, varav den ena för allmän naturvård (+ 105 540 kr.).

3. För handläggning av personal- och organisationsfrågor vid länsstyrelsen är de personella resurserna otillräckliga. Medel bör anvisas för en länsassistent (+ 37 716 kr.).

4. Vidare bör medel beräknas för 19 biträden samt en förste länsnotarie och en landskanslist på allmänna sektionen, en länsassessor och en landskanslist på planeringssektionen, en landskanslist på länsplaneringsenheten, en civilförsvarsingenjör, en förste landskanslist och en förrådsförmän på civilförsvarssektionen, en förste taxeringsinspektör, en förste taxeringsrevisor och tre taxeringsassistenter på taxeringssektionen, en länsassistent på datasektionen och en expeditivakt (+ 895 606 kr.).

5. Om tjänsterna under p. 2—4 inrättas, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (— 155 052 kr.).

6. I övrigt behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för främst tillfällig personal och expenser (+ 664 466 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m. m. 950 600 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 845 000 kr.

8. Medel bör beräknas för ett biträde i ettbart av Hallsbergs, Karlskoga och Lindesbergs fögderier samt en fögderiassistent i Örebro fögderi (+ 87 096 kr.).

9. Härutöver behövs uppräknig av medelstilldelningen för främst tillfällig personal (+ 86 304 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 10. Löne- och prisomräkning m. m. 894 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 708 000 kr.

11. Medel bör beräknas för en kronoassistent och ett biträde i Hallsbergs distrikt, två biträden i Karlskoga distrikt och ett biträde i Lindesbergs distrikt (+ 98 100 kr.).

12. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för bl. a. kostnader i samband med flyttning av kronofogdemyndigheterna i Hallsbergs och Karlskoga distrikt (+ 132 900 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	66	+ 6	+2	6	—	—	7	—	—
Övrig personal.....	207	+26	—	102	+4	—	73	+5	—
	273	+32	+2	108	+4	—	80	+5	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän.....	6 874 000	+1 856 676	+ 520 000	2 549 000	+ 235 000	+ 81 000	1 888 000	+ 296 000	+ 95 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 797 800	+1 690 000	—	+ 620 000	+ 605 000	—	+ 480 000	+ 456 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 203 800	+ 11 000	—	+ 20 000	—	—	+ 23 000	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	32 000	+ 15 600	+ 12 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	20 000	—	—	2 000	+ 3 000	+ 2 000	5 000	—	—
Reseersättningar.....	195 000	+ 35 000	+ 20 000	34 000	+ 6 000	+ 3 000	75 000	+ 55 000	+ 25 000
<i>Expenser</i>									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler..	—	+ 460 000	+ 460 000	—	+ 205 000	+ 205 000	—	+ 205 000	+ 205 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	105 000	+ 70 000	+ 70 000	9 000	+ 21 000	+ 16 000	5 000	+ 10 000	+ 7 000
d) Övriga expenser för eget behov.....	577 000	+ 250 000	+ 50 000	197 000	+ 14 000	+ 8 000	143 000	+ 56 000	+ 10 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	20 000	—	—	—	—	—	8 000	—	—
Publikationstryck.....	15 000	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 838 000	+4 688 876	+2 833 000	2 791 000	+1 124 000	+ 920 000	2 124 000	+1 125 000	+ 798 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 10 671 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 3 711 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 2 922 000 kr. eller sammanlagt 17 304 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för en byrådirektör för allmän naturvård på naturvårdssektionen och en förste landskanslist på kameralsektionen vid länsstyrelsen (2, 3). Vidare har jag beräknat 20 000 kr. i engångsutgift för flyttning av lokala skattemyndigheten i Hallsbergs fögderi (9).

Länsstyrelsen i Västmanlands län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 224 018 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 300 100 kr.

2. Arbetsuppgifterna inom naturvården är mycket omfattande. Större resurser fordras bl. a. för reservatfrågorna och fullföljden av det arbete som påbörjats genom naturvårdsplaneringen i kommunerna samt för övervakningen i recipientfrågor. Medel bör anvisas för en byrådirektör och en byråingenjör på naturvårdssektionen (+ 83 556 kr.).

3. Arbetsbördan på prövningsnämndens kansli är för stor för en enda jurist. Denna är hårt belastad med övertidsarbete, vilket i längden är ohållbart. Medel bör anvisas för en jurist på kansliet (+ 44 556 kr.).

4. Vidare bör medel beräknas för åtta biträden samt en länsassessor och en förste landskanslist på planeringssektionen, två taxeringsassistenter på taxeringssektionen, en förste landskanslist på uppbördsektionen, en länsassistent och en assistent (dataoperatör) på datasektionen (+ 403 320 kr.).

5. Om tjänsterna under p. 4 inrättas, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (− 51 000 kr.).

6. I övrigt behövs viss uppräknings av medelstilledningen för främst tillfällig personal (+ 312 250 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m. m. 1 023 143 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 865 000 kr.

8. Viss uppräknings av medelstilledningen behövs för tillfällig personal (+ 48 801 kr.).

9. I övrigt beräknas viss minskning av medelsbehovet (− 27 444 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 10. Löne- och prisomräkning m. m. 751 808 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 653 816 kr.

11. Medel bör anvisas för två biträden i Köpings distrikt (+ 43 778 kr.).

12. Härutöver behövs viss uppräknings av medelstilledningen för bl. a. extra tjänster och tillfällig personal samt flyttning av kronofogdemyndigheten i Köpings distrikt (+ 152 888 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 10 272 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen	
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad.....	55	+ 4	+1	7	—	—	7	—	—
Övrig personal.....	196	+13	+1	88	+3	—	62	+2	—
	251	+17	+2	95	+3	—	69	+2	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän.....	6 334 000	+1 608 000	+ 922 000	2 173 000	+ 187 000	+ 138 000	1 589 000	+ 297 158	+ 80 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 710 600	+1 650 000	—	+ 543 000	+ 531 000	—	+ 414 777	+ 384 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 109 500	+ 18 000	—	—	—	—	+ 19 039	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	27 000	+ 2 100	+ 2 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m.....	20 000	+ 3 000	—	5 000	—	—	3 000	+ 1 500	+ 1 000
Reseersättningar.....	160 000	+ 8 500	+ 8 000	14 000	+ 6 000	+ 6 000	72 000	—	—
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler..	—	+ 480 000	+ 480 000	—	+ 310 000	+ 310 000	—	+ 220 000	+ 220 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	95 000	—	—	7 000	+ 500	—	4 000	— 1 000	— 1 000
d) Övriga expenser för eget behov.....	517 000	+ 95 000	+ 19 000	150 000	— 2 000	— 2 000	144 000	— 15 000	— 15 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	5 000	—	—	—	—	—	24 000	+ 12 000	+ 8 000
Publikationstryck.....	15 000	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 173 000	+4 016 700	+3 099 000	2 349 000	+1 044 500	+ 993 000	1 836 000	+ 948 474	+ 677 000

3 332 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 2 513 000 kr. eller sammanlagt 16 117 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare en ingenjör på naturvårdssektionen och en förste länsnotarie på provningsnämndens kansli vid länsstyrelsen (2, 3).

Länsstyrelsen i Kopparbergs län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m.m. 3 084 056 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 549 912 kr.

2. Medel bör anvisas för sex biträden samt en byråingenjör-byrådirektör på naturvårdssektionen, en förste landskanslist på länspolischefens expedition, en förste länsnotarie på provningsnämndens kansli, en taxeringsassistent på taxeringssektionen och tre landskanslister på mervärdeskattekontoret (+ 397 440 kr.).

3. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst tillfällig personal och expenser (+ 227 416 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 4. Löne- och prisomräkning m.m. 1 037 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 928 000 kr.

5. Viss uppräknig av medelstilledningen behövs för tillfällig personal (+ 144 000 kr.).

6. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilledningen för omkostnader (+ 62 000 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m.m. 986 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 812 000 kr.

8. Viss uppräknig av medelstilledningen behövs för tillfällig personal och för omkostnader, bl.a. i samband med flyttning av kronofogdemyndigheten i Mora distrikt (+ 115 500 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 11 344 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 4 186 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 3 255 000 kr. eller sammanlagt 18 785 000 kr. Jag har därvid beräknat bl. a. 59 000 kr. för flyttning av lokala skattemyndigheten i Mora fögderi (6).

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m.m. 3 084 828 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 655 972 kr.

2. På grund av personalbrist har någon planering av hur inventerade naturvårdsobjekt bör skyddas eller utnyttjas inte kunnat påbörjas. Av samma anledning har inte heller någon vattenvårdsplanering kunnat påbörjas. För dessa planeringsuppgifter m.m. bör två tjänster som byrådirektör inrättas på naturvårdssektionen (+ 111 384 kr.).

3. Antalet besvärsmål i provningsnämnden har under de senaste åren

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad.....	61	+ 2	—	6	—	—	7	—	—
Övrig personal.....	205	+12	—	133	+8	—	81	—	—
	266	+14	—	139	+8	—	88	—	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän.....	7 138 000	+ 991 000	+ 661 000	2 851 000	+ 247 000	+ 103 000	2 044 000	+ 223 500	+ 102 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 784 833	+1 794 000	—	+ 680 000	+ 680 000	—	+ 516 000	+ 494 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 105 079	—	—	+ 33 000	—	—	+ 6 000	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	60 000	+ 17 000	+ 10 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m.	30 000	+ 5 000	+ 5 000	12 000	+ 3 000	+ 2 000	9 000	—	—
Resersättningar.....	255 000	+ 56 000	+ 25 000	75 000	—	—	120 000	+ 10 000	+ 10 000
<i>Expenser</i>									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler..	—	+ 660 000	+ 660 000	—	+ 215 000	+ 215 000	—	+ 280 000	+ 280 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	+ 10 000	—
c) Bränsle, lyse, vatten	75 000	+ 10 000	+ 5 000	8 000	—	—	6 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov.....	568 000	+ 66 000	+ 28 000	186 000	+ 65 000	+ 54 000	160 000	+ 56 000	+ 10 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	15 000	+ 2 000	—	—	—	—	20 000	—	—
Publikationstryck.....	15 000	+ 12 000	—	—	—	—	—	—	—
	8 156 000	+3 708 912	+3 188 000	3 132 000	+1 243 000	+1 054 000	2 359 000	+1 101 500	+ 896 000

visat en stadig ökning. Andelen komplicerade mål har samtidigt vuxit. Personalen på nämndens kansli är så liten att stora svårigheter normalt föreligger att bemästra arbetssituationen. Medel bör anvisas för en förste landskanslist, en landskanslist och en kansliskrivare (+ 82 632 kr.).

4. Vidare bör medel beräknas för 15 biträden samt en länsassessor på allmänna sektionen, två länsassistenter, en civilförsvarsingenjör och en förrådsförman på civilförvarssektionen, en amanuens på länsplaneringsenheten, en ingenjör på naturvårdssektionen, en förste länsnotarie och en förste landskanslist på planeringssektionen, en länsassistent på kameralsektionen, en förste taxeringsrevisor, två taxeringsassistenter och en landskanslist på taxeringssektionen (+ 764 844 kr.).

5. Om tjänsterna under p. 2—4 inrättas, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (− 40 008 kr.).

6. I övrigt behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst omkostnader och särskild arbetskraft för naturvårdsarbete (+ 222 184 kr.).

L o k a l a s k a t t e m y n d i g h e t e r n a. 7. Löne- och prisomräkning m.m. 1 392 364 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 114 160 kr.

8. Medel bör anvisas för en landskanslist i ettvarv av Ljusdals och Söderhamns fögderier (+ 53 832 kr.).

9. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilledningen för tillfällig personal och omkostnader (+ 25 704 kr.).

K r o n o f o g d e m y n d i g h e t e r n a. 10. Löne- och prisomräkning m.m. 1 202 200 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 892 959 kr.

11. Medel bör anvisas för en förste kronoassistent, en kronoassistent och ett biträde i Hudiksvalls distrikt (+ 75 084 kr.).

12. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilledningen för tillfällig personal (+ 7 151 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 11 630 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 4 460 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 3 769 000 kr. eller sammanlagt till 19 859 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare två byrådirektörer på naturvårdssektionen och en förste landskanslist på prövningsnämndens kansli vid länsstyrelsen (2, 3).

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

L ä n s s t y r e l s e n. 1. Löne- och prisomräkning m.m. 2 773 920 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 395 216 kr.

2. Inventerings- och planläggningsarbetet på naturvårdsområdet har liksom uppföljningen av driften vid vatten- och avloppsanläggningar måst eftersättas på grund av personalbrist. Med hänsyn härtill och till länets starka industrialisering fordras en byrådirektör med kemisk-biologisk ut-

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	66	+ 9	+2	7	—	—	13	—	—
Övrig personal	219	+23	+1	128	+2	—	91	+3	—
	285	+32	+3	135	+2	—	104	+3	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	7 428 000	+1 380 892	+ 726 000	2 893 000	+ 320 740	+ 206 000	2 426 000	+ 369 476	+ 121 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 882 898	+1 843 000	—	+ 725 467	+ 713 000	—	+ 620 135	+ 586 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 208 074	+ 20 000	—	+ 13 693	—	—	+ 22 824	—
Arvoden och särskilda ersättningar	24 000	+ 14 000	+ 11 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	10 000	+ 5 000	+ 5 000	12 000	—	—	8 000	—	—
Resersättningar	200 000	+ 50 000	+ 25 000	30 000	+ 10 000	+ 9 000	120 000	+ 20 000	+ 10 000
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 565 000	+ 565 000	—	+ 375 000	+ 375 000	—	+ 250 000	+ 250 000
b) Beräknad ändring av lokalyror till budgetåret 1969/70 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	95 000	+ 40 000	+ 35 000	10 000	—	—	8 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	615 000	+ 75 000	— 10 000	190 000	+ 27 000	+ 22 000	208 000	+ 2 000	+ 2 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	15 000	+ 5 000	+ 3 000	—	—	—	30 000	—	—
Publikationstryck	20 000	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 407 000	+4 225 864	+3 223 000	3 135 000	+1 471 900	+1 325 000	2 800 000	+1 284 435	+ 969 000

bildning. Dessutom behövs en byrådirektör med teknisk utbildning för att biträda länsingenjören. Härigenom skulle denne få möjlighet att ägna sig åt vattenvårdsplaneringen (+ 112 344 kr.).

3. Vidare bör medel anvisas för en förste landskanslist på planeringssektionen, en förste länsassessor utanför sektionsindelningen på landskontoret, en länsassistent på kameralsektionen samt en taxeringsassistent och två biträden på taxeringssektionen (+ 256 788 kr.).

4. Om medel anvisas enligt p. 3, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (— 38 532 kr.).

5. I övrigt behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst tillfällig personal och reseersättningar (+ 927 811 kr.).

Lokala skattemyndigheterna. 6. Löne- och prisomräkning m.m. 1 361 413 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 029 413 kr.

7. Medel bör anvisas för en fögderisekreterare i Sundsvalls fögderi (+ 42 888 kr.).

Kronofogdemyndigheterna. 8. Löne- och prisomräkning m.m. 1 141 354 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 937 354 kr.

9. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilledningen för bl.a. kostnader i samband med flyttning av kronofogdemyndigheterna i Sundsvalls och Örnsköldsviks distrikt (+ 219 476 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 11 986 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 4 358 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 4 337 000 kr. eller sammanlagt 20 681 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl.a. för en byrådirektör på naturvårdssektionen vid länsstyrelsen (2).

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Länsstyrelsen. 1. Löne- och prisomräkning m.m. 1 916 412 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 579 720 kr.

2. Med hänsyn till att arbetsuppgifterna på naturvårdsområdet växer starkt bör medel anvisas för en extra byrådirektör, som finns anställd för innevarande budgetår enligt Kungl. Maj:ts beslut, samt för en naturvårdsassistent (+ 97 476 kr.).

3. Vidare bör medel beräknas för fyra biträden samt en civilförsvarsingenjör, en förste landskanslist och en landskanslist på civilförsvarssektionen och en förste länsnotarie på prövningsnämndens kansli (+ 239 088 kr.).

4. Om medel anvisas enligt p. 2 och 3, minskas kostnaderna för övrig personal i viss utsträckning (— 63 252 kr.).

5. I övrigt behövs viss uppräknig av medelstilledningen för främst omkostnader (+ 487 996 kr.).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	66	+ 4	+1	7	+1	—	10	—	—
Övrig personal	236	+12	—	111	—	—	101	—	—
	302	+16	+1	118	+1	—	111	—	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	7 297 000	+1 775 416	+1 166 000	2 780 000	+ 375 118	+ 232 000	2 806 000	+ 203 976	+ 140 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 960 308	+1 934 000	—	+ 699 319	+ 692 000	—	+ 697 354	+ 678 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 119 907	+ 13 000	—	+ 9 864	—	—	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar	46 000	+ 10 700	+ 4 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	20 000	+ 4 000	+ 4 000	10 000	—	—	8 000	—	—
Resersättningar	250 000	+ 140 000	+ 75 000	75 000	—	—	225 000	— 15 000	— 15 000
<i>Expenser</i>									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 315 000	+ 315 000	—	+ 320 000	+ 320 000	—	+ 240 000	+ 240 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	85 000	+ 5 000	+ 5 000	9 000	—	—	10 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	1 144 000	— 313 000	— 403 000	240 000	—	—	221 000	+ 232 500	+ 13 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	5 000	+ 5 000	+ 5 000	—	—	—	10 000	+ 2 000	+ 1 000
Publikationstryck	20 000	+ 10 000	+ 1 000	—	—	—	—	—	—
	8 867 000	+4 032 331	+3 119 000	3 114 000	+1 404 301	+1 244 000	3 280 000	+1 360 830	+1 057 000

Lokala skattemyndigheterna. 6. Löne- och prisomräkning m.m. 553 400 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 540 430 kr.

Kronofogdemyndigheten. 7. Löne- och prisomräkning m.m. 525 130 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 442 130 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 8 297 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 2 454 000 kr. och för kronofogdemyndigheten till 2 178 000 kr. eller sammanlagt 12 929 000 kr. Jag har därvid bl. a. beräknat 50 000 kr. i engångsutgift för byte av länsstyrelsens tjänstebil (5).

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen. 1. Löne- och prisomräkning m.m. 2 571 507 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 2 241 000 kr.

2. Länsstyrelsens telefonväxel har byggts ut. Medel bör anvisas för ytterligare en telefonist (+ 18 792 kr.).

3. Vidare bör medel beräknas för fem biträden, en planerare på länsplaneringsenheten, en fältassistent och en assistent på naturvårdssektionen samt vissa tjänstutbyten (+ 220 528 kr.).

4. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för främst tillfällig personal och omkostnader, bl. a. i samband med att delar av länsstyrelsen flyttar in i nya lokaler (+ 734 173 kr.).

Lokala skattemyndigheterna. 5. Löne- och prisomräkning m.m. 875 000 kr., utgörande lönekostnadspålägg och hyror.

6. I övrigt beräknas viss minskning av medelsbehovet genom bortfall av engångsutgifter (— 24 500 kr.).

Kronofogdemyndigheterna. 7. Löne- och prisomräkning m.m. 840 418 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 785 570 kr.

8. Medel bör anvisas för en expeditivsvakt i Skellefteå distrikt samt en kronoassistent, en kontorsskrivare och en expeditivsvakt i Umeå distrikt. (+ 132 348 kr.).

9. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstilldelningen för främst extra tjänster (+ 193 728 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 11 285 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 3 723 000 kr., och för kronofogdemyndigheterna till 3 146 000 kr. eller sammanlagt 18 154 000 kr. Jag har därvid bl. a. beräknat medel för ytterligare ett biträde

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheten		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen	
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad	48	+ 4	—	3	—	—	5	—	—
Övrig personal	136	+ 7	—	70	—	—	49	—	—
	184	+11	—	73	—	—	54	—	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän	5 367 000	+ 725 000	+ 434 000	1 728 000	+ 13 000	+ 13 000	1 448 000	+ 83 000	+ 73 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 305 320	+1 334 000	—	+ 400 430	+ 400 000	—	+ 352 130	+ 350 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 89 400	—	—	—	—	—	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar	94 000	+ 6 000	+ 4 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m	15 000	—	—	8 000	—	—	4 000	—	—
Reseersättningar	230 000	+ 65 000	+ 30 000	20 000	—	—	115 000	—	—
Expenser									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler . .	—	+ 185 000	+ 185 000	—	+ 140 000	+ 140 000	—	+ 90 000	+ 90 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	55 000	+ 15 000	+ 15 000	3 000	—	—	3 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	440 000	+ 267 000	+ 72 000	142 000	—	—	88 000	—	—
e) Övriga expenser för annat än eget behov	10 000	+ 5 000	—	—	—	—	7 000	—	—
Publikationstryck	10 000	+ 15 000	+ 2 000	—	—	—	—	—	—
	6 221 000	+2 677 720	+2 076 000	1 901 000	+ 553 430	+ 553 000	1 665 000	+ 525 130	+ 513 000

för länsstyrelsens telefonväxel (2) samt 250 000 kr. för flyttning av vissa delar av länsstyrelsen (4).

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen. 1. Löne- och prisomräkning m.m. 4 139 913 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 3 179 000 kr.

2. Medel bör anvisas för 16 biträden samt en landskanslist på allmänna sektionen, en förste landskanslist på civilförvarssektionen, en förste länsassistent på länsplaneringsenheten, två byrådirektörer, en länsassessor och två naturvårdsassistenter på naturvårdssektionen, en förste landskanslist på länspolischefens expedition, en förste länsassessor på prövningsnämndens kansli, en förste taxeringsinspektör, en förste landskanslist och två taxeringsassistenter på taxeringssektionen, en landskanslist på uppbördssektionen och en materialförvaltare. Vidare bör medel anvisas för en extra förste länsassessor, som finns anställd på landskansliet för innevarande budgetår enligt Kungl. Maj:ts beslut, samt för vissa tjänsteutbyten (+ 1 228 968 kr.).

3. I övrigt beräknas viss ökning av medelsbehovet (+ 10 644 kr.).

Lokala skattemyndigheterna. 4. Löne- och prisomräkning m.m. 1 537 108 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 114 890 kr.

5. Viss uppräknig av medelstildelningen behövs för omkostnader (+ 34 100 kr.).

Kronofogdemyndigheterna. 6. Löne- och prisomräkning m.m. 1 307 038 kr., varav för lönekostnadspålägg och hyror 1 038 300 kr.

7. Medel bör anvisas för ett biträde i Bodens distrikt samt en kronoassistent och ett biträde i Luleå distrikt (+ 73 308 kr.).

8. Härutöver behövs viss uppräknig av medelstildelningen för bl. a. kostnader i samband med flyttning av kronofogdemyndigheten i Haparanda distrikt (+ 31 600 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet för länsstyrelsen till 13 858 000 kr., för lokala skattemyndigheterna till 4 844 000 kr. och för kronofogdemyndigheterna till 4 860 000 kr. eller sammanlagt 23 562 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. en förste länsassessor på landskansliet (2). Löneomräkningen har jag beräknat till 463 000 kr. för länsstyrelsen (1).

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna			
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen Dep.chefen		
<i>Personal</i>										
Personal i A 20 och högre lönegrad.....	61	+3	—	9	—	—	8	—	—	—
Övrig personal.....	197	+6	+1	80	—	—	69	+7	—	—
	258	+9	+1	89	—	—	77	+7	—	—
<i>Anslag</i>										
Avlöningar till tjänstemän.....	6 950 000	+1 045 000	+ 655 000	2 603 000	—	—	1 966 000	+ 393 424	+ 98 000	—
Lönekostnadspålägg										
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 678 000	+1 745 000	—	+ 600 000	+ 599 000	—	+ 507 110	+ 475 000	—
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 213 000	+ 4 000	—	—	—	—	+ 38 460	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	43 000	+ 17 000	+ 13 000	—	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m.....	15 000	+ 7 000	+ 5 000	6 000	+ 500	—	5 000	+ 500	—	—
Reseersättningar.....	340 000	+ 96 000	+ 30 000	25 000	+ 30 000	+ 25 000	200 000	+ 25 000	+ 16 000	—
Expenser										
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler..	—	+ 350 000	+ 350 000	—	+ 275 000	+ 275 000	—	+ 240 000	+ 240 000	—
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	110 000	+ 10 000	+ 5 000	10 000	—	—	5 000	—	—	—
d) Övriga expenser för eget behov.....	891 000	+ 129 000	+ 34 000	235 000	— 55 000	— 55 000	170 000	— 40 000	— 42 000	—
e) Övriga expenser för annat än eget behov	75 000	—	—	—	—	—	12 000	+ 2 000	+ 1 000	—
Publikationstryck.....	20 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 444 000	3 545 000	+2 841 000	2 879 000	+ 850 500	+ 844 000	2 358 000	+1 166 494	+ 788 000	—

	Länsstyrelsen			Lokala skattemyndigheterna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Länsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>									
Personal i A 20 och högre lönegrad.....	74	+ 8	—	8	—	—	8	—	—
Övrig personal.....	222	+21	—	122	+6	—	115	+3	—
	296	+29	—	130	+6	—	123	+3	—
<i>Anslag</i>									
Avlöningar till tjänstemän.....	8 678 000	+1 934 665	+ 705 000	3 186 000	+ 422 218	+ 220 000	3 172 000	+ 342 046	+ 159 000
Lönekostnadspålägg									
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+2 176 000	+2 158 000	—	+ 732 800	+ 783 000	—	+ 783 400	+ 766 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 278 000	—	—	+ 97 100	—	—	+ 24 900	—
Arvodet och särskilda ersättningar.....	70 000	+ 6 860	— 15 000	—	—	—	—	—	—
Sjukvård m. m.....	25 000	—	—	6 000	+ 1 000	+ 1 000	9 000	—	—
Resersättningar.....	500 000	+ 30 000	+ 30 000	90 000	+ 10 000	+ 8 000	291 000	+ 4 000	+ 4 000
<i>Expenser</i>									
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler..	—	+ 725 000	+ 725 000	—	+ 285 000	+ 285 000	—	+ 230 000	+ 230 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	115 000	+ 5 000	+ 5 000	8 000	+ 1 000	+ 1 000	7 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov.....	755 000	+ 209 000	+ 37 000	234 000	+ 22 000	+ 22 000	180 000	+ 26 600	+ 23 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	45 000	+ 5 000	—	—	—	—	19 000	+ 1 000	—
Publikationstryck.....	20 000	+ 10 000	+ 5 000	—	—	—	—	—	—
	10 208 000	+5 379 525	+3 650 000	3 524 000	+1 571 118	+1 320 000	3 678 000	+1 411 946	+1 182 000

Diverse ändamål

	Länsstyrelserna			Kronofogdemyndigheterna		
	1968/69	Ber. ändring 1969/70		1968/69	Ber. ändring 1969/70	
		Mynd.	Dep. chefen		Mynd.	Dep. chefen
Maskinhyror för datakontoren.....	15 990 000	— 880 000	— 880 000	—	—	—
Utrustning för datakontoren.....	1 351 000	— 130 000	— 130 000	—	—	—
Fönsterkuvert m. m. ...	900 000	—	—	—	—	—
Landshövdingarnas tjänstebostäder m. m.	350 000	— 100 000	— 100 000	—	—	—
Länsstyrelsernas utbildningsnämnds kursverksamhet.....	923 000	+ 155 000	+ 155 000	—	—	—
Utbildning av viss biträdespersonal.....	155 000	—	—	—	—	—
Länsstyrelsernas antagningsnämnd.....	17 000	+ 5 000	+ 5 000	—	—	—
Utbildning i psykologiskt försvar.....	20 000	+ 5 000	+ 5 000	—	—	—
Central löneutbetalning .	—	—	—	40 000	—	—
Utbildning av personal vid kronofogdemyndigheterna.....	—	—	—	300 000	—	—
Kostnad för datamaskintid m. m.....	—	—	—	2 000 000	+ 1 350 000	—
	19 706 000	— 945 000	— 945 000	2 340 000	+ 1 350 000	—

Exekutionsväsendets organisationsnämnd. Hittills har erhållna anslag till kostnader för datamaskintid i sin helhet använts för dataarbetet i Stockholms kronofogdedistrikt. Fr. o. m. innevarande budgetår uppkommer kostnader också i samband med utredningsarbetet om ADB i landets övriga distrikt. För budgetåret 1969/70 behövs 1 250 000 kr. för stockholmsprojektet och 2,1 milj. kr. för riksprojektet (+ 1 350 000 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen och till vad jag tidigare i anslutning till den allmänna översikten anfört i fråga om det s. k. riksdatasystemet på exekutionsväsendets område beräknar jag medelsbehovet till diverse ändamål till 18 761 000 kr. för länsstyrelserna och 2 340 000 kr. för kronofogdemyndigheterna.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. till *Länsstyrelserna* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 346 025 000 kr.;
2. till *Lokala skattemyndigheterna* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 109 475 000 kr.;
3. till *Kronofogdemyndigheterna* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 103 670 000 kr.

C. Planväsendet

C 1. Statens planverk: Förvaltningskostnader

1967/68	Utgift	14 287 000
1968/69	Anslag	14 214 000
1969/70	Förslag	19 454 000

Statens planverk är central förvaltningsmyndighet för ärenden om planläggning av bebyggelse och om byggnadsväsendet. Det åligger verket att i anslutning till den allmänna uppsikten över planläggningen och byggnadsväsendet ge råd och vägledning för planläggningen samt meddela föreskrifter, råd och anvisningar för byggnadsväsendet ävensom att verka för samordning mellan planverkets och andra myndigheters insatser på dessa områden.

Verket är organiserat på en planbyrå, en utvecklingsbyrå, en teknisk byrå och ett kansli. Till planverket är knutna ett råd för samhällsplanering och ett tekniskt råd.

Statens planverk är chefsmyndighet för länsarkitektsorganisationen. Varje län utgör ett länsarkitektdistrikt, som förestås av en länsarkitekt.

	1968/69	Beräknad Planverket	ändring Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal			
a) Planverket	54	+ 22	+4
b) Länsarkitektsorganisationen	122	+ 6	—
Övrig personal			
a) Planverket	31	+ 6	+1
b) Länsarkitektsorganisationen	113	+ 3	—
	320	+ 37	+5
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän			
a) Planverket	4 094 000	+1 487 000	+758 000
b) Länsarkitektsorganisationen	8 974 000	+763 000	+467 000
Lönekostnadspålägg			
a) Planverket			
Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+980 000	+980 000
Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+289 000	+ 52 000
b) Länsarkitektsorganisationen			
Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+2 172 000	+2 172 000
Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	+ 67 000	—

	1868/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Planverket	Dep.chefen
Arvoden och särskilda ersättningar.....	78 000	+ 4 000	+ 4 000
Sjukvård m. m.....	32 000	—	—
Reseersättningar.....	478 000	+113 000	+ 40 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+ 890 000	+800 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	+ 35 000	+ 5 000
c) Bränsle, lyse, vatten.....	41 000	—	—
d) Övriga expenser.....	887 000	+186 000	+ 36 000
Publikationstryck.....	830 000	— 74 000	— 74 000
	15 414 000	+6 912 000	+5 240 000
<i>Särskilda uppbördsmedel</i>			
Försäljning av publikationer.....	1 200 000	—	—
Nettoutgift	14 214 000	+6 912 000	+5 240 000

Statens planverk

1. Löne- och prisomräkning m. m. utgör 4 771 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror för den befintliga organisationen 4 042 000 kr.

2. Planbyrån har otillräckliga resurser att fullfölja sina betydelsefulla arbetsuppgifter, framför allt på granskningsområdet. Balansen av oavgjorda ärenden är f. n. sådan att väntetiden uppgår till i genomsnitt sex månader, vilket är till stort förfång för plan- och byggnadsverksamheten i landet. För att nedbringa balansen till mera rimliga proportioner behövs ytterligare en avdelningsdirektör, en byrådirektör och två förste byråingenjörer (+ 271 000 kr.).

3. Som ett led i planverkets uppgift att ge råd och anvisningar på den fysiska planläggningens område har inom utvecklingsbyrån inrättats ett antal arbetsgrupper för olika metodstudier. För att öka sina insatser på detta område där länsstyrelser, kommunblock, kommuner, planfackmän m. fl. kräver en mera aktiv medverkan från planverkets sida föreslås förstärkning med tre avdelningsdirektörer, en byrådirektör, sex byråsekreterare och ett biträde samt ökade medel för anlåtande av utomstående expertis (+ 656 000 kr.).

4. För att fullfölja ett tidigare redovisat sjupunktsprogram avseende den tekniska byråns utredande och rådgivande insatser till hjälp för byggnadsverksamheten föreslås förstärkning av byrån med en avdelningsdirektör för samordning och information, en avdelningsdirektör för frågor om byggnadsutformning, en byrådirektör för erfarenhetsinsamling och tillverkningskontroll, en byrådirektör för brandtekniska ärenden, en byrådirektör för installationstekniska ärenden samt ett biträde ävensom ökade medel för utomstående expertis (+ 403 000 kr.).

5. Planverket anför att det alltsedan sin tillkomst saknat tillräckliga personalresurser för administrativa funktioner. Verket föreslår att det nuvarande kansliet organiseras som byrå och erhåller viss förstärkning. Så-

lunda föreslås att en tjänst för byråchef inrättas, varvid en tjänst för avdelningsdirektör kan indragas. Kansliets två sektioner föreslås vardera förstärkas med en avdelningsdirektör. Personalsektionen behöver tillföras en amanuens och allmänna sektionen en kanslist. Med hänsyn till för verket som helhet begärda nya tjänster krävs tre nya biträden på allmänna sektionen, som förser samtliga byråer med biträdespersonal (+ 322 000 kr.).

6. Med hänsyn till alltjämt stor ärendebalans inom länsarkitektsorganisationen föreslår verket att organisationen tillförs ytterligare två byrådirektörer/arkitekter, en förste byråingenjör, tre ingenjörer och tre biträden varav två kvalificerade (+ 404 000 kr.).

7. Till icke personalbundna omkostnader inom delposterna reseersättningar, expenser och publikationstryck beräknar verket en nettoökning av 21 000 kr. sedan hänsyn tagits till väntad minskning av utgifter för publikationstryck. Inkomsterna för försäljning av publikationer beräknas till oförändrat 1 200 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 19 454 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare en byrådirektör på planbyrån, en byråsekreterare på utvecklingsbyrån, en byrådirektör på tekniska byrån, en byråsekreterare och en kanslist på kansliet. I anslaget har inräknats 300 000 kr. för extra personal för samordnande av översiktlig planläggning av markanvändningen inom områden som berör flera län eller kommunblock. För planering av verkets arbete har beräknats ett belopp av 65 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Statens planverk: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 19 454 000 kr.

C 2. Statens planverk: Uppdragsverksamhet

1968/69 Anslag	1 515 000
1969/70 Förslag	1 685 000

Anslaget avser att täcka utgifter i samband med uppdrag som statens planverk och länsarkitektsorganisationen utför mot ersättning. Uppdragsverksamheten skall i princip vara självbärande. Inkomster upptas på riksstatens inkomstsida under titeln Inkomster vid statens planverk. Urvalet av uppdrag inriktas, vid sidan av typgodkännande av byggnadskonstruktioner m. m., på sådana av allmänt intresse för planläggningen eller byggnadsväsendet.

80 *Statsverkspropositionen år 1969: Bil. 8: Kommunikationsdepartementet*

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Planverket	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal			
a) Planverket.....	6	—	—
b) Länsarkitektsorganisationen.....	9	—	—
Övrig personal			
a) Planverket.....	1	—	—
b) Länsarkitektsorganisationen.....	4	—	—
	20	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän			
a) Planverket.....	322 000	+ 58 000	
b) Länsarkitektsorganisationen.....	1 041 000		
Lönekostnadspålägg			
a) Planverket			
Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 68 000	+112 000
Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	
b) Länsarkitektsorganisationen			
Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+259 000	
Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	
Sjukvård m. m.....	3 000	—	—
Resesättningar.....	32 000	+ 2 000	—
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	—	+ 90 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	4 000	—	—
d) Övriga expenser.....	113 000	— 32 000	— 32 000
	1 515 000	+355 000	+170 000

Statens planverk

1. Löne- och prisomräkning m. m. utgör 390 000 kr., varav för lönekostnadspålägg 327 000 kr.

2. Engångsanskaffningar beräknas minska med 35 000 kr. (— 35 000 kr.).

3. Med hänsyn till att planverket fr. o. m. budgetåret 1969/70 påförs i ersättningarna för uppdragsverksamhet inberäknade tillägg för pensions- och kapitalkostnader m. m. bör verket få ta i anspråk hela det belopp som beräknas inflyta i ersättningar för verksamheten 1 870 000 kr.

Departementschefen

I likhet med vad jag förordar som huvudprincip för övriga verk med uppdragsverksamhet får de sammanlagda utgifterna för verksamheten uppgå till men ej överskrida vad som kan väntas flyta in i ersättningar med avdrag för 10 %, motsvarande vissa fasta kostnader. Med utgångspunkt i det belopp, vartill planverket uppskattar intäkterna av uppdrag under budgetåret 1969/70, 1 870 000 kr., och under hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till avrundat 1 685 000 kr. Jag har därvid beräknat

90 000 kr. till hyror. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Statens planverk: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 685 000 kr.

C 3. Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.

1967/68 Utgift		— Reservation 1 403 000
1968/69 Anslag		1 000
1969/70 Förslag		1 000

Anslaget är avsett för bidrag till täckande av *dels* kostnader för upprättande av regionplan, *dels* vägförenings kostnader för genomförande av byggnadsplan. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 18 april 1958 (nr 163) om statsbidrag till vissa plankostnader. En viss del av anslaget får, efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, tas i anspråk av statens planverk för sådana planeringsföretag i andra former än byggnadslagen anvisar, som från allmän synpunkt är angelägna.

Statens planverk

Regionplanering enligt byggnadslagen pågår för närvarande för fyra områden: för Stockholmsregionen, Sundsvallsregionen och Boråsregionen, där det gäller översyn av tidigare fastställda planer, samt för Göteborgsregionen, där planeringsarbetet fortfarande är i sitt första stadium.

Med hänsyn till läget i fråga om de planeringsföretag som nu är igång är det enligt planverkets bedömande sannolikt att anspråken på bidragsmedel från dessa företag t. o. m. budgetåret 1969/70 icke kommer att överstiga 500 000 kr.

De medel som därefter skulle kvarstå på anslaget bör väl räcka till även för de nya typer av planeringsföretag som enligt Kungl. Maj:ts medgivande kan komma att erhålla statligt stöd under innevarande budgetår. Planverket förordar en ökning av det för sådana planeringssuppgifter disponibla beloppet, eventuellt på det sättet att den angivna gränsen slopas och tillgängliga medel efter Kungl. Maj:ts avgörande från fall till fall får disponeras för allmänt betydelsefulla planläggningsuppgifter av här åsyftat slag.

För budgetåret 1969/70 föreslår planverket att anslaget tillföres ett formellt belopp på förslagsvis 1 000 kr.

Departementschefen

Under innevarande budgetår har Kungl. Maj:t beslutat om statsbidrag från detta anslag med 194 813 kr. till regionplan för Örnköldsviksorten och med 150 000 kr. till regionplan för Umeorten. Vidare har Kungl. Maj:t bemyndigat planverket att ta 25 000 kr. i anspråk för en ur allmän syn-

punkt angelägen planutredning beträffande fritidsbebyggelse. På anslaget kvarstår den 1 november 1968 ett oförbrukat belopp av 1 033 000 kr.

Jag förordar att statens planverk under nästa budgetår får, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande i varje särskilt fall, ta högst 200 000 kr. i anspråk från detta anslag för att försöksvis användas för sådana planeringsföretag i andra former än byggnadslagen anvisar som är från allmän synpunkt angelägna.

Då redan tillgängliga medel under anslaget bedöms motsvara behovet även under nästa budgetår, torde det vara tillräckligt att anslaget uppförs med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

D. Vägväsendet

Statens vägverk är central myndighet för ärenden rörande allmänna vägar och gator samt statsbidrag m. m. till den enskilda väghållningen. Verket handhar även viss tillsyn över enskilda järnvägar, spårvägar och tunnelbanor.

Den centrala verksamheten är fördelad på driftavdelningen, byggnadsavdelningen, tekniska avdelningen, ekonomiavdelningen, administrativa avdelningen och revisionssektionen. På det regionala planet finns en vägförvaltning i varje län, sju byggnadsdistrikt samt ett antal projekteringskontor.

Styrelsen för statens vägverk har i skrivelse den 19 augusti 1968 lagt fram förslag till anslagsframställning för budgetåret 1969/70 m. m.

Allmän översikt över vägväsendet

I. Utvecklingen inom vägverkets arbetsområde

1. *Befolkningens och trafikens utveckling*

Trafikens och bilbeståndets omfattning och lokalisering följer befolkningens motsvarande utveckling. Konsekvenserna av befolkningstrenderna blir därför en koncentration av trafik och fordonspark till de större tätortsregionerna och de leder som binder samman dessa. För vägväsendets del innebär detta att utbyggnadsbehoven kommer att bli mycket stora inom tätortsregionerna, men även att behovet av att rusta upp lederna mellan dessa regioner blir betydande.

Den genomsnittliga årliga *ökningen av bilbeståndet* har mellan åren 1950 och 1966 uppgått till ca 12 %. Personbilbeståndet väntas enligt föreliggande prognoser uppgå till drygt tre miljoner år 1975, omkring fyra miljoner år 1980 och drygt sex miljoner år 2000. Det totala bilbeståndet kan beräknas ligga ungefär fem procent högre. Det totala *trafikarbetet* i landet uppgick år 1950 till 6,6 miljarder fordonskm och år 1966 till 32,6 miljarder fordonskm vilket innebär en årlig ökning med 10,5 %.

Trafikarbetet på det allmänna vägnätet utanför tätorterna, som år 1963 uppgick till ca 18,4 miljarder fordonskm, har enligt gjorda beräkningar

ökat till 24 miljarder fordonskm år 1967, dvs. med ca 30 %. Samtidigt har en förskjutning av trafikarbetet skett till riksvägarna. Ungefär två tredjedelar av trafikarbetet utfördes under år 1967 på det s. k. tunga vägnätet, vars längd utgör ca 18 % av det totala statliga vägnätet.

Lastbilarnas godstransportarbete har ökat med 12 % per år mellan åren 1950 och 1966. Deras andel av det totala inrikes godstransportarbetet var år 1950 19,7 %, år 1961 40,5 % och år 1967 52 %.

2. *Standarden på det statliga vägnätet*

Kännedom om *vägarnas standard* bildar tillsammans med prognoser om trafikens och transporterernas utveckling det viktigaste underlaget för att bedöma vilka åtgärder som krävs för att tillgodose trafikens krav på tillfredsställande framkomlighet.

På 73 % av det totala *brobeståndet* kan tillåtas ett axel/boggitryck av 10/16 ton. I förhållande till år 1967 medger nu 377 fler broar ett axel/boggitryck av 10/16 ton. På europavägar och övriga riksvägar återstår ett 60-tal broar och på genomgående länsvägar ca 200 broar som måste byggas om eller förstärkas, om inga andra åtgärder kan vidtas för att de skall kunna tillåta ett axel/boggitryck av 10/16 ton.

Med avseende på *den tillåtna belastningen på vägarna* finns i Sverige f. n. i huvudsak två typer av vägnät, nämligen dels ett vägnät omfattande ca 76 % av totala väglängden på vilket tillåts ett axel/boggitryck av 8/12 ton samt en bruttovikt som varierar från 12,5 ton vid axelavståndet 2 m till 37,5 ton vid axelavståndet 22 m, dels ett tungt vägnät omfattande ca 18 % av totala väglängden på vilket tillåts ett axel/boggitryck av 10/16 ton samt en bruttovikt som varierar från 16,5 ton vid axelavståndet 2 m till 41,5 ton vid axelavståndet 22 m.

I det tunga vägnätet ingår ca 81 % av riksvägarna inkl. europavägarna.

3. *Vägverkets synpunkter på en ändrad fördelning av väghållningsansvaret*

De samlade väg- och gatubyggnadsbehoven i och mellan tätortsregionerna synes komma att nå en sådan omfattning att, om inte övriga investeringsbehov nästan helt skall lämnas åsido, investeringsanslagen till den statliga väghållningen måste öka minst i samma takt som den genomsnittliga årliga ökningen av samtliga statliga investeringar i vägar och gator åren 1958—1967, dvs. med ca 9 % per år. Den stagnerade medelstilledningen åren 1966—1969 har skärpt situationen genom den ackumulering av efterfrågan som skett.

Skulle en sådan ökning av medelstilledningen inte kunna genomföras torde enligt vägverkets mening möjligheterna till investeringar i vägar och gator utanför de egentliga tätortsregionerna och lederna mellan dessa bli så små, att den statliga väghållningen inte kommer att kunna fylla sina

uppgifter inom den totala väghållningen. Behov skulle då uppstå av att överföra delar av det mera finmaskiga vägnätet utanför de större tätortsregionerna från staten till kommunerna och att koncentrera den statliga väghållningsverksamheten till primärlederna huvudsakligen i och mellan tätortsregionerna.

De motiv av rationaliseringskaraktär som enligt vägverkets uppfattning talar för en förändrad fördelning av väghållningsansvaret mellan staten och kommuner som är väghållare grundar sig dels på de med växande trafik allt större behoven av att i tiden koordinera ny- och/eller ombyggnad av landsbygds- resp. tätortsdelen av större trafikleder som går genom sådana kommuner, dels på den omständigheten att väghållningen för kommuner som är väghållare förändras till sin omfattning genom sammanläggningarna av kommuner, något som medför svårigheter för såväl den kommunala som den statliga väghållningen.

En omfördelning av väghållningsansvaret på så sätt att staten övertar väghållningen på samtliga leder av genomfartskaraktär i tätorterna medan kommunerna svarar för väghållningen beträffande övriga vägar och gator inom tätorterna anser vägverket till stor del komma att undanröja dessa svårigheter och dessutom tillgodose samordningsbehoven.

4. Beredskapsarbeten

I vägverkets roll i den statliga sysselsättningspolitiken ingår bl. a. att i möjligaste mån eliminera inverkan av säsongfluktuationer inom den ordinarie verksamheten. Detta sker genom att på olika nivåer i organisationen planera för en jämn sysselsättning.

Under år 1966 omfattade beredskapsarbetena väginvesteringar för 200 milj. kr. på landsbygden och 12 milj. kr. i städerna. För år 1967 har motsvarande värden uppgått till 258 resp. 15 milj. kr. Dessa arbeten drivs i dels vägverkets, dels arbetsmarknadsverkets regi. För sistnämnda beredskapsarbeten svarar vägverket för projektering, planering och marklösen.

5. Utvecklingen inom vägverket

Antalet anställda vid verket uppgick den 1 juli 1968 till 13 640 varav 5 060 tjänstemän och 8 580 arbetare. Under år 1968 beräknas dessutom i genomsnitt ca 2 500 beredskapsarbetare och 3 700 övriga arbetare ha sysselsatts med arbeten, för vilka verket står som byggherre.

Sedan den 1 juli 1966 har antalet tjänstemän minskat med 260. Den 1 januari 1969 beräknas antalet ha minskat till ca 5 000. Därigenom skulle en anpassning ha skett till det personalantal som förutsattes vid omorganisationen.

Det antal tjänstemän som verket förfogar över vid utgången av 1968 bedöms vara tillräckligt för att genomföra framlagda verksamhetsprogram.

Det fortsatta genomförandet av den nya organisationen, införandet av nya styrmedel för administrationen och ökat utnyttjande av ADB i de administrativa rutinerna kräver dock en delvis annan personalsammansättning. Denna omställning kommer i första hand att ske genom omflyttning kombinerad med internutbildning av den befintliga personalen.

På grundval av den under senare år tillämpade arbetsmetodiken vid byggande och underhåll av vägar kan behovet av arbetare för den statliga väghållningen samt för uppdragsverksamheten uppskattas till ca 13 000 årsarbetare. Denna siffra anknyter till 1967 års arbetsvolym men vägverket räknar med att en på sikt förbättrad produktivitet skall göra det möjligt att med i stort sett oförändrat antal årsarbetare prestera en ökad arbetsvolym.

Vägverkets egen arbetarstyrka har sedan mitten av 1950-talet minskat från drygt 11 000 till f. n. ca 8 500. För den närmaste femårsperioden torde den behöva vara av denna storlek, även om ytterligare minskningar inte är uteslutna.

Den fortlöpande tekniska utvecklingen medför ökade krav på utbildning framför allt i elementär vägbyggnads- och vägunderhållsteori samt i arbetslivsorientering. Inom vägverket bedrivs ett omfattande arbete för att möta dessa krav.

II. Förslag till ny anslagsteknik m. m.

1. Nuvarande ekonomisystem

Sedan juli 1965 har successivt införts kostnadsbudgetering och kostnadsrapportering (uppföljning) inom vägverkets byggnads- och underhållsverksamhet.

Fr. o. m. år 1967 tillämpas sådana system för hela byggnads- och underhållsverksamheten i samtliga län.

I anslutning till programbudgetutredningens arbete har det tillämpade systemet för kostnadsbudgetering av byggnadsverksamheten ytterligare överarbetats, varvid en anpassning skett till utredningens intentioner.

Avsikten är att underhållsverksamheten skall budgeteras på samma sätt fr. o. m. år 1969.

Även när det gäller de administrativa budgeteringsrutinerna har tidigare tillämpat system vidareutvecklats och de nya rutinerna har fr. o. m. 1968 införts inom samtliga organisationsenheter. Vidare har utarbetats ett system för likviditetsbudgetering som tillämpas sedan år 1966.

Verket har tidigare endast haft en konventionell statlig kassabokföring som databehandlats men fr. o. m. år 1968 databehandlas utgifts- och kostnadsslag, inkomster och kostnadsställen enligt den nya budgeterings- och

redovisningsmetodik parallellt med kassabokföringen. Utgifts- och kostnadslagsredovisningen ger därvid underlag bl. a. för uppföljningen av *administrationsbudgeten*.

Fr. o. m. år 1969 överförs kostnadsredovisningssystemet för *produktionen* successivt till ADB. Detta medför att nuvarande manuella uppföljningssystem för byggnads- och underhållsverksamheten med början år 1969 efter hand ersätts av ADB-system.

Såväl budgeten som kostnadsredovisningen byggs upp från lägsta budgetansvarsnivå, vilket innebär att detaljerad information om de arbeten som utförs tas fram via vägmästare och verkmästare. Denna information samlas på arbetskonton (exempelvis grusning, schaktning) och inrymmer såväl kvantitetsdata som kostnadsdata. I samband med budgetrapporteringen prognosticerar man förväntad utveckling över hela budgetperioden och jämför med budgeten samt lägger fram förslag till åtgärder i anledning av budgetutfallet.

2. Ny anslagsteknik

I samband med den pågående omorganisationen har en ny anslagsteknik för vägverkets administrationskostnader införts. Huvuddelen av dessa kostnader beräknas sålunda under anslagen Vägunderhållet och Vägbyggnadet, medan anslaget Förvaltningskostnader skall täcka löne- och omkostnader endast för sådan personal vid verket, vars arbetsuppgifter inte direkt kan hänföras till underhåll och byggande. Tekniken att beräkna administrationskostnaderna under de olika sakanslagen förelås nu vidareutvecklad till att omfatta alla anslag till vägväsendet (litt. D) samt anslagen Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar och Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande under litt. E. De avsedda sammanlagt 13 anslagen på driftbudgeten föreslås vidare sammanförda till sex anslag som på ett mer rättvisande sätt redovisar kostnaderna för verkets olika funktioner. I följande tabell visas det av verket föreslagna anslagssystemet. I detta sammanhang föreslås vidare att begreppet underhåll av väg, som egentligen inte täcker alla de åtgärder som vidtas med anlitande av underhållsmedel, ersätts med begreppet drift av väg.

Syftet med det föreslagna anslagssystemet är att i överensstämmelse med de principiella riktlinjer som dragits upp i prop. 1966: 129 (SU 152, rskr 361) och prop. 1967: 44 (SU 55, rskr 153) ge verksamheten en ökad ekonomisk inriktning samt förbättra möjligheterna att bedöma produktivitet och effektivitet inom vägverket. För att möjliggöra detta krävs bl. a. en förbättrad redovisningsteknik. Därför har i det nya systemet samtliga kostnader hänförts till det anslagsområde som ger upphov till dem. Vissa kostnader som inte kan hänföras till något speciellt område föreslås redovisade under anslaget Ämbetsverksuppgifter. För att göra en bättre kostnads-

1. Ämbetsverksuppgifter	2. Statlig väghållning	3. Kommunal väghållning	4. Enskild väghållning	5. Beredskapsarbeten	6. Tjänster till utomstående
1. Översiktlig vägplanering 2. Fastställande av arbetsplaner 3. Försvarsfrågor 4. Järnvägsärenden, bidrag till NTF	1. Byggande 2. Drift	1. Bidrag till byggande 2. Bidrag till drift 3. Vägverkets uppgifter	1. Bidrag till byggande 2. Bidrag till drift 3. Vägverkets uppgifter		

nadsjämförelse möjlig föreslås vidare att samtliga anslag och anslagsposter kalenderårsberäknas. Detta är i princip redan nu fallet beträffande anslagen till den statliga, kommunala och enskilda väghållningen. För anslagen till övriga ändamål krävs i samband med en sådan omläggning en viss engångsanvisning för att täcka kostnaderna för den halvårsperiod som då tillkommer.

III. Vägverkets anslagsframställning för budgetåret 1969/70

I vägverkets anslagsframställning för budgetåret 1969/70 föreslås sex anslag svarande mot lika många program för vägverkets verksamhet. Sammanlagt begärs för budgetåret 1969/70 2 050 201 000 kr. med följande fördelning.

Väghållning

Ämbetsverksuppgifter.....	17 610 000
Statlig väghållning.....	1 474 570 000
Kommunal väghållning.....	454 960 000
Enskild väghållning.....	95 060 000

Uppdragsverksamhet

Beredskapsarbeten.....	8 000 000
Tjänster till utomstående.....	1 000

2 050 201 000

Redan nu ställs anslagen E 4. Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar och E 7. Bidrag till nationalföreningen för tra-

fiksäkerhetens främjande till vägverkets förfogande. För att underlätta redovisningen föreslår verket att dessa två anslag ingår i anslaget Ämbetsverksuppgifter.

För att få en enhetlig redovisningsperiod har samtliga anslag kalenderårsberäknats, vilket medför en engångskostnad för budgetåret 1969/70 av 12,2 milj. kr. Vidare ingår numera i redovisningen kostnader för hyror, pensioner, löne- och prisomräkning m. m. till ett belopp av 133,5 milj. kr. Därutöver innebär vägverkets förslag en total volymökning för verksamheten med 181 milj. kr.

En jämförelse mellan de anslag som finns upptagna på riksstaten 1968/69 och de anslag som vägverket föreslår för budgetåret 1969/70 ges i följande tablå. Inom parentes anges de nuvarande anslag som helt eller delvis ingår i resp. nytt anslag.

Riksstat 1968/69

Statens vägverk

- D 1. Statens vägverk; Förvaltningskostnader
- D 2. De lokala vägnämnderna m. m.
- D 3. Reglering av vissa skador inom statens vägverks ämbetsområde

Vägunderhåll och vägbyggnader

Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:

- D 4. Vägunderhållet
- D 5. Vägbyggandet

Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som är väghållare:

- D 6. Bidrag till underhåll av vägar och gator
- D 7. Bidrag till byggande av vägar och gator

Enskild väghållning:

- D 8. Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.
- D 9. Bidrag till byggande av enskilda vägar

Diverse ändamål

- D 10. Utredningar m. m.
- D 11. Avsättning till statens automobilskatte-medelsfond

Trafiksäkerhet

- E 4. Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar
- E 7. Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande

Förslag 1969/70

Väghållning

- D 1. Ämbetsverksuppgifter (D 1, D 4, D 5, D 10, E 4, E 7)
- D 2. Statlig väghållning (D 1, D 2, D 3, D 4, D 5, D 10, D 11)
- D 3. Kommunal väghållning (D 1, D 4, D 5, D 6, D 7, D 10)
- D 4. Enskild väghållning (D 1, D 4, D 5, D 8, D 9, D 10)

Uppdragsverksamhet

- D 5. Beredningsarbeten (D 1, D 4, D 5, D 10)
- D 6. Tjänster till utomstående (D 1, D 4, D 5, D 10)

Vägverkets förslag till programindelning av verksamheten innebär i huvudsak följande.

Ämbetsverksuppgifter. Detta program inrymmer den översiktliga vägplaneringen, fastställelse av arbetsplaner, försvarsfrågor, järnvägsärenden och bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande. Kostnadsnivån för arbetsuppgifterna ifråga föreslås i princip oförändrad.

Statlig väghållning. Detta program avser drift och byggande av statliga vägar. Totalt föreslås en ökning av kostnaderna härför med 202,6 milj. kr. varav 125,7 milj. kr. avser drift och 76,9 milj. kr. byggande.

Det begärda beloppet beräknas vad gäller *driften* vara erforderligt för underhåll av hela det allmänna vägnätet omfattande ca 98 000 km väg, varav ca 24 000 km är belagda, 18 000 km oljegrusade och 56 000 km grusade. Vägverket inriktar driftåtgärderna främst på det belagda vägnätet och oljegrusvägnätet, dvs. i första hand riksvägarna inkl. europavägarna och det tunga vägnätet. Ifrågavarande åtgärder syftar dels till att trygga framkomligheten och säkerheten, dels till att hålla driftstandarden på en godtagbar nivå.

För *byggandet* beräknas det begärda beloppet möjliggöra följande prestationer.

— Färdigställande av totalt ca 300 km väg som kommer att öppnas för trafik under 1970.

— Forsatta arbeten med ca 450 km väg som påbörjats tidigare år och som kommer att öppnas för trafik år 1971 eller senare.

— Påbörjande av företag motsvarande en total väglängd av ca 580 km som huvudsakligen kommer att öppnas för trafik år 1971 eller senare.

— Utförande av 7,9 milj. m² toppbeläggningar.

— Mindre omlägnings- och förbättringsarbeten för ca 10 milj. kr. samt återstående arbeten för ca 25 milj. kr. på vägföretag som föregående år öppnats för trafik.

Samtliga arbeten hänför sig till företag som är uppförda i gällande flerårsplaner.

Kommunal väghållning. Detta program avser de statliga bidragen till drift och byggande av vägar och gator för vilka kommunerna är väghållare. Totalt föreslås en ökning av medelstillelningen med 87 milj. kr., varav 17 milj. kr. avser bidrag till drift och 70 milj. kr. bidrag till byggande. Dessutom tillkommer 4,96 milj. kr. för administrationskostnader m. m. i samband med bidragsgivningen. Dessa kostnader har tidigare redovisats i huvudsak under förvaltningskostnadsanslaget. I det sist angivna beloppet ingår en del av den tidigare omnämnda engångsanvisningen för omläggning till kalenderårsberäkning av samtliga anslag för vägväsendet.

Det ökade anslagsbehovet för *driften* motiveras av den allmänna trafikökningen och de ständigt stegrade kostnaderna.

I fråga om bidraget till *byggandet* framhålls följande.

Gällande fördelningsplan innebär att inemot 65 % av den totala medeltilldelningen under perioden faller på storstockholmsområdet (inkl. KSL) och Göteborg—Möln dal. I övrigt har medlen koncentrerats till särskilt betydelsefulla infarts- och genomfartsleder i andra större tätortsområden. Därigenom har en mycket stor del av det statsbidragsberättigade väg- och gatunätet ställts helt utanför bidragsgivningen under planperioden.

Ett bibehållande av medeltilldelningen vid 1966 års nivå medför i realiteten, med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar, att bidragsvolymen (inkl. marklösen) åren 1966—1969 successivt minskar från 270 milj. kr. till inemot 230 milj. kr. i 1966 års prisläge. Härvid har inte hänsyn tagits till den ökade volym som kan erhållas genom rationalisering. Denna ökning bedöms dock i stort sett uppvägas av de speciella arbetsförhållandena i tätorterna.

Enligt av KSL under hand lämnade uppgifter beräknas de statsbidragsberättigade byggnadskostnaderna för tunnelbanorna till Järva fältet och Nacka uppgå till ca 500 resp. 300 milj. kr. Målet för utbyggnaden är att Järva banan och Nackabanen skall vara utbyggda före åren 1975 resp. 1980.

Det kan i sammanhanget nämnas att för Täbybanan och Botkyrkabanen, vilka båda f. n. utbyggs med statsbidrag från anslaget Vägbyggandet, beräknas de bidragsberättigade byggnadskostnaderna uppgå till ca 140 resp. 90 milj. kr.

Enskild väghållning. Detta program avser de statliga bidragen till drift och byggande av enskilda vägar. Totalt föreslås en ökning av bidragsmedlen med 17,5 milj. kr., varav 10,5 milj. kr. avser bidrag till drift och 7 milj. kr. bidrag till byggande. Dessutom tillkommer 10,1 milj. kr. för administrationskostnader m. m. i samband med bidragsgivningen. Dessa kostnader har tidigare redovisats i huvudsak under förvaltningskostnadsanslaget. I det sist angivna beloppet ingår en del av den tidigare nämnda engångsanvisningen för omläggning till kalenderårsberäkning av samtliga anslag för vägväsendet.

Bidraget till *driften* beräknas bli fördelat på ca 61 000 km enskilda vägar. Härtill kommer iståndsättningsbidrag till ca 10 000 km av det bidragsberättigade vägnätet och liknande bidrag till ca 1 500 km vägar avsedda att intas som bidragsberättigade. Slutligen ingår s. k. redskapsbidrag med 900 000 kr. samt bidrag till vissa kommunikationsändamål med 0,6 milj. kr.

Delposten till *byggandet* upptar bidragsgivning för en verksamhetsvolym som innebär färdigställande av sammanlagt ca 450 km väg, varav ca 400 km 3,5 m väg och ca 50 km 6 m väg.

Beredskapsarbeten. Detta program avser vägverkets interna planering

av beredskapsarbeten för arbetsmarknadsstyrelsens räkning.

Mot bakgrund av verkets målsättning och med hänsyn till omfattningen av egna resurser samt efter underhandskontakter med arbetsmarknadsstyrelsen, bl. a. i samband med förberedelserna för den nya verksorganisationen, har vägverkets planerings- och projekteringsverksamhet samt resursplaneringen ifråga om främst tillgången på arbetsledningspersonal för beredskapsarbeten baserats på en omslutning motsvarande ersättning från arbetsmarknadsstyrelsen av ca 155 milj. kr. per år. Härtill kommer en tidigare inte särredovisad kostnad för den interna planeringen om 8 milj. kr. som inte täckts av denna ersättning. Vägverket begär medelsanvisning med detta belopp.

Tjänster till utomstående. Programmet avser den taxe- eller avgiftsbelagda verksamheten, huvudsakligen byggande och drift av vägar tillhöriga kommunala och enskilda väghållare samt andra statliga myndigheter. Verksamheten innefattar även bl. a. inkomster av dispensgivning, tillsyn, försäljning av publikationer, väglagningsämnen och förrådsartiklar samt sten från statens stenlager, uthyrning av maskiner, ersättningsbromateriel och bostäder, reklamutrymmen, databehandling, konsultationer, ljuskopiering, skadeersättningar samt försäljning av fast eller lös egendom i övrigt.

Den principiella målsättningen för vägverkets taxesättning är att skäligt vederlag skall erhållas för tillhandahållna prestationer. Med skäligt vederlag avses full kostnadstäckning om annat inte föreskrivits. Med full kostnadstäckning avses täckning av samtliga de kostnader, såväl bokföringsmässiga som kalkylmässiga, vilka på företagsekonomiska grunder kan hänföras till en taxebelagd prestation.

Anslaget tas upp med endast ett formellt belopp om 1 000 kr., eftersom verksamheten förutsätts vara självbärande.

IV. Yttranden

Riksrevisionsverket har intet att erinra mot en övergång till kalenderårsberäkning av vissa anslag.

Arbetsmarknadsstyrelsen understryker vikten av att de offentliga investeringarna ges sådan flexibilitet att såväl ökning som minskning i förhållande till den programenliga investeringstakten kan äga rum. Detta gäller såväl byggnads- och anläggningsinvesteringar som industribeställningar. Av särskild betydelse är därför att verkens planering bedrivs så att en snabb investeringsökning kan äga rum om konjunkturläget och läget på arbetsmarknaden gör detta önskvärt.

V. Departementschefen

De senare årens utveckling mot en allt starkare koncentration av trafiken till riksvägarna och de genomgående länsvägarna fortsätter. Samtidigt ökar trafiken i de större tätortsregionerna som en följd av befolkningsutvecklingen i väsentligt snabbare takt än i övriga delar av landet. Resultatet av de senaste trafikräkningarna bekräftar dessa tendenser. Ett annat karaktäristiskt drag är den fortgående utvecklingen mot allt större brutto- och lastvikter för de tunga fordonen.

Insatserna på vägbyggnadsområdet har i betydande utsträckning skett med beaktande av angivna förhållanden. Utbyggnaden av de europavägar och övriga riksvägar som har särskilt stark trafik har getts hög prioritet. Väsentliga insatser har gjorts på de delar av vägnätet som är av betydelse för näringslivets transporter. Särskild uppmärksamhet har ägnats upprustningen av broar som begränsat möjligheterna att få längre sammanhängande transportsträckor med god bärighet. Det s. k. tunga vägnätet, dvs. vägar upplåtna för 10 tons axeltryck och 16 tons boggitryck, har utvidgats så att det nu omfattar 81 % av riksvägarna och 35 % av de genomgående länsvägarna. För det allmänna vägnätet som helhet är motsvarande andel 18 %.

Den hittillsvarande inriktningen av vägbyggandet bör bibehållas.

Även underhållsåtgärderna har anpassats efter trafikutvecklingen. Kostnaderna för underhåll av grusvägbanor ökar starkt vid stigande trafik. För att motverka kostnadsstegringarna har de vägar som inte ny- eller ombyggts försetts med oljegrusslitlager eller beläggning. Vid utgången av år 1967 hade inte mindre än 94 % av riksvägarna beläggning eller oljegrusslitlager. Motsvarande tal för genomgående och övriga länsvägar var 70 resp. 30 %. Grusvägarnas andel av det totala allmänna vägnätet har på drygt tio år minskat från ca 90 % till 57 %, vilket ger ett mått på utvecklingstakten. De senare årens verksamhet har lett till att praktiskt taget alla de vägavsnitt som utan större förbättringsarbeten kan förses med oljegrus eller beläggning nu är belagda. Detta innebär att beläggningsarbetena blir relativt kostsamma i fortsättningen.

Vägverket har föreslagit att uttrycket underhåll av väg ersätts med uttrycket drift av väg. Jag finner detta motiverat i anslagssammanhang med hänsyn till att det förra begreppet blivit alltför snävt för alla de åtgärder det här är fråga om.

Även den statliga vägdriften bör ges samma inriktning som hittills. Möjligheterna att bibehålla eller höja standarden hos vägnätet genom effektiva åtgärder — t. ex. oljegrusning eller beläggning — bör tillvaratas. Med hänsyn till utvecklingen mot allt kostsammare beläggningsarbeten är det av vikt att noggranna kostnadskalkyler läggs till grund för verksamheten på detta

område. Även i övrigt bör alla åtgärder vidtas som kan förbilliga vägdriften. Jag vill i detta sammanhang erinra om den försöksverksamhet med ny linjeorganisation för vägdriften som pågår sedan år 1965 och numera omfattar sju län. Den nya organisationen torde ge rationaliseringsvinster och en förbättrad arbetsplanering. Vägförvaltningarna bör därför snabbare kunna föra ut sina intentioner i olika hänseenden och få dem enhetligt genomförda. Vidare torde driftstandarden bli jämnare. Arbetsledningen liksom uppföljningen bör kunna fungera avsevärt effektivare inom de nya driftområdena än inom vägmästarområdena. Jag anser det angeläget att detta försöksarbete fortsätter. Innan en definitiv övergång till den nya organisationen helt eller delvis sker torde emellertid en närmare redovisning av försöksverksamheten med vägverkets bedömning av konsekvenserna i olika hänseenden av de förutsatta förändringarna böra inlämnas till Kungl. Maj:t.

Den fortgående trafikökningen i samverkan med urbaniseringen har skapat svåra trafikproblem i många städer och tätorter. Svårigheterna har blivit särskilt framträdande i storstadsområdena. Dessa områden har därför, liksom tidigare, tilldelats en betydande del av gatubyggnadsanslagen. Även i fortsättningen bör bidragsgivningen till gatubyggandet i stor utsträckning avse trafikleder i de stora tätortsregionerna. Härvid bör främst infarts- och genomfartsleder komma i fråga. Trafikförsörjningen inom städerna måste till stor del baseras på ett väl utbyggt kollektivt trafiksystem. Genom de år 1965 införda bestämmelserna för statsbidragsgivningen till byggande av tunnelbanor har kommunernas möjligheter att välja mellan utbyggnad för kollektiva och individuella trafikmedel väsentligt ökats.

Jag vill understryka angelägenheten av att särskild hänsyn tas till kraven på ökad trafiksäkerhet. I samband med övergången till högertrafik har betydande insatser gjorts i detta hänseende. Jag vill dock liksom tidigare understryka att väsentliga förbättringar från trafiksäkerhetssynpunkt i många fall kan åstadkommas även med relativt små insatser.

Vägverket har tagit upp frågan om väghållningsansvarets fördelning mellan stat och kommun och därvid anført bl. a. att en omfördelning av väghållningsansvaret i riktning mot att staten övertar väghållningen på infartsleder och leder av förbifartskaraktär i tätorterna, medan kommunen svarar för väghållningen beträffande övriga vägar och gator inom tätorten eller tätorterna, skulle medföra vissa fördelar. Framförallt skulle det bli lättare att tidsmässigt samordna ny- eller ombyggnad av landsbygds- resp. tätortsdelen av större trafikleder, som går genom kommuner som är väghållare. Jag är inte beredd att f. n. göra något uttalande i denna fråga. Konsekvenserna i olika hänseenden av en sådan ändrad ansvarsfördelning är svåra att överblicka utan en mera ingående bedömning av alla betydelse-

fulla faktorer i sammanhanget. Frågan övervägs f. n. i departementet.

Innan jag övergår till att redogöra för utfallet av väginvesteringarna och medelstilledningen för budgetåret 1969/70 vill jag ta upp frågan om en fortsatt revision av anslagen till vägväsendet.

Som framgår av redogörelsen för vägverkets anslagsframställning föreslår verket att vägväsendet indelas i sex program, nämligen Ämbetsverksuppgifter, Statlig väghållning, Kommunal väghållning, Enskild väghållning, Beredskapsarbeten och Tjänster till utomstående. Vidare har förutsatts en övergång till programbudget fr. o. m. budgetåret 1969/70. Jag är inte nu beredd att ta ställning till när en sådan övergång bör ske. Bl. a. torde ytterligare överväganden erfordras när det gäller programindelningen av verksamheten. Enligt min mening bör vägverket emellertid fortsätta sin planering med sikte på att längre fram slutligt övergå till programbudget. Det är därför lämpligt att som en förberedelse fullfölja tanken bakom den anslagsrevision som skedde i samband med besluten om omorganisation av verket. Då fördelades huvuddelen av anslagen till avlöningar och omkostnader för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen resp. vägförvaltningarna på anslagen Vägunderhållet och Vägbyggandet. Under de två sistnämnda anslagen infördes sålunda administrationsstater för de löner och omkostnader som hänför sig till resp. anslag. Den bakomliggande tanken var att under anslagen till de angivna verksamheterna samla alla kostnader som var att hänföra dit. Något motsvarande skedde dock inte i fråga om vägväsendets övriga anslag. Kungl. Maj:t föreskrev emellertid den 6 juni 1968 att vägverket i samband med framställningen om medelsanvisning för budgetåret 1969/70 skulle inkomma med förslag till fördelning i lämplig utsträckning på övriga anslag under vägväsendet av kostnaderna under anslaget Statens vägverk: Förvaltningskostnader.

I sin anslagsframställning har vägverket samtidigt med en sådan fördelning föreslagit en omfattande revision av anslagen. Jag finner mig kunna biträda principerna för denna revision med vissa av formella och praktiska skäl motiverade ändringar. De nuvarande elva anslagen bör enligt min mening ersättas av följande nio, nämligen

- D 1. Statens vägverk: Ämbetsverksuppgifter, *förslagsanslag*
- D 2. Drift av statliga vägar, *reservationsanslag*
- D 3. Byggande av statliga vägar, *reservationsanslag*
- D 4. Bidrag till drift av kommunala vägar och gator, *förslagsanslag*
- D 5. Bidrag till byggande av kommunala vägar och gator, *reservationsanslag*
- D 6. Bidrag till drift av enskilda vägar m. m., *reservationsanslag*
- D 7. Bidrag till byggande av enskilda vägar, *reservationsanslag*
- D 8. Tjänster till utomstående, *förslagsanslag*
- D 9. Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, *förslagsanslag*

Under anslagen D 4.—D 7. bör administrationsstater föras upp på samma sätt som under anslagen D 2. och D 3. Samtliga anslag bör i sin helhet avräknas mot automobilskattemedlen. Reservationer under de nuvarande anslagen D 4. Vägunderhållet, D 5. Vägbyggandet, D 7. Bidrag till byggande av vägar och gator, D 8. Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., D 9. Bidrag till byggande av enskilda vägar samt D 10. Utredningar m. m. bör den 1 januari 1970 föras över till de nya anslagen D 2., D 3., D 5., D 6. resp. D 7. med fördelning som det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta.

Utgifter som avser ändamål under mer än ett av det nya systemets anslag torde få betalas från det anslag till vilket utgifterna huvudsakligen kan hänföras.

I sin anslagsframställning har vägverket vidare föreslagit att anslagen E 4. Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar och E 7. Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande skall redovisas under det nya anslaget D 1. Statens vägverk: Ämbetsverksuppgifter. En svårighet av formell natur uppstår därvid eftersom anslaget Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar är ett reservationsanslag, anslaget Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande är obetecknat medan återstoden av anslaget Ämbetsverksuppgifter är förslagsanslag. Jag anser mig därför inte kunna biträda vägverkets förslag. De båda anslagen bör alltså även i fortsättningen behållas under litt. E. Detta innebär att anslaget Ämbetsverksuppgifter kommer att avse översiktlig vägplanering, fastställande av arbetsplaner, försvarsfrågor och järnvägsärenden. Anslaget kan av formella skäl inte beräknas för kalenderår. De olägenheter som detta medför synes dock vara obetydliga med hänsyn till att det inte föreligger något direkt samband mellan budgeteringen och redovisningen av detta anslag och övriga anslag under vägväsendet. Anslagsbehovet för budgetåret 1969/70 minskar till följd av vad jag här anfört med 13 250 000 kr. i förhållande till vägverkets beräkning.

Jag går nu över till att behandla medelstildelningen till *väg- och gatubyggandet*. I följande tabell visas utfallet av investeringarna inom denna sektor under femårsperioden 1963—1967 samt beräknade utgifter för åren 1968 och 1969. Beloppen anges i milj. kr.

Beredskapsarbetena har under senare år utgjort en betydande del av de totala investeringarna i landsbygdens vägnät. I de redovisade beloppen för beredskapsarbetena ingår kostnaderna för vissa smärre förbättringsarbeten av driftkaraktär. Beredskapsarbetena har nästan helt avsett företag i flerårsplanerna.

För nästa budgetår bör anslagstildelningen till det statliga vägbyggandet bibehållas på nuvarande höga nivå. Bidraget till byggande av kommunala vägar och gator bör ökas med ca 30 milj. kr. bl. a. med hänsyn till den

Statlig medelstildelning till byggande av vägar och gator

År	Ordinarie statliga vägbyggnadsarbeten	Ordinarie kommunala vägbyggnadsarbeten	Byggande av enskilda vägar	Beredskapsarbeten (inkl. vissa vägbyggnadsarbeten 1963—1965)	Totalt
1963	434	185	14	284	917
1964	500	215	16	317	1 048
1965	560	230	17	277	1 084
1966	610	270	20	212	1 112
1967	610	270	20	273	1 173
1968	610	270	20	297	1 197
1969	610	270	20	250	1 150
S:a	3 934	1 710	127	1 910	7 681

¹ Beräknat belopp.

ökade belastningen på tätorternas väg- och gatunät. Därutöver ökas utrymmet för byggandet av statliga vägar genom att ett särskilt anslag på 8 milj. kr. förordas för administration av beredskapsarbeten.

De ökade krav som ställs på vägnätet på grund av framförallt trafikökningen motiverar en ökning av anslagen till *vägdriften*. Jag förordar att anslaget till drift av statliga vägar räknas upp med ca 40 milj. kr. och att anslagen till bidrag till drift av kommunala vägar och gator samt enskilda vägar höjs med 5 resp. 2,5 milj. kr.

Samtliga ökningstal är angivna med bortseende från de höjningar av anslagen som motiveras av ändrad anslagsredovisning, tillägg för pensions- och hyreskostnader m. m.

För innevarande budgetår har 40 milj. kr. av det statliga vägbyggnadsanslaget och 20 milj. kr. av det statliga vägdriftanslaget tilldelats Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att användas under särskilt beaktande av arbetsmarknadspolitiska synpunkter. Denna särskilda medelsanvisning innebär att angelägna arbeten kan inordnas i den ordinarie verksamheten med speciell hänsyn till arbetsmarknadspolitiska önskemål. Någon ändring i denna medelsdisposition bör enligt min mening inte ske under budgetåret 1969/70. Jag föreslår därför, att dessa län tilldelas 40 milj. kr. av anslaget till vägbyggandet och 20 milj. kr. av driftanslaget att disponeras på samma villkor som hittills. Detta innebär att arbetsmarknadspolitiska synpunkter skall beaktas beträffande val av projekt ur flerårsplanerna, deras lokalisering, igångsättning, anställning av arbetskraft m. m. Sistnämnda belopp bör

användas till sådana förstärkningsarbeten som behövs för att möjliggöra oljegrusning eller enkel beläggning.

Medelsförbrukningsramarna för drift och byggande av statliga vägar för år 1970 bör bestämmas till samma belopp som anslagen uppgår till.

Det bör ingå i Kungl. Maj:ts befogenheter att i den mån arbetsmarknads-läget så medger eller påkallar bemyndiga vägverket att utöka verksamheten utöver den föreslagna medelsomslutningen genom att under andra halvåret 1969 i förväg ta i anspråk behövliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen, som blir anvisade för verksamhetsåret 1970. Kungl. Maj:t bör även ha befogenhet att minska verksamheten om detta krävs från arbetsmarknadssynpunkt.

Sammanfattningsvis förordar jag att anslag till den *statliga väghållningen* begärs hos riksdagen med 1 468,2 milj. kr.

För bidrag till den *kommunala väghållningen* förordar jag anslag om tillsammans 401,1 milj. kr. Vad slutligen beträffar bidragsanslagen till den *enskilda väghållningen* förordar jag en medelsanvisning om sammanlagt 76,7 milj. kr.

Under återopande av det sagda hemställer jag, att Kungl. Maj:t bereder riksdagen tillfälle

att avge yttrande med anledning av vad jag sålunda an-fört.

Statens vägverk

D 1. Statens vägverk: Ämbetsverksuppgifter

Nytt anslag (förslag) 3 796 000

Från anslaget föreslås att kostnaderna för översiktlig vägplanering, fast-ställande av arbetsplaner, försvars- och järnvägsärenden skall bestridas.

Statens vägverk

Som tidigare berörts under den allmänna översikten över vägväsendet m. m. hemställer vägverket under detta anslag om medel till översiktlig vägplanering, fastställelse av arbetsplaner, försvarsfrågor, järnvägsärenden, bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar och bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande.

Vid omorganisationen av statens vägverk uttalades att ökad vikt skulle läggas vid den översiktliga vägplaneringen och verket föreslår nu i enlighet med detta uttalande att ytterligare 150 000 kr. anvisas för ändamålet.

Det totala medelsbehovet under detta anslag för budgetåret 1969/70 uppgår enligt den av vägverket föreslagna anslagsindelningen till 17 610 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet förordar jag att anslaget för nästa budgetår tas upp med 3 796 000 kr. Därvid har jag inräknat bl. a. av vägverket begärd ökning med 150 000 kr. för den översiktliga vägplaneringen.

Jag beräknar att kostnaderna ungefärligen kommer att fördela sig på följande sätt

Översiktlig vägplanering.....	895 000
Fastställande av arbetsplaner	310 000
Försvarsfrågor	2 401 000
Järnvägsövergångar m. m.	190 000
	3 796 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens vägverk: Ämbetsverksuppgifter* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 3 796 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 2. Drift av statliga vägar

	Milj. kr.
1967/68 Utgift	1576,4
1968/69 Anslag	1631,5
1969/70 Förslag	768,2

¹ Anslaget Vägunderhållet

Från detta anslag bestrids samtliga kostnader för de delar av vägverkets verksamhet som är hänförliga till driften av statliga vägar.

Statens vägverk

Verket hemställer om ett anslag av 757 210 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Motiveringen för verkets förslag i denna del har redovisats i den allmänna översikten över vägväsendet.

Departementschefen

Medelsförbrukningen har för år 1969 fastställts till 631,5 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet föreslår jag att medelsförbrukningen för år 1970 bestäms till 768,2 milj. kr. Härvid har jag inräknat 6,7 milj. kr. för den kostnadsökning som uppstår för vägverket med anledning av mervärdeskatten. Vidare har jag

tagit upp 29,6 milj. kr. som avser pensioner, hyror m. m. för perioden 1.7.—31.12. 1969 och ca 60 milj. kr. för motsvarande kostnader under kalenderåret 1970. Bortsett härifrån innebär förslaget en ökning av medelsförbrukningen med ca 40 milj. kr. i förhållande till år 1969.

I följande sammanställning redovisas hur kostnaderna för vägdriften ungefärligen kan beräknas fördela sig under åren 1968, 1969 och 1970. Beloppen anges i milj. kr.

	1968	1969	1970	
			Vägverket	Dep.chefen
Servicearbeten	278,0	292,0	338,0	341,1
Egentligt vägunderhåll	220,0	226,5	256,8	260,9
Förstärkt vägunderhåll	74,0	68,3	103,8	102,7
Administration	35,0	44,7	58,6	163,5
	607,0	631,5	757,2	768,2

¹ Varav 5,2 milj. kr. avser komplementkostnader för perioden 1.7.—31.12. 1969

Med hänvisning till vad jag anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Drift av statliga vägar* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 768 200 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 3. Byggande av statliga vägar

	Milj. kr.
1967/68 Utgift	1620,1
1968/69 Anslag	1640,5
1969/70 Förslag	700,0
	Reservation 433,9

¹ Anslaget Vägbyggandet

Från detta anslag bestrids samtliga kostnader för de delar av vägverkets verksamhet som är hänförliga till byggandet av statliga vägar.

Statens vägverk

Verket hemställer om ett anslag av 717 360 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Motiveringen för verkets förslag i denna del har redovisats i den allmänna översikten över vägväsendet.

Departementschefen

Medelsförbrukningen har för år 1969 fastställts till 640,5 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet föreslår jag att medelsförbrukningen för år 1970 bestäms till 700 milj. kr. Härvid har jag inräknat 9,3 milj. kr. för den kostnadsökning som uppstår för vägverket med anledning av mervärdeskatten. Vidare har jag

tagit upp 15,8 milj. kr. som avser pensioner, hyror m. m. för perioden 1.7.—31.12. 1969 och ca 34 milj. kr. för motsvarande kostnader under kalenderåret 1970.

I följande sammanställning visas hur medelsförbrukningen ungefärligen kan beräknas fördela sig under åren 1968, 1969 och 1970. Beloppen anges i milj. kr.

	1968	1969	1970	
			Vägverket	Dep.chefen
Byggande av riksvägar	382,0	386,6	454,0	438,7
Byggande av länsvägar	185,4	160,5	153,3	147,0
Byggande av ödebygdsvägar	8,2	8,6	5,9	5,9
Byggande av storbroar	33,6	52,8	62,2	60,6
Administration	30,8	32,0	42,0	47,8
	640,0	640,5	717,4	700,0

¹ Varav 4,5 milj. kr. avser komplementkostnader för perioden 1.7.—31.12. 1969

Med hänvisning till vad jag anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggande av statliga vägar* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 4. Bidrag till drift av kommunala vägar och gator

	Milj. kr.
1967/68 Utgift	189,3
1968/69 Anslag	193,0
1969/70 Förslag	99,5

¹ Anslaget Bidrag till underhåll av vägar och gator

Från detta anslag utgår bidrag till stad eller samhälle med 95 % av det belopp vartill kostnaderna för drift av de bidragsberättigade vägarna och gatorna beräknas skäligen böra uppgå. Driftkostnaden fastställs för en tvåårsperiod av statens vägverk efter stadens eller samhällets hörande. Beräkningen kan justeras under löpande tvåårsperiod om väsentligt ändrade förhållanden inträder. Bidragsgivningen regleras genom förordningen den 27 maj 1960 (nr 374) om statsbidrag till väg- och gatuhållning i vissa städer och stadslänkande samhällen.

Statens vägverk

Verket hemställer om ett anslag av 112 480 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Motiveringarna för verkets förslag i denna del har redovisats i den allmänna översikten över vägväsendet.

Departementschefen

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet förordar jag att anslaget tas upp med 99,5 milj. kr. Förbrukningen beräknas fördela sig på ungefär följande sätt.

1. Bidragsbelopp.....	98 000 000
2. Administration.....	1 500 000
	99 500 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Bidrag till drift av kommunala vägar och gator*
för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 99 500 000
kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 5. Bidrag till byggande av kommunala vägar och gator

	Milj. kr.
1967/68 Utgift	1260,5
1968/69 Anslag	1270,0
1969/70 Förslag	301,6
	Reservation 141,6

¹ Anslaget Bidrag till byggande av vägar och gator

Från detta anslag lämnas bidrag till stads eller samhälles kostnad för byggnadsföretag med 95 % till byggande av väg samt till byggande av gata mot vilken enligt gällande stadsplan utfart eller annan utgång från tomt eller annan fastighet inte får anordnas. Dessutom utgår bidrag med 95 % till utförande av större konstarbete eller trafikordning, som ingår i gata. Till annat bidragsberättigat gatubyggnadsarbete utgår statsbidrag med 85 %. I kostnaden för byggnadsföretag får inräknas skälig ersättning för mark och för intrång, som föranleds av vägs eller gatas byggande eller användande. Bidrag utgår i mån av tillgång på medel och enligt av statens vägverk fastställd fördelningsplan för fem år. Fördelningsplanen skall förnyas vart tredje år. Bidragsgivningen regleras genom förordningen den 27 maj 1960 (nr 374) om statsbidrag till väg- och gatuhållning i vissa städer och stadliktande samhällen. Bidrag till byggande av tunnelbana kan under vissa förutsättningar utgå från detta anslag. Denna bidragsgivning regleras genom förordningen den 26 maj 1965 (nr 138) om statsbidrag till byggande av tunnelbana.

Statens vägverk

Verket hemställer om ett anslag av 342 480 000 kr. för budgetåret 1969/70. Motiveringarna för verkets förslag i denna del har redovisats i den allmänna översikten över vägväsendet.

Departementschefen

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet förordar jag att anslaget tas upp med 301,6 milj. kr. Förbrukningen beräknas fördela sig på ungefär följande sätt.

1. Bidragsbelopp	299 700 000
2. Administration	1 900 000
	301 600 000

¹ Varav 150 000 kr. avser komplementkostnader m. m. för perioden 1.7.—31.12. 1969

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Bidrag till byggande av kommunala vägar och gator* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 301 600 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 6. Bidrag till drift av enskilda vägar m. m.

	Milj. kr.
1967/68 Utgift	145,7
1968/69 Anslag	147,5
1969/70 Förslag	53,7
	Reservation 11,9

¹ Anslaget Bidrag till underhåll av enskilda vägar

Från detta anslag lämnas bidrag till drift av enskild väg av väsentlig betydelse. Bidrag kan även utgå om vägen är utfart för en bebyggelse och av betydande längd eller vägens drift är synnerligen betungande för väghållaren. Bidrag utgår med 70 % av beräknad kostnad för väghållningen. Bidrag kan beviljas med 85 % om synnerliga skäl föreligger. Vidare kan s. k. iståndsättningsbidrag beviljas med 70 % för åtgärder som bedöms nödvändiga från trafiksynpunkt. Från anslaget lämnas även bidrag till anskaffning av maskiner och redskap för driften. Slutligen utgår från anslaget bidrag till kostnader för viss passbåtstrafik m. m. Huvuddelen av bidragsgivningen regleras genom kungörelsen den 19 december 1952 (nr 793) angående statsbidrag till enskild väghållning (ändrad senast 1967: 257) och kungörelsen den 23 maj 1952 (nr 417) angående statligt stöd till anskaffning av maskiner och redskap för rationalisering av underhållsarbetet på vissa enskilda vägar (ändrad 1963: 102).

Statens vägverk

Verket hemställer om ett anslag av 63 030 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Motiveringarna för verkets förslag i denna del har redovisats i den allmänna översikten över vägväsendet.

Departementschefen

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet förordar jag att anslaget tas upp med 53,7 milj. kr. Förbrukningen beräknas fördela sig på ungefär följande sätt.

1. Bidragsbelopp	50 000 000
2. Administration.....	¹ 3 700 000
	53 700 000

¹ Varav 300 000 kr. avser komplementkostnader m. m. för perioden 1.7.—31.12.1969

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. till *Bidrag till drift av enskilda vägar m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 53 700 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

2. medge att under budgetåret 1969/70 statlig lånegaranti för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar beviljas intill ett belopp av 100 000 kr.

D 7. Bidrag till byggande av enskilda vägar

	Milj. kr.
1967/68 Utgift	19,8 Reservation 17,6
1968/69 Anslag	20,0
1969/70 Förslag	23,6

Från anslaget utgår bidrag för byggande av enskild väg av väsentlig betydelse för en bygds befolkning. Bidrag lämnas till kostnad för arbetsplan med 70 % samt till beräknad övrig kostnad för företaget med högst 70 %. Föreligger synnerliga skäl kan sistnämnda bidrag höjas till högst 85 %. Bidragsgivningen regleras genom bestämmelserna i kungörelsen den 19 december 1952 (nr 793) angående statsbidrag till enskild väghållning (ändrad senast 1967: 257). Fr. o. m. den 1 januari 1966 lämnas bidrag från detta anslag även till byggande av enskild väg som utgör tillfartsväg till naturområde för rekreation och friluftsliv eller på annan grund är av särskild betydelse för fritidsändamål. Även för denna bidragsgivning gäller i tillämpliga delar nämnda kungörelse.

Statens vägverk

Verket hemställer om ett anslag av 32 030 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Motiveringarna för verkets förslag i denna del har redovisats i den allmänna översikten över vägväsendet.

Departementschefen

Med hänvisning till vad jag anfört i den allmänna översikten över vägväsendet förordar jag att anslaget tas upp med 23 600 000 kr. Förbrukningen beräknas fördela sig på ungefär följande sätt.

1. Bidragsbelopp	20 000 000
2. Administration.....	13 600 000
	23 600 000

¹ Varav 300 000 kr. avser komplementkostnader m. m. för perioden 1.7.—31.12.1969

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 23 600 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 8. Tjänster till utomstående

Nytt anslag (förslag) 8 000 000

Enligt gällande föreskrifter för statens vägverks tjänster till utomstående skall ersättning motsvarande full kostnadstäckning tas ut. Som jag förordat i den allmänna översikten över väganlagen bör ett anslag för denna verksamhet tas upp. Hittills har vissa samkostnader inom vägverket i samband med utförande av arbeten åt arbetsmarknadsverket inte inräknats i kostnaderna för uppdragsverksamheten. För att täcka dessa kostnader bör 8 milj. kr. anvisas.

Jag vill i sammanhanget framhålla att de avgifter i verksamheten i övrigt som vägverket självt bestämmer bör sättas så att täckning erhålls även för de ytterligare kostnader som kan särredovisas genom det förbättrade redovisningssystem som verket numera använder.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Tjänster till utomstående* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D 9. Avsättning till statens automobilskattemedelsfond

I förordningen den 2 juni 1922 (nr 260; senast ändrad 1967: 38) återfinns de grundläggande bestämmelserna för beskattning av bilismen.

Sättet att redovisa automobilskattemedlen har sammanfattande beskrivits i prop. 1940: 1, sjätte huvudtiteln, s. 37 och 41.

I följande sammanställning redovisas det faktiska utfallet av automobil-
4* — *Bihang till riksdagens protokoll 1969. 1 saml. Nr 1. Bil. 8.*

skattemedlens specialbudget för de senaste fem budgetåren. Alla belopp anges i milj. kr.

Budgetår	Inkomster	Utgifter	Överskott (+) Underskott (—)	Behållning på fonden	Reserva- tioner
1963/64.....	1 826,9	1 751,7	+ 75,2	828,3	498,2
1964/65.....	1 969,7	1 918,3	+ 51,4	593,9	784,0
1965/66.....	2 224,3	2 033,7	+ 190,6	652,1	916,4
1966/67.....	2 395,6	2 326,3	+ 69,3	717,4	920,4
1967/68.....	2 575,2	2 390,5	+ 184,7	807,2	1 015,3

Anslaget bör föras upp med endast ett formellt belopp av 1 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avsättning till statens automobilskattemedelsfond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

E. Trafiksäkerhet

E 1. Statens trafiksäkerhetsverk: Förvaltningskostnader

1967/68 Utgift	1 879 300
1968/69 Anslag	3 680 000
1969/70 Förslag	7 970 000

¹ Avser tiden 1.1.—30.6.1968

Trafiksäkerhetsverket är central myndighet för uppgifter rörande trafikreglering, fordonskontroll, förarutbildning samt information och allmänt trafiksäkerhetsarbete.

Verksamheten inom den centrala administrationen är fördelad på fyra byråer, trafik- och informationsbyrån, fordonsbyrån, körkortsbyrån samt kanslibyrån. För förarprov, fordonsbesiktning m. m. finns en regional organisation med sju distrikt.

Från förevarande anslag bestrids kostnaderna för verkets styrelse, verksamhetschefens sekreterare, trafik- och informationsbyrån och kanslibyråns allmänna sektion.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Trafiksäkerhetsverket	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal.....	25	+25	+ 7
Övrig personal.....	10	+ 4	—
	35	+29	+ 7
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	1 421 000	+1 335 000	+ 400 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+ 343 000	+ 343 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 291 000	+ 76 000
Arvoden och särskilda ersättningar.....	18 000	+ 7 000	+ 7 000
Sjukvård m. m.	4 000	+ 3 000	+ 2 000
Resersättningar.....	95 000	+ 122 000	+ 70 000
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+ 120 000	+ 120 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	+ 60 000	+ 20 000
c) Bränsle, lyse, vatten.....	14 000	+ 6 000	+ 2 000
d) Övriga expenser.....	127 000	+ 131 000	+ 50 000
Informationsverksamhet.....	2 000 000	+5 000 000	+3 000 000
Materialundersökningar m. m.....	—	+1 100 000	+ 100 000

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Trafiksäker-	Dep.chefen
		hetsverket	
Publikationstryck	—	+ 100 000	+ 100 000
Övriga utgifter	2 000	—	—
	3 681 000	+ 8 618 000	+ 4 290 000
<i>Särskilda uppbörsmedel</i>			
Ersättningar för uppdrag m. m.	1 000	—	—
Nettoutgift	3 680 000	+ 8 618 000	+ 4 290 000

Statens trafiksäkerhetsverk

1. Löne- och prisomräkning m. m. 553 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 463 000 kr.

2. Den nuvarande trafik- och informationsbyrån bör med hänsyn till arbetsuppgifternas växande omfattning och till den ökade satsning som bör göras på informationsområdet delas upp på två byråer, nämligen en trafikbyrå och en informationsbyrå. I anslutning härtill bör personalresurserna förstärkas. För att inom den föreslagna trafikbyrån handha verkets åligganden beträffande allmänna föreskrifter och anvisningar om trafikreglering och lokala trafikföreskrifter m. m. och för att hålla uppsikt över tillämpningen av dessa föreskrifter, för att utveckla principer för avvägning av lämpliga hastighetsgränser m. m. samt för att verka för enhetlighet vid användning av vägmärken, tilläggstavlor och andra trafikordningar erfordras två byrådirektörer och ett kontorsbiträde centralt inom verket samt sju ingenjörer i den regionala organisationen (+ 402 732 kr.).

Verket utarbetar och fastställer i samråd med statens provningsanstalt normer i fråga om reflexanordningar och reflekterande material. I anslutning härtill föreligger behov att självt kunna prova olika material exempelvis för markeringar på vägbana, reflekterande material för vägmärken, varningslykter, förslag till nya anordningar vid vägarbeten m. m. För dessa uppgifter fordras en förste byråingenjör (+ 43 908 kr.).

3. Inom den föreslagna informationsbyrån erfordras en byråchef och en pressombudsman. Behovet av ökad information samt samordningen och uppföljningen av den regionalt verksamma informationspersonalens arbete bland trafiksäkerhetskommittéer, organisationer m. fl. motiverar vidare en byrådirektör, en amanuens/byråsekreterare och ett kontorsbiträde. Enligt 1968 års riksdags beslut har för samordning av trafikundervisningen inom skolväsendet med verkets trafiksäkerhetsarbete inrättats fyra tjänster som byråassistent inom verkets regionala organisation. Verksamhetens effektiva bedrivande kräver att en sådan tjänst finns i varje distrikt, varför utökning erfordras med tre byråassistenter. För samordning av ifrågavarande regionala verksamhet och för arbetsuppgifter sammanhängande med

handikapputbildningen behövs centralt med placering vid informationsbyrå en byrådirektör (+ 413 064 kr.).

4. Verksamheten på trafiksäkerhetsområdet och inte minst information i trafiksäkerhetsfrågor förutsätter en kontinuerlig uppföljning av insatta åtgärder i syfte att mäta effekten av dessa och få underlag för bedömning av behov och utformning av ytterligare åtgärder. Vidare måste informationsprodukterna förprövas, innan de ges slutgiltig utformning. Det är även nödvändigt att verket kan följa upp och tillgodogöra sig de resultat som framkommer av trafiksäkerhetsforskning såväl inom som utom landet. Bl. a. är det betydelsefullt att verket med ledning av gjorda forskningsrön kan få ett grepp om vilka moment som förarutbildningen bör omfatta och hur kunskaper i angivna hänseenden på bästa sätt skall kunna bibringas eleverna. Verket måste också ha möjlighet att snabbt tillgodogöra sig statistiken rörande inträffade vägtrafikolyckor samt att göra speciella analyser av vissa typer av trafikolyckor som underlag bl. a. för verkets informationsåtgärder. För angivna arbetsuppgifter föreslås inrättandet av en särskild utredningsbyrå med följande personal, nämligen en byråchef, en avdelningsdirektör, en förste byråsekreterare, tre amanuenser/byråsekreterare samt ett kvalificerat biträde och ett kontorsbiträde (+ 341 052 kr.).

5. För intern kontroll av avgifts- och intäktsredovisning m. m. ävensom för utredningar sammanhängande härmed erfordras en byrådirektör (+ 63 000 kr.).

6. Informationsverksamheten och det allmänna trafiksäkerhetsarbetet tar sikte på att öka allmänhetens kunskaper om trafik och trafikregler samt att ge rekommendationer om uppträdandet i trafiken för olika trafikantkategorier. Verksamheten planeras i detalj för längre tidsperioder med närmare precisering av målsättning, innehåll, media etc. Aktiviteterna följs upp genom speciella undersökningar för att mäta effekten av dem och få underlag för det fortsatta arbetet. Informationen kommer att spridas med anlitan av massmedia samt genom kursverksamhet och via trafiksäkerhetskommittéer och organisationer. För dessa arbetsuppgifter beräknas ett ytterligare medelsbehov av 5 milj. kr.

7. För provningar av reflekterande material, färger för vägmarkeringar m. m., för nödvändig försöksverksamhet med olika anordningar, utvecklingsarbete i fråga om trafikordningar samt för provning av fordonsdetaljer disponerades tidigare medel under statens vägverks anslag. Sedan hithörande verksamhet inom vägverket den 1 januari 1968 överförts till trafiksäkerhetsverket finns inte längre medel för ändamålet. Med hänsyn härtill bör upptas ett belopp om 400 000 kr. Ett belopp om 700 000 kr. bör även beräknas under detta anslag motsvarande vad som hittills utgått från statens vägverks anslag till AB Atomenergi för driftkostnader i samband med utvecklingsarbete på bilavgasområdet. Sammanlagt erfordras sålunda 1,1 milj. kr.

8. På verket ankommer att meddela föreskrifter av olika slag inom trafiksäkerhetsområdet. Dessa föreskrifter publiceras bl. a. i »Föreskrifter avseende vägmärken och trafikanordningar», »Meddelanden till besiktningsmännen», »Anvisningar för flygande inspektion» och i »Besiktningshandbok». Kostnaden för dessa publikationer har tidigare kunnat bestridas med statens vägverks publikationsmedel. För ändamålet föreslås upptagande av en särskild anslagspost Publikationer om 100 000 kr.

Departementschefen

För trafiksäkerhetsverket, som började sin verksamhet den 1 januari 1968, är jag inte beredd att tillstyrka någon organisationsförändring. Jag beräknar dock medel bl. a. för ytterligare fyra ingenjörer i den regionala organisationen (2), en byrådirektör inom trafik- och informationsbyråns trafiksektion (2), en byrådirektör inom samma byrås informationssektion (3) samt en avdelningsdirektör inom körkortsbyrån för vissa utredningsuppgifter m. m. i anslutning till verkets informationsverksamhet (4). För informationsverksamheten har jag beräknat ett belopp av 5 milj. kr., och för materialundersökningar och för publikationstryck föreslår jag uppförande av två nya poster under anslaget om 100 000 kr. vardera. Kostnaderna för utvecklingsarbetet på bilavgasområdet bör bestridas på samma sätt som hittills. Under återopande av det anförda samt med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 7 970 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens trafiksäkerhetsverk: Förvaltningskostnader*
för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 7 970 000
kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

E 2. Statens trafiksäkerhetsverk: Uppdragsverksamhet

1967/68 Utgift	14 994 000
1968/69 Anslag	8 348 000
1969/70 Förslag	12 248 000

¹ Avser tiden 1.1.—30.6.1968.

Från anslaget bestrids kostnaderna för fordonsbyrån, körkortsbyrån, kanslibyråns chef och förvaltningssektionen, den regionala organisationen med visst undantag, anskaffning och underhåll av utrustning för fordonsbesiktning samt utbildning.

	1968/69	Beräknad Trafiksäker- hetsverket	Ändring 1969/70 Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal.....	59	+ 5	+1
Övrig personal.....	170	+ 7	—
	229	+12	+1

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Trafiksäker- hetsverket	Dep.chefen
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	6 323 000	+ 911 000	+ 770 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+1 510 000	+1 510 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 154 000	+ 115 000
Sjukvård m. m.....	13 000	+ 2 000	+ 1 700
Reseersättningar.....	1 110 000	+ 126 000	+ 104 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+1 080 000	+1 080 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	+ 13 000	+ 1 000
c) Bränsle, lyse, vatten.....	65 000	+ 6 000	+ 3 000
d) Övriga expenser.....	775 000	+ 112 000	+ 80 000
Utrustning.....	60 000	—	—
Kostnader för provbana.....	—	+ 500 000	—
Övriga utgifter.....	2 000	—	+ 235 300
	8 348 000	+4 414 000	+3 900 000

Statens trafiksäkerhetsverk

1. Löne- och prisomräkning m. m. 2 928 000 kr., varav för lönekostnads- pålägg och lokalhyror 2 590 000 kr.

2. Verket har bl. a. att verkställa tekniska utredningar på fordonsområ- det, vilka skall ligga till grund för nya eller ändrade bestämmelser, att prova och godkänna delar och utrustning till motorfordon, att meddela an- visningar i säkerhets hänseende vid inköp av fordon för statsverket m. m. Dessa uppgifter åvilar fordonsbyråns utredningssektion, som behöver för- stärkas med en byrådirektör (+ 56 844 kr.).

3. Med hänsyn till arbetsbelastningen inom fordonsbyråns inspektions- sektion bör denna förstärkas med en byråingenjör. Verket konstaterar, att man i framtiden har att räkna med en skärpt kontroll över fordon i drift i vad avser exempelvis rökigheten hos dieselmotorer och bullret från mo- torfordon. Denna kontroll bör lämpligen handhas av verkets regionala or- ganisation. Ökade insatser för inspektion av begagnade fordon hos försäl- jare har också visat sig erforderliga. För ifrågasvarande arbetsuppgifter be- görs förstärkning av den regionala organisationen med sju tjänster som tekniker (+ 214 212 kr.).

4. För arbetet med kursplaner, anvisningar och metoder för en effekti- vare utbildning av körkortselever m. m. erfordras en byrådirektör och en amanuens/byråsekreterare (+ 94 440 kr.).

5. För att effektivisera trafiksäkerhetsarbetet fordras en omfattande ut- bildningsverksamhet, som tar sikte på såväl verkets egen personal som trafiksäkerhetskommittéer, organisationer och trafikskolor. För ändamå- let erfordras inom kanslibyråns utbildningssektion ytterligare en avdel- ningsdirektör och en amanuens/byråsekreterare (+ 102 492 kr.).

6. För arbetsuppgifter med upphandling samt för handläggning av in-

tendenturfrågor behövs inom kanslibyråns förvaltningssektion en förste byråsekreterare. För personalregistrering, löneuträkning, skatteredovisning m. fl. personaladministrativa arbetsuppgifter samt för allmänna kontorsuppgifter erfordras vidare sex biträden och en expeditivsvakt (+ 201 720 kr.).

7. Vid typbesiktning av fordon utförs förutom mätningar och kontroller i besiktningshallen även provkörning av fordonen vid höga hastigheter, manöverprov för att utröna fordonens egenskaper vid svängar under olika hastigheter, bromsprov, kontroll av koloxidhalt inuti fordonen under vissa betingelser samt mätning av buller. För denna verksamhet behövs en provbana utan störande inverkan från annan trafik. För hyreskostnader m. m. avseende en sådan bana erfordras särskilda medel (+ 500 000 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 12 248 000 kr. Härvid har hänsyn tagits till lönekostnaderna för personal, som anställts med anlitanande av intäkter från uppdragsverksamheten och som ej beaktats vid bestämningen av anslaget för innevarande budgetår. Medel har också beräknats för bl. a. en tjänst som byrådirektör (2).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens trafiksäkerhetsverk: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 12 248 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

E 3. Registrering av motorfordon

1967/68 Anslag		1 000
1968/69 Anslag		1 000
1969/70 Förslag		1 000

Statens trafiksäkerhetsverk

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1942 och den 15 december 1967 skall statens trafiksäkerhetsverk för tillhandahållande av blanketter till typintyg av rekvirent ta ut och såsom uppbörd på anslaget bokföra ersättning med skäligt belopp, som verket bestämmer. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 15 december 1967 har statens trafiksäkerhetsverk bemyndigats att från anslaget bestrida uppkommande kostnader för reparation och underhåll i övrigt ävensom för erforderlig ersättningsanskaffning av för bilregistret avsedda kortfackskåp hos länsstyrelserna. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1952 meddelades föreskrifter om bl. a. vilka kostnader som får betalas från anslaget såsom kostnader för blanketter till körkort, trafik kort m. m. och vissa skyltar, som tillhandahålls av verket. Vidare föreskrevs att avgifter för interimis-, saluvagns- och turistvagnsskyltar skall tillgodoföras anslaget. Då inkomsterna under anslaget beräknas överstiga utgifterna föreslår verket, att ett oförändrat belopp om 1 000 kr. anvisas.

Departementschefen

I enlighet med förslag av statens trafiksäkerhetsverk torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Registrering av motorfordon* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

E 4. Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar

1967/68 Utgift	6 550 000	Reservation —
1968/69 Anslag	6 500 000	
1969/70 Förslag	6 500 000	

Från anslaget utgår statsbidrag till järnvägar för sådana säkerhetsanordningar, som huvudsakligen betingas av vägtrafikens säkerhetskrav. Statsbidrag utgår med högst 90 % av beräknad engångskostnad för kryssmärke och säkerhetsanordning, annan trafiksäkerhetsfrämjande åtgärd till fördel för vägtrafiken, marklösen och ersättning för skada och intrång samt med 45 % av engångskostnaden för automatisering av befintlig säkerhetsanordning. Principerna för bidragsgivningen framgår av prop. 1964: 1 (bil. 8, p. 25). Genom Kungl. Maj:ts beslut den 29 april 1964 har utfärdats bestämmelser för bidragsgivningen.

Statens vägverk

För budgetåret 1968/69 tillgängliga medel beräknas bli förbrukade under budgetåret. Statens järnvägar har föreslagit att statsbidraget till SJ beräknas till 6 milj. kr. för budgetåret 1969/70. Bidraget till enskilda järnvägar bör beräknas till 0,5 milj. kr. Verket föreslår att anslaget tas upp med 6,5 milj. kr.

Departementschefen

Jag biträder statens vägverks förslag om att anslaget förs upp med oförändrat belopp av 6,5 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 6 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

E 5. Trafiksäkerhetsforskning

1967/68 Utgift	2 580 000	Reservation 147 100
1968/69 Anslag	2 508 000	
1969/70 Förslag	3 000 000	

Statens trafiksäkerhetsråd är central myndighet för trafiksäkerhetsforskningen. I rådets uppgifter ingår bl. a. att undersöka eller låta undersöka trafikolyckornas orsaker, att understödja och samordna trafiksäkerhetsforskningen inom landet, att fastställa villkor för statsbidrag till trafiksäkerhetsforskning samt offentliggöra och sprida resultat som nåtts vid verksamheten. Rådet består av 16 ledamöter. Inom rådet finns ett arbetsutskott med fem ledamöter.

Från anslaget bestrids utgifter för trafiksäkerhetsforskning i trafiksäkerhetsrådets egen regi samt utgår bidrag till annan trafiksäkerhetsforskning enligt rådets beslut. Vidare tas under anslaget upp rådets förvaltningskostnader. Den egna forskningsverksamheten är organiserad på en forsknings- och utredningsavdelning (TRAG), som är uppdelad på tre sektioner för uppföljningsverksamhet, detaljanalys och tillfälliga uppdrag. Vidare finns en forskargrupp (TRAFO) som består av fem forskare. Under rådets medicinska forskningslaboratorium sorterar en haverikommission.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Trafiksäkerhetsrådet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal.....	3	—	—
Övrig personal.....	1	—	—
	4	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	212 000	+ 9 000	+ 9 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 51 000	+ 51 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	45 000	+ 8 000	+ 8 000
Omkostnader			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+ 100 000	+100 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Övriga omkostnader.....	40 000	—	—
Forskning.....	2 211 000	+1 119 000	+125 000
Lönekostnadspålägg avseende forskningspersonal			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 199 000	+199 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
	2 508 000	+1 486 000	+492 000

Statens trafiksäkerhetsråd

Löne- och prisomräkning m. m. 367 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 350 000 kr.

Genomförandet av forskningsprogrammet ombesörjs i första hand med anlitan av rådets egna forskningsresurser i form av rådets forskargrupp, dess arbetsgrupp och dess medicinska forskningslaboratorium. Till detta kommer etablerade forskningsgrupper för trafiksäkerhet vid olika universitets- och högskoleinstitutioner, då främst psykologiska institutionen vid Uppsala universitet, institutionen för försäkringsmatematik och matematisk statistik vid Stockholms universitet och institutionen för stadsbyggnad vid Chalmers tekniska högskola. Rådet stöder även viss forskning vid statens väginstitut och statens provningsanstalt. Dessutom tillkommer enskilda projekt baserade på ansökningar till rådet.

Beträffande verksamheten inom olika forskningsområden konstateras bl. a. följande. Genom sin forskningsgrupp TRAG har rådet följt olycksutvecklingen i samband med tillfälliga hastighetsbegränsningar i motortrafiken utanför tätbebyggt område. Gruppen har även medverkat i uppföljningen av olycksutvecklingen i anslutning till omläggningen till högertrafik. Fortsatta studier har ägnats trafikolyckor med bilbränder, säkerhetsbältens användning i personbilar samt trafikolycksbelastningen hos unga bilförare. En detaljanalys har påbörjats av förundersökningsprotokoll avseende trafikolyckor, som inträffat utanför tätbebyggelse i Uppsala län under åren 1962—1965. Syftet härmed är att komplettera tidigare gjorda studier med ett större olycksmaterial och att i samband därmed även studera olyckor av tidigare icke behandlade typer.

Trafiksäkerhetsforskningen vid olika vetenskapliga institutioner och genom enskilda forskare har omfattat bl. a. följande.

Inom psykologins område har undersökts olika faktorerers inverkan på försökspersoners förmåga att korrekt bedöma hastigheter på ett föremål i rörelse rakt mot försökspersonen. Fortsatta studier har ägnats trötthetens betydelse från trafiksäkerhetssynpunkt. Ett annat aktuellt projekt har gällt olika backspeglars och spegelplaceringars förmåga att ge förarna effektiv information.

Inom det medicinska området utförs bl. a. experimentella studier av de fysikaliska förloppen hos fordon vid trafikolyckor. Kännedom härom är en förutsättning för utveckling och bedömning av olika säkerhetssystem för att minska risken för personskador. Vidare bedrivs en socialmedicinsk undersökning av körvanorna och deras samband med bl. a. ålder, kön och längden av körkortsinnehav samt en undersökning av synfunktioner som har särskild betydelse för bilförare.

Inom den teknisk-naturvetenskapliga sektorn har inom ämnesområdet trafiksäkerhet och samhällsplanering forskningen fortsatt rörande trafikolyckors samband med trafikmiljön. Vidare har utförts undersökningar av de tekniska egenskaperna hos bilstrålkastare, simulatorprov avseende bilförarens styrbeteende, undersökningar beträffande däckens inverkan på personbilars köregenskaper, studier rörande vägojämnhetens inverkan på sä-

kerhet och komfort vid bilkörning etc.

På det statistiska området utvecklas matematisk-statistiska modeller, som söker beskriva hur trafikolyckor varierar till antalet och betingas av olika faktorer, vidare modeller som avser att beskriva olika trafiksituationer.

På det nationalekonomiska området har en undersökning utförts rörande vägtrafikolyckors samhällsekonomiska kostnader.

Vad avser det fortsatta forskningsprogrammet konstaterar rådet, att det med hänsyn till den successiva ökningen av biltrafiken krävs fortsatta insatser av trafiksäkerhetskajande åtgärder för att hålla tillbaka och helst minska trafikolycksfrekvensen. För att få underlag för sådana åtgärder krävs en intensifierad forskningsverksamhet.

För forskningen under budgetåret 1969/70 — vilken utgör en direkt fortsättning och utbyggnad av det i det föregående redovisade forskningsarbetet — begärs 3 330 000 kr., innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 1 119 000 kr.

Totalt behövs 3 994 000 kr., innebärande en ökning med 1 486 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 3 milj. kr. Härav beräknar jag 465 000 kr. till förvaltningskostnader vid statens trafiksäkerhetsråd.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Trafiksäkerhetsforskning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

E 6. Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande

1967/68 Utgift	2 000 000
1968/69 Anslag	2 000 000
1969/70 Förslag	2 000 000

Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF)

För budgetåret 1968/69 har åt föreningen anvisats statsbidrag om 2,0 milj. kr. och anslag från Trafikförsäkringsföreningen om 2,8 milj. kr. Härutöver beräknar NTF att genom medlemsavgifter, försäljningsverksamhet samt bidrag från företag och enskilda m. m. tillföra verksamheten 1,3 milj. kr. Totalt skulle för innevarande budgetår disponeras 6,1 milj. kr.

Medelsbehovet för budgetåret 1969/70 redovisas i det följande med utgångspunkt i den för innevarande budgetår fastställda utgiftsstaten.

	Stat 1968/69	Beräknad ändring 1969/70
1. Fältsektionens verksamhet.....	800 000	+ 45 000
2. Hem- och förskoleverksamhet.....	350 000	+ 215 000
3. Skolsektionens verksamhet.....	600 000	+ 100 000
4. Utbildningssektionens verksamhet.....	400 000	+ 100 000
5. Filmproduktion.....	300 000	—
6. Utställningar m. m.....	25 000	+ 25 000
7. Tidskrift.....	130 000	—
8. Allmän upplysningsverksamhet.....	1 800 000	+ 400 000
9. Kontors- och lagerkostnader, skatter m. m.....	355 000	— 5 000
10. Inventarier.....	15 000	—
11. Löner och arvoden.....	1 200 000	+ 100 000
12. Resor.....	125 000	+ 25 000
	6 100 000	+1 005 000

1. Fältsektionens verksamhet. I samtliga län och i städerna Stockholm, Göteborg och Malmö finns numera regionala trafiksäkerhetsorgan. Dessa skall dels verka för att centralt initierade trafiksäkerhetsaktioner fullföljs, dels genom egna initiativ verka för lösningar av regionala och lokala trafiksäkerhetsproblem. I samtliga kommuner i landet finns dessutom lokala trafiksäkerhetskommittéer. Fortsatt ekonomiskt stöd från NTF är av grundläggande betydelse för denna verksamhet. Liksom för innevarande budgetår beräknas härför 700 000 kr. Härtill kommer 65 000 kr. att användas för bidrag till regional kursverksamhet samt 80 000 kr. för centrala och regionala konferenser. Sammanlagt beräknas medelsbehovet under posten till 845 000 kr.

2. Hem- och förskoleverksamhet. Med ingången av år 1969 avser NTF att starta »Barnens trafikklubb», vars syfte är att ge föräldrarna råd, anvisningar och materiel för en för förskolebarnen lämpligt utformad trafikundervisning. Klubben skall successivt byggas upp under en fyraårsperiod till att om möjligt omfatta alla 3—7 åringar. Kostnaderna har för budgetåret 1969/70 beräknats till 400 000 kr. — Härutöver erfordras 85 000 kr. till kurser för ledare av barntrafikskolor och för förskollärare samt 80 000 kr. för olika insatser på förskolesidan. Sammanlagt beräknas således 565 000 kr.

3. Skolsektionen. NTF kommer liksom hittills att anordna speciella lärarkurser, producera och distribuera lämpliga läromedel för trafikundervisningen, anordna trafikskapstävlingar etc. För ifrågavarande verksamheter behövs 600 000 kr. — Under verksamhetsåret avser föreningen att ta upp frågan om en för de gymnasiala skolorna avpassad trafikinformation. För erforderlig materielproduktion, rådgivning och speciella aktiviteter beräknas 100 000 kr. Sammanlagt beräknas således 700 000 kr.

4. Utbildningssektionens verksamhet. NTF:s fortbildningskurser för bl. a. personer verksamma inom det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet, militärer och personer som inom företag ansvarar för större fordonsparker etc. bör nu utsträckas över hela landet enligt delvis nya riktlinjer. För ändamålet erfordras 500 000 kr.

5. Filmproduktion. Med hänsyn till arbetsfördelningen mellan trafiksäkerhetsverket och NTF har här inte upptagits några medel för produktion av TV-film. Bland organisationer, militära förband, trafikskolor och allmänna skolor föreligger emellertid ett stort behov av instruktionsfilmer i trafikfrågor. Härtill kommer att högertrafikomläggningen medfört att NTF:s tidigare filmmateriel blivit nästan helt oanvändbart. För fortsatt filmproduktion behövs 300 000 kr.

6. Utställningar m. m. Vid utställningar, mässor och liknande arrangemang framförs i allt större utsträckning önskemål om trafiksäkerhetsinslag. Härför behövs under 1969/70 ett belopp om 50 000 kr.

7. Tidskrift. Under år 1968 har NTF börjat utge en tidskrift, som bl. a. avses utgöra ett sammanbindande kontaktorgan för alla frivilliga krafter inom trafiksäkerhetsarbetet. För budgetåret 1969/70 upptas för ändamålet 130 000 kr.

8. Allmän upplysningsverksamhet. När behovet av direkt information om högerbeteende upphört, kommer NTF att fortsätta med punktvisa större insatser i anslutning till trafiksituationernas och årstidernas växlingar. Studier av olycksstatistiken och iakttagelser av trafikanternas beteende kräver också speciella aktioner. För denna verksamhet krävs nya upplagor av befintlig informationsmateriel, nyproduktion av materiel och ökade möjligheter till tidningsannonsering. För att få till stånd optimal pedagogisk uppläggning av aktiviteter och informationsmateriel krävs även att NTF i ökad utsträckning gör effektmätningar. Tillhoppa motiverar de olika behoven ett medelsutrymme om 2,2 milj. kr.

NTF beräknar de sammanlagda kostnaderna för verksamheten under budgetåret 1969/70 till 7 105 000 kr. Genom förlagsverksamhet och genom bidrag och gåvor från olika håll anser NTF sig kunna ta in ett belopp om 1,3 milj. kr. Härefter skulle återstå ett medelsbehov av 5 805 000 kr.

Under förutsättning att NTF från Trafikförsäkringsföreningen kan påräkna samma bidrag som för budgetåret 1968/69, dvs. 2,8 milj. kr., erfordras således ett statsbidrag med avrundat 3 milj. kr. Detta innebär en ökning med 1 milj. kr. jämfört med innevarande budgetår.

Departementschefen

Jag föreslår ett statligt stöd till NTF om 2 milj. kr. Jag förutsätter att verksamheten planeras och bedrivs i nära samverkan med statens trafiksäkerhetsverk.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 2 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

F. Sjöfart

Sjöfartsverket

F 1. Sjöfartsverket m. m.

I. Anslag till sjöfartsverket

I riksstaten för innevarande budgetår är uppförda anslag till sjöfartsstyrelsens förvaltningskostnader, fartygsinspektion m. m., sjösäkerhet, sjömätning m. m., isbrytning, underskott vid vissa statliga hamnar och farleder, bidrag till fiskehamnar m. m. samt bidrag till småbåtshamnar m. m. om sammanlagt 100 183 000 kr.

Sjöfartsutredningen har i december 1967 avgett betänkandet Sjöfartsverkets arbetsuppgifter och organisation (Stencil K 1967:10). Utredningen angående fortsatt drift eller nedläggning av Falsterbokanalen har i april 1968 avgett betänkandet Falsterbokanalen (Stencil K 1968:3). Vidare har utredningen om sjömansregistreringen i juli 1968 avgett betänkandet Sjömansregistreringen (Stencil K 1968:7). Över betänkandena har efter remiss yttranden avgetts av ett stort antal myndigheter och organisationer. Beredningen av ärendena har ännu inte avslutats men avses skola slutföras inom sådan tid, att särskild proposition kan föreläggas årets riksdag. Lotsorganisationsutredningen har i oktober 1968 avgett betänkandet Lots- och fyrväsendets organisation (Stencil K 1968:8). Detta betänkande remissbehandlas f. n.

Sjöfartsverket har i skrivelse den 27 augusti 1968 lagt fram en programbudgetinriktad anslagsframställning för budgetåret 1969/70.

II. Hjälmarens farleder

Historik

På 1880-talet genomfördes en sänkning och reglering av sjöarna Hjälmarren och Kvismaren. Av sänkingsföretaget berördes tre intressegrupper, nämligen markägarna kring sjöarna, sjöfartsintressenterna såväl på Hjälmarren som i Hjälmare kanal samt kraftverksägarna i Eskilstunaån. Företaget bekostades av markägarna sammanslutna i Hjälmarens och Kvismarens sjösänkingsbolag. Kostnaderna för företaget uppgick till drygt 4 milj. kr. Bolaget erhöll ett statslån på 2 milj. kr., vilket slutbetalades år 1940.

I samband med att bolaget erhöll tillstånd att genomföra företaget ålades bolaget genom Kungl. Maj:ts beslut den 2 februari 1877 vissa förpliktelser av vilka följande fortfarande har aktualitet, nämligen att underhålla far-

lederna och ombesörja viss utprickning i Hjälmarens samt att underhålla och bekosta skötseln av en regleringsdamm vid Hjälmarens utlopp vid Hyndevad. Bl. a. för att trygga genomförandet av bolagets åligganden gentemot det allmänna föreskrevs, att bolaget skulle avsätta 100 000 kr. till en av statskontoret förvaltd fond, vars avkastning skulle användas till att bekosta underhållsåtgärderna. Samtidigt förutsattes att bolaget, om det så önskade och Kungl. Maj:t fann skäligt så medge, skulle kunna befrias från sina förpliktelser i vad avser den allmänna trafiken när sänkingsföretaget och alla ekonomiska uppgörelser fullbordats. Kungl. Maj:t har för femårsperioder, senast den 26 oktober 1945, gett bolaget rätt att inom sådan period använda besparing som uppkommer något år för att täcka utgift under annat år. Fondens bokförda värde uppgick den 30 juni 1968 till ca 387 000 kr. och värdet av tillgångarna om de realiserades uppskattas till ca 250 000 kr.

Eftersom fondens avkastning sedan 1940-talet varit lägre än kostnaderna för erforderliga underhållsarbeten m. m. överfördes på framställning av bolaget den 1 juli 1952 provisoriskt på staten de förpliktelser, som tidigare åvilat bolaget (prop. 1952:192, SU 164, rskr 311). I huvudsak innebär provisoriet att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen fick i uppdrag att ombesörja åtagandena. Erforderliga medel skulle erhållas från i första hand avkastningen av fonden, som ställdes till styrelsens förfogande. Kostnader som inte kunde täckas av fondavkastningen skulle bestridas från anslaget till underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens uppdrag överfördes år 1956 till sjöfartsstyrelsen. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut förutsattes ha kvar sina kontrollbefogenheter enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1949 i fråga om själva regleringsförfarandet.

Bolaget hade i samband härmed förklarat sig berett att efter ersättning från fonden för av bolaget förskottade utgifter för muddringsarbeten m. m. överlåta fonden på staten om staten övertog bolagets förpliktelser. Föredragande departementschefen framhöll i prop. 1952:192 att han var tveksam om sådan ersättning borde lämnas, eftersom fonden närmast kommit till för att bereda det allmänna en garanti för att bolaget skulle fullgöra sina underhållsskyldigheter. Detta spörsmål borde enligt departementschefen avgöras först i samband med att slutlig ställning togs till frågan om det ekonomiska ansvaret för ifrågakvarande underhållsåtgärder ävensom till övriga frågor rörande Hjälmarens och intressena där.

Kammarkollegiets utredning

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 29 januari 1965 uppdrogs åt kammarkollegiet att utreda förutsättningarna för att snarast möjligt avveckla den av statskontoret förvaltda fonden för underhåll av Hjälmarens farleder. Kam-

markollegiet har den 28 december 1966 överlämnat förslag till fondens avveckling.

Kollegiet föreslår att staten skall överta de förpliktelser i fråga om underhåll av farled m. m. i Hjälmaren, vilka tidigare ålegat sjösänkingsbolaget och som bekostats av avkastningen från fonden för underhåll av Hjälmarens farleder. Vidare skall ett belopp av 100 000 kr. motsvarande bolagets i det föregående nämnda fordran överföras från fonden till bolaget att av bolaget fritt disponeras. I fonden ingående medel i övrigt skall hållas på räntebärande räkning i riksgäldskontoret intill dess de helt förbrukats. Slutligen skall enligt utredningens förslag de hos riksgäldskontoret placerade medlen efter Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall få användas för att bekosta åtgärder för att vidmakthålla vid sjösänkningen utförda arbeten, vilkas utförande åligger bolaget, t. ex. rensning vid Biby broläge i den mån de avser att återställa utloppets avbördningsförmåga.

Yttranden

Yttranden över förslaget har avgetts av sjöfartsstyrelsen, statskontoret, riksrevisionsverket, lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen, riksgäldsfullmäktige, Hjälmare kanal och slussverksaktiebolag, länsstyrelserna i Södermanlands, Örebro och Västmanlands län samt Hjälmarens och Kvismarens sjösänkingsbolag.

Kammarkollegiets förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *sjöfartsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen, länsstyrelserna i Södermanlands, Örebro och Västmanlands län samt Hjälmarens och Kvismarens sjösänkingsbolag. Statskontoret och riksrevisionsverket* avstyrker däremot det framlagda förslaget och *riksgäldsfullmäktige* uttrycker tveksamhet.

Sjöfartsstyrelsen framhåller att förutsättningarna för Hjälmaren som transportled ändrats. Handelssjöfarten har successivt förlorat i betydelse. I stället kräver den växande trafiken med fritidsbåtar allt större utrymme. Enligt styrelsens mening bör nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa Hjälmaren för fritidsbåtarnas intressen.

Hjälmarens och Kvismarens sjösänkingsbolag anser att i statens övertagande av underhåll av farled m. m. i Hjälmaren bör ingå utloppet från Hjälmaren fram till regleringsdammen vid Hyndevad. De tillgångar bolaget självt disponerar över — ca 400 000 kr. — är otillräckliga för att underhålla Kvismare kanal inkl. vissa broar vid nuvarande närsalttillförsel, som uppskattningsvis fördubblar kanalens igenväxning. I samband med pågående syneförrättning i Kvismaredalen har förrättningsmannen föreslagit bildandet av ett nytt vattenavledningsföretag omfattande Kvismare kanal. Detta skulle mot ersättning överta bolagets skyldighet att underhålla kanalen och vissa broar. För att kunna göra denna ekonomiska reglering behöver bolaget ökade resurser och hemställer att ett högre belopp överförs till

bolaget. Bolaget anhåller att överförandet av medlen sker under uttryckligt angivande att dessa inte skall skattebeläggas.

Lantbruksstyrelsen framhåller att ett beslut i enlighet med kammarkollegiets förslag innebär att bolagets förpliktelser beträffande underhållsåtgärder blir helt lokaliserade till utloppet från Hjälmarens fram till regleringsdammen vid Hyndevad.

Statskontoret och *riksrevisionsverket* framhåller att fonden tillkommit som en garantifond för det framtida fullgörandet av bolagets förpliktelser avseende den allmänna trafiken. Övertar staten dessa förpliktelser, bör staten omedelbart kunna disponera fondens behållning som en inkomst på driftbudgeten, från vilken förekommande underhållsarbeten bestrids.

Fullmäktige i riksgäldskontoret ifrågasätter om icke en rationellare lösning vore en omedelbar och fullständig avveckling av fonden i samband med statens övertagande av de sjösänkingsbolagets förpliktelser, vars fullgörande fonden avsetts garantera.

Samarbetsnämnden för Örebroblocket har i särskild skrivelse framhållit att planering och ordnande av fritidsområden är en av de viktigaste uppgifterna för Örebro kommunblock. Dess befolkning riktar sitt fritidsintresse förutom mot Kilsbergen i stor utsträckning mot Hjälmarens. Förbättrade möjligheter att utnyttja denna naturtillgång har varit syftet bakom många ekonomiska och ideella insatser och ytterligare åtgärder finns planerade.

III. Departementschefen

Propositionen angående sjöfartsverkets arbetsuppgifter och organisation m. m. kan förutses komma att beröra bl. a. såväl de under I. nämnda anslagen som vissa anslag under andra huvudtitlar. För sjöfartsverket har jag för avsikt att föreslå övergång till programbudgetinriktade anslag. Det synes lämpligt att för den preliminära anslagsberäkningen i rikstatsförslaget till ett enda anslag sammanföra de ifrågasvarande medelsanvisningarna och andra erforderliga medelsanvisningar som kan förutses. I rikstatsförslaget torde ett sammanlagt belopp av 113,6 milj. kr. böra tas upp under rubriken Sjöfartsverket m. m.

Beträffande frågan om underhåll av Hjälmarens farleder tillkom sjösänkingsbolagets förpliktelser huvudsakligen för att tillgodose den handelssjöfart som vid tiden för sjösänkningen förekom i relativt stor omfattning och var av ekonomisk betydelse för bygden runt Hjälmarens. Handelssjöfarten på Hjälmarens och i Hjälmare kanal har numera nästan upphört. Under åren 1967 och 1968 idkade endast ett fartyg handelssjöfart på Hjälmarens. Tillräckliga skäl synes inte föreligga att underhålla Hjälmarens farleder för den mycket begränsade handelssjöfart som numera ifrågakommer. Det synes heller inte rimligt att belasta handelssjöfarten i övrigt med sådana kostnader. Bolaget bör i fortsättningen vara befriat från sina för-

pliktelser i detta hänseende och 1877 års beslut bör upphävas i vad avser underhåll av farlederna och utprickning. Det kan erinras om att företrädarna för fritidsbåttrafiken och naturvården anmält intresse av att Hjälmarens farleder underhålls. I sammanhanget kan nämnas att länsstyrelsen i Örebro län tagit initiativ till att bilda en samordnings- och samarbetskommitté för Hjälmarefrågor med företrädare för statliga och kommunala myndigheter och organ.

Bolagets skyldigheter vad gäller regleringen av Hjälmarens utlopp består i att vidmakthålla utloppets avbördningsförmåga samt att underhålla och sköta en regleringsdamm vid Hyndevad. Den i 1877 års beslut föreskrivna skyldigheten att underhålla och sköta regleringsdammen har ett sådant samband med de fördelar markägarna vunnit genom sjösänkningen att den bör bestå och återföras på bolaget. Förpliktelsen vad gäller utloppets avbördningsförmåga är en fråga som prövas av vattendomstol.

Tillräckliga skäl torde i fortsättningen inte föreligga för att från det allmännas sida kräva någon sådan garanti för att bolaget uppfyller sina förpliktelser som den av statskontoret förvaltade fonden avsåg att utgöra i fråga om den allmänna trafiken. Fonden bör mot bakgrund härav återföras till bolaget.

Med hänvisning till vad jag sålunda anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

1. att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1969/70 beräkna till *Sjöfartsverket m. m.* ett anslag av 113 600 000 kr.;

2. att godkänna vad jag har anfört rörande förpliktelser i fråga om underhåll av farleder m. m. i Hjälmarens.

Övriga sjöfartsändamål

F 2. Handelsflottans pensionsanstalt

1967/68 Utgift	11 000
1968/69 Anslag	11 000
1969/70 Förslag	1 000

¹ Anslaget Handelsflottans pensionsanstalt: Administrationskostnader

Handelsflottans pensionsanstalt handlägger ärenden om sjömanspensionering enligt reglementet för anstalten den 2 juni 1961 (nr 302).

Enligt lagen den 2 juni 1961 (nr 300) om redareavgift för sjöfolks pen-

sionering (ändrad 1968: 612) skall redare erlägga avgift för beredande av pension åt sjömän, vilka som manskap varit påmönstrade svenskt handelsfartyg.

Finansieringen av de med pensionsanstaltens verksamhet förenade administrationskostnaderna sker med redareavgifterna samt med avkastningen av en särskild förvaltningskostnadsfond. Av dessa medel tas ett så stort belopp till uppbörd under anslaget som motsvarar summan av anstaltens avlöningar och omkostnader med avdrag för ett formellt belopp av 1 000 kr. Sistnämnda belopp utgör den anslagsmässiga nettoutgiften.

<i>Personal</i>	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Anstalten	Dep.chefen
Antal anställda.....	5	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	187 000	— 10 000	— 10 000
Beräknat lönekostnadspålägg för befintlig organisation	—	+41 000	+41 000
Arvoden och särskilda ersättningar.....	10 000	+ 2 000	+ 3 000
Omkostnader.....	27 000	+ 4 000	+ 3 000
Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+10 000	+10 000
	224 000	+47 000	+47 000

Handelsflottans pensionsanstalt

1. Löne- och prisomräkning m. m. 47 000 kr. Lönekostnadspålägg och lokalhyror 51 000 kr.

2. Summan av posterna till avlöningar och omkostnader blir enligt anstaltens förslag (224 000 + 47 000) 271 000 kr. Till uppbörd under anslaget skulle sålunda tas (271 000 — 1 000) 270 000 kr. och medelsanvisning på riksstaten ske med oförändrat 1 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till redogörelsen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Handelsflottans pensionsanstalt* för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 1 000 kr.

F 3. Läkareundersökning av sjöfolk

1967/68 Utgift	490 000
1968/69 Anslag	575 000
1969/70 Förslag	575 000

Från anslaget bestrids kostnader för dels läkarundersökning av sjömän i samband med inskrivning vid sjömanshus och påmönstring på fartyg, dels läkarkontroll av sjömän.

Socialstyrelsen

Svenska lungläkarförbundet har vid olika tillfällen framfört önskemål om en höjning av ersättningen för skärmbildsundersökning av sjömän från fem till tio kr. Socialstyrelsen tillstyrker förbundets framställning. Vid bifall till framställningen uppkommer en beräknad merkostnad om 200 000 kr. Med hänsyn till att en del av undersökningarna äger rum i utlandet och till en viss osäkerhet i beräkningsgrunderna är det dock enligt socialstyrelsen möjligt att begränsa det totala medelsbehovet till 600 000 kr.

Departementschefen

En översyn av bestämmelserna om finansieringen m. m. av läkarundersökning av anställda ombord på fartyg har påbörjats inom kommunikationsdepartementet. Jag förordar att ersättningen för skärmbildsundersökningen bibehålls på nuvarande nivå och att anslaget förs upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Läkarundersökning av sjöfolk* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 575 000 kr.

F 4. Bidrag till vissa resor av sjöfolk

1967/68 Utgift	311 000
1968/69 Anslag	325 000
1969/70 Förslag	325 000

Från anslaget utgår bidrag för att bereda sjöfolk i utrikes fart dels fria hemresor, dels lägre biljettkostnader vid vissa resor inom landet.

Sjöfartsstyrelsen

Sjöfartsstyrelsen föreslår att anslaget tas upp med oförändrat belopp av 325 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder sjöfartsstyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa resor av sjöfolk* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kr.

F 5. Avsättning till handelsflottans välfärdsfond

1967/68 Utgift	642 000
1968/69 Anslag	700 000
1969/70 Förslag	5 650 000

Enligt lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk (ändrad senast 1966: 54) skall sjömän och redare erlägga en särskild välfärdsavgift med tio öre för dag och sjöman under den tid sjömannen varit för utrikes fart påmönstrad svenskt handelsfartyg. Avgiften betalas till hälften av sjömannen och till hälften av redaren. Statens bidrag till löpande utgifter för välfärdsarbetet bestrids från förevarande anslag och uppgår till samma belopp, som inflyter i avgifter från sjömän och redare. Välfärdsarbetet för sjöfolk planläggs och samordnas av handelsflottans välfärdsråd.

Handelsflottans välfärdsråd

Handelsflottans välfärdsråd beräknar för budgetåret 1969/70 statens bidrag till 640 000 kr. Vidare hemställer rådet om ett extra anslag om 14,5 milj. kr. att användas under budgetåren 1969/70—1973/74 för främst investeringar i välfärdsanordningar för svenskt sjöfolk.

Inkomsterna av välfärdsavgiften har de senaste åren blivit avsevärt lägre än beräknat. Detta beror främst på den minskning av antalet sjömän som är en följd av förändringarna i handelsflottans sammansättning. Rådet anser det sannolikt att denna utveckling kommer att fortsätta.

Den sociala betydelsen av rådets verksamhet har enligt rådets mening inte minskat genom de senaste årens förändringar i sjöfartens karaktär. Snarare har de förkortade liggetiderna i hamn och förlängningen av sjötiden och andra faktorer, t. ex. uppkomsten av avsides belägna terminaler, betonat behovet av att välfärdsverksamheten byggs ut. I avsevärt högre grad än tidigare måste detta arbete inriktas på sjöfolkets välfärd inte endast under de oftast fåtaliga och kortvariga hamnbesöken utan även och kanske framförallt under den långa tiden ombord.

Det bokförda värdet av tillgångarna i handelsflottans välfärdsfond uppgick den 30 juni 1968 till 6 138 000 kr. Rådet finner det angeläget att fondens tillgångar inte nämnvärt understiger detta värde, som har bedömts vara den kapitalreserv som behövs t. ex. om den fortgående strukturomvandlingen skulle leda till ytterligare minskningar av inkomsterna.

För den löpande verksamheten under den kommande femårsperioden beräknar rådet att en inkomstförstärkning med 3,5 milj. kr. krävs för bl. a. en intensifiering av film- och idrottsverksamheten, nyhetsinformationen m. m. Under samma period behövs ett kapitaltillskott om 11 milj. kr. för välfärdsanordningar inom och utom landet. Bland de av rådet förutsedda investeringarna märks ett sjömanshotell i Göteborg samt anläggning eller förbättring av flera idrotts- och rekreationsanläggningar, bl. a. i Stockholm, Göteborg, Antwerpen och Callao, Peru.

Departementschefen

Jag beräknar det statliga bidraget till välfärdsanordningar för sjöfolk till 650 000 kr. Det av rådet redovisade medelsbehovet för investeringar m. m. motiverar enligt min mening att fonden tillförs nytt kapital. Jag beräknar 5 milj. kr. för detta ändamål. Därmed skapas väsentligt ökade möjligheter att förverkliga angelägna investeringar i välfärdsanordningar.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avsättning till handelsflottans välfärdsfond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 5 650 000 kr.

F 6. Understöd åt skärgårdsrederier m. m.

1967/68 Utgift	1 481 000
1968/69 Anslag	600 000
1969/70 Förslag	600 000

Från förevarande anslag bestrids avtalsenligt vissa kostnader för upp-
rätthållande av båttrafiken i Stockholms skärgård.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Understöd åt skärgårdsrederier m. m.* för budget-
året 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

G. Institut m.m.**G 1. Transportnämnden**

1967/68 Utgift	1325 000
1968/69 Anslag	1594 000
1969/70 Förslag	767 000

¹ Anslaget Transportnämnden: Förvaltningskostnader

Transportnämnden är central myndighet för planläggningen av den civila transportregleringsverksamheten vid krig eller krigsfara. Nämnden svarar vidare för beredskapsanläggningen i fråga om landsvägstransporter, handhar tillståndsgivningen för internationella landsvägstransporter, fastställer allmänna grunder för uppställning av taxor för yrkesmässig trafik, fastställer rikets indelning i lokalområden för beställningstrafik för godsbefordran m. m. samt handhar statsbidragsgivningen till olönsam busstrafik på landsbygden.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Transportnämnden	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal.....	7	+2	—
Övrig personal.....	4	+1	+1
	11	+3	+1
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	486 000	+ 122 000	+ 33 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 115 000	+ 115 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 25 000	+ 6 000
Arvoden och särskilda ersättningar.....	31 000	+ 3 000	+ 3 000
Sjukvård m. m.	2 000	—	—
Reseersättningar.....	25 000	+ 2 000	—
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler	—	+ 13 000	+ 13 000
b) Bränsle, lyse, vatten.....	5 000	— 2 000	— 2 000
c) Övriga expenser.....	45 000	+ 13 000	+ 5 000
Kommunikationsradio	—	+1 500 000	—
	594 000	+1 791 000	+ 173 000

Transportnämnden

1. Löne- och prisomräkning m. m. 154 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 128 000 kr.

2. För att tillgodose behovet på beredskapsplanläggningsområdet föreslår nämnden att en byrådirektörstjänst och en amanuensstjänst inrättas. (+ 112 000 kr.)

3. Nämnden saknar växeltelefonist och expeditjonsvakt. För växel- och expeditjonsvaktsgöromål behövs en ny kontoristtjänst (+ 25 000 kr.).

4. I samråd med berörda totalförsvarsmyndigheter har Svenska lasttrafikbilägareförbundet (SLF) låtit projektera ett system för kommunikationsradio för åkerinäringens behov vilket skulle kunna utnyttjas även för vissa beredskapsändamål. Kostnaderna för en statlig medverkan vid uppbyggnaden av det föreslagna systemet har preliminärt beräknats till 3 å 4 milj. kr. För budgetåret 1969/70 erfordras 1,5 milj. kr. (+ 1 500 000 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 767 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. ytterligare en kontorist (3). Förslaget om utbyggnad av ett system för kommunikationsradio för åkerinäringens behov med möjlighet till viss beredskapsanvändning behöver utredas ytterligare innan ställning tas till en eventuell statlig medverkan i projektet. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Transportnämnden* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 767 000 kr., därav tre fjärdedelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

G 2. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Förvaltningskostnader

1967/68 Utgift	112 767 700
1968/69 Anslag	112 604 000
1969/70 Förslag	15 999 000

¹ Anslagen Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har till uppgift att inhämta tillförlitlig kännedom om Sveriges meteorologi och hydrologi samt att delta i det internationella samarbetet på dessa områden. I institutets uppgifter ingår bl. a. att anordna och övervaka meteorologiska och hydrologiska observationer och mätningar inom landet och att bearbeta insamlat material. Vidare handhar institutet den allmänna väderlekstjänsten, stormvarningstjänsten och kusttjänsten samt den civila flygväderlekstjänsten. Institutet utför undersökningar och utredningar på uppdrag av offentlig myndighet eller enskild.

Institutet är organiserat på tre byråer — väderleksbyrån, klimatbyrån och hydrologiska byrån — vidare två fristående avdelningar — forsknings- och undervisningsavdelningen samt kansliavdelningen.

130 Statsverkspropositionen år 1969: Bil. 8: Kommunikationsdepartementet

Personal	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
Handläggande personal.....	59	+ 6	—
Övrig personal.....	193	+11	—
	252	+17	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	7 865 000	+ 959 000	+ 404 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+1 882 000	+1 882 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 147 000	—
Arvoden till sakkunniga m. m.....	26 000	+ 200	+ 200
Arvoden till observatörer.....	2 128 200	+ 476 800	+ 308 800
Ersättningar till timlärare.....	110 800	+ 5 000	+ 5 000
Sjukvård m. m.....	25 000	+ 2 000	+ 1 000
Resersättningar.....	154 000	+ 75 000	+ 8 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+ 725 000	+ 725 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	48 000	+ 15 000	+ 15 000
d) Övriga expenser.....	385 000	+ 41 000	+ 26 000
Publikationstryck.....	105 000	+ 6 000	+ 6 000
Biblioteket.....	10 000	+ 5 000	+ 1 000
Kostnader för maskinell databehandling.....	748 000	+ 64 000	+ 15 000
Telegramkostnader m. m.....	1 044 000	+ 412 000	+ 3 000
<i>Särskilda uppbördsmedel</i>			
Försäljning av publikationer.....	45 000	— 5 000	— 5 000
	12 604 000	+4 810 000	+3 395 000

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 264 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 2 607 000 kr.

2. Inom väderleksbyrån behövs dels en förste statsmeteorolog i Ae 26 och en förste meteorologassistent i Ae 15 för rutin- och utvecklingsarbeten avseende utnyttjande av molnbilder och annat observationsmaterial från väderlekssatelliter, dels en byrådirektör i Ae 26 för system- och programmeringsarbete samt en tjänst som ingenjör i högst Ae 17 (+ 160 584 kr.).

3. Inom klimathyrån erfordras en förste statsmeteorolog i Ae 26 för agrikulturmeteorologiska undersökningar och en förste statsmeteorolog i Ae 28 för luftföroreningsundersökningar samt en ny ingenjörstjänst i Ae 19 (+ 143 808 kr.).

4. Upprepade framställningar har gjorts från Meteorologiska världsorganisationen (WMO) och Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) om en utökning av det aerologiska nätet över Sverige. Institutet föreslår med hänsyn härtill upprättandet av en aerologisk station i Kiruna. I första hand begärs en förste meteorologassistent i Ae 17 samt en förste meteorologassistent i Ae 13. För att möjliggöra två dagliga radiosonderingar behövs därutöver en förste meteorologassistent i Ae 15 samt två förste meteorologassistenter i Ae 13 (+ 166 068 kr.).

5. Institutet planerar en utbyggnad av det hydrografiska stationsnätet.

För skötseln av nätet och för utförandet av oceanografiska prognoser bl. a. för oljeskadeskyddsberedskapen erfordras vid hydrologiska byrån en förste statshydrolog i Ae 26 och en kontorist i Ae 9. För erforderlig programmering, för utformning av prognosteknik och för prognoser krävs vidare en byrådirektör i Ae 26 och ett stansbiträde i Ae 9 (+ 146 112 kr.).

6. Kansliavdelningen behöver förstärkas med en kansliskrivare i Ae 11 för avlöningsuträkning och personalmatrikelföring (+ 24 084 kr.).

7. För arvoden till observatörer upptas — utöver en i löne- och prisomräkningsposten under p. 1 ingående ökning med 258 700 kr. — ytterligare ett belopp av 218 000 kr. Sålunda är det för att kunna vidmakthålla ett för bl. a. den hydrologiska verksamheten erforderligt klimatologiskt observationsnät nödvändigt med en kraftig höjning av observationsarvodena. För budgetåret 1969/70 erfordras en anslagsökning med 197 000 kr. — Ytterligare observatörspersonal krävs för att betjäna de av institutet föreslagna nya pegelstationerna, vilket medför ett ökat medelsbehov av 21 000 kr.

8. Utöver 15 000 kr. i prisomräkning bör under posten kostnader för maskinell databehandling upptas ytterligare 49 000 kr. Beloppet erfordras för att öka driftsäkerheten på institutets beräkningsmaskin genom en dubbelning av radskrivaren.

9. Ytterligare 412 000 kr. upptas för telegramkostnader, varav 3 000 kr. avser prisomräkning.

För ett ökat internationellt utbyte av meteorologiska data håller f. n. — som ett resultat av samarbetet inom WMO — ett nytt telekommunikationssystem av global omfattning på att upprättas. Som ett led häri kommer i början av år 1970 de båda världsmeteorologiska centra Washington och Moskva att sammanknytas med en förbindelse, som kännetecknas av väsentligt högre telegraferingshastigheter. Förbindelsen passerar Centraleuropa, och på en lämplig punkt — förslagsvis Offenbach i Tyskland — bör även Sverige anknytas till densamma.

Med de högre telegraferingshastigheterna och den kraftigt ökade informationsmängden blir kapaciteten hos institutets f. n. manuellt betjänade telecentral helt otillräcklig. Med hänsyn härtill bör den manuella centralen ersättas med ett datamaskinsystem. Efter hand kan då även en väsentlig besparing i kostnaderna för teleprinterpersonal göras. Den erforderliga utbyggnaden av datamaskinsystemet beräknas dra ökade årliga kostnader i form av maskinhyror i storleksordningen 750 000 kr. Anläggningen kan inte levereras förrän under budgetåret 1970/71, men med hänsyn till att en tredjedel av årshyran kan behöva betalas vid beställningen beräknas kostnaderna för budgetåret 1969/70 till 250 000 kr.

Institutet framställer varje dygn ett trettiotal produkter i kartform (analyser, prognoser, temperaturdiagram etc.). Distributionen av kartorna sker med telefax och med anlitan av dels kortvågsradio dygnet runt, dels långvågsradio fyra timmar per dygn, dels fasta trådförbindelser till Arlanda

och Bromma flygplatser samt flygvapnets »Central Ost». Systemet med kortvågsöverföring är behäftat med flera brister. Det medger bl. a. ingen automatisering på mottagarsidan, och de mottagna kartorna är ofta av mycket dålig kvalitet. Institutet föreslår med hänsyn härtill övergång till långvågssändningar. Kostnadsökningen beräknas till 277 000 kr. per år, vilken ökning med hänsyn till leveranstiden dock inträffar först under budgetåret 1970/71. För budgetåret 1969/70 beräknar institutet — i avvaktan på en ny långvågssändare — ett ökat medelsbehov om 97 000 kr. för temporär omläggning till trådöverföring till flygplatserna i Bulltofta, Torslanda och Sundsvall/Härnösand.

Datamaskiner för meteorologiska beräkningar finns f. n. i Stockholm och Oslo. För snabb utväxling av meteorologiska data och för att erhålla en ömsesidig datamaskinreserv planeras från svensk och norsk sida anordnandet av en telefonförbindelse mellan resp. maskiner. För institutets vidkommande innebär detta en årskostnad av 60 000 kr. och en engångskostnad av 2 000 kr.

Yttrande

Över institutets förslag har efter remiss yttrande avgivits av *statskontoret*.

Statskontoret framhåller, att dess undersökningar gett vid handen att institutets fortsatta uvecklingsarbete i syfte att åstadkomma säkrare prognoser i första hand bör inriktas på institutets telekommunikationssystem.

I fråga om institutets förslag att ersätta den nuvarande telecentralen med ett datamaskinsystem framhåller statskontoret att detta bl. a. torde utgöra ett nödvändigt led i integrationen med WMO:s nya väderlekstjänstsystem World Weather Watch och att en uppsnabbning av observationsinsamlingen erfordras för att öka prognossäkerheten. Statskontoret avser att i sin anslagsframställning beträffande statens datamaskinfond för budgetåret 1969/70 beakta frågan om medel för anskaffning av ifrågavarande utrustning. Några hyreskostnader för institutet beräknas inte utgå före budgetåret 1970/71.

Statskontoret tillstyrker den av institutet föreslagna omläggningen av sändningen av telefaxkartor från kortvågs- till långvågssändning. Även den begärda tillfälliga ökningen av telefaxsändning med tråd till Bulltofta, Torslanda och Sundsvall/Härnösand tillstyrks för att institutet i väntan på omläggningen redan nu skall kunna avhjälpa de osäkra mottagningsförhållandena vid dessa flygplatser.

Med hänsyn till nödvändigheten av snabbare telekommunikationer och till önskvärldheten av att de nationella ADB-systemen inom WMO sammanbinds tillstyrker statskontoret vidare institutets begäran om en telefonlinje mellan de svenska och norska väderlekstjänsternas datamaskiner.

I fråga om de av institutet föreslagna förstärkningarna inom väderleksbyrån och klimatbyrån med en ingenjörstjänst i högst Ae 17 resp. i Ae 19

framhåller statskontoret, att en omorganisation av institutets teletekniska verksamhet först måste övervägas innan ställning kan tas till de begärda tjänsterna. Beträffande de övriga begärda tjänsterna inom väderleksbyrån bör den förstärkning dessa åsyftar kunna tillgodoses genom omdisponering av viss personal i anslutning till ADB-utvecklingen vid institutet.

Statskontoret vitsordar behovet av en aerologisk station i Kiruna och har inte heller något att erinra mot institutets bedömning av personalbehovet.

Den begärda förstärkningen för programmering m. m. i samband med den planerade utbyggnaden av det hydrografiska stationsnätet tillstyrks av statskontoret.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 15 999 000 kr. Jag har därvid beräknat bl. a. 85 000 kr. för förstärkning av institutets planeringsresurser samt 50 000 kr. för höjning av observatörsarvoden. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 15 999 000 kr.

G 3. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.

1967/68 Utgift	744 200		
1968/69 Anslag	922 000		
1969/70 Förslag	972 000		
		Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
1. Prisräkning m. m.		+ 45 000	+ 45 000
2. Instrument för ökat underhåll av fartygsstationer.		+ 20 000	—
3. Driftkostnader för aerologisk station i Kiruna.		+200 000	—
4. Underhåll av nya automatiska väderleksstationer.		+ 15 000	+ 5 000
5. Underhåll av nya hydrologiska och hydrografiska stationer.		+ 28 000	—
		+308 000	+50 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 972 000 kr.

G 4. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.

1967/68 Utgift	487 400	Reservation 60 700
1968/69 Anslag	300 000	
1969/70 Förslag	300 000	

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

1. Medel bör beräknas för installation av tre automatiska väderleksstationer som ersättning bl. a. för de på grund av fyrarnas automatisering bortfallna observationerna. Kostnaderna beräknas till 130 000 kr.

2. I samband med ett inrättande av den begärda aerologiska stationen i Kiruna behövs ett engångsbelopp om 55 000 kr. för inköp av viss markutrustning, bl. a. radiomottagare.

3. Nätet av vattenföringsstationer är helt otillräckligt i Mälarens tillränningsområde och i södra Sverige. I dessa områden utgör vattenförsörjningen och vattenföroreningen ett stort problem. Institutet har för avsikt att successivt bygga ut stationsnätet och anser, att utbyggnaden under budgetåret 1969/70 bör omfatta dels 20 registrerande stationer med tillhörande instrumenthus för en kostnad av 200 000 kr., varav 10 förses med telepeglar för 66 000 kr., dels 12 fasta pegelstationer till en kostnad av 12 000 kr. Sammanlagt behövs således 278 000 kr.

4. Det har vid vattenståndsmätningar visat sig nödvändigt att i ökad utsträckning utnyttja automatiskt registrerande instrument, bl. a. beroende på ökade svårigheter att skaffa observatörer. Institutet föreslår nyanskaffning av 12 pglar, som kan stansa mätvärdena på hålremсор, vilka sedan direkt kan matas in i en datamaskin. Härför beräknas sammanlagt 66 000 kr.

5. Det ökade behovet av vattentäkt har medfört, att grundvattentillgångarna blivit otillräckliga. Man har därför tvingats att tillgripa ytvatten och många gånger även mindre vattendrag. För institutets del föreligger ett länge eftersatt behov av stationer i små vattendrag för att få ett rimligt antal typexempel. Institutet föreslår, att tre mätdammar anskaffas till en beräknad kostnad av 162 000 kr.

6. Bl. a. med hänsyn till det allt intensivare utnyttjandet av kust- och skärgårdsområdena för fritidsbebyggelse och fritidsändamål ökar kraven på en ändamålsenlig planering av de där förekommande utsläppen av kommunalt och industriellt avloppsvatten. Under senare år har vidare oljeutsläpp i havet tilldragit sig stort intresse, och önskemål har framförts angående prognoser av oljeleckars rörelse på havet. För att lösa dessa problem krävs en ingående kännedom om ström- och skiktningförhållandena i kust- och skärgårdsvatten. Institutet har funnit att hydrografiska stationer bör inrättas på åtminstone 15 platser längs den svenska kusten för att institutet skall kunna tillfredsställa behovet av data. För 1969/70 föreslår institutet upprättandet av tre stationer, som bör förses med digitala mät-

system. Kostnaderna beräknas till sammanlagt 360 000 kr.

Totalt föreslås en medelsanvisning av 1 051 000 kr., innebärande en ökning jämfört med innevarande budgetår om 751 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

G 5. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet

1967/68 Utgift	5 198 900
1968/69 Anslag	3 100 000
1969/70 Förslag	3 600 000

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen

Personal

Antal anställda.....	106	—	—

Anslag

Avlöningar till tjänstemän m. m.	2 280 000	+576 000	+350 000
Omkostnader	820 000	+277 000	+150 000
	3 100 000	+853 000	+500 000

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Löne- och prisomräkning m. m. 853 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 712 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 3 600 000 kr.

G 6. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten

1967/68 Utgift	6 341 400
1968/69 Anslag	6 416 000
1969/70 Förslag	7 998 000

<i>Personal</i>	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
Handläggande personal.....	47	—	—
Övrig personal.....	125	—	—
	172	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	5 486 000	+ 250 000	+ 250 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+1 319 000	+1 319 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
Sjukvård m. m.....	8 000	—	—
Reseersättningar.....	110 000	+ 4 000	+ 4 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	—	—
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Övriga expenser.....	127 000	+ 7 000	+ 7 000
Kostnader för underhåll av instrumentutrustning m. m.	108 000	+ 7 000	+ 2 000
Kostnader för maskinell databehandling.....	320 000	—	—
Telekommunikationer.....	257 000	— 34 000	—
	6 416 000	+1 553 000	+1 582 000

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

1. Löne- och prisomräkning m. m. 1 580 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg 1 319 000 kr.

2. Driftkostnaderna för de nya instrument, som föreslås anskaffade med anlåtande av den under luftfartsverkets investeringsanslag upptagna posten Utrustning för flygväderlekstjänsten, beräknas till 7 000 kr.

3. Under posten till telekommunikationer erfordras 11 000 kr. — varav 3 000 kr. av engångskaraktär — för anskaffning av utrustning för duplicering av höjdvindtabeller vid flygväderlekstjänsterna i Stockholm/Bromma och Göteborg/Torslanda.

Under förutsättning av bifall till det under anslaget Förvaltningskostnader, posten Telegramkostnader m. m., upptagna förslaget om omläggning av telefaxsändningarna från långvåg till trådöverföring i vad avser vissa flygplatser minskas medelsbehovet under detta anslag med 45 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 7 998 000 kr.

G 7. Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.

1967/68 Utgift	1 167 800
1968/69 Anslag	1 621 000
1969/70 Förslag	1 355 000

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Vid sammanträde i Oslo den 7 oktober 1968 mellan representanter för svenska och norska myndigheter har utgifterna för *väderleksstationer i Nordatlanten* för budgetåret 1969/70 beräknats till 4 830 000 norska kr., innebärande en minskning i förhållande till innevarande år med 350 000 norska kr. Minskningen beror på att underhållskostnaderna beräknats väsentligt lägre än tidigare år. Inför den år 1968 företagna 24-årsklassningen hade nämligen upptagits betydande utgifter för reparation och underhåll. På grund av sjunkande oljepriser har även en minskning beräknats för posten till olja, som dock uppvägs av kostnadsökningar för de övriga posterna.

Från ICAO utgår bidrag till Sverige och Norge för fartygens drift. Bidraget förväntas nästa budgetår uppgå till ca 2 270 000 norska kr., innebärande en ökning med 176 000 norska kr. Det utgiftsbelopp, som efter avdrag av angivna bidrag återstår att täcka, utgör (4 830 000 - 2 270 000) 2 560 000 norska kr. Med tillämpning av gällande fördelningsgrunder bör Sverige härav svara för 1 510 400 norska kr., vilket motsvarar ca 1 095 000 svenska kr.

Sveriges bidrag till *väderleksstationer på Grönland m. m.* för budgetåret 1969/70 kan med ledning av tillgängliga uppgifter beräknas till 260 000 kr., vilket jämfört med innevarande budgetår innebär en minskning med 40 000 kr. — Vid kostnadsfördelningen har för Sveriges del räknats med en oförändrad procentuell andel av flygtrafiken över nordatlantområdet med 1,88 %.

Det sammanlagda medelsbehovet blir sålunda (1 095 000 + 260 000) 1 355 000 kr., innebärande en minskning i förhållande till innevarande budgetår med 266 000 kr.

Departementschefen

Institutets beräkning av medelsbehovet för väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland har inte gett mig anledning till erinran. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 355 000 kr.

G 8. Statens väginstitut

1967/68 Utgift	1 458 300
1968/69 Anslag	1 699 000
1969/70 Förslag	3 307 000

Statens väginstitut är centralt organ för den med statsmedel bedrivna vägforskningen. Institutet handlägger vägtekniska och vägtrafiktekniska

5* — *Bihang till riksdagens protokoll 1969. 1 saml. Nr 1. Bil. 8.*

ärenden i den mån dessa inte ankommer på annan statlig myndighet. I institutets uppgifter ingår bl. a. att utföra vetenskapliga undersökningar och praktiska försök samt att bearbeta och, när det anses lämpligt, offentliggöra resultat som erhålls vid verksamheten.

Institutet biträder statens vägverk och, i den mån arbetet i övrigt tillåter det, annan statlig myndighet, kommunal myndighet eller enskild med vägtekniska och vägtrafiktekniska undersökningar och utredningar. För uppdrag som institutet fullgör uppbär institutet ersättning enligt grunder som fastställs av Kungl. Maj:t eller enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande av institutet.

Institutets verksamhet bedrivs på fem forskningsavdelningar, nämligen beläggningsavdelningen, bärighetsavdelningen, geologiska avdelningen, maskintekniska avdelningen och trafiktekniska avdelningen. Vidare finns ett administrativt och ett tekniskt kansli.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
<i>Allmän verksamhet</i>			
Antal anställda.....	48	—	—
<i>Uppdragsverksamhet</i>			
Antal anställda.....	70	—	—
	118	—	—
<i>Anslag</i>			
<i>A. Allmän verksamhet</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	2 006 000	+ 74 000	+ 74 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 478 000	+ 478 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	14 000	+ 1 000	+ 1 000
Sjukvård m. m.	4 000	—	—
Resersättningar.....	47 000	—	—
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+ 560 000	+ 560 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	25 000	—	—
d) Övriga expenser.....	77 000	—	—
Publikationstryck.....	20 000	—	—
Övriga utgifter			
a) Materialkostnader m. m.	150 000	+ 15 000	+ 15 000
b) Tekniska inventarier och maskiner.....	50 000	—	—
c) Kostnader för förhyrd datamaskintid m. m.	25 000	—	—
d) Underhåll av tomt och gata.....	24 000	—	—
e) Bibliotek.....	9 000	—	—
f) Avgifter för deltagande i fortbildningskurser.....	2 000	—	—
	2 453 000	+ 1 128 000	+ 1 128 000
<i>B. Uppdragsverksamhet</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	1 836 000	+ 250 000	+ 250 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 480 000	+ 480 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	—	—

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	380 000	—	—
Omkostnader.....	1 230 000	—	—
	3 446 000	+ 730 000	+ 730 000
<i>C. Särskilda uppbördsmedel</i>			
Ersättning för uppdrag m. m.....	4 200 000	+ 250 000	+ 250 000
Nettoutgift	1 699 000	+1 608 000	+1 608 000

Statens väginstitut

Löne- och prisomräkningen utgör för allmän verksamhet 1 112 000 kr. och för uppdragsverksamhet 730 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens väginstitut* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 3 307 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

G 9. Statens väginstitut: Utrustning

1967/68 Utgift	268 000	Reservation 1 000
1968/69 Anslag	170 000	
1969/70 Förslag	170 000	

Från anslaget bestrids kostnaderna för anskaffning av utrustning för Statens väginstituts verksamhet i allmänhet.

Statens väginstitut

Institutet har anmält ett behov av utrustning för de närmaste åren till en kostnad av 990 000 kr., men begränsar sitt äskande för budgetåret 1969/70 till 200 000 kr.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget förs upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens väginstitut: Utrustning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 170 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

G 10. Statens geotekniska institut: Förvaltningskostnader

1967/68 Utgift	11 632 000
1968/69 Anslag	11 623 000
1969/70 Förslag	2 140 000

¹ Anslagen Statens geotekniska institut: Avlöningar och Statens geotekniska institut: Omkostnader.

Statens geotekniska institut handlägger geotekniska ärenden i den mån handläggningen av dessa inte ankommer på annan statlig myndighet. I institutets uppgifter ingår bl. a. att bedriva forskning samt utföra vetenskapliga undersökningar och praktiska försök, att bearbeta och när det anses lämpligt offentliggöra resultat, som erhålls vid verksamheten, att utprova nya metoder för markförstärkning och att biträda statliga och kommunala myndigheter samt enskilda med geotekniska undersökningar och utredningar.

Institutet är organiserat på tre forsknings- och konsultationsavdelningar, en laboratorieavdelning och en mekanisk avdelning, vidare ett tekniskt och ett administrativt-kameralt kansli.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Antal anställda.....	31	+ 2	+1
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	1 336 000	+168 000	+117 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+319 000	+319 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	+ 27 000	+ 15 000
Arvoden och särskilda ersättningar.....	9 000	—	—
Sjukvård m. m.	5 000	—	—
Reseersättningar	27 000	+ 5 000	+ 4 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler	—	+50 000	+ 50 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	25 000	+ 1 000	+ 1 000
d) Övriga expenser.....	67 000	+ 8 000	+ 6 000
Publikationstryck	25 000	+ 1 000	+ 1 000
Övriga utgifter			
a) Underhåll och anskaffning av apparater och redskap för forskning.....	59 000	+ 5 000	+ 3 000
b) Kostnader för provfält, förbrukningsmateriel m. m.	13 000	+ 1 000	+ 1 000
c) Böcker och tidskrifter.....	10 000	+ 2 000	—
d) Utbildning och förslagsverksamhet.....	5 000	—	—
Geoteknisk verksamhet i Götaälvdalen	50 000	—	—
<i>Särskilda uppbördsmedel</i>			
Försäljning av publikationer	8 000	—	—
	1 623 000	+587 000	+517 000

Statens geotekniska institut

Utvecklingen inom bygnads- och anläggningsverksamheten ställer allt större krav på insatser från institutets sida. Årligen investeras i Sverige ca 1 miljard kr. i grundkonstruktioner, vilket motsvarar närmare 10 % av den sammanlagda byggnadskostnaden. Det är av stor betydelse att de geotekniska problemen i samband med detta byggande blir riktigt bedömda och rationellt lösta. För att detta skall kunna ske fördras ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete. För institutets del gäller att det sedan 1963 års omorganisation inte skett någon förstärkning av de personella resurserna för institutets allmänna verksamhet, till vilken det egentliga forskningsarbetet är att hänföra och vilken utgiftsmässigt belastar förevarande anslag. Med hänsyn till utvecklingens krav är det angeläget, att en successiv förstärkning av forskningsresurserna kommer till stånd. En sådan upprustning är också en förutsättning för ett effektivt bedrivande av institutets uppdragsverksamhet. Särskilt framhålls behovet av en ökad forskning rörande grundläggningsproblem i samband med husbyggnader med hänsyn till den ekonomiska betydelsen av rationalisering och effektivisering på bl. a. bostadsbyggandets område.

1. Löne- och prisomräkning m. m. 437 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 369 000 kr.

2. Vid 1963 års omorganisation av institutet inrättades två forsknings- och konsultationsavdelningar. Fr. o. m. budgetåret 1964/65 har en tredje sådan avdelning inrättats. I motsats till vad som är fallet med de båda förstnämnda avdelningarna gäller för den sistnämnda att verksamheten där i sin helhet bestrids med medel från uppdragsverksamheten. Något utrymme finns med en sådan ordning inte för den forskning, som samtliga här berörda avdelningar förutsatts ägna sig åt. För att möjliggöra för avdelning C att bedriva forskning med inriktning på grundläggningsproblem rörande anläggnings- och planeringsverksamhet föreslås inrättandet av en tjänst som avdelningsdirektör inom den allmänna verksamheten. Innehavaren av tjänsten skall fungera som avdelningschefens ställföreträdare. Han skall vidare under avdelningschefen bedriva forskningsarbete samt självständigt handlägga ärenden av konsultativ art (+ 64 896 kr.).

3. Den successiva förändringen i fråga om arbetsuppgifternas art på mekaniska avdelningens konstruktionskontor har starkt ökat behovet av arbetskraft för mera forskningsbetonat konstruktions- och utvecklingsarbete. Med hänsyn härtill föreslås inrättandet av en tjänst som förste forskningsingenjör. Därvid kan en motsvarande befattning inom uppdragsverksamheten dras in (+ 51 252 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 2 140 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare en avdelningsdirektör (2).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens geotekniska institut: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 2 140 000 kr.

G 11. Statens geotekniska institut: Uppdragsverksamhet

1967/68 Utgift	1 737 000
1968/69 Anslag	2 000 000
1969/70 Förslag	2 550 000

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Institutet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Antal anställda.....	46	-1	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	1 509 000	+ 25 000	+ 76 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+364 000	+364 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....	—	- 12 000	—
Sjukvård m. m.	3 000	+ 1 000	+ 1 000
Resesättningar.....	135 000	+ 30 000	+ 10 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler	—	+ 45 000	+ 45 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....	—	—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	25 000	+ 1 000	+ 1 000
d) Övriga expenser.....	58 000	+ 8 000	+ 8 000
Övriga utgifter.....	270 000	+ 74 000	+ 45 000
	2 000 000	+536 000	+550 000

Statens geotekniska institut

Institutet konstaterar, att intäkterna av uppdragsverksamheten, vilka tidigare under en följd av år varit tämligen konstanta och haft storleksordningen 1,3 milj. kr. per budgetår, under 1965/66 ökade till ca 1,9 milj. kr., under 1966/67 till ca 2,2 milj. kr. och under 1967/68 till ca 2,5 milj. kr. Större delen härav hänförde sig till inkomster av uppdrag för det statliga vägväsendet. För budgetåret 1969/70 räknar institutet med en fortsatt stigande tendens.

1. Löne- och prisomräkning m. m. 600 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 409 000 kr.

2. I enlighet med förslag under institutets anslag till förvaltningskostnader bör en tjänst som förste forskningsingenjör indras och en motsvarande tjänst inrättas inom den allmänna verksamheten (- 51 252 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens geotekniska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 2 550 000 kr.

G 12. Statens geotekniska institut: Utrustning

1967/68 Utgift	135 000	Reservation	70 000
1968/69 Anslag	150 000		
1969/70 Förslag	150 000		

Statens geotekniska institut

Inom institutet har utarbetats en anskaffningsplan, som representerar en totalkostnad av 700 000 kr. I planen har beaktats dels behovet att komplettera institutets utrustning så att denna motsvarar den tekniska utvecklingens krav, dels nödvändigheten att genomföra en långtgående mekanisering och rationalisering inom institutets verksamhetsområde för att klara de problem, som följer med de successiva löne- och prisstegringarna. Anskaffningarna avser geoteknisk fältutrustning, verkstadsmaskiner, geoteknisk och kemisk laboratorieutrustning samt foto- och mätapparatur.

Av de 700 000 kr. som erfordras för anskaffningarna har hittills 350 000 kr. ställts till förfogande. I enlighet med planen bör för budgetåret 1969/70 anvisas 150 000 kr. samt för ettvarvt av budgetåren 1970/71 och 1971/72 100 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med institutets förslag torde anslaget böra uppföras med oförändrat 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Statens geotekniska institut: Utrustning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

G 13. Statens brandinspektion

1967/68 Utgift	1732 214
1968/69 Anslag	1798 000
1969/70 Förslag	950 000

¹ Anslagen Statens brandinspektion: Avlöningar och Statens brandinspektion: Omkostnader

Statens brandinspektion har som central förvaltningsmyndighet tillsyn över brandförsvaret i riket. I inspektionens uppgifter ingår bl. a. att ge råd och anvisningar till kommuner och enskilda i frågor av allmän betydelse för brandförsvaret, att verka för att brandförsvaret ordnas ändamålsenligt och att verka för standardisering av brandmateriel.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Brandinspektionen	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal.....	6	—	—
Övrig personal.....	3	+1	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	383 000	+ 39 000	+ 17 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+ 92 000	+ 92 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....		+ 5 000	—
Arvoden till sakkunniga.....	10 000	+ 10 000	+ 10 000
Arvoden till länsbrandinspektörer m. m.	220 000	—	—
Sjukvård m. m.	1 000	+ 500	+ 500
Reseersättningar åt personal vid statens brandinspektion m. fl.	29 000	+ 3 000	+ 3 000
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler	—	+ 25 000	+ 25 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	1 500	—	—
d) Övriga expenser.....	61 500	+ 3 000	+ 1 500
Publikationstryck.....	27 000	+ 3 000	+ 3 000
Reseersättningar åt länsbrandinspektörer m. fl.	65 000	—	—
	793 000	+130 500	+152 000

Statens brandinspektion

1. Löne- och prisomräkning m. m. 143 500 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 117 000 kr.

2. Brandinspektionen saknar särskild arbetskraft för vaktmästarsysslor som förekommer i mycket stor utsträckning. Medel bör därför beräknas för en expeditivsvakt (+ 27 000 kr.).

3. En förstärkning av brandinspektionens utredningskapacitet är i hög grad påkallad för att inspektionen skall kunna fullgöra de krav som ställs från olika håll (+ 10 000 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 950 000 kr. Jag har därvid under delposten till övriga expenser räknat in 28 500 kr. för engångsanskaffning av inventarier. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens brandinspektion* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kr.

G 14. Statens brandskola

1967/68 Utgift	1 893 039
1968/69 Anslag	1 024 000
1969/70 Förslag	1 652 000

¹ Anslagen Statens brandskola: Avlöningar och Statens brandskola: Omkostnader

Statens brandskola har till uppgift att i anslutning till kompetensföreskrifterna i brandstadgan den 30 mars 1962 (nr 91) utbilda brandpersonal och skorstensfejare och att genom annan utbildningsverksamhet och brandteknisk forskning främja brandförsvarets utveckling. Utbildningen sker vid en huvudskola och vid kurser som anordnas på olika orter.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Brandskolan	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Utbildningspersonal.....	3	—	—
Övrig personal.....	5	+1	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	694 000	+ 17 000	+ 2 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation.....	—	+159 000	+159 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....		+ 3 000	—
Arvoden och särskilda ersättningar.....	5 000	—	—
Sjukvård m. m.....	1 000	—	—
Resersättningar.....	12 000	+ 3 000	+ 2 000
Expenser			
a) Beräknade hyror för nuvarande lokaler.....	—	+460 000	+460 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten.....	24 000	+ 1 000	+ 1 000
d) Övriga expenser.....	226 500	—	—
Övriga utgifter			
a) Ersättning till kommuner för lokaler och materiel, drivmedel m. m.....	15 000	+ 1 000	+ 1 000
b) Ersättning till kommuner för skador på materiel m. m.....	500	—	—
c) Diverse utgifter.....	46 000	+ 6 000	+ 3 000
	1 024 000	+650 000	+628 000

Styrelsen för statens brandskola

1. Löne- och prisomräkning m. m. 626 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 619 000 kr.

2. På grund av ökning av kansliets arbetsuppgifter behövs en assistent och en institutionstekniker. I samband härmed kan en vaktmästartjänst dras in och ytterligare undervisningstimmar tas ut av ämnesläraren (+ 18 000 kr.).

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens brandskola* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 652 000 kr.

H. Diverse

H. 1. Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer m. m.

1967/68 Utgift	1194 000 000
1968/69 Anslag	1205 000 000
1969/70 Förslag	215 000 000

¹ Anslaget Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer

Från anslaget utgår ersättning till SJ för underskott för drift av icke lönsamma järnvägslinjer. Det förutsätts att från anslaget skall bestridas också SJ:s kostnader för drift av sådana icke lönsamma järnvägsanstalter, som Kungl. Maj:t prövat skola bibehållas, samt ersättning för 67-kortsrabattens utvidgning till förtidspensionärer m. fl.

Ersättning till SJ för drift av icke lönsamma järnvägslinjer utgår sedan budgetåret 1964/65 enligt riksdagens beslut med anledning av prop. 1963: 191 (S3LU 1, rskr 424) angående riktlinjer för den statliga trafikpolitiken m. m. För vart och ett av budgetåren 1964/65—1968/69 har i ersättningen också inräknats 4 milj. kr. som kompensation för intäktsbortfall genom att SJ vid nedläggning av järnvägar övergångsvis tillämpar en reducerad taxa för styckeodssändningar i samtrafik järnväg—billinje.

Statens järnvägar

I skrivelse den 24 augusti 1968 hemställer SJ om ersättning med 220 milj. kr. för drift av icke lönsamma järnvägslinjer för budgetåret 1969/70, varav — som tidigare — 4 milj. kr. i kompensation för inkomstbortfall genom reduktion av styckeodssavgifterna. Beräkningarna av ersättningen grundar sig på 1966 års separatredovisning av SJ:s trafiksvaga bannät, vars resultat räknats fram t. o. m. budgetåret 1969/70. Beloppet har justerats med hänsyn till kända och antagna ändringar i löne-, pris- och taxenivån, den allmänna arbetsgivareavgiften samt nedläggningar t. o. m. budgetåret 1969/70. I beloppet ingår inte kostnader för investeringar i ersättningsberättigade järnvägslinjer.

I avvaktan på affärsverksutredningens förslag rörande affärsverkens pensionsberäkningar har från budgetåret 1964/65 SJ:s förräntningsplikt satts ned med hänsyn till att i ersättningsbeloppet för det olönsamma nätet inkalkylerade, försäkringstekniskt beräknade pensionskostnader understiger det olönsamma nätet beräknade andel av de faktiska pensionsutgifterna.

För budgetåret 1968/69 beräknades skillnaden till 19 milj. kr. För budgetåret 1969/70 beräknas motsvarande belopp till 23 milj. kr. SJ hemställer att förräntningskravet därför för budgetåret 1969/70 sätts ned med 23 milj. kr.

Departementschefen

Riktlinjerna för den statliga trafikpolitiken innebär bl. a. att SJ skall ersättas för driftunderskott på de trafiksvaga järnvägslinjer vars trafikerings belastar SJ från företagsekonomiska synpunkter men på vilka samhället anser att trafiken tills vidare måste upprätthållas. Ersättningens storlek skall grundas på en vart tredje år utförd bandelsundersökning. Sådana bandelsundersökningar har hittills gjorts åren 1963 och 1966, varvid den sistnämnda bildar underlag för beräkningen av ersättningen för budgetåren 1967/68—1969/70. En redogörelse för 1966 års separatredovisning lämnades i prop. 1967: 1 (bil. 8 s. 118—123).

För budgetåret 1969/70 har SJ hemställt om ersättning med sammanlagt 220 milj. kr., varav 4 milj. kr. som ersättning för nedsättning av styckegodsavgifter vid övergång till billinjetrafik. Beräkningen av ersättningens storlek bygger på bl. a. SJ:s bedömning av hur lönekostnader samt besparingar genom nedläggning av ersättningsberättigade banor kan väntas utveckla sig intill budgetårets utgång. Hittills verkställda nedläggningar har inte kunnat kompensera personalkostnadsökningarna.

Jag har vid en bedömning av bl. a. de ärenden rörande järnvägsnedläggningar och ersättningstrafik som kommer att påverka behovet av ersättning för budgetåret 1969/70 funnit att driftersättningen bör utgå med 211 milj. kr., vilket innebär en ökning med 10 milj. kr. jämfört med budgetåret 1968/69. Liksom för detta budgetår bör SJ därutöver erhålla 4 milj. kr. som ersättning för de tillämpade reduceringarna ifråga om styckegodstaxorna. Jag förordar därför att ersättningen i vad avser drift av icke lönsamma järnvägslinjer för budgetåret 1969/70 utgår med sammanlagt 215 milj. kr.

Enligt riksdagens beslut i samband med propositionen om trafikpolitiken kräver statsmakterna inte förräntning av investeringar i ersättningsberättigade bandelar. I SJ:s investeringsprogram för nästa budgetår ingår 8,5 milj. kr. för dylika investeringar. I likhet med tidigare år bör dessa i sin helhet avskrivas med anslag på riksstaten. Jag återkommer härtill vid min behandling av investeringarna under statens järnvägars fond på kapitalbudgeten.

I likhet med vad som skett för vart och ett av budgetåren 1964/65—1968/69 förordar jag att SJ:s förräntningskrav för budgetåret 1969/70 sätts ned med hänsyn till att de inkalkylerade, försäkringstekniskt beräknade pensionskostnaderna för det olönsamma bannätet understiger bannätets andel av de faktiska pensionsutgifterna. För budgetåret 1969/70 har

skillnaden beräknats till 23 milj. kr. Jag förordar, att förräntningskravet för budgetåret 1969/70 sätts ned med nämnda belopp.

Frågan om ersättning för bibehållande av olönsamma järnvägsanstalter har aktualiserats genom att 1968 års riksdag (SU 9, rskr 113) gett Kungl. Maj:t tillkänna att det bör övervägas huruvida inte ersättningen för drift av olönsamma järnvägslinjer bör utsträckas att gälla också sådana olönsamma stationer som Kungl. Maj:t efter framställning från berörda kommuner finner böra bibehållas och att det är angeläget att Kungl. Maj:t också prövar formerna för fattande av beslut i dessa ärenden. Motiveringen är att nedläggning av järnvägsstationer i vissa fall kan föranleda lika betydande svårigheter för berörda bygder som nedläggande av bandelar. Riksdagen uttalade att bedömningen av uppkommande ersättningsfall bör ske efter restriktiva grunder.

Kungl. Maj:t har fastställt en plan som från hösten 1968 försöksvis tillämpas av SJ vid handläggning av ärenden angående nedläggning av olönsamma järnvägsanstalter. Planen innebär att kommun, som med hänsyn till trafikförsörjningen anser att en olönsam järnvägsanstalt bör bibehållas, i särskild ordning får möjlighet att göra framställning till Kungl. Maj:t i ärendet. Planen är tidsmässigt anpassad till SJ:s arbete med tidtabeller m. m. med sikte på trafikomläggning vid tidtabellsskiftet i maj månad varje år. I planen förutsätts bl. a. att berörd kommun sex månader i förväg, dvs. senast den 1 november, underrättas om SJ:s preliminära beslut samt att kommun som med hänsyn till trafikförsörjningen anser att olönsam järnvägsanstalt bör bibehållas senast den 1 december gör framställning till Kungl. Maj:t. Enligt planen förutsätts med hänsyn till tidtabellsarbetet Kungl. Maj:t senast den 1 mars fatta beslut i ärendet. I fråga om storleken av det ersättningsbelopp till SJ som kan bli aktuellt för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1969/70 föreligger f. n. intet beräkningsunderlag. När sådant underlag föreligger avser jag att anmäla frågan om storleken av den särskilda ersättning som behöver beräknas för detta ändamål.

Enligt riksdagens beslut med anledning av prop. 1968: 155 (SU 188, rskr 398) har personer, som enligt lagen om allmän försäkring åtnjuter förtidspension, sjukbidrag, invaliditetsersättning eller hustrutillägg beretts möjlighet att från den 1 januari 1969 begagna sig av 67-kortet för rabattresor på SJ:s tåg och bussar. Den som tagit ut ålderspension före 67 års ålder jämföras med förtidspensionär. Eftersom den ifrågavarande rabattutvidgningen enligt SJ:s bedömning inte är företagsekonomiskt motiverad, aktualiseras frågan om särskild ersättning till SJ. Ersättningen skall enligt riksdagsbeslutet utgå i form av ett anslag på riksstaten. Storleken av ersättningen för budgetåret 1969/70 kan — i avvaktan på att SJ under år 1969 inkommer med en på vunna erfarenheter utförd beräkning av de ekonomiska konsekvenserna för SJ — f. n. inte bedömas med tillräcklig säkerhet. Jag avser att senare anmäla även denna fråga.

Med hänsyn till vad jag förordat i fråga om ersättning för drift av olönsamma järnvägsanstalter och för 67-kortsrabattens utvidgning bör anslaget benämning ändras till Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer m. m.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 215 000 000 kr.

H 2. Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer

1967/68 Utgift	6 997 500	Reservation 50 000
1968/69 Anslag	9 000 000	
1969/70 Förslag	9 935 000	

Anslaget avser att genom statsbidrag möjliggöra upprätthållandet av icke lönsamma busslinjer på landsbygden. Bidrag utgår för högst en personförande dubbeltur per dag med i regel högst 2:50 kr. per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete. Bidragsbeloppet var tidigare 2 kr. per vagnmil och höjdes till 2:50 kr. den 1 januari 1968. Principerna för bidragsgivningen har närmare angivits i prop. 1961:98, 1964:1 (bil. 8 s. 207—211) och 1968:1 (bil. 8 s. 143—145). De närmare bestämmelserna för bidragsgivningen har upptagits i kungörelsen den 7 maj 1965 (nr 201) om statsbidrag till viss linjetrafik på landsbygden (ändrad senast 1968:118).

Anslagets fördelning handläggs av transportnämnden.

Transportnämnden

Sammanlagt inkom 482 ansökningar om bidrag för 1967 års trafik, varav 43 från statliga företag. Transportnämnden ansåg 471 ansökningar bidragsgrundande med ett sammanlagt belopp av 6 932 000 kr. Elva ansökningar ansågs inte kunna bifallas.

De 471 sökandena bedrev med sammanlagt ca 4 340 fordon trafik, som för hela trafikrörelsen uppgick till 211,3 milj. vagnkm. Det bidragsgrundande trafikarbetet beräknades till ca 35,7 milj. vagnkm. De fem nordligaste länen erhöll ca 3,78 milj. kr. eller ca 55 % av det totala beloppet.

Den ekonomiska situationen för busslinjetrafiken har enligt transportnämnden försämrats under det senaste året. Transportnämnden föreslår därför en höjning av begränsningsregeln till 3 kr. per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete, innebärande 50 öre mer än vad som gäller från den 1 januari 1968. Medelsbehovet för bidragsverksamheten under år 1969 beräknas enligt följande.

Behövligt bidragsbelopp för år 1967 var 6 932 000 kr. Vid tidpunkten för

anslagsframställningen har inte beräkning av det statsbidragsgrundande underskottet för år 1968 ännu hunnit göras. Det bidragsgrundande beloppet för år 1968 kan emellertid beräknas komma att uppgå till samma andel av det redovisade underskottet som under år 1967. Anspråken på statsbidrag kan vidare uppskattas öka med 6 % från år 1968 till år 1969. Det bidragsberättigade underskottet för år 1969 beräknas med tillämpning härav och med gällande begränsningsregel 2:50 kr. per vagnmil till 9 935 000 kr. Vid ökning av beloppet per vagnmil till 3 kr. erfordras ytterligare 1 990 000 kr. Härutöver beräknas 150 000 kr. för att begränsningsbeloppet för det större antalet sökande inte skall behöva underskridas vid utbetalningen. Sammanlagt beräknas medelsbehovet för år 1969 till (9 935 000 + 1 990 000 + 150 000) 12 075 000 kr. Transportnämnden föreslår ett belopp av 12,1 milj. kr.

Departementschefen

Transportnämnden erhöll i november 1968 från länsstyrelserna material för bedömningen av 1968 års trafik. Vissa avvikelser föreligger jämfört med de preliminära uppgifterna i nämndens anslagsframställning. Sammanlagt har 472 ansökningar inkommit, varav 45 från statliga företag. Länsstyrelserna har tillstyrkt bidrag om sammanlagt 7,9 milj. kr. Efter vissa justeringar av transportnämnden torde bidragsbeloppet komma att uppgå till 8,9 milj. kr. Häremot svarar ett för budgetåret 1968/69 anvisat belopp av 9 milj. kr., från vilket också kostnaderna för viss administration av bidragsgivningen, 76 500 kr., skall bestridas.

Den generella maximigränsen för bidragsbeloppen höjdes med 50 öre till 2:50 kr. per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete från den 1 januari 1968. För närmare undersökningar beträffande formerna för den ifrågavarande bidragsgivningen och därmed sammanhängande frågor har jag enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande — i överensstämmelse med vad som angavs vid anmälan av frågan i statsverkspropositionen år 1968 — tillkallat en sakkunnig. Den sakkunnige har påbörjat sitt arbete under hösten 1968. Med hänsyn till den höjning som genomförts förra året är jag inte beredd att nu förorda någon ytterligare höjning av gällande generella maximibelopp för bidragen. I avvaktan på resultatet av utredningen bör bidragsgivningen ske enligt samma beräkningsgrunder som hittills.

Med beaktande härav beräknar jag medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1969/70 till 9 935 000 kr., vilket innebär en höjning med 935 000 kr. i förhållande till anvisat belopp för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 9 935 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

H 3. Driftbidrag till luftfartsverket

1967/68	Utgift	1 900 000
1968/69	Anslag	18 000 000
1969/70	Förslag	8 500 000

Enligt riksdagens beslut med anledning av prop. 1967:57 (SU 107, rskr 267) angående riktlinjer för luftfartsverkets verksamhet och organisation skall de av 1963 års riksdag antagna riktlinjerna för den statliga trafikpolitiken (prop. 1963:191, S3LU 1, rskr 424) gälla även i fråga om den civila luftfarten. Tills avsedd kostnadstäckning uppnås skall ett driftbidrag anvisas över driftbudgeten.

Luftfartsverket

I skrivelse den 27 augusti 1968 har styrelsen för luftfartsverket lagt fram beräkning rörande anslaget Driftbidrag till luftfartsverket för budgetåret 1969/70. I anslutning till beräkningarna anför styrelsen bl. a. följande.

Enligt bokslutet för *budgetåret 1967/68* uppgick luftfartsverkets intäkter till 99,5 milj. kr. mot i driftstaten beräknade 74,7 milj. kr. Genom införande av en bättre periodisering av intäkterna inkluderar det redovisade beloppet 10,5 milj. kr., som hänför sig till verksamheten under budgetåret 1966/67. Enligt Kungl. Maj:ts medgivande den 28 juni 1968 har beloppet använts för extra avskrivningar.

Luftfartsverkets kostnader — inkl. ränta på statskapitalet om 13,6 milj. kr. och nyssnämnda belopp för extra avskrivningar — uppgick under året till ca 101,4 milj. kr. Av anslaget till driftbidrag om 22,5 milj. kr. behöves således endast tas i anspråk (101,4 – 99,5) 1,9 milj. kr.

För *budgetåret 1968/69* har kostnaderna i driftstaten inkl. ränta på statskapitalet, 14,1 milj. kr., tagits upp med 107 milj. kr. och intäkterna exkl. driftbidrag med 98,5 milj. kr. För att uppnå balans mellan kostnader och intäkter skulle härvid (107,0 – 98,5) 8,5 milj. kr. av det för budgetåret anvisade anslaget till driftbidrag om 18 milj. kr. behöva tas i anspråk.

Utöver verkställda extra avskrivningar under budgetåret 1967/68 föreligger behov av ytterligare extra avskrivningar till ett belopp av 3,3 milj. kr. för att åstadkomma en fullständig uppräknig av före den 1 juli 1967 gjorda avskrivningar på flygfältsanläggningar, byggnader och fordon i enlighet med de avskrivningstider som fastställts för dylika tillkommande objekt. Verket hemställer att få företa dessa extra avskrivningar under budgetåret 1968/69.

Enligt beräkningarna torde de totala intäkterna för *budgetåret 1969/70*, exkl. driftbidrag, komma att uppgå till ca 104,7 milj. kr., vilket innebär en ökning från i driftstaten 1968/69 upptagna 98,5 milj. kr. med 6,3 %. För intäktsposten landningsavgifter räknar verket med en ökning av drygt

5,5 % från 1968/69, vilket innebär en viss nedgång av ökningstakten från de båda senaste åren. Intäkterna från passageraravgifter beräknas öka med 9 %. Samtliga övriga intäkter beräknas öka med 4 %.

Kostnaderna för budgetåret 1969/70 har verket uppskattat till 113,7 milj. kr. inkl. ränta på statskapitalet, 16,2 milj. kr. I förhållande till motsvarande kostnader enligt driftstaten för innevarande budgetår, 107 milj. kr., utgör ökningen 6,3 %. Kostnaden för personal, exkl. pensioner, beräknas stiga med 8,8 %. För kostnadsposten väderlekstjänst till luftfarten väntas en stegring med 21 % beroende på de nya riktlinjerna för vissa lönekostnadstillägg inom de icke affärsdrivande verken. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har anmält att institutet måste betinga sig ersättning för dessa kostnader. Vidare har genomförts en omläggning av systemet beträffande kostnader och intäkter för den vapenfria tjänstepliktiga personal som används inom luftfartsverkets brandorganisation. Omläggningen beräknas för budgetåret 1969/70 medföra en nettokostnadsökning av ca 0,7 milj. kr.

Räntekostnaderna beräknas öka med 2,1 milj. kr., varav 1,4 milj. kr. faller på den nya flygplatsen vid Sturup. Om verkets hemställan att få företa extra avskrivningar bifalles kommer räntekostnaderna att bli ca 0,2 milj. kr. lägre.

Skillnaden mellan intäkter och kostnader visar ett underskott om (113,7 - 104,7) 9 milj. kr. Med hänsyn till vad statsmakterna tidigare uttalat om driftbidrag till luftfartsverket och till att nuvarande konjunkturen inom luftfarten är relativt goda bedömer luftfartsverket det rimligt att driftbidraget för 1969/70 beräknas till 9 milj. kr.

Departementschefen

Med riksdagens beslut om de nya riktlinjerna för luftfartsverkets verksamhet ändrades fr. o. m. den 1 juli 1967 normerna för avskrivning av det i luftfartsverkets fond investerade kapitalet. Luftfartsverket föreslår att de avskrivningar som gjordes före nämnda tidpunkt räknas upp med de kortare avskrivningstider som för framtiden fastställts för de olika objektgrupperna.

Med hänsyn till den hittillsvarande relativt gynnsamma utvecklingen av luftfartsverkets ekonomi kommer jag senare att föreslå Kungl. Maj:t att verket medges rätt att ta i anspråk den del av det anvisade driftbidraget som vid utgången av innevarande budgetår kan kvarstå outnyttjad för att verkställa sådana extra avskrivningar intill ett belopp av högst 3,3 milj. kr. Härmed minskas driftkostnaderna för budgetåret 1969/70. Med hänsyn härtill och till den förväntade utvecklingen av verkets ekonomi beräknar jag till driftbidrag för budgetåret 1969/70 8,5 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att
till *Driftbidrag till luftfartsverket* för budgetåret 1969/70
anvisa ett anslag av 8 500 000 kr.

H 4. Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser

1967/68 Utgift	97 515 400
1968/69 Anslag	104 000 000
1969/70 Förslag	104 000 000

Postverket

Enligt en promemoria beräknar postverket ersättningarna för tjänstebrevsförsändelser för budgetåret 1968/69 till 100 868 000 kr.

Ersättning för befordran av tjänsteförsändelser i allmänhet utgår jämlikt 2 § tjänstebrevsförordningen med viss procent av postverkets frankoteckensuppbörd. Ersättningen erläggs under kvartalet näst efter det, som ersättningen avser. Storleken av procenten bestäms av postverket och riksrevisionsverket. Fr. o. m. budgetåret 1956/57 tills vidare har procenttalet bestämts till 12. Med utgångspunkt från nämnda procenttal synes ersättning för befordran av tjänsteförsändelser i allmänhet under budgetåret 1969/70 kunna beräknas till ca 91 085 000 kr.

Även ersättning för befordran av post från de statliga kristidsorganen erläggs kvartalsvis i efterskott. Den ersättning, som kommer att inflyta till postverket under budgetåret 1969/70, beräknas till 74 000 kr.

Från anslaget utgår sedan den 1 januari 1948 även ersättning för postdelgivning enligt delgivningskungörelsen den 10 juli 1947 (nr 641). Ersättningen uppgick under budgetåret 1967/68 till 1 697 423 kr. och uppskattas för budgetåret 1969/70 till 1 848 000 kr.

Ersättning till postverket för befordran av militärbrev utgår också från förevarande anslag. Ersättningen härför uppgick under budgetåret 1967/68 till 208 100 kr. och beräknas under innevarande budgetår till 174 000 kr. För budgetåret 1969/70 torde ersättningen kunna upptas med 200 000 kr.

För budgetåret 1967/68 har postverket i ersättning för tjänsteförsändelser från de allmänna försäkringskassorna erhållit ca 10 842 000 kr. För budgetåret 1969/70 synes posten böra beräknas till ca 11 007 000 kr.

Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser för budgetåret 1969/70 skulle alltså enligt verkets beräkningar uppgå till (91 085 000 + 74 000 + 1 848 000 + 200 000 + 11 007 000) 104 214 000 kr. eller avrundat 104 000 000 kr.

Departementschefen

Postverkets beräkning av medelsbehovet har inte gett mig anledning till någon erinran. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med 104 milj. kr. Härav bör ett så stort belopp avräknas mot automobilskattemedel, som svarar mot den del av ersättningen för befordran av tjänsteförsändelser, som beräknas falla på sådan verksamhet vid myndigheter, för vilken kostnaderna avräknas mot angivna medel. Med ledning av upplysningar från postverket kan denna del av ersättningen för nästa budgetår uppskattas till 2,5 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 104 000 000 kr., därav 2 500 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

H 5. Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.

1967/68 Utgift	1 009 600	
1968/69 Anslag	1 200 000	
1969/70 Förslag	1 591 000	
		1968/69
		Beräknad
		ändring
		1969/70
		Dep.chefen
1. Meteorologiska världsorganisationen (WMO) m. m.	328 000	+ 59 000
2. Internationella föreningen för frågor rörande vägväsendet (PIARC) m. m.	1 300	—
3. Vissa förhandlingar rörande luftfarten	23 300	—
4. Förenata nationernas ekonomiska kommission för Europa (ECE)	30 000	—
5. Europeiska transportministerkonferensen (CEMT).....	160 000	+300 000
6. Internationella järnvägsfördragen (CIM-CIV).....	20 000	—
7. Vissa förhandlingar rörande vägtransporter.....	20 000	—
8. Europeiska konferensen angående telekommunikationer via satelliter (CETS).....	40 000	+ 30 000
9. Internationella federationen för bostadsbyggande och samhällsplanering (IFHP).....	15 000	—
10. Internationella organisationen för fyrtekniska frågor (IALA) ...	7 400	—
11. Internationella hydrografiska byrån	35 000	+ 2 000
12. Mellanstatliga rådgivande sjöfartsorganisationen (IMCO).....	300 000	—
13. Bidrag till internationell ispatrulleringstjänst i norra Atlanten..	100 000	—
14. Bidrag till driften av livräddnings- och väderleksfartyg i Nordsjön	91 000	—
15. Internationella föreningen i Bryssel för sjöfartskongresser (PIANC).....	5 000	—
16. Bidrag till vissa fyrar i Röda havet.....	24 000	—
	1 200 000	+391 000

Under budgetåret 1969/70 skall årsavgiften för kalenderåret 1970 erläggas till Meteorologiska världsorganisationen (WMO). Sveriges avgift torde kunna uppskattas till 227 000 kr. Kostnaderna för sändandet av representanter till WMO:s olika organ beräknas till 85 000 kr. — Inom WMO har upp-

rättats ett nytt internationellt meteorologiskt system, World Weather Watch. I anslutning härtill har tillskapats en särskild utvecklingsfond att användas för meteorologiska installationer företrädesvis i utvecklingsländerna. Sverige lämnade ett bidrag om 53 000 kr. för år 1968. För ändamålet har nu beräknats ett belopp om 75 000 kr. avseende år 1969. — Sammanlagt bör således posten uppföras med (227 000 + 85 000 + 75 000) 387 000 kr., innebärande en ökning med 59 000 kr.

Sverige kommer att ha ordförandeskapet i den europeiska transportministerkonferensen (CEMT) under år 1969. På grund av den därmed följande skyldigheten att anordna en ministerkonferens beräknades för budgetåret 1968/69 ett belopp av 100 000 kr. till täckande av vissa förberedelsekostnader för konferensen. De totala kostnaderna för konferensen beräknas uppgå till 500 000 kr., varför anslagsposten bör höjas med 300 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Vidare har beräknats ett ökat medelsutrymme om 30 000 för bidrag till täckning av vissa sekretariatskostnader inom Europeiska konferensen angående telekommunikationer via satelliter (CETS), vilka följer med svenskt deltagande i ett raketprojekt (det s. k. F-9-projektet).

Under återopande av det anförda samt med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 591 000 kr.

H 6. Beredskap för civil luftfart

1967/68 Utgift	533 000	Reservation	466 000
1968/69 Anslag	800 000		
1969/70 Förslag	800 000		

Luftfartsverket

I skrivelse den 29 augusti 1968 har styrelsen för luftfartsverket beräknat medelsbehovet för budgetåret 1969/70 till 2 170 000 kr. Med hänsyn till handlingarnas innehåll torde någon redogörelse inte böra lämnas till statsrådsprotokollet. Handlingarna torde få bringas till riksdagens kännedom i samband med att de ställs till vederbörande utskotts förfogande.

Departementschefen

Med hänvisning till den begränsning till vissa beredskapsfrämjande åtgärder som redovisats i prop. 1966: 1 (bil. 8 s. 201) beräknar jag för budgetåret 1969/70 800 000 kr. I beloppet räknar jag även in erforderliga medel för utbyte av viss radionavigeringsutrustning m. m.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Beredskap för civil luftfart* för budgetåret 1969/70
anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

H 7. Bidrag till kostnader för kommunal beredskap

1967/68 Utgift		— Reservation 1 000 000
1968/69 Anslag		2 000 000
1969/70 Förslag		2 000 000

Från anslaget bestrids utgifter för bidrag till kommuner för beredskapsplanläggning enligt 7 § lagen den 20 mars 1964 (nr 63) om kommunal beredskap. Vissa bestämmelser för tillämpningen av nämnda lag har meddelats i kommunala beredskapskungörelsen den 16 oktober 1964 (nr 722, ändrad 1968: 521) och i Kungl. Maj:ts brev den 14 oktober 1966.

Riksnämnden för kommunal beredskap

Riksnämnden har i Kungl. Maj:ts brev den 15 mars 1968 fått i uppdrag att låta genomföra en provplanläggning av den kommunala beredskapen. I avvaktan på resultatet av provplanläggningen skall i princip all annan kommunal beredskapsplanläggning anstå. Nämnden avser att genomföra provplanläggningen i två skeden med början i september 1968. Under första skedet begränsas provplanläggningen till Norrköpings och Kungälv kommunblock samt i viss omfattning Göteborgs stad. Under andra skedet kommer provplanläggning att genomföras för samtliga kommunblock i Västmanlands län samt därutöver i ett par fristående — ännu inte utvalda — kommunblock. Provplanläggningen avses i sina huvuddrag vara genomförd kring årsskiftet 1969/70 och först då kunna ge underlag för en beräkning av statsbidragskostnaderna för genomförande och vidmakthållande av en kommunal beredskapsplanläggning samt en uppskattning av statsbidragskostnaderna för reservanordningar för gas-, vatten- och elektricitetsförsörjningen samt de särskilda anordningar eller förberedelser för vattenförsörjningen och den allmänna hälsovården som behövs i in-kvarteringskommuner. Dessa uppgifter skall överlämnas till Kungl. Maj:t senast den 1 juni 1970.

En slutreglering av kommunernas ackumulerade planläggningskostnader per den 1 juli 1968 medför att reservationen på anslaget kommer att i det närmaste förbrukas.

Provplanläggningen samt därutöver en planläggning i begränsad omfattning i några kommuner med särskilt anställd personal beräknas för perioden 1968/69—1969/70 dra en kostnad av högst 3,9 milj. kr. Utöver de för budgetåret 1968/69 anvisade medlen om 2 milj. kr. föreligger alltså för budgetåret 1969/70 ett medelsbehov av 1,9 milj. kr. eller avrundat 2 milj. kr.

Departementschefen

Jag biträder riksnämndens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till kostnader för kommunal beredskap* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

H 8. Vissa kostnader i anledning av allmänna val

1967/68 Utgift	1 468 186
1968/69 Anslag	4 000 000
1969/70 Förslag	500 000

Från anslaget bestrids statsverkets del av kostnaderna för valtillbehör och utbetalas ersättning till vissa myndigheter och verk för biträde i samband med allmänna val. Vidare utgår från anslaget gottgörelse till de politiska partierna för tryckning av valsedlar.

Kostnaderna under nästa budgetår beräknar jag till i runt tal 500 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

H 9. Bidrag till förebyggande och släckning av brand

1967/68 Utgift	1 586 160
1968/69 Anslag	1 800 000
1969/70 Förslag	1 800 000

Från anslaget bestrids utgifter för skogsbrandbevakning och ersättningar för verksamhet vid brandsläckning m. m. Bidragsbestämmelserna återfinns dels i kungörelsen den 30 november 1962 (nr 607) om ersättning på grund av verksamhet för brandsläckning m. m. och dels i Kungl. Maj:ts brev den 19 mars 1965 och den 6 juni 1968 angående skogsbrandbevakning m. m.

Statens brandinspektion

Länsstyrelserna har för budgetåret 1969/70 begärt sammanlagt 2 115 800 kr. Brandinspektionen vill erinra om att medelsåtgången är nära nog omöjlig att beräkna, då väderleksförhållandena under skogsbrandsäsongen spelar en avgörande roll, och föreslår oförändrat anslag.

Departementschefen

Jag biträder brandinspektionens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till förebyggande och släckning av brand* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Investeringsplan för kommunikationsverken m. m.

I prop. 1968: 1 (bil. 8 s. 153) framlades investeringsplaner för huvuddelen av de under kommunikationsdepartementet hörande kapitalfonderna. Därvid redovisades postverkets, televerkets (exkl. rundradio), statens järnvägars och luftfartsverkets fonder samt statens vägverks förrådsfond och sjöfartsverkets fond. I det följande lämnas för budgetåren 1967/68—1969/70 en motsvarande redovisning för dessa fonder. Vidare framläggs en sammanfattande redogörelse för investeringarna i övrigt såvitt avser kommunikationsdepartementets del av kapitalbudgeten.

Investeringsutfall för budgetåret 1967/68

I följande tabell redovisas de anslagsmedel, som under det gångna budgetåret stått till förfogande, och den omfattning i vilken de tagits i anspråk. Enligt beräkningarna i prop. 1968:1 skulle medelsförbrukningen på kommunikationsverkens investeringsanslag, exkl. anslaget Rundradioanläggningar, uppgå till 1 111,7 milj. kr. under budgetåret 1967/68. De sammanlagda faktiska investeringsutgifterna har emellertid stannat vid 1 099,5 milj. kr. och således underskridit de beräknade utgifterna med 12,2 milj. kr.

Utfall budgetåret 1967/68

	Ing. behålln.	Anvisade anslag	Medelsförbrukning beräknad i prop. 1968: 1 miljoner kronor	Utg. behålln. faktisk	
Postverket.....	1,4	16,3	16,1	16,1	1,6
Televerket, exkl. rundradio..	49,3	599,0	588,0	588,4	59,9
Statens järnvägar.....	28,8	428,0	415,0	414,9	41,9
Luftfartsverket.....	18,5	15,3	29,7	16,3	17,5
Förrådsfonden.....	6,1	41,7	43,0	43,0	4,8
Sjöfartsverket.....	2,7	18,9	19,9	20,8	0,8
	106,8	1 119,2	1 111,7	1 099,5	126,5

Avvikelsen för luftfartsverket beror bl. a. på att medel inte utbetalats för förvärv av mark för ny flygplats vid Sturup. För sjöfartsverkets del har enligt beslut i juni 1968 medelsramen höjts med 0,9 milj. kr. för vissa beställningar i sysselsättningsfrämjande syfte.

Budgetåret 1968/69

I prop. 1968: 1 förordades för budgetåret 1968/69 ett totalt rambelopp av 1 101,0 milj. kr., för här berörda fonder, exkl. rundradioanläggningar under televerkets fond. Jämfört med motsvarande belopp för det föregående budgetåret innebar detta en minskning med 10,7 milj. kr. Genom beslut under våren 1968 har statens järnvägar medgetts ramökning om 0,3 milj. kr. för teckning av aktier i Kalmar Verkstads AB. Genom särskilda beslut i december 1968 har investeringsramarna räknats upp i anledning av vissa beställningar i sysselsättningsfrämjande syfte dels för televerket med 5,4 milj. kr., dels för statens järnvägar med ytterligare 18,7 milj. kr., dels för luftfartsverket med 0,8 milj. kr., dels för förrådsfonden med 10,7 milj. kr., dels slutligen för sjöfartsverket med 1,6 milj. kr. Vad gäller luftfartsverket förutses vidare en ytterligare höjning av investeringsramen med 6,5 milj. kr. för att täcka viss del av kostnaden för markförvärv för den nya flygplatsen vid Sturup. Den totala investeringsomslutningen för budgetåret 1968/69 beräknas därmed uppgå till 1 145,0 milj. kr. I följande tabell redovisas dels beräkningarna i prop. 1968: 1, dels de beräkningar som gjordes under våren 1968, dels den medelförbrukning som f. n. kan förutses.

Beräknad medelförbrukning budgetåret 1968/69

	Beräkn. i prop. 1968: 1	Beräknat våren 1968	Beräknat hösten 1968
		miljoner kronor	
Postverket.....	21,1	21,1	21,1
Televerket, exkl. rundradio.....	587,0	587,0	592,4
Statens järnvägar.....	398,5	398,8	417,5
Luftfartsverket.....	19,5	19,5	26,8
Förrådsfonden.....	50,0	50,0	60,7
Sjöfartsverket.....	24,9	24,9	26,5
	1 101,0	1 101,3	1 145,0

Budgetåret 1969/70*Affärsverksfonderna samt förrådsfonden och sjöfartsverkets fond*

För budgetåret 1969/70 föreslår verksstyrelserna investeringar om sammanlagt 1 229,4 milj. kr., vilket jämfört med beräkningarna i prop. 1968: 1, exkl. rundradio, för innevarande budgetår skulle innebära en ökning med 128,4 milj. kr. och i förhållande till nu verkställda beräkningar för samma budgetår en ökning med 84,4 milj. kr. När det gäller de olika verken föreslås i förhållande till prop. 1968: 1 öknings för postverket, televerket exkl. rundradio, luftfartsverket, förrådsfonden och sjöfartsverket med resp. 24,6, 75,3, 20,4, 17,0 och 4,6 milj. kr. och en minskning för statens järnvä-

gar med 13,5 milj. kr. Jämfört med nu gjorda beräkningar rörande medelsförbrukningen budgetåret 1968/69 innebär äskandena för televerket, luftfartsverket, förrådsfonden och sjöfartsverket ökning med resp. 69,9, 13,1, 6,3 och 3,0 milj. kr. och för statens järnvägar minskning med 32,5 milj. kr.

Vid en avvägning från olika synpunkter har jag för nästa budgetår ansett mig böra för ifrågakvarande fonder räkna med en total medelsförbrukning av 1 113,8 milj. kr., vilket innebär en ökning med 12,8 milj. kr. jämfört med motsvarande totalbelopp för innevarande budgetår enligt prop. 1968: 1 och en minskning med 31,2 milj. kr. vid jämförelse med de hösten 1968 gjorda beräkningarna. I förhållande till sistnämnda beräkningar innebär mina bedömningar för postverkets, luftfartsverkets och sjöfartsverkets investeringar höjningar med resp. 18,1, 8,2 och 0,2 milj. kr. och för televerkets, statens järnvägars och förrådsfondens investeringar minskningar med resp. 0,4, 51,0 och 6,3 milj. kr. Jag förordar vidare en förstärkning av televerkets rörelsemedel genom en höjning av maximibeloppet för den till verkets förfogande stående rörliga krediten hos riksgäldskontoret med 125 milj. kr. till 325 milj. kr.

I den inledande översikten har jag lämnat en sammanfattande redogörelse för investeringsbehovet inom de olika verken och i korthet berört inriktningen av investeringarna för nästa budgetår.

Den för budgetåret 1969/70 förordade investeringsverksamheten framgår av följande tabell. Som jämförelse har i denna även tagits upp beloppen för den hösten 1968 beräknade förbrukningen under budgetåret 1968/69.

Beräknad medelsförbrukning budgetåret 1969/70

	1968/69	1969/70	
	Enl. prop. 1968: 1 m. m.	Verkens förslag	Dep.chefen
		miljoner kronor	
Postverket.....	21,1	45,7	39,2
Televerket, exkl. rundradio.....	592,4	662,3	592,0
Statens järnvägar.....	417,5	385,0	366,5
Luftfartsverket.....	26,8	39,9	35,0
Förrådsfonden.....	60,7	67,0	54,4
Sjöfartsverket.....	26,5	29,5	26,7
	1 145,0	1 229,4	1 113,8

Övriga kapitalinvesteringar

Under statens allmänna fastighetsfond upptas för kommunikationsdepartementets del investeringsmedel för nästa budgetår för byggnadsarbeten för länsstyrelserna. Medelsförbrukningen för detta ändamål beräknas för budgetåret 1969/70 till 6,0 milj. kr. och det behövliga anslaget till 5,9 milj. kr. För innevarande budgetår har anslaget uppförts med 0,9 milj. kr. och medelsförbrukningen beräknats till 3,7 milj. kr.

Under kommunikationsdepartementets kapitalbudget upptas vidare an-
6 — *Bihang till riksdagens protokoll 1969. 1 saml. Nr 1. Bil. 8.*

slag om ett formellt belopp om 1 000 kr. till statens lånefond för den mindre skeppsfarten, 7,5 milj. kr. för garanti till Aktiebolaget Aerotransport samt 2,7 milj. kr. till förskott till vissa plankostnader m. m.

Sammanställning

En sammanfattning över anvisade resp. förordade anslagssummor för af-färsverksfonderna, förrådsfonden och sjöfarsverkets fond samt beräknad medelsförbrukning under budgetåren 1968/69 och 1969/70 ges i följande sammanställning.

Anslag och medelsförbrukning budgetåren 1968/69 och 1969/70

	Behålln. 1.7.1968	Anslag 1968/69	Medelsförbr. 1968/69	Anslag 1969/70	Medelsförbr. 1969/70
			miljoner kronor		
Postverket.....	1,6	21,6	21,1	41,0	39,2
Televerket, exkl. rundradio..	59,9	585,4	592,4	598,3	592,0
Statens järnvägar.....	41,9	396,6	417,5	382,2	366,5
Luftfartsverket.....	17,5	17,3	26,8	30,5	35,0
Förrådsfonden.....	4,8	55,9	60,7	59,8	54,4
Sjöfartsverket.....	0,8	25,7	26,5	29,4	26,7
	126,5	1 102,5	1 145,0	1 141,2	1 113,8

Anslagsbehållningarna per den 1 juli 1968 uppgick till 126,5 milj. kr. Tillsammans med för innevarande budgetår anvisade anslag om 1 102,5 milj. kr. utgör den för budgetåret disponibla anslagssumman 1 229 milj. kr. Med nu föreslagna investeringsramar kommer medelsförbrukningen under innevarande budgetår att uppgå till totalt 1 145 milj. kr. Behållningarna vid budgetårets slut kommer därmed att utgöra 84 milj. kr.

De beräknade anslagsbeloppen för nästa budgetår avser att jämte behållningarna för innevarande budgetår täcka den förutsatta medelsförbrukningen och därutöver ge en marginal om ca 10 % för att möjliggöra ökade investeringsramar om det skulle påkallas av konjunkturmässiga eller andra särskilda skäl. De förordade anslagen uppgår till sammanlagt 1 141,2 milj. kr. Tillsammans med de beräknade till budgetåret 1969/70 ingående behållningarna kommer den under samma budgetår tillgängliga anslagssumman att uppgå till ca 1 225 milj. kr. Då medelsförbrukningen uppskattas till ca 1 114 milj. kr. utgör anslagsreserven ca 111 milj. kr.

Medräknas även övriga anslag under kommunikationsdepartementets del av kapitalbudgeten, dvs. anslagen under statens allmänna fastighetsfond, statens utlåningsfonder, fonden för låneunderstöd och fonden för förslag till statsverket, blir totalsumman för budgetåret 1969/70 enligt förslaget 1 157 348 000 kr. att jämföras med på riksstaten för budgetåret 1968/69 för motsvarande ändamål upptagna 1 106 701 000 kr. Anslagen ökar således totalt med 50,6 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj: bereder riksdagen tillfälle

att avge yttrande med anledning av vad jag sålunda anför.

I. Statens affärsverksfonder

B. Postverket

Av balansräkningen per den 30 juni 1968 för postverkets fond framgår, att postverkets tillgångar exkl. postsparbanks- och postgirorörelsen uppgår till sammanlagt 963,6 milj. kr., varav 155,7 milj. kr. belöper på fast egendom, huvudsakligen posthus, 59,3 milj. kr. på inventarier och förråd samt återstoden på poster av finansiell natur.

Kapitalbehållningen exkl. balanserade överskottsmedel har ökat med 5,2 milj. kr. under budgetåret 1967/68 och utgör vid budgetårets utgång 112,6 milj. kr. Överskottet uppgick för budgetåret 1967/68 till 6,2 milj. kr. mot 15,0 milj. kr. under budgetåret 1966/67.

Postverket

I skrivelse den 29 augusti 1968 har styrelsen för postverket hemställt om investeringsanslag för budgetåret 1969/70.

Posthus m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	1 401 000	16 300 000	16 056 000
1968/69	1 645 000	21 600 000	121 100 000
1969/70 verket	2 145 000	48 200 000	145 700 000
departementschefen ..	2 145 000	41 000 000	139 200 000

¹ Preliminärt belopp

Medelsförbrukning under budgetåren 1967/68—1969/70

För *budgetåret 1967/68* fastställdes investeringsramen till 16,1 milj. kr., vilket belopp förbrukades helt.

För *budgetåret 1968/69* har medgetts en investeringsram om 21,1 milj. kr. Postverket räknar med en medelsförbrukning av motsvarande belopp.

För *budgetåret 1969/70* anger postverket en medelsförbrukning av 45,7 milj. kr.

Investeringsprogram

I följande sammanställning redogörs för faktisk resp. beräknad medelsförbrukning 1967/68—1969/70 med fördelning på olika objektsgrupper.

	Faktisk utgift	Beräknad utgift	
	1967/68	1968/69	1969/70
	tusental kronor		
Posthus			
Postgirohuset i Stockholm.....	—	5 000	20 000
Övriga posthus.....	4 006	5 000	13 500
Inköp av fastigheter.....	825	200	200
Anskaffning av bilar m. m.....	5 296	7 100	6 700
Garagebyggnader m. m.....	207	700	200
Anskaffning av bilar m. m. för diligensrörelsen.....	4 194	2 200	3 400
Förvärv av billinjer.....	1 508	400	1 200
Diverse och oförutsett.....	20	500	500
Summa	16 056	21 100	45 700

Postverket meddelar följande rörande de olika objektsgrupperna.

P o s t h u s

Postverket framlägger i det följande återgiven investeringsplan för posthusbyggnader.

Under budgetåret 1967/68 har för posthus förbrukats ca 4,0 milj. kr. Medelsutrymmet har utnyttjats för ny-, om- och tillbyggnadsarbeten i bl. a. Kramfors, Linköping, Malmö, Sollefteå och Ånge. Byggnadsföretagen i Kramfors, Malmö och Sollefteå kommer att fortsätta under innevarande budgetår. Nybyggnad av posthus i Örnsköldsvik samt om- och tillbyggnad av posthusen i Kristinehamn, Skellefteå och Västervik kommer att påbörjas under hösten 1968. Härjämte avses rivnings- och schaktningsarbeten för tillbyggnad av postgirohuset i Stockholm igångsättas under innevarande budgetår.

För tidigare anmälda objekt överhuvud gäller att byggnadsstyrelsen med anledning av de kostnadsökningar på byggnadsmarknaden som inträtt under budgetåret 1967/68 verkställt en omprövning av förut beräknade kostnader.

För igångsättning under budgetåret 1969/70 har anmälts tre byggnadsobjekt, nämligen om- och tillbyggnad av posthuset i Ängelholm samt ny-

	Byggnads-	Byggnads-	Faktisk	Utgift	
	kostnad	kostnad		1968/69	Beräknad för
	beräknad	beräknad	t. o. m.	1969/70	
	1967	1968	30.6.68	tusental kronor	
<i>I. För riksdagen tidigare anmälda byggnadsobjekt</i>					
Äldre företag.....	—	—	—	200	—
Sorterings- och postkontorsbyggnad i Ånge.....	7 050	7 050	6 502	250	300
Tillbyggnad av centralposthuset i Malmö.....	1 686	1 715	1 686	30	—
Om- och tillbyggnad av posthuset i Sollefteå....	1 482	1 520	486	620	420
Tillbyggnad av postgirohuset i Stockholm.....	44 000	46 680	—	5 000	20 000
Om- och tillbyggnad av posthuset i Kristinehamn	3 630	3 740	280	800	2 200

	Byggnads-	Byggnads-	Faktisk t. o. m. 30.6.68	Utgift	
	kostnad beräknad 1967	kostnad beräknad 1968		1968/69	Beräknad för 1969/70
				tusental kronor	
Om- och tillbyggnad av posthuset i Skellefteå...	1 235	1 270	254	400	580
Om- och tillbyggnad av posthuset i Västervik...	2 970	3 060	334	700	1 900
Posthus i Örnsköldsvik....	4 500	4 635	268	2 000	2 300
Summa I	66 553	69 670	9 810	10 000	27 700
<i>II. Nya byggnadsobjekt</i>					
Posthus i Växjö.....	—	8 400	—	—	3 300
Om- och tillbyggnad av posthuset i Ängelholm..	—	1 000	—	—	500
Posthus i Mellersta första- den i Malmö.....	—	3 440	—	—	2 000
Summa II	—	12 840	—	—	5 800
Summa I—II	66 553	82 510	9 810	10 000	33 500

byggnad av posthus i Växjö och Mellersta förstaden i Malmö.

Om- och tillbyggnad av posthuset i Ängelholm. Postkontoret har haft sina nuvarande lokaler sedan år 1954. Sedan dess har ingen utökning skett trots att posttrafiken kraftigt tilltagit i omfattning. Trafikutvecklingen beror inte enbart på stadens tillväxt utan även på anpassningen av den postala servicen på landsbygden i anslutning till den fortgående urbaniseringen. Sålunda har fem poststationer dragits in i Ängelholmstrakten och ytterligare en förutses nedlagd. Ersättningsanordningarna utgörs av sex från postkontoret utgående lantbrevbäringslinjer. Vissa andra organisatoriska ändringar har vidtagits, som ökat det område som postkontoret betjänar. Med hänsyn härtill måste postkontoret — som f. n. disponerar lokaler om 580 m² — beredas ökade utrymmen. Genom om- och tillbyggnaden räknar man med att få ett lokaltillskott om 430 m². Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnaderna för projektet till 1,84 milj. kr. varav 0,84 milj. kr. avser ändrings- och underhållsarbeten av ej värdehöjande natur.

Nybyggnad av posthus i Växjö. Lokalerna för postkontoret i Växjö är numera helt otillräckliga, varför ett nytt posthus måste byggas. Sålunda har poströrelsen vuxit kraftigt under senare år till följd av stadens snabba tillväxt. I särskild grad påverkas verksamheten vid postkontoret av den omläggning till en ny transport- och sorteringsorganisation, som genomfördes den 12 maj 1968 och som bl. a. innebar att Växjö blev centralort i ett av de nya brevområdena. Härmed följer att all brevpost till postanstalterna inom Växjö brevområde — ca ett fyrtiotal — i princip sänds till ifrågavarande postkontor för spridningssortering. Kontoret är också uppsamlingspostanstalt för avgående brevpost, som lämnas in vid postanstalterna inom området. Vidare är det omlastningspostanstalt för såväl ankommande som avgående paket inom brevområdet. Härjämte påverkas lokalbehovet bl. a. av den fortgående utbyggnaden och centraliseringen av stads- och lantbrev-

bäringen. Sammantaget medför de organisatoriska förändringarna och trafikutvecklingen ett kraftigt ökat behov av utrymmen för brevbärings-, sorterings- och kassaexpeditionerna, av administrations- och undervisningslokaler etc. samt också av yttre anordningar för mottagning och avsändning av posten. På grundval av de huvudhandlingar som upprättats för projektet och som förutsätter en ökning av lokalytorna från 1 200 till 2 300 m² har byggnadsstyrelsen beräknat kostnaderna till 8,4 milj. kr.

Nybyggnad av posthus i Mellersta förstaden i Malmö. Postutdelningen i Malmö är f. n. uppdelad på sex postutdelningsområden. Brevbäringen inom de intill varandra belägna områdena Malmö Ö och Malmö SÖ utgår från två fristående brevbäringsexpeditioner som är inrymda i provisoriska lokaler på skilda håll. Inom dessa båda postutdelningsområden planeras en kraftigt ökad bostadsproduktion under de närmaste åren. Vid full utbyggnad kommer områdena att omfatta ca 47 000 hushåll mot f. n. ca 23 000 med påföljd att antalet brevbärare måste ungefär fördubblas. De provisoriska lokalerna är helt otillräckliga för en så stor personalstyrka, och möjligheter till utökning av lokalerna saknas liksom möjligheter att invid expeditionerna ställa upp det trettiotal brevbäraryklar som planenligt skall sättas in i dessa områden. Postverket föreslår en sammanslagning av de båda provisoriska expeditionerna till en enda driftenhet i en helt ny byggnad, varigenom möjligheter även skapas till avsevärda rationaliseringsvinster. På grundval av huvudhandlingarna har byggnadsstyrelsen beräknat kostnaderna för projektet till 3,44 milj. kr.

Inköp av fastigheter

Under budgetåret 1967/68 har postverket tagit i anspråk 825 000 kr. för förvärv av mark i Örnsköldsvik för nytt posthus i staden. Av det för innevarande budgetår för tomtförvärv disponibla beloppet om 200 000 kr. har 50 000 kr. använts för inköp av mark för bussgarage i Storuman. Återstoden kommer att till större delen tas i anspråk för förvärv av mark för utbyggnad av post- och telehuset i Kristinehamn.

Postverket har för budgetåret 1969/70 beräknat utgifterna för inköp av fastigheter till 200 000 kr.

Anskaffning av bilar m. m.

Under budgetåret 1969/70 beräknas ca 100 fordon uppnå en sådan förslitning att de bör bytas ut. Vidare bedöms en utökning av fordonsparken med ca 25 bilar erforderlig med hänsyn till poströrelsens fortgående tillväxt och till den övergång till landsvägsbefordran av post som följer av järnvägsnedläggelser och tågindragningar m. m. Dessutom beräknas en ökad användning av containers, lastpallar och andra arbetsbesparande hjälpmedel medföra, att ytterligare ett antal gaffeltruckar måste anskaffas. För denna ersättnings- och nyanskaffning behövs ett belopp av 2,8 milj. kr.

Som ett led i postverkets rationaliseringsverksamhet ingår motorisering av stadsbrevbäringen. För ändamålet anskaffas särskilda brevbärarbilar. Motoriseringen avses under budgetåret 1969/70 fortsätta enligt tidigare uppgjord plan. Enligt ett mellan postverket och Kalmar Verkstads Aktiebolag träffat avtal om inköp av sådana fordon kommer 280 brevbärarbilar att levereras under budgetåret 1969/70. För detta ändamål erfordras ett belopp om 3,9 milj. kr.

De beräknade utgifterna för objektsgruppen uppgår således sammanlagt till 6,7 milj. kr.

Garagebyggnader m. m.

För innevarande budgetår har 700 000 kr. beräknats för ändamålet. Detta belopp kommer att helt tas i anspråk för garagebyggnad i Storuman. Kostnaderna för företaget i konventionellt utförande har tidigare beräknats till 1 250 000 kr. Med hänsyn till de höga kostnaderna har emellertid postverket i samråd med byggnadsstyrelsen låtit utreda möjligheterna att så långt möjligt utföra anläggningen i monteringsfärdigt material. Som resultat av utredningen har postverket stannat för en sådan lösning, vilket innebär att kostnaderna för projektet reduceras till 875 000 kr.

För budgetåret 1969/70 beräknar postverket ett belopp om 200 000 kr., vilket avser återstående kostnader för garagebyggnaden i Storuman.

Anskaffning av bilar m. m. för diligensrörelsen

Antalet bussar som anskaffats under år 1957 och tidigare uppgår till 35. Av dessa måste 25 bussar på grund av förslitning ersättas under budgetåret 1969/70 för en beräknad total kostnad av 3,2 milj. kr. För ersättningsanskaffning av 20 släpvagnar byggda år 1960 och tidigare erfordras 200 000 kr. De beräknade utgifterna för objektsgruppen uppgår således sammanlagt till 3,4 milj. kr.

Förvärv av billinjer

För att möjliggöra en rationalisering av trafiken inom postdiligensnätet är det angeläget att postverket i vissa fall förvärvar sådana enskilda trafikföretag, som trafikerar vägsträckor inom eller i nära anslutning till de områden som betjänas av diligenstrafiken. Härigenom kan det bli möjligt att åstadkomma en samordning av transportarbetet och överhuvud ge transportapparaten en utformning, som innebär fördelar för såväl trafikanterna som det allmänna. För budgetåret 1969/70 bör ett belopp av 1,2 milj. kr. beräknas för ändamålet.

Diverse och oförutsett

Med hänsyn till ändamålets art är det inte möjligt att med säkerhet bedöma storleken av det belopp som under denna rubrik kan komma att

behövas under budgetåret 1969/70. Postverket har kalkylerat med en medelsförbrukning av 500 000 kr.

Postverket har lämnat sedvanlig redogörelse för användningen av anslagsposten under det gångna budgetåret. Redogörelsen torde få bringas till riksdagens kännedom i samband med att handlingarna i ärendet ställs till vederbörande utskotts förfogande.

Yttrande

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgett det yttrande som redovisats under den allmänna översikten över vägväsendet (s. 92).

Departementschefen

Investeringsramen för postverket uppgår för innevarande budgetår till 21,1 milj. kr. För budgetåret 1969/70 har verket föreslagit en medelsförbrukning av 45,7 milj. kr., varav 20 milj. kr. avser tillbyggnaden av postgirohuset i Stockholm.

Som framgår av investeringsplanen för kommunikationsverken har jag tillstyrkt en medelsförbrukning budgetåret 1969/70 om 39,2 milj. kr. I följande sammanställning redovisas hur inom ramen för nämnda belopp postverkets investeringar ungefärligt kan beräknas komma att fördela sig på olika ändamål. Av sammanställningen framgår även utfallet för budgetåret 1967/68 och den beräknade medelsförbrukningen innevarande budgetår.

	1967/68	1968/69	1969/70	
	Utfall	Beräknat	Verket	Dep.chefen
	miljoner kronor			
Posthus				
Postgirohuset i Stockholm.....	—	5,0	20,0	18,5
Övriga posthus.....	4,0	5,0	13,5	10,5
Inköp av fastigheter.....	0,8	0,2	0,2	0,1
Anskaffning av bilar m. m.	5,3	7,1	6,7	5,9
Garagebyggnader m. m.	0,2	0,7	0,2	0,2
Anskaffning av bilar m. m. för diligens- rörelsen.....	4,2	2,2	3,4	3,0
Förvärv av billinjer.....	1,5	0,4	1,2	0,5
Diverse och oförutsett.....	—	0,5	0,5	0,5
	16,0	21,1	45,7	39,2

Den medelstildelning jag förordar möjliggör igångsättning under budgetåret 1969/70 av en nybyggnad för postkontoret i Växjö samt av en om- och tillbyggnad av posthuset i Ängelholm. I övrigt medger den förordade medelstildelningen bl. a. ny- och ersättningsanskaffningar av motorfordon samt övertagande i vissa fall av enskild busslinjetrafik.

Anslaget under postverkets fond torde med beaktande av förefintliga behållningar böra uppföras med 41,0 milj. kr. Beloppet har beräknats med hänsyn till att en marginal utöver ramen bör finnas för att möjliggöra en av konjunkturmässiga eller andra särskilda skäl påkallad ökning av medelsförbrukningen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Posthus m.m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett
investeringsanslag av 41 000 000 kr.

C. Televerket

Av balansräkningen per den 30 juni 1968 för televerkets fond framgår att verkets tillgångar uppgår till sammanlagt 8 489,5 milj. kr., varav 7 651,0 milj. kr. belöper på fast egendom, 182,5 milj. kr. på inventarier och förråd samt återstoden på poster av finansiell art.

Kapitalbehållningen, inklusive balanserade överskottsmedel, uppgick per den 30 juni 1968 till 2 441,7 milj. kr., vilket innebär en ökning under budgetåret 1967/68 med 86,6 milj. kr.

Överskottet för budgetåret 1967/68 uppgick till 192,6 milj. kr. I procent av det i medeltal disponerade kapitalet var överskottet 9,5 under budgetåret 1967/68 mot 9,9 under budgetåret 1966/67.

Televerket

I skrivelse den 30 augusti 1968 har styrelsen för televerket hemställt om investeringsanslag till teleanläggningar m. m. för budgetåret 1969/70.

1. Teleanläggningar m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	49 300 000	599 000 000	588 400 000
1968/69	59 900 000	585 400 000	592 400 000
1969/70 verket	58 300 000	670 200 000	662 300 000
departementchefen ..	52 900 000	598 300 000	592 000 000

¹ Preliminärt belopp

Av skrivelsen och i samband därmed lämnade uppgifter inhämtas följande.

Utvecklingen av televerkets rörelse

Televerket har lämnat följande uppgifter rörande utvecklingen under budgetåret 1967/68 av verkets rörelse, mätt i antalet telefonapparater, telexabonnemang, taxerade samtal, telegram och telexskrivningar. Beträffande utvecklingen av nämnda verksamhetsgrenar under tidigare budgetår torde få hänvisas till handlingarna.

	Antal		Ökning	
	(prel. siffror)	absolut	i procent	
Telefonapparater.....	3 934 700	177 200	4,7	
Telexabonnemang.....	25 040	572	12,8	
Telefonsamtal				
manuellt kopplade.....	237 000 000	-24 000 000	-39,3	
automatiskt kopplade.....	24 690 000 000	232 000 000	5,2	
Taxerade telegram.....	23 934 000	-293 000	-6,9	
Telexskrivningar				
inländska (antal markeringar).....	217 923 000	172 000	1,0	
till utlandet (antal minuter).....	212 156 000	1 879 000	18,3	

¹ Den 1 januari

² Vid budgetårets utgång

³ Totalt sett föreligger en ökning av telefontrafiken med 4,6%.

Antalet nytecknade *telefonabonnemang* uppgick under budgetåret 1967/68 till ca 250 000, vilket är något mindre än under föregående budgetår. Nettoökningen av antalet telefonapparater har under samma tid uppgått till 177 200.

Antalet installerade *telefonapparater* utgjorde den 1 januari 1968 3,93 milj. Internationellt sett belägger Sverige i fråga om teleföntäthet (apparater per 1 000 invånare) andra platsen bland världens nationer, överträffat endast av Förenta staterna och närmast följt av Nya Zeeland, Schweiz, Canada och Danmark i nu nämnd ordning. Mäts tätheten i antalet huvudabonnemang per invånare ligger Sverige på första plats. Vid utgången av budgetåret 1967/68 hade uppskattningsvis drygt 90 % av landets hushåll åtminstone ett huvudabonnemang.

Telefontrafiken utväxlas i allt högre grad automatiskt. Sålunda utgjorde proportionen mellan antalet lokal- och närsamtal samt inländska rikssamtal i automatisk resp. manuell trafik för budgetåret 1967/68 127:1 gentemot 73:1 föregående budgetår och 18:1 budgetåret 1963/64. Antalet markeringar på abonnentsamtalsmätarna vid automatstationer ökade från 12 067 milj. år 1966/67 till 12 465 milj. år 1967/68, dvs. med ca 3 %.

Totala antalet inländska rikssamtal ökade under samma tid från 630 milj. till 662 milj., dvs. med ca 5 %.

Televerket räknar med att efterfrågan på telefonabonnemang kommer att ligga på en hög nivå under de närmaste budgetåren. Verket redovisar en prognos, enligt vilken nytecknade telefonabonnemang förväntas uppgå till 255 000 under vart och ett av budgetåren 1968/69 och 1969/70 för att därefter öka med 5 000 abonnemang under vart och ett av budgetåren 1970/71—1972/73.

Den inhemska telefontrafiken automatiseras alltmer. Vid ingången av år 1968 var ca 92 % av samtliga telefonstationer helautomatiska, och till dessa stationer var 99 % av alla telefonapparater anslutna. I början på 1970-talet beräknas automatiseringen av såväl lokal- och närtrafik som inländsk rikstrafik vara helt genomförd. Automatiseringen av utlandstrafiken fortsätter.

Telegraftrafiken har sedan början av 1950-talet minskat, främst på grund av att telefon- och telexgrenarna i viss utsträckning övertagit såväl inländsk som utländsk trafik. Under perioden 1963/64—1967/68 har sålunda antalet inländska telegram minskat från ca 3 300 000 till 2 700 000, dvs. med ca 18 %. Antalet utländska telegram har under budgetåret 1967/68 minskat från 1 290 000 till 1 199 000 eller med ca 8 % från att under tidigare budgetår ha legat praktiskt taget på konstant nivå.

Telexrörelsen har i motsats till telegrafrörelsen visat en fortgående tillväxt. Sålunda ökade antalet telexabonnemang under budgetåret 1967/68 med ca 570 och uppgick vid utgången av budgetåret till över 5 000. För framtiden räknar verket med att antalet telexabonnenter kommer att öka än kraftigare och år 1980 sannolikt uppgå till 11 000, vilket jämfört med nuläget innebär mer än en fördubbling.

Telextrafiken har kännetecknats av en fortgående tillväxt. Under perioden 1963/64—1967/68 har antalet markeringar för inländska skrivningar ökat med ca 38 % och volymen för skrivningar till utlandet med ca 70 %. Antalet telexstationer har under budgetåret 1967/68 ökat med 5 till 31.

I fråga om *personalutvecklingen* erinrar televerket om att antalet i verkets tjänst anställda personer från 1950-talets mitt och fram till början av 1960-talet visat en nedåtgående tendens. Fr. o. m. budgetåret 1962/63 gör sig denna tendens inte längre gällande beroende på att verket numera drivit automatiseringen så långt, att den ytterligare besparing som kan uppnås på denna väg inte längre uppväger den med rörelsens utvidgning följande ökningen av främst anläggnings- och underhållspersonal. I fortsättningen har man med hänsyn härtill att räkna med en successiv uppgång i antalet anställda, som vid utgången av budgetåret 1967/68 uppgick till ca 38 600.

Medelsförbrukning under budgetåren 1967/68—1969/70

Under *budgetåret 1967/68* uppgick medelsförbrukningen till 588,4 milj. kr., vilket innebar att då den till verkets förfogande ställda investeringsramen såvitt avser teleanläggningar inkl. viss ramhöjning utgjorde 589,9 milj. kr. det uppkom en besparing på 1,5 milj. kr.

För *budgetåret 1968/69* har investeringsramen exkl. rundradioanläggningar fastställts till 587,0 milj. kr. Vid bifall till av televerket gjorda framställningar om ökning av medelsramen dels med 0,9 milj. kr. för påbörjande av anläggningsarbeten på en nordisk jordstation för teletrafik via satelliter, dels med 5,4 milj. kr. för vissa beställningar av telefonstationsutrustning skulle ramen komma att uppgå till 593,3 milj. kr.

För *budgetåret 1969/70* har televerket räknat med en medelsförbrukning av 662,3 milj. kr. för verkets investeringar exkl. rundradioanläggningar. Beloppet är beräknat med utgångspunkt i löne- och prisläget den 1 juli 1968.

Ökningen i förhållande till innevarande budgetår beror huvudsakligen på att tillströmningen av nya abonnenter alltjämt är stor och att trafiken visar fortsatt ökning som nödvändiggör en vidare utbyggnad av olika anläggningar.

Televerkets investeringar har sedan början av 1950-talet till största delen finansierats genom verkets egna avskrivningar, varför investeringarna med relativt begränsade belopp belastat statsbudgeten. Verket beräknar, att belastningen på statsbudgeten under budgetåren 1968/69—1973/74 kommer att uppgå till 90,2, 145,2, 105,2, 78,0, 74,8 resp. 44,3 milj. kr. Självfinansieringsdelen skulle under nämnda budgetår då komma att uppgå till 86, 80, 85, 88, 89 resp. 94 %.

Investeringsprogram

I följande sammanställning lämnas en redogörelse för faktisk resp. beräknad medelsförbrukning 1967/68—1969/70 med fördelning efter objektgrupper.

	Faktisk utgift 1967/68	Beräknad utgift 1968/69	1969/70
	tusental kronor		
<i>Inköp och byggande av fastigheter</i>			
Telefonstationsbyggnader.....	31 100	36 500	56 700
Byggnader för arbetscentraler.....	—	—	16 300
Förrådsbyggnader.....	5 500	6 200	8 000
Verkstadsbyggnader.....	700	—	2 000
Övriga byggnader.....	30 100	31 500	10 000
Inköp av fastigheter.....	4 100	4 400	9 500
Summa	71 500	78 600	102 500
<i>Telefon- och telegrafanläggningar</i>			
Abonnanteranläggningar.....	195 300	199 100	200 900
Fjärrförbindelseanläggningar.....	129 500	136 300	167 700
Telefon- och telegrafstationer.....	175 200	153 800	169 300
Summa	500 000	489 200	537 900
<i>Radioanläggningar för kommersiell trafik.....</i>	5 900	8 200	8 400
<i>Försvarsberedskap.....</i>	8 000	8 000	10 500
<i>Diverse och oförutsett.....</i>	3 000	3 000	3 000
Totalsumma	588 400	587 000	662 300

Televerket meddelar följande rörande de olika objektgrupperna.

Telefonstationsbyggnader

För telefonstationsbyggnader har föreslagits 56,7 milj. kr., vilket belopp enligt föreliggande planer avses bli fördelat på olika slag av byggnader på sätt framgår av följande tablå.

174 Statsverkspropositionen år 1969: Bil. 8: Kommunikationsdepartementet

	Total bygg- nadskostnad beräknad 1968	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
miljoner kronor			
I. För riksdagen tidigare anmälda byggnadsobjekt			
Arvika	0,9	0,9	0,5
Göteborg, Askim	0,7	0,2	0,2
Göteborg, Hisings-Kärra	0,7	0,7	0,6
Halmstad	1,8	1,8	1,5
Jönköping	4,5	4,5	2,0
Jönköping, Ekhagen	1,0	0,4	0,4
Jönköping, Ljungarum	1,0	0,4	0,4
Karlstad	1,4	1,4	0,8
Lidköping	0,6	0,3	0,3
Linköping, Åleryd	1,2	0,5	0,5
Luleå	1,4	1,4	0,9
Malmö, Hyllie	2,5	1,4	1,4
Mariestad	2,3	2,3	0,8
Märsta	2,0	1,3	1,3
Norrköping, Hageby	2,0	0,9	0,9
Nyköping	1,0	0,3	0,3
Oskarshamn	1,4	0,7	0,7
Oxelösund	1,4	0,7	0,7
Pajala	1,0	0,2	0,2
Piteå	0,7	0,2	0,2
Rönninge	1,1	0,5	0,5
Stockholm, Aspudden	1,3	0,6	0,6
Umeå, Ålidhem	1,2	0,6	0,6
Uppsala, Öster	2,8	1,6	1,6
Vetlanda	1,1	0,4	0,4
Ystad	0,7	0,1	0,1
Åtvidaberg	1,0	0,4	0,4
Diverse byggnader med beräknad kostnad av högst 0,5 milj. kr. per objekt	7,2	1,8	1,8
Standardhus	3,4	1,0	1,0
Summa I	49,3	27,5	21,6
II. Nya byggnadsobjekt			
Arlöv	1,0	1,0	0,5
Avesta	0,9	0,9	0,5
Bålsta	1,5	1,5	0,8
Falköping	0,7	0,7	0,5
Finspång	0,7	0,7	0,4
Floda	1,3	1,3	1,0
Gråbo	0,6	0,6	0,5
Göteborg, Örgryte	1,3	1,3	1,0
Hallstahammar	0,7	0,7	0,3
Hälsingborg, Drottninghög	1,5	1,5	0,8
Karlskrona, Gullberna	0,6	0,6	0,4
Karlstad, Kroppkärr	1,3	1,3	0,7
Köping	1,0	1,0	0,5
Sala	0,7	0,7	0,4
Staffanstorps	0,8	0,8	0,5
Stockholm, Hammarby	30,2	30,2	12,0
Strängnäs	0,9	0,9	0,6
Vingåker	0,8	0,8	0,4
Västervik	1,4	1,4	0,8
Ängelholm	2,1	2,1	1,2
Örebro	6,2	6,2	2,1
Diverse byggnader med beräknad kostnad av högst 0,5 milj. kr. per objekt	6,7	6,7	5,2
Standardhus	5,1	5,1	4,0
Summa II	68,0	68,0	35,1
Summa I—II	117,3	95,5	56,7

I de angivna uppgifterna över sådana byggnadsobjekt, som redan tidigare anmälts för riksdagen, överensstämmer nu lämnade uppgifter om toltalkostnader i stort sett med tidigare beräknade belopp utom beträffande Jönköping, Norrköping-Hageby, Umeå-Ålidhem och Uppsala-Öster, vilka projekt tidigare beräknats till 2,8, 1,5, 0,9 resp. 1,5 milj. kr. Kostnadsökningen för dessa företag beror enligt verket huvudsakligen på viss av tekniska och ekonomiska skäl motiverad ökning av byggnadsvolymen.

Beträffande de byggnadsobjekt, som var för sig beräknas kosta över 0,5 milj. kr. och som inte tidigare anmälts för riksdagen, lämnar verket i huvudsak följande motiveringar.

Om- och tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Arlöv

Den nuvarande telefonstationsbyggnaden i Arlöv rymmer utrustning för maximalt 6 000 abonnenter. Detta beräknas täcka behovet t. o. m. år 1971. Erforderliga lokaler kan erhållas genom om- och tillbyggnad av den befintliga telefonstationsbyggnaden. Lokalerna måste stå färdiga under första kvartalet 1971. Kostnaden för om- och tillbyggnaden har beräknats till 1,0 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Avesta

Den nuvarande telefonstationsbyggnaden i Avesta rymmer utrustning för 7 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet t. o. m. första kvartalet 1971. Erforderliga lokaler kan erhållas genom tillbyggnad av den befintliga telebyggnaden. Dessa lokaler bör stå färdiga under tredje kvartalet 1970. Kostnaden för tillbyggnaden har beräknats till 0,9 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Bålsta

Den befintliga telefonstationsbyggnaden i Bålsta rymmer utrustning för 2 000 abonnenter. Detta beräknas täcka behovet till slutet av år 1970. För utökning av stationskapaciteten samt för utrustning för en planerad fjärrförbindelseanläggning Jakobsberg—Bålsta behövs nya lokaler. Erforderliga lokaler kan erhållas genom uppförande av en ny stationsbyggnad, vilken bör stå färdig i mitten av år 1970. Kostnaden för nybyggnaden har beräknats till 1,5 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Falköping

Nuvarande telefonstationsbyggnad i Falköping rymmer utrustning för maximalt 10 000 abonnenter och närtrafikutrustning. Lokaler för utökning av närtrafikutrustningen beräknas bli erforderliga under år 1971. Genom tillbyggnad av telestationen kan nödvändiga utrymmen erhållas. Den planerade tillbyggnaden, som bör stå färdig i början av år 1971, har kostnadsberäknats till 0,7 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Finspång

Nuvarande telefonstationsbyggnad i Finspång rymmer utrustning som medger en utbyggnad för maximalt 7 000 abonnenter. Detta beräknas täcka behovet till mitten av 1971, då en utökning av stationsutrustningen måste vara färdig. Erforderliga lokaler kan erhållas genom tillbyggnad av den befintliga telefonstationsbyggnaden. Lokalerna bör stå färdiga för mon-

tering av utrustning under tredje kvartalet 1970. Kostnaden för tillbyggnaden har beräknats till 0,7 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Floda

Den befintliga telefonstationsbyggnaden i Floda rymmer utrustning för 2 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet fram till år 1971. Då tomten inte medger någon tillbyggnad av stationsbyggnaden måste en ny telestation byggas på annan plats. De nya lokalerna, som bör stå färdiga i mitten av år 1970, har kostnadsberäknats till 1,3 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Gråbo

Telefonstationsbyggnaden i Gråbo rymmer utrustning för maximalt 1 400 abonnenter. Detta beräknas täcka behovet till och med år 1970. För att kunna ansluta nytillkommande abonnenter till telenätet måste uppföras en ny telestation, vilken bör stå färdig i mitten av 1970. Kostnaden för nybyggnaden har beräknats till 0,6 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Göteborg, Örgryte

Telefonstationsbyggnaden i Örgryte rymmer i nuvarande lokaler utrustning för maximalt 10 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet till och med år 1970. För att kunna ansluta nytillkommande abonnenter till telenätet efter denna tidpunkt måste stationen byggas till. Tillbyggnaden, som bör stå färdig att tagas i bruk omkring september 1970, har kostnadsberäknats till 1,3 milj. kr.

Tillbyggnad av telestationsbyggnaden i Hallstahammar

Telestationen i Hallstahammar rymmer i befintliga lokaler utrustning för 6 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet fram till omkring år 1972. För utökning av stationens kapacitet och för utrustning för en planerad koaxialanläggning Västerås—Hallstahammar erfordras nya lokaler för montage av utrustning under tredje kvartalet 1970. Kostnaden för tillbyggnaden har beräknats till 0,7 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Hälsingborg, Drottninghög

Den befintliga telefonstationsbyggnaden i Hälsingborg kan byggas ut för maximalt 43 000 abonnenter, vilket täcker behovet till senare delen av år 1971. För att möjliggöra anslutning till telenätet av nytillkommande abonnenter i nya bostadsområden har de framtida stationsutökningarna planerats ske genom uppförande av s. k. randstationer. Den första randstationen i Hälsingborg planeras i det nya bostadsområdet Drottninghög. Den bör stå färdig att tagas i bruk i oktober 1971. Lokalerna måste vara färdiga under andra halvåret 1970. Kostnaden beräknas till 1,5 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Karlskrona, Gullberna

Telefonstationsbyggnaden i Gullberna rymmer utrustning för maximalt 6 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet t. o. m. år 1971, då en utökning av stationsutrustningen måste vara färdig. Erforderliga lokaler kan erhållas genom en tillbyggnad av den befintliga stationsbyggnaden. Tillbyggnaden bör stå färdig för montering av stationsutrustning i slutet av år 1970. Kostnaden beräknas till 0,6 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Karlstad, Kroppkärr

För att möjliggöra anslutning till telenätet av nytillkommande abonnenter inom det planerade bostadsområdet Kroppkärr har en ny randstation inom området planerats. Den nya stationen bör stå färdig i slutet av år 1970. Kostnaderna för nybyggnaden har beräknats till 1,3 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Köping

Den nuvarande telefonstationsbyggnaden i Köping rymmer utrustning för maximalt 10 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet fram till slutet av 1971 då utökning av stationens kapacitet blir nödvändig. Erforderliga lokaler kan erhållas genom tillbyggnad av den befintliga telefonstationsbyggnaden. Lokalerna bör stå färdiga för montage av utrustning i slutet av år 1970. Tillbyggnaden har kostnadsberäknats till 1,0 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Sala

I den befintliga telefonstationsbyggnaden i Sala kan utrustning för 6 000 abonnenter inrymmas. Denna kapacitet beräknas vara utnyttjad under 1971. En utökning av stationsutrustningen måste därför vara genomförd vid denna tidpunkt. Erforderliga lokaler kan erhållas genom tillbyggnad av den befintliga stationsbyggnaden. Tillbyggnaden, som bör stå färdig i slutet av 1970, har kostnadsberäknats till 0,7 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Staffanstorp

Telefonstationen i Staffanstorp, som är inrymd i ett s.k. standardhus av trä, rymmer utrustning för maximalt 3 000 abonnenter. Denna kapacitet beräknas vara fullt utnyttjad under andra halvåret 1972. Den befintliga byggnaden bör ersättas av en ny stationsbyggnad för maximalt 8 000 abonnenter. Nybyggnaden bör stå färdig andra halvåret 1970. Kostnaderna har beräknats till 0,8 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Strängnäs

Som ett led i den fortskridande automatiseringen av rikstrafiken planeras en fjärrförbindelseanläggning Eskilstuna—Strängnäs. För den tekniska utrustningen måste lokaler vara disponibla i Strängnäs i mitten av år 1970. Därtill erfordras i slutet av år 1974 lokaler för utökning av den befintliga stationsutrustningen. Erforderliga lokaler kan erhållas genom tillbyggnad av den befintliga stationsbyggnaden. Kostnaderna har beräknats till 0,9 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Vingåker

Telefonstationsbyggnaden i Vingåker rymmer utrustning för 3 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet till april 1971. För att kunna ansluta nytillkommande abonnenter till telenätet efter denna tidpunkt erfordras en utökning av stationsutrustningen. Genom en tillbyggnad av telefastigheten kan erforderliga lokaler erhållas. Dessa lokaler bör stå färdiga att tagas i bruk i oktober 1970. Kostnaderna för tillbyggnaden har beräknats till 0,8 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Västervik

Den nuvarande telefastigheten i Västervik rymmer maximalt utrustning för 10 000 abonnenter, vilket beräknas täcka behovet till början av år

1971, då utökning av stationens kapacitet blir nödvändig. Nya lokaler kan anskaffas genom tillbyggnad av den befintliga stationsbyggnaden och bör vara färdiga för montage av utrustning under andra halvåret 1970. I tillbyggnaden skall också inrymmas utrustning för en klenkoaxialkabelanläggning Fårhult—Västervik som är avsedd att tagas i drift vid årsskiftet 1971/72. Tillbyggnaden har kostnadsberäknats till 1,4 milj. kr.

Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Ängelholm

Nuvarande telefonstationsbyggnad i Ängelholm rymmer utrustning för maximalt 8 000 abonnenter, vilket beräknas räcka till år 1972 då utökning av stationens kapacitet erfordras. Lokaler härför och montage av utrustning för en klenkoaxialkabelanläggning Ängelholm—Östra Ljungby erfordras vid slutet av år 1970. Erforderliga lokaler kan erhållas genom tillbyggnad av den befintliga telestationsbyggnaden. Tillbyggnaden har kostnadsberäknats till 2,1 milj. kr.

Ny telefonstationsbyggnad i Örebro

Telefonstationsbyggnaden i Örebro rymmer utrustning för 48 000 abonnenter och viss teknisk utrustning för när- och fjärrtrafik. Denna kapacitet beräknas täcka behovet till årsskiftet 1971/72. Då det inom den nuvarande stationsbyggnaden inte kan rymmas ytterligare teleteknisk utrustning, planeras uppförande av en ny stationsbyggnad. De nya lokalerna, som bör stå färdiga i mitten av år 1971, har kostnadsberäknats till 6,2 milj. kr.

Ny riks- och överdragsstation i Stockholm, Hammarby

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 augusti 1965 har televerket redogjort för planerna avseende byggandet av en andra riks- och överdragsstation i Stockholm. Kostnaden för nybyggnaden (inkl. sprängningsarbeten) har uppskattats till 30,2 milj. kr. i prisläget den 1 juli 1968. Av beloppet behövs 12,0 milj. kr. under budgetåret 1969/70. Till den angivna totalkostnaden skall läggas 10,0 milj. kr., vilket belopp avser investeringar av försvarsberedskapsnatur.

Byggnader för arbetscentraler

Vissa av de byggnadsobjekt som redovisas under denna rubrik har tidigare angetts under den följande objektsgruppen förrådsbyggnader. För byggnader för arbetscentraler har upptagits 16,3 milj. kr., vilket belopp är avsett att fördelas på följande objekt.

	Total bygg- nadskostnad beräknad 1968	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
	miljoner kronor		
I. För riksdagen tidigare anmälda byggnadsobjekt			
Nybyggnad av nio arbetscentraler (ortsförråd)	9,1	6,2	6,2

	Total bygg- nadskostnad beräknad 1968	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
	miljoner kronor		
II. Nya byggnadsobjekt			
Nybyggnad av nio arbetscentraler och komplettering av elva ortsförråd till arbetscentraler i			
Göteborg.....	1,9	1,9	0,9
Jönköping.....	1,7	1,7	0,7
Norrköping.....	1,0	1,0	1,0
Varberg.....	1,1	1,1	0,8
Sexton mindre objekt.....	6,7	6,7	6,7
Summa	21,5	18,6	16,3

De befintliga ortsförråden kommer i allt större utsträckning att utökas med personal- och garageutrymmen till s. k. arbetscentraler. Syftet är att underhålls- och anläggningspersonalen skall ha en fast utgångspunkt i centralerna och att arbetsledning skall kunna utövas därifrån. Vidare skall viss servicepersonal finnas, som kan se över fordonen och utrusta dem för arbetspassen.

Förrådsbyggnader

För förrådsbyggnader har upptagits 8,0 milj. kr., vilket belopp är avsett att fördelas på följande objekt.

	Total bygg- nadskostnad beräknad 1968	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
	miljoner kronor		
I. För riksdagen tidigare anmälda byggnadsobjekt			
Tillbyggnad av distributionsförråd i bl. a. Uppsala.....	2,1	0,9	0,9
II. Nya byggnadsobjekt			
Tillbyggnad vid distributionsförråd i			
Boden.....	1,5	1,5	1,0
Nässjö.....	1,0	1,0	1,0
Östersund.....	1,2	1,2	1,0
Sju mindre objekt.....	3,3	3,3	2,9
Anläggning av stickspår och förrådsgård på två nya distributionsförrådstomter.....	1,2	1,2	1,2
Summa	10,3	9,1	8,0

Televerket anför i anslutning till här upptagna tidigare anmälda objekt att den beräknade totala byggnadskostnaden för distributionsförrådet i Uppsala överstiger det tidigare angivna beloppet av 1,0 milj. kr. med 0,5 milj. kr., vilket sammanhänger med en ökning av byggnadsvolymen på grund av vissa tillkommande kapacitetsbehov. Som ett led i den långsik-

tiga upprustningen av verkets förrådsorganisation ingår tillbyggnad av distributionsförråden bl. a. i Boden, Lycksele, Nässjö, Uddevalla, Umeå, Växjö och Östersund samt anläggning av stickspår och förrådsgård på tomtmark för distributionsförråd i Stenkullen (Göteborg) och Uppåkra (Malmö).

Verkstadsbyggnader

För verkstadsbyggnader har upptagits 2,0 milj. kr., vilket belopp avses disponerat för uppförande av en ny matsalsbyggnad i Nynäshamn. Totalkostnaden för projektet beräknas till 3,0 milj. kr., varav 2,0 milj. kr. behövs för budgetåret 1969/70.

Övriga byggnader

Under denna rubrik har upptagits 10,0 milj. kr., vilket belopp är avsett för televerkets förvaltningsbyggnader i Farsta. Den för riksdagen tidigare anmälda totalkostnaden för byggnadsprojektet om 78,8 milj. kr. beräknas numera till 83,0 milj. kr. Av ökningen hänför sig 1,9 milj. kr. till anläggande av gångkulvert mellan administrations- och laboratoriebyggnaderna samt 2,3 milj. kr. till huvudsakligen indexmässigt beräknade kostnadsstegringar.

Inköp av fastigheter

Televerket har lämnat en sedvanlig redogörelse för de inköp av fastigheter som skett under budgetåret 1967/68. Redogörelsen torde få bringas till riksdagens kännedom i samband med att handlingarna ställs till vederbörande utskotts förfogande.

Enligt televerket kommer under de närmaste budgetåren vissa fastighetsköp att bli aktuella för telefonstationer och för förrådsändamål. För budgetåret 1969/70 beräknas ett belopp av 9,5 milj. kr. bli erforderligt.

Abonnentanläggningar

För abonnentanläggningar har upptagits 200,9 milj. kr., vilket belopp avses bli fördelat på sätt framgår av följande tablå.

	Beräknad total- kostnad miljoner	Därav under 1969/70 kronor
Telefonabonnemang.....	27,6	27,6
Lokalnät.....	113,0	113,0
Abonnentväxlar.....	41,5	41,5
Fjärrskriftsutrustning.....	16,7	16,7
In- och omkopplingsarbeten.....	2,1	2,1
	200,9	200,9

Under denna rubrik upptagna poster avser kostnaderna för dels nya abonnentanläggningar, dels sådan utbyggnad av telefonnätet som erfordras för att kunna ta emot nya abonnenter, dels in- och omkopplingsarbeten på ledningar.

Under budgetåret 1967/68 installerades ca 260 000 nya telefonapparater. Antalet nytecknade abonnemang på apparater uppgick under samma tid till ca 250 000. Kön av väntande abonnenter kunde sålunda under budgetåret minskas med ca 10 000 till ca 38 000. Med de medel som står till verkets förfogande för budgetåret 1968/69 beräknas ca 265 000 nya apparater kunna installeras. Under antagande att antalet beställningar av abonnemang detta år uppgår till ca 255 000 kommer abonnentkön den 1 juli 1969 att uppgå till ca 28 000, vilket motsvarar ca 3 veckors genomsnittlig väntetid.

Televerket bedömer, att antalet beställda telefonabonnemang också under budgetåret 1969/70 kommer att uppgå till ca 255 000. För det fall den av televerket föreslagna medelstillelningen under posten till abonnentanläggningar om 200,9 milj. kr. ställs till verkets förfogande, skulle det bli möjligt att under budgetåret installera ca 263 000 apparater. Abonnentkön skulle härigenom kunna minskas till ca 20 000 den 1 juli 1970, vilket skulle innebära en genomsnittlig väntetid för abonnenterna på 1 à 2 veckor.

Även i fråga om automatiska abonnentväxlar bör anläggningsverksamheten intensifieras så att kortare leveranstider kan uppnås.

Fjärrförbindelseanläggningar

För budgetåret 1969/70 har televerket beräknat det för fjärrförbindelseanläggningar behövliga beloppet till 167,7 milj. kr., vilket belopp är avsett att fördelas på följande projekt.

	Beräknad total- kostnad	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
	miljoner kronor		
Större fjärrförbindelseanläggningar	176,9	100,1	53,4
Anläggningar för kortväga mellanortsförbindelser	133,6	86,3	78,3
Utökning av telefon- och telegrafutrustning på över- dragsstationer	86,9	45,4	36,0
	397,4	231,8	167,7

En specifikation rörande kostnaderna för *större fjärrförbindelseanläggningar* lämnas i följande sammanställning.

182 Statsverkspropositionen år 1969: Bil. 8: Kommunikationsdepartementet

	Beräknad total- kostnad	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
	miljoner kronor		
I. Anläggningar som påbörjats			
a) Nya anläggningar			
Enköping-Västerås koaxialkabel	1,4	0,5	0,4
Kristianstad-Karlshamn-Karlskrona »	9,1	0,6	0,1
Luleå-Älvsbyn-Arvidsjaur »	6,5	1,5	0,7
Mora-Hagfors »	5,7	4,1	0,6
Mora-Sveg-Östersund »	15,5	0,3	0,3
Norrköping-Fårhult-Kalmar »	16,2	2,8	2,3
Stockholm-Eskilstuna-Norrköping »	13,4	11,2	7,7
Sundsvall-Skellefteå-Luleå »	24,4	20,3	3,8
Östersund-Strömsund-Vilhelmina »	11,8	0,3	0,3
Sverige-Västtyskland »	6,4	3,8	3,8
Boden-Överkalix radiolänk	1,0	0,4	0,4
Gällivare-Jokkmokk-Arvidsjaur »	4,8	1,5	1,5
Gällivare-Pajala »	1,7	0,4	0,4
b) Kapacitetsökning på befintliga anläggningar			
Boden-Luleå koaxialkabel	0,6	0,5	0,1
Göteborg-Malmö radiolänk	3,7	2,2	1,8
Karlstad-norska gränsen »	1,1	0,6	0,6
Stockholm-Göteborg »	13,1	10,2	6,5
Sundsvall-Umeå »	3,3	2,8	1,0
Sundsvall-Östersund »	2,2	2,0	1,1
II. Anläggningar avsedda att påbörjas under budgetåret 1969/70			
a) Nya anläggningar			
Hudiksvall-Ljusdal koaxialkabel	2,0	2,0	1,6
Hälsingborg-Markaryd med avgränsning till Landskrona och Ängelholm »	7,6	7,6	4,1
Jakobsberg-Märsta »	1,3	1,3	0,8
Göteborg-norska gränsen radiolänk	2,1	2,1	0,5
Gällivare-Kiruna-norska gränsen »	3,5	3,5	3,0
b) Kapacitetsökning på befintlig anläggning			
Falun-Mora radiolänk	1,6	1,6	1,0
III. Internationella förbindelser			
Sveriges andel i kabel Europa-USA	6,0	6,0	6,0
Sveriges andel i jordstation för telesatellitförbindelser i Tanum	10,9	10,0	3,0
	176,9	100,1	53,4

I fråga om jordstationen för telesatellitförbindelser under III angivna internationella förbindelser erinrar televerket om att verket i särskild skrivelse hemställt att Kungl. Maj:t bemyndigar verket att med teleförvaltningarna i Danmark, Norge och Finland teckna avtal om upprättande och drift av en gemensam jordstation för teletrafik via satelliter i Tanum i Bohuslän. Av totalkostnaden faller på Sverige 10,9 milj. kr., varav 3,0 milj. kr. avser budgetåret 1969/70.

Det för budgetåret 1969/70 beräknade medelsbehovet för fjärrförbindelser m. m. innebär jämfört med innevarande budgetår en ökning med 31,4 milj. kr., varav 5,7 milj. kr. utgör kompensation för prishöjningar.

Telefon- och telegrafstationer

Det för telefon- och telegrafstationer behövlige beloppet under budgetåret 1969/70 har av televerket beräknats till 169,3 milj. kr., vilket belopp specificeras på följande sätt.

	Beräknad total- kostnad	Återstående kostnad 1.7.1969	Därav under 1969/70
	miljoner kronor		
Automatisering av telefonstationer.....	10,0	8,6	7,8
Utökning av telefonstationer.....	216,4	180,6	139,0
Stationsutrustning för myntapparater m. m. och trafik- vägsprovarutrustning.....	26,5	22,1	17,5
Telegraf- och telexutrustning.....	12,0	12,0	5,0
	264,9	223,3	169,3

Automatisering av telefonstationer avser bl. a. stationerna i Jokkmokk, Pajala, Åsele och Dorotea.

Utökning av telefonstationer avser i huvudsak den utbyggnad av befintliga stationer, som är nödvändig för att ta emot tillströmningen av nya abonnenter. I denna grupp ingår även sådan utrustning i de automatiska förmedlingsstationerna, som erfordras för att avveckla den automatiska rikstrafiken.

Genom *installation av trafikvägsprovarutrustning* blir ett förbättrat underhåll och en minskning av underhållskostnaderna möjlig.

Det för *telegraf- och telexutrustning* upptagna beloppet avser främst den utbyggnad av de automatiska telexstationerna, som måste ske för att televerket skall kunna koppla in det växande antalet telexabbonenter.

Jämfört med innevarande budgetår har det för telefon- och telegrafstationer upptagna beloppet höjts med 15,5 milj. kr. Det ökade medelsbehovet beror dels på inträffade prishöjningar, dels på den fortsatta trafik- och abonnentökningen som motiverar utbyggnad av stationsnätet och stationsutrustningarna.

Radioanläggningar för kommersiell trafik

Det för budgetåret 1969/70 under denna rubrik erforderliga beloppet har av televerket beräknats till 8,4 milj. kr., varav 6,0 milj. kr. för fartygsradiostationer m. m. och 2,4 milj. kr. för ombyggnad av Hörby kortvägsstation.

Av det för fartygsradiostationer m. m. upptagna beloppet om 6,0 milj. kr. beräknas 2,2 milj. kr. behövas för radioinstallationer i kontrakterade fartygsbyggen. Vidare erfordras 2,5 milj. kr. för fortsatt utbyte av omoderna sändare och diverse moderniserings- och kompletteringsarbeten på de fasta stationerna för radiotelegraf- och radiotelefontrafik med andra länder. Slutligen beräknas 1,3 milj. kr. komma att erfordras för fortsatt rationalisering

av kustradiotrafiken. Sålunda avser man bl. a. att upprätta ett nät av VHF-stationer samt vidtaga diverse moderniserings- och kompletteringsarbeten vid befintliga kuststationer för radiotrafik med fartyg på havet.

Beträffande ombyggnaden av Hörby kortvågsstation har televerket i anslagsframställningen för budgetåret 1967/68 redogjort för planerna för anskaffning av tre kortvågssändare om vardera 300—400 kW för sändningar till utlandet som ersättning för de år 1947 inköpta båda sändarna. I samband med anbudsprövningen har det emellertid visat sig från såväl teknisk som ekonomisk synpunkt fördelaktigare att anskaffa sändare om 500 kW. Vidare föreslår verket efter samråd med Sveriges Radio att två av sändarna placeras i Hörby och en vid Karlsborgs radiostation. Den sistnämnda sändaren beräknas kunna tas i bruk under budgetåret 1970/71 och de båda sändarna i Hörby under 1971/72. Totalkostnaden för anläggningarna som tidigare angivits till 9,5 milj. kr. beräknas nu till 10,8 milj. kr. Ökningen om 1,3 milj. kr. beror dels på kostnadsstegringar, dels på de något ändrade förutsättningarna i utförandet av anläggningarna.

Försvarsberedskap vid televerket

Televerket har lagt fram förslag till olika arbeten, för vilka medelsförbrukningen under budgetåret 1969/70 beräknas uppgå till sammanlagt 10,5 milj. kr. Dessa investeringar bör i sin helhet omedelbart avskrivas genom anslag på driftbudgeten.

Den närmare motiveringen till de för nästa budgetår föreslagna investeringarna har verket lämnat i en särskild skrivelse den 30 augusti 1968. Med hänsyn till skrivelsens art torde någon närmare redogörelse för innehållet i densamma inte böra lämnas till statsrådsprotokollet. Skrivelsen torde få bringas till riksdagens kännedom i samband med att handlingarna i ärendet ställs till vederbörande utskotts förfogande.

Diverse och oförutsett

Liksom för tidigare budgetår har verket under anslaget Teleanläggningar m. m. föreslagit en delpost för diverse och oförutsett. Denna post har upptagits till 3,0 milj. kr. eller samma belopp som verket enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t under budgetåret 1968/69 får ta i anspråk för sådana arbeten och anskaffningar, vilka inte ingår i det av departementschefen förordade investeringsprogrammet.

Yttrande

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgett det yttrande som redovisats under den allmänna översikten över vägväsendet (s. 92).

Departementschefen

Som framgår av den förut redovisade investeringsplanen för kommu-

nikationsverken m. m. uppgår den för innevarande budgetår ursprungligen fastställda investeringsramen för televerkets investeringar i teleanläggningar till 587,0 milj. kr. Genom beslut i december 1968 har ifrågakvarande ram räknats upp med 5,4 milj. kr. för vissa beställningar av telefonstationsutrustning i sysselsättningsfrämjande syfte. Den nu gällande investeringsramen för teleanläggningar uppgår därmed till (587,0 + 5,4) 592,4 milj. kr. För budgetåret 1969/70 har televerket föreslagit en medelsförbrukning av 662,3 milj. kr.

I anslutning härtill vill jag erinra om de successivt ökade medel, som under de senaste budgetåren ställts till televerkets förfogande. Avsikten därmed har varit att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av telekommunikationerna och den allmänna förstärkning av verkets resurser överhuvud som bedömts motiverad med hänsyn till abonnent- och trafikutvecklingen. Genom insatserna har också installationstakten i fråga om nytillkommande abonnemang kunnat ökas och framkomligheten på telenätet kunnat förbättras. För att göra det möjligt för televerket att genom ytterligare investeringar säkra en tillfredsställande framkomlighet i teletrafiken tillstyrker jag för budgetåret 1969/70 en investeringsram om 592,0 milj. kr. Med beaktande av det minskade medelsbehovet nästa budgetår för arbetena på televerkets nya förvaltningsbyggnader i Farsta innebär den föreslagna ramen jämfört med den som ställts till förfogande i 1968 års statsverksproposition att utrymmet för investeringar i olika slags teleanläggningar ökar med ca 26 milj. kr.

Av följande sammanställning framgår hur verkets investeringar i teleanläggningar ungefärligt torde komma att fördela sig under nästa budgetår. Sammanställningen visar också utfallet för budgetåret 1967/68 och den beräknade medelsförbrukningen för 1968/69.

	1967/68	1968/69	1969/70	
	Utfall	Beräknad	Verket	Dep.chefen
		miljoner kronor		
Inköp och byggande av fastigheter	71,5	78,6	102,5	63,5
Telefon- och telegrafanläggningar	500,0	494,6	537,9	510,0
Radioanläggningar för kommersiell trafik	5,9	8,2	8,4	8,0
Försvarsberedskap	8,0	8,0	10,5	7,5
Diverse och oförutsett	3,0	3,0	3,0	3,0
	588,4	592,4	662,3	592,0

Bland de nya objekt, som ingår i televerkets investeringsplan och som bör kunna påbörjas under nästa budgetår, kan nämnas en andra riks- och överdragsstation i Stockholm och vidare nya telefonstationsbyggnader i bl. a. Arlöv, Bålsta, Floda, Hälsingborg-Drottninghög, Karlstad-Kroppkärr, Köping, Västervik, Ängelholm och Örebro. I fråga om den fortsatta utbyggnaden av fjärrförbindelsenätet ingår i planerna nya koaxialkabelanläggningar på sträckorna Hudiksvall—Ljusdal, Hälsingborg—Markaryd

och Jakobsberg—Märsta samt komplettering av befintlig radiolänkförbindelse på sträckan Falun—Mora. I planerna ingår även förvärv av andel i en telekabel Europa—USA. Automatiseringen av telefonstationer fortsätter och närmast i tur står telefonstationerna i Jokkmokk, Pajala, Åsele och Dorotea. — Investeringarna i radioanläggningar för kommersiell trafik avser fortsatta moderniserings- och upprustningsarbeten. I arbetena ingår bl. a. ombyggnaden av Hörby kortvågsstation.

Anslaget till teleanläggningar m. m. torde på sedvanligt sätt bära beräknas med inbegripande av en marginal utöver investeringsramen för att möjliggöra en av konjunkturmässiga eller andra särskilda skäl påkallad ökning av medelförbrukningen under nästa budgetår. Jag förordar med hänvisning härtill och med beaktande av den beräknade behållningen vid utgången av innevarande budgetår, att anslaget förs upp med 598,3 milj. kr.

Investeringarna i försvarsberedskapsanläggningar vid televerket torde som vanligt bära omedelbart avskrivnas. Chefen för finansdepartementet föreslår därför i annat sammanhang denna dag ett avskrivningsanslag på driftbudgeten om 7,5 milj. kr. för ändamålet.

Med anledning av televerkets driftkostnadsutveckling har en höjning bedömts bära ske av vissa telefonavgifter. Sålunda kommer per den 1 februari 1969 en höjning att vidtas av den vid automatisk lokal-, lands- och rikstrafik gällande markeringsavgiften med 1 öre, dvs. från 10 till 11 öre per samtalsmarkering. I anslutning därtill höjs även dels avgifterna för manuellt expedierade rikssamtal, dels abonnemangavgiften för sådana huvudabonnemang, som inkluderar visst antal samtal. Härigenom beräknas intäkterna öka med ca 135 milj. kr. för budgetår räknat.

Med hänsyn till behovet av rörelsemedel inom televerket och till önskvärheten av att detta behov tillgodoses på ett sätt som gör att räntefaktorn blir tillräckligt beaktad vid dispositionen av de tillgångar vilka finansieras med rörelsemedel tillstyrker jag slutligen, att maximibeloppet för verkets rörliga kredit i riksgäldskontoret ökas med 125 milj. kr. till 325 milj. kr.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

1. att till *Teleanläggningar m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 598 300 000 kr.

2. att uppdra åt fullmäktige i riksgäldskontoret att för beredande av ytterligare rörelsemedel åt televerket tillhandahålla verket en från 200 000 000 kr. till 325 000 000 kr. ökad rörlig kredit.

D. Statens järnvägar

Av balansräkningen per den 30 juni 1968 för SJ:s fond framgår, att tillgångarna uppgår till sammanlagt 8 580,6 milj. kr. Härav belöper för affärsbanenätet 4 072,4 milj. kr. på fast egendom, 3 074,8 milj. kr. på rullande materiel och fartyg m. m., 267,4 milj. kr. på inventarier och förråd samt för det ersättningsberättigade nätet 774,3 milj. kr. på fast egendom och 32,5 milj. kr. på inventarier. Återstoden utgör poster av finansiell natur.

Kapitalbehållningen uppgick den 30 juni 1968 till 2 507,4 milj. kr. Under budgetåret 1967/68 har SJ:s fond ökat med 177,5 milj. kr.

Driftöverskottet under budgetåret 1967/68 utgjorde 20,1 milj. kr. Därvid har ersättningen till SJ för drift av icke lönsamma järnvägslinjer om 194 milj. kr. räknats med som trafikinkomst, lagertillgångarna skrivits upp med 22 milj. kr. och tidigare avsatta pensionsmedel tagits i anspråk med 30 milj. kr.

Statens järnvägar

I skrivelse den 24 augusti 1968 och i anslutning därtill lämnad komplettering har styrelsen för statens järnvägar framlagt förslag till anslag för budgetåret 1969/70.

Järnvägar m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	28 800 000	428 000 000	414 900 000
1968/69	41 900 000	396 600 000	417 500 000
1969/70 statens järnvägar	21 000 000	383 800 000	385 000 000
departementschefen	21 000 000	382 200 000	366 500 000

¹ Preliminärt belopp för budgetåret 1968/69 inkl. medgiven ramvidgning med 18,7 milj. kr.

Utvecklingen av statens järnvägars rörelse m. m.

Trafikutveckling

Konjunkturdämpningen under 1967 har haft en direkt inverkan på SJ:s godstrafik. Transportarbetet minskade under året med ca 500 milj. tonkm eller 4 %. Antalet transporterade ton sjönk dock något långsammare eller med 1 %. Anledningen till att konjunkturvariationerna ger så kraftiga utslag är järnvägarnas relativt stora andel av konjunktürkänsligt

gods. Sett över en längre tidsperiod har dock utvecklingen kännetecknats av en successiv ökning av godstrafiken. Med 1949 som basår har den årliga trendmässiga ökningen av transportarbetet varit 2,5 %. Antalet transporterade ton har ökat något långsammare eller med 2,0 % per år. Under den senare delen av perioden har godstrafikens ökningstakt tilltagit. Mellan 1960 och 1967 har transportarbetet sålunda ökat med i genomsnitt 3,5 % per år. Den angivna utvecklingen har burits upp av den goda transportkonjunktur som rått under en följd av år och möjliggjorts genom utbyggnad av de fasta anläggningarnas kapacitet på affärsbanenätet samt utökning och modernisering av lok- och vagnparken.

Godstrafiken på landsväg har under perioden 1950—1967 ökat ännu snabbare, främst när det gäller avstånd under 100 km där järnvägstransporterna i stället gått tillbaka. Järnvägsandelen av det totala landtransportarbetet har därmed fortlöpande minskat. På avstånd över 100 km har järnvägstrafikens relativa andel av samtliga landtransporter med järnväg och lastbilar i yrkesmässig trafik minskat från 95 % år 1950 till 81 % år 1967.

Under 1967 sjönk vagnslasttrafikens volym mätt i tonkm (exkl. lapplandsmalm) med 5 % jämfört med föregående år. Under senare delen av 1967 förbyttes nedgångstrenden i en svag uppgång, som tilltagit under 1968. De nuvarande tendenserna i trafikutvecklingen och den förväntade konjunkturutvecklingen gör det sannolikt att vagnslasttrafikens volym (exkl. lapplandsmalm) blir större under budgetåret 1968/69 än under föregående budgetår.

Under 1967 ökade efterfrågan på lapplandsmalm, vilket medförde att transporterna nådde en omfattning, som överträffats endast under 1965. Helårssiffran mätt i tonkm kom att ligga 2 % över föregående års siffra. Under 1968 väntas 1965 års nivå komma att överskridas.

Styckegodstrafiken minskade 1967 i något ökad takt jämfört med föregående år eller med 8 %. Under året skedde en övergång från il- till fraktstyckegods i ökad utsträckning, vilket medförde att ilstyckegodset minskade särskilt markant. Under 1968 väntas nedgången i styckegodstrafiken fortsätta, dock i långsammare takt.

Vid en samlad bedömning räknar SJ på något längre sikt med en årlig genomsnittlig tillväxt av det totala godstransportarbetet med ca 4,5 % dvs. en större genomsnittlig ökning än under senare år. SJ påpekar, att den beräknade tillväxten är nettoresultatet av ökningarna i vissa typer av transporter och minskningar i andra samt att de tillkommande transporterna i regel ger lägre, ibland väsentligt lägre intäkt per tonkm än de som faller bort. Bland de faktorer som väntas öka SJ:s trafikvolym kan nämnas utrikeshandelns expansion, koncentreringen av hamnrörelsen, koncentrationstendenserna inom den tunga industrin samt överföringen av virkestransporter från flottning till järnväg.

SJ:s *persontrafik* på järnväg har mellan 1949 och 1959 minskat med

23 % mätt i personkm, dvs. med i medeltal nära 3 % per år. Under första hälften av 1960-talet har persontrafikvolymen varit i stort sett oförändrad på grund av att nedgången på korta avstånd kompenseras av en uppgång i antalet långväga resor. De båda senaste åren har nedgångstendenser även i den långväga persontrafiken konstaterats, beroende på bl. a. inrikesflygets expansion. Antalet resor har sedan 1949 minskat med 63 %, dvs. med i genomsnitt 5 % per år. En liknande nedgång har ägt rum i alla länder med en starkt utvecklad bilism. Sveriges snabbt ökande biltäthet har medfört att trafikminskningen på kortare avstånd blivit särskilt markant, vilket medverkat till att medelreselängden fördubblats från 1949 (46 km) till 1967 (91 km). Genom urbaniseringen har vidare trafikunderlaget för kollektiv trafik genom glesbygderna minskat i sådan omfattning, att det varit nödvändigt dra in tåg eller helt lägga ned persontrafiken. Anpassningsåtgärderna har medfört att platsbeläggningen ökat fram t. o. m. 1965. Under de båda senaste åren har dock trafikbortfallet varit större än tåginskränkningarna, varför platsbeläggningen försämrats. Mellan åren 1965 och 1967 har andelen utnyttjade platskm av antalet offererade minskat från 32,5 till 30,4 % och medeltalet resande per tåg från 71,2 till 66,4.

Under 1967 präglades reseutvecklingen liksom tidigare av ett accelererande bortfall av kortväga resor. Också på avstånd över 400 km har resorna fortsatt att minska. Däremot har resefrekvensen inom intervallet 200—400 km inte undergått någon nämnvärd förändring. Totalt minskade trafiken mätt i personkm med 6 % under året. Antalet resor sjönk med 7,4 milj. eller 13 %. Resebortfallet var störst under våren och försommaren. Högertrafikreformen i september med åtföljande hastighetsnedsättningar på landsvägarna medförde trafikökning för SJ. Under årets sista månader avtog denna ökning på reseavstånd mellan 200 och 700 km. Hittills under 1968 har nedgångstakten för resor på längre avstånd bromsats upp. Vidare har månadsbiljettresorna utvecklats fördelaktigare än tidigare. Resor på expreståg uppvisar också en inte obetydlig ökning.

Resandetågplanen förändrades radikalt vid tidtabellsskiftet den 12 maj 1968. Den nya tågplanen, som var resultatet av ett mycket omfattande utredningsarbete, innebar bl. a. att antalet snabba fjärrtåg väsentligt utökades, samtidigt som åtskilliga kortväga tåg med dålig beläggning ersattes av bussar. Omläggningen har medfört betydande förbättringar för trafikanterna i de stora trafikströmmarna, som är grundvalen för SJ:s persontrafik.

Biltrafiken inom SJ omfattade under 1967 en körd väglängd av 103 milj. km, vilket var 2 % mer än 1966. Mellan 1960 och 1966 ökade antalet busskm trendmässigt med närmare 5 % per år. Omkring en fjärdedel av trafikarbetet avsåg nu förortstrafik i Stockholm (SL-trafik). Den trafikerade väglängden har under hela 1960-talet legat kring 25 000 km, vilket sålunda innebär att den genomsnittliga trafikintensiteten ökat. Denna utveckling har samband med att lågtrafikerade busslinjer lagts ned samtidigt som

ny trafik tillkommit, bl. a. inom storstadsområdena samt som ersättning för indragna olönsamma tåg och nedlagda järnvägslinjer.

SJ bedriver *färjetrafik* över Öresund i samarbete med Danske Statsbaner (DSB). Leden Hälsingborg—Helsingör trafikeras av danska färjor och leden Malmö—Köpenhamn i regel av svenska. SJ och Deutsche Reichsbahn (DR) trafikerar gemensamt leden Trelleborg—Sassnitz. SJ har dessutom trafik på leden Malmö/Trelleborg—Travemünde samt godstrafik på leden Värtan—Nådendal. Antalet resor på Öresundslederna ökade under 1967 med 12 %, varvid Öresundsbolagens båt- och färjetrafik inte räknats med. Betydande ökning noteras för sträckan Hälsingborg—Helsingör, medan antalet färjeresor mellan Malmö och Köpenhamn minskade något. Skärpta tullbestämmelser i oktober 1966 medförde en minskning av resorna på Trelleborgslederna med 22 %. Trafikutvecklingen på godsleden Värtan—Nådendal, som öppnades under 1967, har varit mycket gynnsam.

Personal- och produktivitetsutveckling

Till följd av personalkostnadernas stora betydelse för SJ:s ekonomi inriktas rationaliseringsåtgärderna i första hand på att nedbringa arbetskraftsbehovet. Under de senaste fem budgetåren har personalantalet minskat med i medeltal ca 1 740 personer eller drygt 3 % per år, trots att trafiken ökat. Personalutvecklingen under budgetåren 1963/64—1967/68 framgår av följande tabell.

Budgetår	Totalantal anställda i medeltal	Minskning från föregående budgetår	
		Antal	%
1963/64	57 320	2 267	3,8
1964/65	55 191	2 128	3,7
1965/66	53 463	1 728	3,1
1966/67	52 303	1 160	2,2
1967/68	50 894	1 409	2,7

Fram till budgetåret 1973/74 räknar SJ med en fortsatt årlig minskning med ca 1 550 man. Antalet har framräknats på basis av förväntad avgång minus en mindre nyrekrytering, eftersom vakanser inte alltid kan fyllas av övertalig personal. Det skulle i och för sig vara möjligt att driva rationaliseringsverksamheten betydligt hårdare varigenom personalbehovet skulle bli mindre än den redovisade personaltillgången. Om personalavgången inte ökas skulle emellertid sådan ökad rationalisering endast leda till personalöverskott och inte på kort sikt påverka personalkostnaderna.

För att mer noggrannt kunna kartlägga förväntade överskott och underskott på personal tillämpas inom SJ sedan någon tid ett system för rullande personalplanering. Systemet bygger på uppgifter om personalbehov och personaltillgång inom olika verksamhetskategorier och geografiska om-

råden. Med ledning av sålunda sammanställda uppgifter sker i första hand en utjämning internt inom SJ. För att kunna eliminera kvarvarande personalöverskott har SJ kontinuerlig kontakt med andra statliga verk, som kan behöva rekrytera personal. Dessa kontakter har dock ännu inte gett nämnvärt resultat.

Personalens åldersfördelning är sådan att pensionsavgången kommer att öka markant på längre sikt, särskilt åren 1975—1989 med maximum 1980. SJ kommer då att kunna anpassa personalantalet efter behovet utan att friställa personal eller överflytta personal till annan statlig verksamhet.

Produktiviteten har under perioden 1963/64—1967/68 ökat med omkring 20 % (23 % mätt i trafikenheter per år och anställd och 15 % mätt i vagnaxelkm per år och anställd). Trots att transportkonjunkturen fortfarande var förhållandevis svag under budgetåret 1967/68 ökade både antalet trafikenheter och antalet vagnaxelkm något jämfört med budgetåret 1966/67.

Produktiviteten och i viss mån materielutnyttjandet är i hög grad beroende av konjunkturutveckling och trafikvolym. Detta sammanhänger med svårigheten att anpassa personalantalet och den rullande materielen efter de konjunkturmässiga trafikvariationerna. Svårigheten är störst då det gäller att nedbringa personalantalet vid en konjunkturavmattning, bl. a. därför att den frivilliga personalavgången till andra företag då minskar.

E k o n o m i s k u t v e c k l i n g

Det ekonomiska resultatet för SJ före bokföringsmässiga dispositioner men efter ordinarie avskrivningar förbättrades mellan budgetåren 1966/67 och 1967/68 med 6 milj. kr. Trots taxehöjningar 1.1.1967 och 1.1.1968 ökade intäkterna av godstrafik exkl. lapplandsmalm endast obetydligt under budgetåret. Den svaga intäktsökningen sammanhänger med den dämpade transportkonjunkturen och den ökade lastbilskonkurrensen. Det blev därför nödvändigt för SJ att på vissa avsnitt sänka priserna. Kostnadsökningarna avser huvudsakligen personal. Personalkostnaderna, som uppgick till 76 % av de totala kostnaderna, ökade med ca 85 milj. kr. eller 5 % trots att personalantalet minskade med ca 1 400 personer eller 2,7 %.

Driftresultatet för budgetåret 1967/68 visar inkomster om sammanlagt 2 303 milj. kr. (2 236 milj. kr. 1966/67) inkl. den av statsmakterna anvisade ersättningen om 194 milj. kr. för drift av olönsamma järnvägslinjer. Utgifterna inkl. ordinarie avskrivningar uppgick till 2 335 milj. kr. (2 274 milj. kr. 1966/67). Efter det att 30 milj. kr. tagits i anspråk av tidigare avsatta pensionsmedel och lagertillgångarna skrivits upp med 22 milj. kr. redovisas i bokslutet ett överskott om 20 milj. kr. Förräntningskravet för budgetåret uppgick till 118 milj. kr.

Vid bedömning av den bristande förräntningen bör man enligt SJ bl. a. beakta företagets onormalt höga pensionsutgifter, dess kostnader för försvarsberedskap och underskotten i lokaltrafiken i storstockholmsområdet.

Långsiktig rationalisering

Omläggningen av SJ:s resandetågplan genomfördes i sin helhet vid övergången till sommartidtabellen den 12 maj 1968. Vid samma datum startade även pendeltrafik med moderna motorvagnsätt mellan Södertälje och Kungsängen inom ramen för avtal med kommunalförbundet för Stockholms stads och läns regionala frågor (KSL). Den nya resandetågplanen har tillsammans med överflyttningen av svag regional persontrafik till landsväg inneburet en kraftig rationalisering av persontrafiken på järnväg. Närmast förestår förfining av tågplanen samtidigt som ytterligare lokal persontrafik kan komma att flyttas över till landsväg om så är ekonomiskt motiverat. Vidare planeras prov med högre hastigheter — i första hand 160 km/tim — i expresståg på sträckan Hallsberg—Töreboda.

Den förväntade årliga ökningen av godstrafiken beräknas under de närmaste åren kunna i huvudsak ombesörjas utan personalökning genom ökad tågstorlek och höjd hastighet. Linje- och bangårdskapaciteten kan dock i vissa avsnitt behöva förbättras. De fortgående leveranserna av nya lok samt ombyggnad av äldre till multipeldrift, som kan manövreras av en förare, skapar förutsättningar för tyngre godståg.

Il- och fraktstyrekegodstrafiken uppvisar fortfarande en negativ trend. Särskilt ilstyrekegodstrafiken har under det senaste året minskat markant. Mycket tyder dock på att SJ nu genom den pågående intensifierade marknadsföringen är på väg att bryta den ogynnsamma trenden för i varje fall det tyngre fraktstyrekegodset. Marknaden efterfrågar dörr-till-dörr-transporter i ökad utsträckning. Under 1969 beräknas hemforsling kunna införas i ökad omfattning på ytterligare ett antal orter.

Den långsiktiga rationaliseringen inom maskintjänsten inriktas på att koncentrera den åkande personalen till ett färre antal orter. Vidare pågår en koncentration av driftunderhållet av lok och vagnar till ett mindre antal väl utrustade verkstäder. Betydande personal- och kostnadsbesparingar har härigenom erhållits och ytterligare besparingar förväntas bli möjliga samtidigt som den rullande materielen kan utnyttjas effektivare.

Fjärrblockering har under budgetåret 1967/68 tagits i drift på 75 km, och totalt var då ca 1 400 km av affärsbanenätet försett med fjärrblockeringsanläggningar. Utbyggnaden fortsätter och under de närmaste två budgetåren beräknas ytterligare 576 km bli färdigställda. F.n. prövas automatiserad driftkontroll för att upptäcka varmgångstendenser, tjuvbromsning i tåg och lastförskjutning. Sådan kontroll skulle förenkla vagnsyningspersonalens arbetsuppgifter och öka säkerheten. Ett system för vagnefterforskning och transportövervakning inom godstransporttjänsten, det s. k. VET-systemet, har utarbetats och byggs på ADB-teknik. Det har utprovats och genomförts i vad avser vagnefterforskningen. Automatisk platsbokning, som under det gångna budgetåret kunnat bättre anpassas

till andra planerade platsbokningssystem i Europa, beräknas nu kunna startas 1970.

Regelbunden containertrafik etablerades i relationen Stockholm—Göteborg under våren 1967. Trafiken sker under natten och enheterna lossas från tåget och körs ut till mottagarna på förmiddagen. Under 1967 transporterades mellan dessa terminaler ca 2 000 container och 3 000 lastbilssläpvagnar. Fr. o. m. senare hälften av 1967 har containertransporterna ökat kraftigt, främst till följd av rederiernas ökade containertransporter över Göteborgs hamn. Under 1968 torde mer än 4 000 container och ca 3 000 lastbilssläpvagnar komma att transporteras enbart mellan terminalerna i Stockholm och Göteborg. I februari 1968 startades prov med regelbunden containertrafik även mellan Stockholm och Malmö samt Göteborg och Malmö.

Andra rationaliseringsåtgärder är nedläggning av olönsamma järnvägs-linjer och stationer, mekanisering av terminalarbetet genom fjärrstyrning av växellok och målbromsning på rangerbangårdar, översyn av den nuvarande utformningen av verkstadsorganisationen, modernisering och förbättring av vagn- och lokmaterielen, upprustning av spår och kontaktledningar, mekanisering och motorisering av banunderhållet samt modernisering och utökning av de tekniska hjälpmedlen för snöröjning. I utvecklingsprogrammet ingår också införande av automatkoppel, prestationslön, linjeradio och automatisk övervakning av tågens hastighet.

Medelsförbrukning under budgetåren 1967/68—1969/70

I prop. 1967: 1 angavs en investeringsram av 415 milj. kr. för *budgetåret 1967/68*, vilken fastställdes av Kungl. Maj:t den 26 april 1967. De redovisade investeringsutgifterna under budgetåret uppgick till 414,9 milj. kr.

I prop. 1968: 1 har för *budgetåret 1968/69* angivits en investeringsram av 398,5 milj. kr., vilken fastställdes av Kungl. Maj:t den 3 maj 1968. Genom beslut den 17 maj 1968 höjde Kungl. Maj:t investeringsramen till 398,8 milj. kr. Styrelsen räknar med samma medelsförbrukning.

För *budgetåret 1969/70* har styrelsen beräknat medelsförbrukningen till 385 milj. kr. I samråd med AMS har SJ enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande lagt ut beställningar på verkstadsprodukter för sammanlagt 18,7 milj. kr. Den beställda materielen skulle normalt ha inköpts under budgetåret 1969/70 och tiden därefter. SJ har förutsatt att betalningen för materielen skall belasta SJ under budgetåret 1969/70. SJ har vidare räknat med att i särskild ordning erhålla kompensation för tidigareläggningen med 10 % av totalbeloppet (prop. 1968: 125 s. 31). Bortsett från investeringarna för Storstockholms lokaltrafik understiger den yrkade medelsförbrukningen vad styrelsen beräknat i sina äskanden i genomsnitt för de tre föregående budgetåren med ca 35 milj. kr.

Investeringsprogram

Av följande sammanställning framgår total faktisk resp. beräknad medels-
7 — *Bihang till riksdagens protokoll 1969. 1 saml. Nr 1. Bil. 8.*

Styrelsen anför följande rörande de olika objektsgrupperna.

B a n g å r d a r

Av den beräknade medelsförbrukningen 6,3 milj. kr. under budgetåret 1969/70 avser 4,8 milj. kr. tidigare anmälda arbeten som pågår eller kommer att igångsättas under innevarande budgetår. För nya arbeten beräknas en medelsförbrukning av 1,5 milj. kr.

Enda nya större arbete är utbyggnad och modernisering av Malmö godsbangård. Arbetet är ett led i den planerade mekaniseringen av växlingsarbetet på vissa stationer, särskilt sådana med stort lokalt trafikunderlag. Malmö skulle härigenom få samma resurser som Stockholm och Göteborg har. Projektets genomförande medför förbättrad transportstandard, rationellare godstågsplan, minskad undervägsväxling och möjlighet till koncentrerad av växlingsarbetet. Anläggningskostnaden beräknas till 8,0 milj. kr. och medelsförbrukningen under budgetåret 1969/70 till 1,0 milj. kr.

D u b b e l s p å r o c h l i n j e o m l ä g g n i n g a r

Den angivna medelsförbrukningen 0,4 milj. kr. avser i sin helhet tidigare anmälda arbeten.

F ö r s t ä r k n i n g a v s p å r ö v e r b y g g n a d e n

På vissa sträckor av huvudlinjerna Stockholm—Göteborg, Katrineholm—Malmö och Göteborg—Malmö finns ännu 43 kg/m räler, vilka med hänsyn till förslitning och trafikbelastning bör bytas ut mot nya 50 kg/m räler. Motsvarande byten behövs även på linjerna Mjölby—Krylbo, Uppsala—Krylbo—Boden, Stockholm—Västerås och Kil—Mellerud. På linjer söder om Långsele sammansvetsas i regel rälerorna till skarvfria spår. På linjerna Stockholm—Göteborg och Katrineholm—Malmö utförs detta i samband med inläggning av betongsliprar. Frigjorda räler justeras och används i mån av behov på mindre starkt trafikerade linjer som därigenom förstärks och kan medge bättre utnyttjande av loken och godsvagnarnas lastförmåga. Medelsförbrukningen har beräknats till 25 milj. kr.

B r o a r m. m.

Av den beräknade medelsförbrukningen 6,4 milj. kr. avser 3,1 milj. kr. tidigare anmälda arbeten.

Bland nya större arbeten kan nämnas en kontinuerlig stålbalksbro över Lule älv mellan Boden och Älvsbyn. Den nuvarande stålkonstruktionen monterades 1892 och bör nu bytas ut. Totalkostnaden för bron och linjeomläggningen beräknas till 4,1 milj. kr., varav 0,7 milj. kr. behövs under budgetåret 1969/70. Vidare bör svängbron över Almarestäket på linjen Stockholm—Enköping byggas om. Ombyggnaden kommer bl. a. att omfatta en allmän upprustning och förstärkning för att öka tåghastigheten från 40

till 70 km/tim, elektrifiering av bromaskineriet och nya säkerhetsanordningar. Kostnaden beräknas till 0,8 milj. kr., varav med hänsyn till trafikförhållandena 0,6 milj. kr. måste tas i anspråk redan budgetåret 1968/69 och 0,2 milj. kr. budgetåret 1969/70.

H u s b y g g n a d e r

SJ beräknar den totala medelsförbrukningen till 10,3 milj. kr. Huvuddelen eller 6,8 milj. kr. hänför sig till förut anmälda företag, bl. a. godsmagasin i Landskrona, tillbyggnad av centralställverket i Norrköping, annex till kontorsbyggnaden i Tomtebodas, tillbyggnad av ilgodsbyggnaden i Stockholm, rälsjusteringsanläggning i Sannahed, godsmagasin i Luleå samt vissa lokaler i Hälsingborg, Borås, Bollnäs och Mellansel. Arbetet på den i föregående års anslagsframställning anmälda godsterminalen i Borås vilar i avvaktan på ytterligare utredningar.

För nya arbeten förutses ett medelsbehov av 3,5 milj. kr., varav 1,9 milj. kr. för påbörjande av ny godsterminal i Karlstad (totalkostnad 2,5 milj. kr.).

L o k s t a t i o n e r o c h d r i f t v e r k s t ä d e r

I stort sett hela den planerade medelsförbrukningen om 1,6 milj. kr. hänför sig till tidigare anmälda arbeten, bl. a. ny vagnverkstad i Nässjö.

H u v u d v e r k s t ä d e r

Av den beräknade medelsförbrukningen om 2,4 milj. kr. avser 2,0 milj. kr. nya arbeten, bl. a. termoblockinstallation i Bollnäs.

H u v u d f ö r r å d

Det enda större arbete som planeras för budgetåret är en ny förrådsbyggnad i Notviken. Till den nya byggnaden koncentreras all materiel som fordrar inomhuslagring. Kostnaden beräknas till 1,0 milj. kr.

M i n d r e a r b e t e n

Arbetena avser ett antal objekt som var för sig kostar högst 0,1 milj. kr.

N y b y g g n a d o c h o m b y g g n a d a v j ä r n v ä g s l i n j e r

Inga nya arbeten planeras för budgetåret.

S i g n a l s ä k e r h e t s a n l ä g g n i n g a r

Tidigare anmälda större arbeten som ännu inte avslutats omfattar bl. a. fjärrblockeringsanläggningar på sträckorna Södertälje—Katrineholm, Järna—Åby, Uppsala—Märsta, Enköping—Kungsängen, Krylbo—Frövi och Ockelbo—Ljusdal. Vidare kan nämnas signalställverk i Eslöv, Nässjö, Ludvika och Änge samt prov med automatisk hastighetsövervakning på sträckan Hallsberg—Töreboda.

Av den beräknade medelsförbrukningen på 20,0 milj. kr. avser 9,2 milj. kr. nya arbeten. Bland dessa kan nämnas nya fjärrblockeringsarbeten för 5,0 milj. kr. samt nya signalställverk i Trelleborg, Hässleholm, Falkenberg och Karlstad.

V ä g s k y d d s a n l ä g g n i n g a r

Till säkerhetsanordningar vid oskyddade plankorsningar och ändringar av säkerhetsanordningar för ökat skydd beräknas åtgå 5,5 milj. kr. för vartdera av budgetåren 1968/69 och 1969/70.

Kostnaderna för övriga vägskyddsanläggningar beräknas uppgå till 4,0 milj. kr. för vartdera av de båda budgetåren. Häri ingår bl. a. kostnader för fortsatt automatisering av skyddsanordningar i samband med att fjärrblockering installeras.

T e l e a n l ä g g n i n g a r

Av den beräknade medelsförbrukningen 19,7 milj. kr. avser 12,7 milj. kr. tidigare anmälda arbeten. Bland dessa kan nämnas utrustning för automatisk platsbokning, nya telefonanläggningar Stockholm—Tomtebodas, linjeradio Stockholm—Göteborg och Kiruna—Gällivare, utbyggnad och upp- rustning av fjärrskriftanläggningar, fjärrstyrning av växellok samt anskaff- ning av varmgångsdetektorer.

För nya projekt föreslås 7,0 milj. kr. för bl. a. linjeradio Stockholm— Göteborg och Luleå—Kiruna. Linjeradio Stockholm—Göteborg anmäldes redan i förslaget till investeringsbudget för 1968/69. De erfarenheter som gjorts sedan linjeradioanläggningen på Malmbanans norra del (Kiruna— Riksgränsen) varit i bruk en längre tid har medfört att linjeradioanlägg- ningar bör förses med vissa komplement för att man skall få ytterligare förbättrad funktion och driftsäkerhet. Den totala kostnaden för projektet har nu beräknats till 12,0 milj. kr.

A n l ä g g n i n g a r f ö r e l e k t r i s k t å g d r i f t

Pågående eller redan anmälda arbeten upptas av SJ till 18,1 milj. kr. Bland objekten kan nämnas nya omformaraggregat, modernisering av äldre aggregat, fjärrstyrning av omformarstationer, nya kopplingscentraler för att förstärka kontaktledningsmatningen, förstärkning av matarledningen Häggvik—Solna och Vännäs—Norrfors, ny matarledning Tväråbäck—Häll- näs, standardhöjning av kontaktledningen Järna—Alingsås, Katrineholm— Malmö och Halmstad—Almedal samt ombyggnad av hjälpkraftledningen Katrineholm—Hässleholm och Södertälje—Alingsås.

För nya projekt beräknas 4,3 milj. kr. Bl. a. planerar SJ att anpassa vissa omformarstationer med mindre tillfredsställande driftsäkerhet för större mobila aggregat. Vidare planeras modernisering av äldre omformaraggre- gat, dubbling av återledningen bl. a. för linjerna Södertälje—Göteborg,

Katrineholm—Malmö och Almedal—Åstorp samt fortsatt installation av elvärme i spårväxlar.

Mindre arbeten m. m.

Medelsförbrukningen avser ett antal objekt som var för sig kostar högst 0,1 milj. kr.

Dragkraft, motorvagnar m. m.

Av den för budgetåret 1969/70 beräknade medelsförbrukningen om 46,3 milj. kr. väntas 38,3 milj. kr. avse tidigare anmälda beställningar. Under budgetåret 1967/68 har slutlevererats en serie av 20 ellok och 15 mellandelar till lok för malmбанan. Ytterligare 40 lok har beställts för leverans 1969 och 1970. Vidare har 25 diesellok beställts att slutlevereras 1969.

De självgående snöröjningsmaskiner, som har beställts och kommer att beställas under budgetåret 1968/69, är så konstruerade att snöplogen kan kopplas loss och lokdelen användas i tågdrift. På så sätt tillförs lokparken 10 större och 20 mindre diesellok.

Antalet lokdragna personförande tåg beräknas minska genom fortsatt bortfall av olönsamma tåg och övergång till landsvägstrafik. Antalet tåg av expresstågskarakter kan däremot komma att öka. Det 10-tal lok som kan behöva köra upp till 160 km/tim, om beslutade tekniska prov och ekonomiska bedömningar kommer att tala för denna hastighet, kan erhållas genom att vissa beställda loktyper växlas för 160 km/tim.

För att ombesörja den ökade godstrafiken måste så småningom fler lok anskaffas. Behovet av ökad kännedom om den nya materielens driftenskaper gör emellertid att SJ inte framlägger förslag om nybeställningar under budgetåret 1969/70. Ej heller planeras några beställningar av motorvagnar eller släpvagnar under budgetåret.

Personvagnar m. m.

Genom nyanskaffning av stålvagnar, tidtabellsåtgärder samt minskning av trafiktopparna under vintersportsäsongen och sommaren har samtliga trävagnar nu kunnat avföras från trafikvagnparken. SJ räknar med att beställa 10 sovvagnar med väsentligt fler kupéer än i nuvarande vagnar. Kostnaden beräknas vid serietillverkning bli ca 0,9 milj. kr. per vagn. Den beräknade medelsförbrukningen för nya beställningar under budgetåret 1969/70 uppgår till 1,0 milj. kr.

Godsvagnar

För budgetåret 1969/70 beräknas en medelsförbrukning av 21,5 milj. kr., varav 15,0 milj. kr. för nya beställningar. SJ:s godsvagnspark (normalspår) uppgår till drygt 47 000, därav 4 350 malmvagnar. Ett stort antal äldre vagnar har under senare år slopats och ersatts med vagnar med högre kapa-

citet och standard. I juni 1968 var ca 380 nya vagnar beställda, vilka slutlevererats i december 1968. Ytterligare ca 360 vagnar kommer att beställas under budgetåret 1968/69. Den sammanlagda anskaffningen ligger härigenom under en normal återanskaffning. Fortsatt nyanskaffning av godsvagnar behövs av flera skäl. Under senare år har behovet blivit större bl. a. genom ökade godsmängder. Nyanskaffning av godsvagnar motiveras även av ett ökande antal godståg med hastigheten 90 km/tim på vissa huvudlinjer, vilket kräver vagnar med särskilt goda gångegenskaper. Flottningens upphörande i en del älvar har lett över betydande transporter av flottningsvirke till SJ. För dessa transporter är vagnar med stor lastförmåga lämpligast, då närmast boggivagnar.

SJ planerar att under budgetåret beställa 250 boggivagnar för massgodstransporter. Större beställningar av denna vagn typ planeras under perioden efter budgetåret 1969/70. Vidare krävs ett ökat antal godsvagnar med skjutbara väggar för att underlätta lastning och lossning.

Det är vidare angeläget att nya malmvagnar anskaffas. Behovet av sådana är stort på grund av ökade transporter på malmbanan. SJ har anskaffat 180 storbäriga, 4-axliga boggivagnar, som lastar 80 ton. Ytterligare 80 vagnar är beställda. Härutöver räknar SJ med att hösten 1968 beställa 150 och budgetåret 1969/70 200 vagnar.

Tjänstefordon

Medelsförbrukningen budgetåret 1968/69 beräknas bli 0,8 milj. kr. och budgetåret 1969/70 1,5 milj. kr. Snöröjningsmaskiner har då tagits upp under rubriken Dragkraft. Anledningen härtill är att den största delen av kostnaden för en sådan maskin faller på lokdelen. SJ planerar en ny kranvagn för lyft vid tågmissöden på malmbanan. Vagnen skall ha en lyftförmåga av 125 ton och en räckvidd av 20 à 25 m. En kran av denna storleksklass beräknas kosta 1,8 milj. kr.

Ombyggnad av rullande materiel m.m.

Huvudparten av medelsförbrukningen om 21,0 milj. kr. hänför sig till arbeten som redan är beslutade eller skall påbörjas innevarande budgetår. Ombyggnadsarbetena syftar till att minska underhållskostnaderna, öka kapaciteten och anpassa materielen till nya transporttekniska krav.

Sjöfartsmateriel

Våren 1968 levererades en ny färja, »Drottningen», avsedd i första hand för person- och bilfärjeleden Malmö—Trelleborg—Travemünde. Den är emellertid försedd med spår för att även kunna användas som tåg färja på andra leder. SJ:s äldsta färjor, »Drottning Victoria» och »Konung Gustaf V» från år 1909 resp. år 1910, har liten kapacitet och höga driftkostnader. SJ har därför ansett en iståndsättning utesluten och sålt fär-

jorna för skrotning.

Trots leveransen av »Skåne» 1966 väntas kapaciteten på Sassnitz-leden bli otillräcklig. Deutsche Reichsbahn planerar att bygga en ny färja för denna led. Våren 1967 öppnades en ny godsfärjeled mellan Stockholm och Nådendal. Tågfärjan Starke har större delen av tiden ombesörjt trafiken. Transporterna över färjeleden har successivt ökat, och färjan har otillräcklig kapacitet för att klara en förväntad ytterligare ökning. En ny färja planeras. Kostnaden för denna beräknas bli av storleksordningen 30 milj. kr., varav 6,0 milj. kr. behövs budgetåret 1969/70.

Garage och verkstäder

Endast några mindre arbeten planeras.

Bilmateriel och förvärv av billinjer

Kungl. Maj:t har tidigare bemyndigat SJ att för anskaffning av bussar ikläda sig ett betalningsansvar intill ett belopp av 65 milj. kr. under budgetåren 1967/68—1969/70. SJ har hittills beställt 240 bussar. Ett 10-tal långfärdsbussar beräknas bli beställda för leverans budgetåret 1969/70. Kostnaden för samtliga beställda eller planerade bussar håller sig inom den beviljade kostnadsramen. För förvärv av enskilda billinjer upptas 0,1 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1968/69 och 1969/70.

Försvarsberedskap

Medelsförbrukningen under budgetåret 1969/70 beräknar styrelsen till 3,0 milj. kr.

I särskild skrivelse den 17 september 1968 har styrelsen redovisat de planerade investeringarna för försvarsberedskapsändamål. Med hänsyn till skrivelsens art torde någon redogörelse för innehållet inte böra lämnas till statsrådsprotokollet. Skrivelsen torde få bringas till riksdagens kännedom i samband med att handlingarna i ärendet ställs till vederbörande utskotts förfogande.

Styrelsen hemställer, att för avskrivning av investeringarna för försvarsberedskap måtte anvisas ett anslag på driftbudgeten av 3,0 milj. kr.

Inventarier m. m.

Den för budgetåret 1969/70 beräknade medelsförbrukningen om 20,0 milj. kr. avser bl. a. anskaffning av skåp- och lastbilar, arbets- och transportredskap, truckar, traktorer, container, biljettmaskiner och kassaapparater, verkstadsmaskiner samt lastningskranar. Alla dessa anskaffningar möjliggör rationalisering av driften och underhållsarbetet samt förbättrar SJ:s service.

Diverse och oförutsett

För budgetåret 1968/69 togs medelsförbrukningen upp till 6,0 milj. kr. Senare har emellertid tillkommit projekt som kan föranleda behov av ytterligare medel. Den beräknade medelsförbrukningen har därför höjts till 8,8 milj. kr. Äsyftade större nytillkommande arbeten är bl. a. anläggningar för transport på järnväg av flottningstimmer från Dalälven samt terminaler för hantering av containertransporter i Malmö och Örebro. Av den beräknade medelsförbrukningen om 12,5 milj. kr. budgetåret 1969/70 avser 7,5 milj. kr. dels återanskaffning eller reparation av anläggningar, som förstörts eller skadats genom olyckshändelser, dels oförutsedda arbeten och anskaffningar utanför investeringsprogrammet. Med hänsyn till den speciella karaktären av hithörande arbeten och anskaffningar är det mycket vanskligt att förutbedöma medelsförbrukningen. Återstående 5,0 milj. kr. av den beräknade medelsförbrukningen under budgetåret 1969/70 är avsedda att disponeras för nyteckning av aktier i GDG Biltrafik AB.

Storstockholms lokaltrafik

Investeringarna för storstockholms lokaltrafik under perioden 1965/66—1969/70 framgår av följande tabell.

	Faktisk utgift			Beräknad utgift	
	1965/66	1966/67	1967/68 miljoner kronor	1968/69	1969/70
Fasta anläggningar	4,4	32,6	61,5	62,0	55,0
Rullande materiel	4,6	20,7	55,3	46,3	30,4
	9,0	53,3	116,8	108,3	85,4

Redogörelse för SJ:s åtagande m. m. ifråga om dessa investeringar har lämnats i prop. 1966: 1 (bil. 8 s. 278—280).

Arbetet på fasta anläggningar pågår planenligt. Trafiken med nya motorvagnar kunde igångsättas vid tidtabellsskiftet i maj 1968 på linjen Kungängen—Stockholm—Södertälje. Samtidigt togs den nya vagnhallen i Älvsjö i bruk. Utöver de 90 tågsätt som redan beställts planerar SJ att i samråd med KSL beställa ytterligare 10 tågsätt. Leverans och slutbetalning infaller budgetåret 1971/72.

Återbetalning till AMS för tidigare lagda beställningar

SJ har i konjunkturstimulerande syfte lagt ut beställningar på verkstadsprodukter för sammanlagt 18,7 milj. kr. Kostnaderna har förskotterats av arbetsmarknadsstyrelsen. De utlagda beställningarna framgår av följande sammanställning.

	Total kostnad 1 000-tal kr.
<i>Beställd materiel m. m.</i>	
10 serveringsvagnar.....	6 071
Automatkoppelförberedelse på lok.....	597
50 öppna 4-axliga godsvagnar.....	3 564
Ändring av godsvagnar.....	1 072
10 rälsbilar för bantjänster.....	1 264
25 landsvägsbussar.....	2 887
Truckar.....	664
Övrigt.....	2 537
	18 656

Ifrågavarande materiel skulle eljest ha beställts 1969/70 och senare. SJ utgår från att kostnaderna minskade med den särskilda kompensationen för tidigareläggningen skall belasta företaget nämnda budgetår.

A v s k r i v n i n g a v i n v e s t e r i n g a r i e r s ä t t n i n g s - b e r ä t t i g a d e j ä r n v ä g s l i n j e r

Under budgetåret 1969/70 beräknas investeringarna i fasta anläggningar och inventarier på det ersättningsberättigade järnvägsnätet uppgå till 8,5 milj. kr. Beloppets fördelning på olika objektsgrupper framgår av sammanställningen på s. 194 och följande.

	Milj. kr.
1. Anläggningar som inte berör affärsbanenätet.....	7,2
2. Anläggningar vid gränstationer mellan det ersättningsberättigade nätet och affärsbanenätet.....	1,2
3. För hela SJ gemensamma anläggningar.....	0,1
	8,5

Angivna belopp är inte inräknat i det begärda driftbidraget för budgetåret 1969/70. SJ begär därför ett anslag på driftbudgeten av 8,5 milj. kr. för avskrivning av investeringar i ersättningsberättigade järnvägslinjer.

Överföring av medel inom värdeminskningskontot

För att möjliggöra en utjämning i tiden av SJ:s pensionsförpliktelser har SJ för vart och ett av budgetåren 1964/65—1968/69 bemyndigats att vid behov inom värdeminskningskontot föra över högst 30 milj. kr. från delkontot för pensionsförpliktelser till slopningskontot. Styrelsen föreslår att sådant medgivande lämnas även för budgetåret 1969/70.

Yttrande

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgett det yttrande som redovisats under den allmänna översikten över vägväsendet (s. 92).

Departementschefen

För budgetåret 1969/70 har SJ föreslagit en medelsförbrukning av 385 milj. kr. Av investeringsplanen för kommunikationsverken framgår, att jag ansett mig böra tillstyrka en investeringsram av 366,5 milj. kr. I förhållande till SJ:s förslag innebär detta en minskning med 18,5 milj. kr., varav huvuddelen avser den kostnad för tidigareläggning av vissa industribeställningar som SJ räknat med att betala under nästa budgetår. Kungl. Maj:t har den 6 december 1968 föreskrivit att nämnda kostnad skall belasta innevarande budgetår samt medgett en häremot svarande vidgning av investeringsramen. Med beaktande av nu nämnda förhållanden innebär den medelsförbrukning jag tillstyrker för 1969/70 en minskning med 51,0 milj. kr. jämfört med den beräknade förbrukningen 1968/69.

Av följande sammanställning framgår hur investeringarna i stort torde komma att fördela sig under budgetåret 1969/70. Sammanställningen visar också utfallet för budgetåret 1967/68 och den beräknade medelsförbrukningen för innevarande budgetår.

	1967/68 Utfall	1968/69 Beräknad		1969/70	
		SJ	Dep.chefen miljoner kronor	SJ	Dep.chefen
Bana och byggnader	85,8	71,0	71,0	56,9	56,9
Nybyggnad och ombyggnad av järnvägslinjer	1,1	—	—	—	—
Elektriska anläggningar . . .	47,6	63,2	63,2	72,7	72,7
Rullande materiel och sjö- fartsmateriel	133,6	107,9	107,9	97,3	96,3
Biltrafik	6,8	16,0	16,0	20,4	20,4
Försvarsberedskap	2,5	2,0	2,0	3,0	2,3
Inventarier m. m.	17,2	21,6	21,6	20,0	20,0
Diverse och oförutsett . . .	3,5	8,8	8,8	12,5	12,5
Storstockholms lokaltrafik.	116,8	108,3	108,3	85,4	85,4
Återbetalning till AMS av förskotterade medel	—	—	18,7	16,8	—
	414,9	398,8	417,5	385,0	366,5

Tyngdpunkten i investeringsprogrammet har lagts vid fortsatta rationaliseringsåtgärder och ökning av kapaciteten på huvudlinjerna. Jag har i princip ingen erinran mot de i SJ:s investeringsprogram upptagna projekten. Vad gäller de enskilda investeringsobjekten vill jag anföra följande.

Investeringarna i rullande materiel och sjöfartsmateriel beräknas till ca en tredjedel av den ordinarie medelsförbrukningen. Jämfört med den antagna utgiften för innevarande budgetår innebär beräkningen för 1969/70 en minskning med drygt 10 milj. kr. Fortsatt nyanskaffning av standardvagnar behövs bl. a. för att kunna framföra godståg med högre hastighet. Vidare föreligger ett ökat behov av specialvagnar av olika slag, däribland boggi-vagnar med stor lastförmåga för transporter av rundvirke och malm.

Investeringarna för att öka säkerheten och kapaciteten och samtidigt sän-

ka driftkostnaderna på affärsbananätet genom förbättrade elektriska anläggningar ökar med ca 10 milj. kr. jämfört med innevarande budgetår. Arbetena omfattar främst fortsatt utbyggnad av fjärrblockering och automatisk linjeblockering, förbättring av kontaktledningen för att möjliggöra högre tågastigheter och av den elektriska matningen på de tyngst trafikerade linjerna samt införande av linjeradio.

Den förordade totala medelsförbrukningen kommer också att medge en viss ökning av den fortlöpande förstärkningen av spåröverbyggnaden. Arbetena omfattar främst utbyte av räler och i samband därmed upprustning av banan.

I likhet med vad som i viss utsträckning redan skett finner jag det angeläget att tillfälligt ledig kapacitet vid huvudverkstäder och bandistrikt utnyttjas för arbeten åt utomstående i den mån det kan ske på företagsekonomiskt tillfredsställande villkor.

Även under nästa budgetår hänför sig en betydande del av investeringarna till de kapitalkrävande åtagandena för lokaltrafiken inom storstockholmsområdet. Trafiken med nya motorvagnar började planenligt vid tidtabellsskiftet i maj 1968 på linjen Kungsängen—Stockholm—Södertälje. Samtidigt togs den nya vagnhallen i Älvsjö i bruk. Enligt gällande avtal erhåller SJ av KSL ersättning för drift- och kapitaltjänstkostnader hänförliga till denna trafik. Jag biträder SJ:s förslag beträffande omfattningen av de fortsatta investeringarna för ändamålet. Under år 1969 kommer pendeltrafiken igång på linjen Stockholm C—Märsta och ett par år senare även på linjen Stockholm C—Västerhaninge. I prop. 1967: 1 (bil. 8 s. 186—187) har närmare redogjorts för planerna för pendeltrafiken.

I den av mig förordade medelsförbrukningen ingår investeringar för 8,5 milj. kr. i järnvägslinjer tillhörande det ersättningsberättigade nätet. I överensstämmelse med tillämpade principer för beräkning av drifertätningen bör beloppet avskrivnas omedelbart. Chefen för finansdepartementet tillstyrker i annat sammanhang denna dag ett avskrivningsanslag av 8,5 milj. kr.

För investeringar i försvarsberedskap vid SJ beräknar jag 2,3 milj. kr. Chefen för finansdepartementet tillstyrker i annat sammanhang denna dag ett avskrivningsanslag av 2,3 milj. kr.

Anslagsbeloppet till järnvägar m. m. har beräknats under hänsynstagande till att en marginal utöver ramen bör finnas för att möjliggöra en av konjunkturmässiga eller andra skäl påkallad ökning av medelsförbrukningen under löpande budgetår. Anslaget torde, med beaktande av den beräknade behållningen på anslaget vid utgången av innevarande budgetår, böra föras upp med 382,2 milj. kr.

I likhet med vad som skett under de senaste budgetåren förordar jag, att SJ även för budgetåret 1969/70 får i bokföringen inom värdeminskningsskontot föra över högst 30 milj. kr. från delkontot för pensionsför-

pliktelser till slopningskontot, i den mån behov föreligger därav. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga föreskrifter här- om.

I prop. 1967: 1 (bil. 8 s. 191) anmäldes att Kungl. Maj:t bemyndigat SJ att under budgetåret 1966/67 med driftmedel i vissa fall inlösa egna hem, tillhöriga vid SJ anställd, tvångsförflyttad personal samt att avsikten var att SJ skulle erhålla motsvarande bemyndigande under budgetåret 1967/68. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 september 1968 har SJ bl. a. bemyndigats vidta nämnda åtgärder även under budgetåret 1968/69. Ifråga- varande verksamhet bedrivs i samråd med statliga bostadsorgan och i till- lämpliga delar enligt Kungl. Maj:ts riktlinjer till arbetsmarknadsstyrelsen. Jag avser i den mån riksdagen inte har något att erinra häremot föreslå Kungl. Maj:t att SJ, om så befinns lämpligt, erhåller motsvarande budget- årsvisa bemyndiganden även i fortsättningen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Järnvägar m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett
investeringsanslag av 382 200 000 kr.

E. Luftfartsverket

Balansräkningen per den 30 juni 1968 för luftfartsverkets fond visar, att fondens tillgångar uppgår till sammanlagt 432,6 milj. kr., varav 214,6 milj. kr. avser mark, fältområden m. m., 61,8 milj. kr. byggnader, 124,9 milj. kr. tele-, radio- och belyningsanläggningar samt fordon m. m. och återstoden, 31,3 milj. kr., poster av finansiell natur.

Kapitalbehållningen uppgick den 30 juni 1968 till 235,0 milj. kr. Under budgetåret 1967/68 har behållningen ökat med 9,2 milj. kr.

Driftöverskottet under budgetåret 1967/68 uppgick till 13,6 milj. kr. motsvarande ränta på statskapitalet. Därvid har som inkomst räknats ett driftbidrag om 1,9 milj. kr.

Luftfartsverket

I skrivelse den 27 augusti 1968 och i anslutning därtill lämnad komplettering har styrelsen för luftfartsverket hemställt om investeringsanslag för budgetåret 1969/70.

Flygplatser m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	18 500 000	15 300 000	16 300 000
1968/69	17 500 000	17 300 000	126 800 000
1969/70 verket	8 000 000	35 900 000	139 900 000
departementschefen ..	8 000 000	30 500 000	135 000 000

¹ Preliminärt belopp

Utvecklingen av luftfartsverkets rörelse

Det totala antalet landningar uppgick under år 1967 till ca 289 000, vilket innebar en ökning från föregående år med 13 %. På verkets trafikflygplatser, som svarar för mer än $\frac{4}{5}$ av denna volym, var ökningen 17 % och på de militära flygplatser som är upplåtna för civil reguljär trafik (linjefart) 9 %. Landningsfrekvensen på småflygplatserna minskade med 8 %. Närmare $\frac{3}{5}$ av landningarna sker på de fyra största flygplatserna. Ökningen var för Bromma 20 %, för Arlanda 19 % samt för Torslanda och Bulltofta 16 %. Bland de övriga flygplatserna var ökningen i landningsfrekvens mest markant i Sundsvall/Härnösand, Umeå, Luleå, Karlstad och Skellefteå med mellan 27 och 33 %.

Linjefartens andel av antalet landningar utgjorde år 1967 oförändrat 23 %. I fråga om antalet rörelser dominerar det mindre flyget. På luftfartsverkets

trafikflygplatser svarar sålunda skol-, bruks- och privatflyget för 67 % av det totala antalet landningar. Andelen har ökat med 2 procentenheter sedan föregående år.

Det totala antalet av- och påstigande passagerare fortsätter att öka kraftigt och uppgick under år 1967 till 4,1 milj. mot 3,7 milj. år 1966, vilket innebär en ökning med 11 %. I utrikes linjefart var ökningen 13 % och i inrikes linjefart 18 %. Antalet passagerare i den reguljära trafiken ökade vid Torslanda med 21 %, vid Arlanda med 15 % och vid Bromma och Bulltofta med 14 %. Antalet avresande passagerare i utrikes icke regelbunden luftfart (chartertrafik) ökade under året med 2 % till knappt 370 000. Denna ökning är obetydlig jämförd med utvecklingen under närmast föregående år. Av dessa passagerare var knappt 350 000 deltagare i sällskapsresor. De vanligaste flygdestinationerna var i likhet med föregående år medelhavsländerna, främst Spanien och Italien med 52 resp. 18 % av antalet passagerare.

De totala kvantiteterna ankommande och avgående gods ökade under år 1967 med 12 % till 50 100 ton. Fraktmängden steg i utrikes trafik med 5 % och i inrikes trafik med 20 %.

I fråga om transportarbetet ökade antalet av svenska företag (inkl. $\frac{3}{7}$ av SAS) utförda passagerarkm i linjefart med 17 %. Motsvarande ökning för den inrikes linjefarten utgjorde 20 %. Fraktransporterna ökade med 16 %, varvid antalet tonkm i inrikes linjefart ökade med 14 %.

Antalet flygtimmar för linjefart ökade med 10 %. Flygtiden för övrig luftfart i förvärvssyfte minskade med 5 %. Skolflyg och privatflyg ökade flygtiden med 30 resp. 8 %.

Vid utgången av år 1967 fanns 827 motordrivna luftfartyg i svenska luftfartygsregistret mot 780 vid utgången av föregående år. Totalt användes 346 flygplan i yrkesmässig luftfart och 481 i icke yrkesmässig luftfart (privatflyg). Antalet nyregistreringar uppgick till 113 mot 88 år 1966. Ur registret avfördes samtidigt 66 luftfartyg mot 88 år 1966.

Antalet gällande certifikat av olika slag uppgick vid utgången av år 1967 till 8 586, vilket innebär en ökning med 8 %. Under året utfärdades 1 639 certifikat.

Riksdagen antog våren 1967 nya riktlinjer för luftfartsverkets verksamhet och organisation (prop. 1967: 57, SU 107, rskr 267). En av verkets huvuduppgifter skall vara att driva och förvalta statliga flygplatser för linjefart, s. k. primärflygplatser. Under vissa angivna förutsättningar kan landsting, kommun eller enskild intressent anlägga, driva och förvalta flygplatser för linjefart, s. k. sekundärflygplatser. Andra flygplatser än sådana med linjefart skall även i fortsättningen vara en angelägenhet för dessa lokala intressenter. Vidare uttalades bl. a. att luftfartsverket bör avveckla sitt engagemang i de s. k. småflygfälten om företagsekonomiska skäl talar här för.

I anslutning till dessa uttalanden har huvudmannskapet för flygplatserna i Borlänge och Kristianstad under år 1967 överlåtits till kommunala intressenter. Vad gäller verkets småflygplatser har flygplatsen vid Norrtälje den 1 juli 1968 överlåtits till Norrtälje stad. Vidare pågår förhandlingar om överlåtelse av flygfälten vid Varberg och Strömstad till lokala intressenter.

Den nya organisationsform för verket som innefattades i förutnämnda riksdagsbeslut var i allt väsentligt genomförd vid utgången av budgetåret 1967/68.

Enligt bokslutet för budgetåret 1967/68 uppgick luftfartsverkets intäkter, exkl. driftbidrag, till ca 99,5 milj. kr. och kostnaderna, inkl. ränta på statskapitalet om 13,6 milj. kr., till ca 101,4 milj. kr. Av anslaget till driftbidrag om 22,5 milj. kr. behövde således endast (101,4 – 99,5) 1,9 milj. kr. tas i anspråk för att åstadkomma balans mellan totala intäkter och kostnader. Det gynnsamma rörelseresultatet får ses mot bakgrund av bl. a. en större ökning av flygtrafiken än väntat. De totala intäkterna exkl. driftbidrag steg med 41 % och kostnaderna exkl. ränta på statskapital med 21 %. Intäkterna av landnings- och parkeringsavgifter ökade med 20 % från 26,9 milj. kr. budgetåret innan till 32,2 milj. kr. Intäkterna av passageraravgifter ökade från 21,8 milj. kr. till 30,2 milj. kr. eller med 38 %. Verkets totala personalkostnader för perioden steg med 11 %.

Medelsförbrukning under budgetåren 1967/68—1969/70

För *budgetåret 1967/68* fastställdes investeringsramen ursprungligen till 16,2 milj. kr. I december 1967 medgav Kungl. Maj:t en höjning av ramen till 29,7 milj. kr. Av höjningen hänförde sig 13 milj. kr. till markförvärv för den nya flygplatsen i Malmöregionen. Någon utbetalning av detta belopp har dock inte skett under budgetåret. Medelsförbrukningen uppgick till 16,3 milj. kr.

För *budgetåret 1968/69* har investeringsramen fastställts till 19,5 milj. kr. I samråd med arbetsmarknadsstyrelsen har luftfartsverket lagt ut beställningar av investeringsnatur i sysselsättningsfrämjande syfte för en kostnad av totalt 0,8 milj. kr. För att täcka kostnaden har en vidgning av investeringsramen medgivits med motsvarande belopp. Luftfartsverket har anmält att en ytterligare vidgning av ramen till 26,8 milj. kr. senare torde behövas för att täcka viss del av kostnaderna för nyssnämnda markförvärv.

För *budgetåret 1969/70* föreslår verket en investeringsram av 39,9 milj. kr. efter avdrag av de kommunala bidrag som enligt riksdagens beslut skall utgå till investeringarna. Av beloppet avser 6,5 milj. kr. resterande del av nämnda markförvärv.

Investeringsprogram

Av följande sammanställning framgår total faktisk resp. beräknad medelsförbrukning för budgetåren 1967/68—1969/70.

	Faktisk utgift	Beräknad utgift	
	1967/68	1968/69	1969/70
	tusental kronor		
Markförvärv	—	6 500	6 500
Flygfältsbyggen	870	3 880	11 350
Byggnader	5 710	5 270	8 520
Belysningsanläggningar	3 720	5 250	2 960
Fordon, maskiner, redskap	2 310	1 600	4 000
Radioanläggningar och teleutrustning	3 500	4 200	6 200
Utrustning för flygväderlekstjänsten	180	100	330
	16 290	126 800	139 860

¹ Exkl. kommunala bidrag.

Av styrelsens redogörelse för de olika objekten framgår följande.

För det fortsatta utredningsarbetet angående nytt stationsområde på *Arlanda flygplats* behövs 2,8 milj. kr. Trafikprognosen för flygplatsen visar att nuvarande stationsanläggning blir otillräcklig och måste ersättas av en ny senast år 1974. Intill dess måste ytterligare åtgärder vidtas. För budgetåret 1969/70 bedömer verket att ett belopp av 1 milj. kr. går åt för projektering av ökade hallutrymmen och påbörjande av dessa arbeten.

För budgetåret 1968/69 har upptagits medel för anläggning av uppställningsplatser för flygplan. På budgetåret 1969/70 beräknas falla 0,19 milj. kr. av statens kostnadsandel. Vidare beräknas 0,65 milj. kr. för komplettering av belysningsanläggningar för kategori II-landningar och för slutbetalning av markrörelseradar.

Ytterligare uppställningsplatser behövs utöver de platser som är aktuella under 1968/69. Inom det nya stationsområdet planeras 8 platser under de två närmaste budgetåren för en total kostnad av 5 milj. kr. Härav beräknas 3 milj. kr. behövas under 1969/70. Vidare krävs ökat utrymme för uppställning av rampmateriel samt iordningställande av ytterligare bilparkeringsplatser och vindskydd. Behovet av kontorsutrymmen för uthyrning till bl. a. utländska flygföretag medför att ytterligare en kontorsbarack måste uppföras. Slutligen behöver bana 26 utrustas med en VASIS-anläggning och en bansynviddmätare anskaffas. Kostnaderna för nu angivna arbeten beräknas till 1,1 milj. kr. De totala kostnaderna för investeringar på *Arlanda* under 1969/70 uppgår således till drygt 8,7 milj. kr.

På *Bromma flygplats* planeras en passagerargång och ett vindskydd, komplettering av belysningsanläggningar för kategori I-landningar samt ersättningsanskaffning av viss radiokommunikationsutrustning. Kostnaderna beräknas till totalt 0,51 milj. kr.

På *Torlanda flygplats* pågår utbyggnad av stations- och driftområdet samt installation av utrustning för snabbomkoppling av elkraft. För dessa arbeten beräknas 1,1 milj. kr. Härutöver räknar verket med att bygga ytterligare två uppställningsplatser samt uppföra en särskild byggnad för avlopps- och rengöringsanordningar och en byggnad för sandförråd. Vidare behövs vissa ombyggnadsarbeten i fraktbyggnaden, utbyggnad av skydds-

rum samt installerande av en byvindmätare. De totala kostnaderna för dessa nya objekt beräknas till 1,3 milj. kr.

För påbörjande av arbetena på den nya flygplatsen vid *Sturup* beräknas statens kostnader inkl. fortsatt projektering till 7,3 milj. kr. under budgetåret 1969/70. Härav utgör 6 milj. kr. fältarbeten.

På *Luleå flygplats* räknas med 0,2 milj. kr. för pågående arbeten med utbyggnad av stationsbyggnaden m.m. För utbyte av en ILS-glidbane-sändare beräknas 0,5 milj. kr.

I den reguljära inrikestrafiken avser SAS att sätta in jetflygplan av typ DC-9-20. Flygföretagens investeringar i nya flygplan medför behov av anläggningsinvesteringar på flygplatserna såsom förlängning till 1 800 m och förstärkning av banor, utbyggnad av stationsbyggnader samt åtgärder avseende fältbelysning. Verket har i sin långtidsplanering funnit det ändamålsenligt att koncentrera nödvändiga investeringar budgetårsvis till olika flygplatser efter en viss prioritetsordning med början på Jönköping och Umeå flygplatser.

För *Jönköpings flygplats* räknas sålunda med investeringar om totalt ca 3,7 milj. kr. Häri ingår banförlängning och utökning av stationsplattan med därtill hörande belysningsanläggningar, ny väntplats för flygplan, utbyggnad av vatten- och avlopp, utökning av stationsbyggnad och driftbyggnad, uppförande av ett kallgarage med sandförråd, komplettering för kategori I-landningar i två riktningar, anskaffning av långvågsradiofyrar samt flyttning av en ILS-kurssändare.

På *Umeå flygplats* upptas investeringar avseende förlängning av banan och utökning av stationsplattan, utökning av stationsbyggnad och varmgarage med två platser samt uppförande av byggnader för ramptjänst och sandförråd. De totala kostnaderna beräknas till ca 2,4 milj. kr.

På *Sundsvall/Härnösands flygplats* behöver en väntplats anläggas intill norra banänden. Vidare behövs en byggnad för sandförråd och ersättningsanskaffning av viss radiokommunikationsutrustning. De sammanlagda kostnaderna beräknas till 0,29 milj. kr.

Komplettering för kategori I-landningar och anskaffning av en dagmolnhöjdmätare på *Karlstads flygplats* beräknas kosta 0,27 milj. kr.

För utökning av driftbyggnaden på *Visby flygplats* samt för anskaffning av teleinstrument i kontrolltornet och en ny automatpejl beräknas 0,48 milj. kr.

På *Skellefteå flygplats* behöver belysningsanläggningarna kompletteras för kategori I-landningar. Vidare bör uppföras en automatiskt fungerande reservkraftanläggning då reservkraft f. n. saknas. Inklusivt anskaffning av en byvindmätare beräknas kostnaderna uppgå till 0,35 milj. kr.

Ett kallgarage och en byggnad för sandförråd samt komplettering av belysningsanläggningar för kategori I-landningar på *Kiruna flygplats* beräknas kosta 0,21 milj. kr.

På *Halmstads flygplats* uppförs en ny byggnad för trafikledning. För 1969/70, då arbetena avses bli avslutade, beräknas statens andel av kostnaderna uppgå till 0,34 milj. kr.

För en ramtjänstbyggnad på *Ronneby flygplats* beräknas 0,07 milj. kr.

För ombyggnader av *flygsäkerhetstjänstens lokaler vid olika flygplatser* beräknas 0,1 milj. kr.

Den pågående kompletteringen till civil standard av fältbelysningsanläggningar vid *de militära flygplatserna* beräknas i huvudsak kunna avslutas under budgetåret 1969/70. Härför behövs 0,48 milj. kr., varav 0,38 milj. kr. går åt till materielanskaffning och merkostnad för komplettering och utökning av redan beställda anläggningar på vissa flygplatser samt 0,1 milj. kr. för utbyggnad av en inflygningslinje vid *Ängelholms flygplats* till kategori I-standard.

Vissa arbeten och anläggningar, främst avseende radioanläggningar, hänför sig till de fyra flyginformationsregionerna (FIR).

För *Sundsvall FIR* beräknas totalt 0,08 milj. kr. för en ny radiokanal och ersättningsanskaffning av radiokommunikationsutrustning.

För *Stockholm FIR* — *Arlanda flygplats* — beräknas gå åt 0,1 milj. kr. till anskaffning av manöverutrustning för interfon. För komplettering av radarpresentationssystemet vid flygplatsen behövs totalt 0,6 milj. kr. varav 0,2 milj. kr. faller på budgetåret 1969/70.

För *Malmö FIR* har under tidigare budgetår beviljats 1 milj. kr. för beställning av en ny primärradar för övervakning av luftrummet i södra Sverige. Med hänsyn till ökade krav på trafikledningen i detta område har det blivit nödvändigt att ställa högre prestandakrav på denna radar än som ursprungligen avsetts. Tillsammans med erforderlig länköverföring från stationen till kontrollcentralen beräknas anläggningen komma att kosta 4 milj. kr. För 1969/70 behövs ytterligare 2,4 milj. kr. utöver tidigare beviljade 1 milj. kr.

För delbetalning av sekundärradaranläggning som beställts under budgetåret 1968/69 beräknas 0,8 milj. kr. Inom *Malmö FIR* behöver vidare arenan utökas med en kanal och telefaxutrustningen bytas ut. Kostnaderna härför beräknas till 0,19 milj. kr.

För *Göteborgs FIR* begärs medel för modifiering av befintlig pejll vid *Torslanda flygplats*, nya radiokanaler samt anskaffning av telefaxutrustning. Kostnaderna beräknas till totalt 0,19 milj. kr.

För navigering i den reguljära luftfartens *flygvägssystem* pågår installation av ultrakortvågssfyrrar (VOR). För installation av en ny sådan anläggning och för komplettering och modernisering av en äldre anläggning samt för utrustning för avståndsmätning (DME) beräknas under budgetåret 1969/70 0,68 milj. kr. För ersättningsanskaffning av långvågsradiofyrrar beräknas 0,15 milj. kr.

För anskaffning av *fordon, maskiner och redskap* begärs 4 milj. kr. varav

2,5 milj. kr. avser ersättningsanskaffning av bl. a. snöslungor och sopmaskiner till vissa flygplatser. För nyanskaffning beräknas 1,5 milj. kr. vari ingår bl. a. bromsmätningssvagnar till Jönköpings, Norrköpings, Visby och Umeå flygplatser samt två fläktsopmaskiner till Visby flygplats.

För diverse mindre arbeten på olika flygplatser beräknas sammanlagt 1,6 milj. kr. fördelade inom flertalet objektgrupper.

De sammanlagda kostnaderna för här redovisade arbeten uppgår till 49,5 milj. kr. Härav avser 25,6 milj. kr. sådana objekt för vilka kommunala bidrag skall utgå. De kommunala bidragen beräknas uppgå till sammanlagt 9,6 milj. kr. utgörande 37,5 % av angivet belopp. Återstoden (49,5 - 9,6) 39,9 milj. kr. faller på staten och överensstämmer med den investeringsram som luftfartsverket räknat med för 1969/70.

Yttranden

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgett det yttrande som redovisats under den allmänna översikten över vägväsendet (s. 92).

Linjeflyg AB (LIN) framhåller att det, trots den försening av en mer allmän jettrafik i inrikes linjefart som torde följa av statsmakternas beslut om förbud på Bromma för trafik med DC-9-20, förblir lika angeläget att flertalet planerade objekt kommer till stånd.

Utöver de objekt luftfartsverket tagit upp anser LIN det nödvändigt att beläggningsarbeten utförs på stationsplattformen på Bromma flygplats. I fråga om Sundsvall/Härnösands flygplats bör en banförlängning förberedas. Vad gäller navigeringsanläggningar framhåller bolaget önskemålet om ILS dels på Kristianstads flygplats, dels för sekundärflygningsriktningen på Sundsvall/Härnösands flygplats. Vidare bör de trafikerade flottiljflygplatserna successivt utrustas med ILS.

Bolaget finner det allmänt önskvärt att en långsiktig plan görs upp för komplettering av ljustanläggningarna för flygplatsernas huvudinflygningsriktningar till kategori II-standard samt för utrustning av sekundärflygningsriktningarna med ljustanläggningar av kategori I-standard. Vidare vore en snabbare utbyggnadstakt i vad avser VOR/DME önskvärd. Beträffande fordon m. m. framhålles bl. a. nödvändigheten av att snöröjningsberedskapen förbättras på de norrländska flygplatserna liksom att dessa utrustas med bandfordon för räddningstjänsten.

Scandinavian Airlines System (SAS) understryker nödvändigheten av att vissa delar av det kommande stationsområdet på Arlanda flygplats snart kan tas i anspråk. Utöver vad luftfartsverket föreslagit för Arlanda hemställer konsortiet att en ILS-anläggning anskaffas för bana 26.

På Torslanda flygplats bör medel anvisas för en ytterligare temporär utbyggnad av Torslanda i avvaktan på att Göteborgs flygplatsfråga slutgiltigt löses.

SAS föreslår vidare i fråga om Luleå flygplats breddning av taxibanor

och ytterligare utbyggnad av stationsplattformen så att trafik med DC-8 och motsvarande flygplan vid behov kan utföras. Vidare bör bana 32 utrustas med högintensiva inflygningsljus.

Ett starkt behov av högintensiva inflygningsljus föreligger enligt företagets bedömning också på Norrköpings, Jönköpings och Kiruna flygplatser. Jettrafiken nödvändiggör vidare att VASIS anskaffas till Norrköping och Jönköping.

Departementschefen

I prop. 1968: 1 (bil. 8 s. 155) förordades en medelsförbrukning under luftfartsverkets fond för innevarande budgetår av 19,5 milj. kr. Efter framställning av luftfartsverket har Kungl. Maj:t den 6 december 1968 medgett att investeringsramen ökas till 20,3 milj. kr. Luftfartsverket har anmält att en ytterligare höjning av investeringsramen till 26,8 milj. kr. torde erfordras för markförvärv för den nya flygplatsen vid Sturup.

För budgetåret 1969/70 har luftfartsverket räknat med en total investeringsomslutning om 49,5 milj. kr. varav 25,6 milj. kr. för arbeten som förutsätter medverkan från kommuner enligt de normer för vilka redogjorts i prop. 1967:57 (s. 48). Efter avdrag för kommunernas andel av kostnaderna uppgår statens del av det totala investeringsbeloppet till 39,9 milj. kr. Som framgår av investeringsplanen för kommunikationsverken har jag för luftfartsverket ansett mig böra förorda en investeringsram av 35 milj. kr. Detta motsvarar den statliga andelen av en investeringsvolym av sammanlagt 44,1 milj. kr.

Innan avtal träffats om bidrag till de objekt som kan rymmas inom den angivna ramen kan någon exakt fördelning på objektsgrupper eller flygplatser av det tillgängliga medelsutrymmet inte göras. Av följande sammanställning framgår dock hur investeringarna i stort beräknas komma att fördela sig under budgetåret 1969/70. Sammanställningen visar också utfallet för budgetåret 1967/68 och den beräknade medelsförbrukningen för innevarande budgetår.

	1967/68	1968/69	1969/70	
	Utfall	Beräknad	Verket	Dep.chefen
	tusental kronor			
Markförvärv.....	—	6 500	6 500	6 500
Flygfältsbyggen.....	870	3 880	11 350	9 800
Byggnader.....	5 710	5 270	8 520	7 400
Belysningsanläggningar.....	3 720	5 250	2 960	2 600
Fordon, maskiner, redskap.....	2 310	1 600	4 000	2 500
Radioanläggningar och teleutrustning...	3 500	4 200	6 200	6 000
Utrustning för flygväderlekstjänsten....	180	100	330	200
	16 290	126 800	139 860	135 000

¹ Exkl. kommunala bidrag

I den beräknade investeringsvolymen ingår 20,3 milj. kr. för förut anmälda arbeten som pågår eller kommer att påbörjas under innevarande budgetår. Till de senare hör iordningställande av uppställningsplatser, komplettering av belysningsanläggningar m. m. på Arlanda. Den närmare igångsättningstidpunkten för dessa arbeten är beroende av att avtal kan träffas med de kommunala intressenterna om bidrag till kostnaderna. För slutförande av arbetena under nästa budgetår beräknar jag 0,8 milj. kr.

Sedan våren 1967 pågår utredningsarbete som avser ny stationsbyggnad och nytt stationsområde på Arlanda. Enligt den plan som luftfartsverket redovisat för Kungl. Maj:t skall en förberedande utredning vara avslutad under hösten 1969. För nästa budgetår har jag tagit upp 2,8 milj. kr. för detta ändamål samt för påbörjande av mera detaljerade utredningar rörande de nya anläggningarna.

Under budgetåret 1969/70 avses de egentliga byggnadsarbetena påbörjas på den nya flygplatsen vid Sturup. Totalt beräknar jag härför 13,8 milj. kr., varav 6,5 milj. kr. för den andra etappen i markförvärvet.

För de arbeten som pågår vid flygplatserna i Göteborg, Luleå och Halmstad har jag totalt beräknat 1,6 milj. kr. Vidare har jag räknat med 1,3 milj. kr. för tidigare beställd sekundärradar och för fortsatt förbättring av inflygnings- och landningsförhållandena på de militära flygfält som är upplåtna för reguljär civil trafik.

För övriga investeringar har jag tagit upp sammanlagt 14,7 milj. kr. Härav har jag för mindre arbeten på diverse flygplatser samt för anskaffning av fordon, maskiner och redskap beräknat 3,9 milj. kr. För ombyggnad i säkerhetstjänstens lokaler samt för gemensamma radioanläggningar och gemensam teleutrustning har jag räknat med 4,0 milj. kr., varav 2,4 milj. kr. för en ny primärradaranläggning inom Malmö FIR. Återstående investeringar om 6,8 milj. kr. motsvarar statens andel av de investeringar till vilka kommunala bidrag skall utgå. Häri ingår bl. a. ytterligare uppställningsplatser och projekteringsarbete avseende en mindre del av stationsbyggnaden inom det blivande nya stationsområdet på Arlanda. På flygplatserna i Jönköping och Umeå räknar jag med vissa kapacitetsförstärkan- de investeringar i form av bl. a. banförlängning och utökning av stationsanläggningarna. Vidare har jag räknat med vissa mindre investeringar på flygplatserna i Luleå, Skellefteå, Sundsvall/Härnösand, Karlstad och Visby.

Anslaget till flygplatser m. m. har beräknats under hänsynstagande till att en marginal utöver ramen bör finnas för att möjliggöra en av konjunkturmässiga eller andra särskilda skäl påkallad ökning av medelsförbrukningen under löpande budgetår. Med hänsyn till den beräknade behållningen på anslaget vid utgången av innevarande budgetår bör anslaget föras upp med 30,5 milj. kr.

II. Statens allmänna fastighetsfond

I skrivelse den 20 augusti 1968 har byggnadsstyrelsen hemställt om investeringsanslag för budgetåret 1969/70.

Byggnadsarbeten för länsstyrelserna

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	6 828 000	3 400 000	7 366 000
1968/69	2 860 000	900 000	13 732 000
1969/70 byggnadsstyrelsen	28 000	5 947 000	15 975 000
departementschefen	28 000	5 947 000	15 975 000

¹ Preliminärt belopp

Byggnadsstyrelsen

De i prop. 1968: 1 (bil. 8) angivna kostnadsramarna har, som framgår av investeringsplanen, i vissa fall ökats beroende på den allmänna byggnads-kostnadsstegringen, som för perioden 1.4.1967—1.4.1968 uppgår till 3 %.

Kostnadsramen för landsstatshus i Falun, etapp V, har höjts med 75 000 kr. utöver index för att täcka kostnaderna för komplettering av ventilations-anläggningen. Kostnadsramen för landsstatshus i Örebro har på grund av tillkommande projekteringskostnader höjts med 35 000 kr. utöver index. Å andra sidan har kostnadsramarna för vissa objekt kunnat sänkas med sammanlagt 479 000 kr.

Aktuella igångsättningar av byggnadsföretag under budgetåret 1968/69 är nybyggnad av skyddsrum för länsstyrelsen i Halmstad och ytterligare tillbyggnad till landsstatshuset i Umeå, vilka objekt redovisades i prop. 1967: 1 (bil. 13, s. 129 och 130).

Huvudhandlingar för nybyggnad för länsförvaltningen i Linköping beräknas redovisas för Kungl. Maj:t under januari 1969 och arbetet beräknas påbörjas under budgetåret 1969/70.

Departementschefen

Jag beräknar medelsbehovet för budgetåret 1969/70 i enlighet med följande investeringsplan. Frågan om nybyggnad för länsförvaltningen i Linköping får prövas sedan huvudhandlingar inlämnats till Kungl. Maj:t.

Investeringsplan
(1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart mån/år	Färdigställande mån/år
	1.4.67	1.4.68	Faktisk t. o. m. 30.6.68	Beräknad för			
				1968/69	1969/70		
Falun, landsstatshus, etapp IV .	1 850	1 850	1 799	51	—	3.62	4.63
Falun, landsstatshus, etapp V. . .	2 650	2 725	2 615	100	10	12.63	2.65
Härnösand, landskontorsbyggnad	3 560	3 545	3 455	90	—	5.61	3.63
Härnösand, förvaltningsbyggnad	2 530	2 510	2 480	30	—	2.63	1.65
Luleå, landsstatshus, tillbyggnad	5 250	5 000	4 808	192	—	8.63	7.66
Örebro, landsstatshus	8 580	8 700	8 545	150	5	2.65	11.67
Karlstad, tillbyggnad av landsstatshus.	10 650	10 600	10 201	380	19	1.66	8.67
Jönköping, landsstatshus	2 900	2 900	2 793	100	7	11.65	5.67
Göteborg, om- och tillbyggnad av landsstatshus.	4 500	4 500	4 237	250	13	12.65	7.67
Härnösand, ombyggnad av gamla landsstatshuset.	1 275	1 275	1 080	100	95	2.64	12.68
Umeå, om- och tillbyggnad av landsstatshus.	1 339	1 845	—	600	1 100	4.69	12.69
Halmstad, skyddsrum för länsstyrelsen.	395	405	46	350	9	9.68	3.69
Linköping, landsstatshus.	12 360	12 730	—	700	4 700	12.69	4.71
Umeå, datakontor.	1 700	1 700	1 543	140	17	10.65	9.66
Gävle, nybyggnad för datakontor m. m.	4 265	4 225	4 134	91	—	10.65	8.67
Kristianstad, ombyggnad för datakontor.	575	575	496	79	—	11.65	5.66
Mariestad, ombyggnad för datakontor.	615	575	507	68	—	1.66	6.66
Västerås, ombyggnad för datakontor.	450	450	415	35	—	1.66	9.66
Falun, ombyggnad för datakontor	375	355	342	13	—	11.65	5.66
Härnösand, ombyggnad för datakontor.	684	640	605	35	—	1.66	9.66
Malmö, ombyggnad för datakontor.	612	612	434	178	—	11.65	9.66
	67 115	67 717	50 535	3 732	5 975		

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för länsstyrelserna* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 5 947 000 kr.

IV. Statens utlåningsfonder

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten inrättades år 1939 (prop. 119, SU 126, rskr 210). Fonden har till syfte att genom lånestöd främja en från allmän synpunkt önskvärd förnyelse av rikets bestånd av fartyg med en bruttodräktighet av högst 500 registerton. Lån ur fonden beviljas av en särskild nämnd, lånenämnden för den mindre skeppsfarten. Låneverksamheten regleras genom kungörelsen den 6 juni 1957 (nr 340) om statens lånefond för den mindre skeppsfarten.

Statens lånenämnd för den mindre skeppsfarten

Under budgetåret 1967/68 beviljade lånenämnden 11 lån om sammanlagt 12,9 milj. kr. Motsvarande belopp utgjorde under budgetåren 1965/66 och 1966/67 5,1 resp. 11 milj. kr.

Kapitaltillgångarna på fonden uppgick den 30 juni 1968 till 52,8 milj. kr., varav 40,6 milj. kr. utgjorde utestående lån.

Efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen har nämnden under år 1967 lämnat lån om 6,1 milj. kr. för fartygsbyggen vid de mindre varven. Nämnden förutser att under budgetåret 1968/69 4 milj. kr. av dessa lån kommer att tillföras de medel som under året kan disponeras för nya lånebeslut.

För innevarande budgetår beräknas 10,7 milj. kr. stå till förfogande för utlåning. Vid ingången av budgetåret förelåg ett negativt saldo av 0,8 milj. kr. Förutom de i det föregående nämnda 4 milj. kr. förutses 7,5 milj. kr. inflyta i amorteringar.

Den framtida efterfrågan på lån ur fonden är enligt nämnden svår att förutse bl. a. med hänsyn till lönsamhetsutvecklingen i synnerhet för de äldre torrlastfartygen. En viss förbättring av fraktmarknaden för dessa fartyg synes dock ha inträtt, vilket kan öka efterfrågan på lån. En ytterligare modernisering av det mindre tonnage är enligt nämndens mening i hög grad påkallad om denna del av handelsflottan skall kunna hävda sig i konkurrensen. Förnyelsen torde i stor utsträckning komma att inrikta sig på större och bättre utrustade fartyg.

Under budgetåret 1969/70 förutser nämnden att ca 12 milj. kr. kommer att kunna disponeras för utlåning. Detta belopp torde sannolikt komma att betydligt understiga behovet.

Nämnden föreslår, att till lånefonden anvisas ett investeringsanslag av 2 milj. kr. för budgetåret 1969/70.

Departementschefen

Utredningen rörande lånefonden för den mindre skeppsfarten torde bli avslutad inom kort. Vid utgången av innevarande budgetår beräknas de för utlåning disponibla medlen uppgå till ca 4,4 milj. kr. Under nästa budgetår beräknas 7,5 milj. kr. komma att återbetalas i amorteringar. Totalt bör följaktligen nära 12 milj. kr. stå till förfogande för utlåning under budgetåret 1969/70. Jag förordar, att anslaget förs upp med ett formellt belopp om 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens lånefond för den mindre skeppsfarten* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

V. Fonden för låneunderstöd

Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1968/69

I enlighet med riksdagens bemyndigande (prop. 1965: 1 bil. 8 s. 300, SU 9, rskr 95) har Kungl. Maj:t genom beslut den 5 november 1965 på oförändrade villkor godkänt en förlängning för perioden den 1 oktober 1965—den 30 september 1970 av dels överenskommelsen den 20 augusti 1959 mellan Sverige, Danmark och Norge om ekonomisk garanti till de i konsortiet Scandinavian Airlines System samverkande skandinaviska luftfartsbolagen, dels tilläggsöverenskommelsen den 18 juni 1963 till nämnda överenskommelse. Avtalet mellan berörda stater om fortsatt ekonomisk garanti undertecknades den 31 augusti 1966. Avtalet innebär att Aktiebolaget Aerotransport under ifrågavarande period erhåller en årlig garanti intill högst 7,5 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1968/69*
för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av
7 500 000 kr.

VII Fonden för förlag till statsverket

Förskott till vissa plankostnader m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	426 000	1 500 000	1 352 000
1968/69	574 000	1 500 000	1 921 000
1969/70 planverket	150 000	2 200 000	12 350 000
departementschefen	153 000	2 700 000	12 800 000

¹ Preliminärt belopp

I byggnadslagen (132 §) föreskrivs att kostnaderna för upprättande eller ändring av regionplan och för regionplaneförbunds verksamhet i övrigt skall, intill dess planen fastställs, betalas av förbundsmedlemmarna eller av statsmedel enligt vad Kungl. Maj:t bestämmer. Medel till förskott till regionplaner har sedan budgetåret 1947/48 anvisats under förevarande anslag (prop. 1947: 245, SU 205, rskr 393, prop. 1948: 1 bil. 27 s. 128, SU 71, rskr 162).

Statens planverk

Förutsatt att statens förskottsvis lämnade stöd till regionplaneringen i fortsättningen skall följa samma principiella riktlinjer som hittills, har planverket uppskattat behovet av förskottsmedel under budgetåret 1969/70 till i runt tal 2 350 000 kr. Detta innebär att anslaget skulle behöva tillföras 2 200 000 kr.

Departementschefen

Jag beräknar medelsåtgången under anslaget till 2,8 milj. kr. Med hänsyn till behållningen på anslaget bör detta uppföras med 2,7 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förskott till vissa plankostnader m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 2 700 000 kr.

VIII. Diverse kapitalfonder

A. Statens vägverks förrådsfond

Balansräkningen per den 30 juni 1968 för vägverkets förrådsfond visar, att fondens tillgångar uppgår till sammanlagt 540,4 milj. kr., varav 129,7 milj. kr. avser fastigheter m. m., 361,6 milj. kr. maskiner m. m., 0,4 milj. kr. reservbromateriel, 5,9 milj. kr. grustag, 2,8 milj. kr. förråd av väglagningsämnen samt 28,9 milj. kr. effektförråd. Återstående 11,1 milj. kr. utgör tillgångar av finansiell natur.

Kapitalbehållningen, inkl. balanserade medel, uppgår till 250,1 milj. kr. Under budgetåret 1967/68 har behållningen minskat med 2,5 milj. kr.

I enlighet med för fonden gällande bestämmelser har överskott på fondens kapital beräknats efter 5,75 % av den på fonden under budgetåret 1967/68 redovisade genomsnittliga kapitalbehållningen. Det sålunda beräknade överskottet har för budgetåret 1967/68 uppgått till totalt ca 14,4 milj. kr. som tillgodoförts driftbudgetens inkomster under posten Övriga diverse kapitalfonder.

Statens vägverk

I skrivelse den 19 augusti 1968 och i anslutning därtill lämnad komplettering har styrelsen för statens vägverk hemställt om investeringsanslag för budgetåret 1969/70.

Vägmaskiner m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	6 100 000	41 700 000	43 000 000
1968/69	4 800 000	155 900 000	260 700 000
1969/70 verket	—	73 700 000	267 000 000
departementschefen	—	59 800 000	254 400 000

¹ Varav 5,7 milj. kr. på tilläggsstat

² Preliminärt belopp

Medelsförbrukning under budgetåren 1967/68—1969/70

För budgetåret 1967/68 var investeringsramen 43,0 milj. kr. Medelsförbrukningen uppgick till samma belopp.

För budgetåret 1968/69 har, sedan riksdagen anvisat 5,7 milj. kr. på tilläggsstat (prop. 1968:155, SU 188, rskr 398), investeringsramen genom

Kungl. Maj:ts beslut den 13 december 1968 vidgats till 60,7 milj. kr. Verket räknar med att ramen kommer att utnyttjas helt.

För budgetåret 1969/70 föreslår verket en medelsförbrukning av 67 milj. kr.

Investeringsprogram

Investeringsprogrammet för förrådsfonden under budgetåren 1967/68—1969/70 framgår av följande sammanställning.

	Faktisk utgift	Beräknad utgift	
	1967/68	1968/69	1969/70
	tusental kronor		
Garage- och förrådsbyggnader m. m.	5 856	6 000	6 000
Motorfordon och vägmaskiner m. m.	33 263	45 750	54 900
Flytande materiel.	3 788	6 800	5 000
Reservbromateriel.	79	1 530	600
Grustag m. m.	—	—	—
Diverse och oförutsett.	9	620	500
	42 995	60 700	67 000

Beträffande de olika objektsgrupperna anför verket följande.

Garage- och förrådsbyggnader m. m.

Medelsbehovet under budgetåret 1969/70 för att avsluta tidigare påbörjade byggnadsföretag beräknas till 1,9 milj. kr. För påbörjande av nya större objekt avsedda att ersätta och komplettera äldre byggnader beräknas 2,7 milj. kr. För smärre om- och tillbyggnader, markförvärv, konsultkostnader m. m. beräknas 1,4 milj. kr.

Motorfordon och vägmaskiner m. m.

I följande sammanställning redovisas verkets maskin- och fordonspark samt verkets anskaffningsprogram.

	Beräknat innehav	Överåriga under	Beräknad utrangering	Beräknad anskaffning
	1.7.1969	1969/70	1969/70	1969/70
	antal			
Lastbilar.	1 225	309	225	200
Person- och paketbilar.	780	258	155	155
Traktorer, terrängvagnar.	60	13	10	10
Väghyvlar.	960	38	50	50
Vägvältrar.	290	112	35	25
Krossar.	200	—	30	10
Sorteringsverk.	180	81	20	20
Generatoraggregat.	280	111	60	45
Skoplastare.	620	71	40	40
Kompressorer.	485	174	115	55

Utöver i sammanställningen redovisade fordon och maskiner, för vilka

investeringsutgifterna beräknas till ca 45 milj. kr., tar verket upp ett belopp av 9,9 milj. kr. för anskaffning av *diverse maskiner m. m.* enligt följande.

För budgetåren 1966/67 och 1967/68 har anskaffats *asfalt- och oljegrundsmaskiner* för en total kostnad av 3,2 milj. kr. För budgetåret 1969/70 har beräknats ny- och ersättningsanskaffning för en kostnad av 2,8 milj. kr. För anskaffning av fyra stora *dumpervagnar* och två *motorschaktvagnar* beräknas 1,9 milj. kr. Till gruppen *diverse maskiner* har vidare bl. a. hänförs *släpvagnar, schakt- och planeringsmaskiner, bandtransportörer, elcentraler, betongmaskiner, målningsmaskiner, snöslungor, verkstadsmaskiner m. m.* Verket finner det inte möjligt att för närvarande upprätta någon detaljerad investeringsplan för dessa maskinslag, men beräknar sammanlagt ca 4,3 milj. kr. för dessa ändamål. För anskaffning av utrustning för *automatisk databehandling, fotogrammetri m. m.* behövs under budgetåret 1969/70 0,9 milj. kr.

Verket hemställer om bemyndigande att för vardera av budgetåren 1971/72 och 1972/73 påtaga sig ett betalningsansvar intill ett belopp av 35,0 milj. kr. för leveranser till maskincentralförrådet.

Tidigare har verket t. o. m. budgetåret 1970/71 erhållit motsvarande bemyndiganden intill ett belopp av 30,0 milj. kr. Höjningen av beloppsgränsen krävs för att verket skall kunna genomföra rationella maskinupphandlingar med möjligheter till bättre långsiktig planering och förmånligare priser.

Färjor m. m.

Verkets förslag till investeringsplan för färjor m. m. upptar ersättnings- och nyanskaffning för 5,0 milj. kr., varav 2,3 milj. kr. avser färdigställande av tidigare påbörjade färjor och 2,7 milj. kr. påbörjande av nya färjor samt diverse ombyggnadsarbeten.

Antalet fordon på färjlederna i Stockholms och Göteborgs skärgårdar ökar för varje år. Denna ökning omfattar även vinterhalvåret, varför flera isgående färjor behöver anskaffas till lederna Vaxholm och Öckerö.

Den nuvarande färjan på Seskaröleden i Norrbottens län har visat sig vara för svag för den is som förekommer, vilket medför avbrott i trafiken. Förhållandena är särskilt svåra under förvintern innan isen lagt sig. Den nuvarande färjan bör, sedan en ny färja anskaffats, användas som reservfärja på leden.

En förstärkning av färjbeståndet i Storsjön i Jämtlands län har visat sig nödvändig på grund av ökad tyngre biltrafik. Även här föreligger behov av reservfärja.

Vidare beräknas medel för diverse ombyggnader, bl. a. påbyggnad av ett övre däck på två färjor, varigenom deras lastkapacitet i stort sett fördubblas.

Reservbromateriel

I framställning om investeringsanslag m. m. för väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond under budgetåret 1964/65 begärdes medel för inköp av modern reservbromateriel. Framställningen ledde till att 0,5 milj. kr. inräknades i investeringsanslaget till förrådsfonden för att förbereda tillverkning i Sverige av reservbromateriel. Samtidigt upptog på verkets begäran arbetsmarknadsstyrelsen 12 milj. kr. på den allmänna beredskapsstaten. Detta belopp avsågs täcka kostnaderna för den tillverkning av reservbromateriel som av arbetsmarknadsmässiga skäl kunde komma ifråga i Sverige.

Endast en kvantitativt mindre del av den materiel som omfattades av den ursprungliga framställningen har hittills bedömts lämplig att tillverka inom landet.

Under år 1968 har i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen i sysselsättningsstödjande syfte bl. a. utlagts beställningar på reservbromateriel. Kostnaderna härför samt för vissa kompletterande anskaffningar beräknas till ca 2,2 milj. kr. Huvuddelen av dessa kostnader faller på budgetåret 1968/69. Då slutleverans inte skall ske förrän under budgetåret 1969/70 kommer resterande kostnad, 0,6 milj. kr., att falla på detta budgetår.

Diverse och oförutsett

För budgetåret 1969/70 beräknar verket att ett belopp om 0,5 milj. kr. bör stå till verkets förfogande för att göra det möjligt att möta diverse smärre kostnader som nu inte kan förutses.

Yttrande

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgett det yttrande som redovisats under den allmänna översikten över vägväsendet (s. 92).

Departementschefen

Investeringsramen för vägverkets förrådsfond har för innevarande budgetår fastställts till 60,7 milj. kr. sedan ytterligare 5,7 milj. kr. anvisats på tilläggsstat (prop. 1968: 155, SU 188, rskr 398). Vägverket har beräknat att medelsförbrukningen kommer att uppgå till samma belopp.

För nästa budgetår har vägverket föreslagit en medelsförbrukning av 67 milj. kr. för förrådsfondens investeringar.

Som framgår av investeringsplanen för kommunikationsverken har jag tillstyrkt en investeringsram för nästa budgetår av 54,4 milj. kr.

Av följande sammanställning framgår hur förrådsfondens investeringar enligt vad jag förordar ungefärligt kommer att fördela sig under nästa budgetår på de olika objektsgrupperna. Sammanställningen visar även utfallet för budgetåret 1967/68 och den beräknade medelsförbrukningen för budgetåret 1968/69.

	1967/68	1968/69	1969/70	
	Utfall	Beräknad	Vägverket	Dep.chefen
		miljoner kronor		
Garage och förrådsbyggnader m. m.	5,9	6,0	6,0	6,0
Motorfordon och vägmaskiner	33,2	45,8	54,9	43,0
Färjor m. m.	3,8	6,8	5,0	4,5
Reservbromateriel.	0,1	1,5	0,6	0,6
Grustag m. m.	—	—	—	—
Diverse och oförutsett	—	0,6	0,5	0,3
	43,0	60,7	67,0	54,4

Den av verket framlagda investeringsplanen omfattar i fråga om nya objekt tre garage- och förrådsbyggnader m. m., en betydande anskaffning av motorfordon och vägmaskiner, utrustning för fotogrammetri och databehandling samt anskaffning m. m. av vissa färjor.

Kungl. Maj:t bör liksom hittills kunna inom ramen för tillgängliga medel vidta de förändringar i byggnadsverksamheten som kan visa sig lämpliga med hänsyn till förändringar i sysselsättningen. I fråga om medelsförbrukningen för garage- och förrådsbyggnader m. m. tillstyrker jag verkets förslag, som bl. a. tar upp nya vägstationer i Borensberg, Pålshoda och Årjäng.

Beträffande gruppen motorfordon och vägmaskiner föreslår jag en viss minskning av medelsförbrukningen i jämförelse med det beräknade utfallet för innevarande budgetår. Vid jämförelsen bör dock beaktas att under innevarande år beställningar av fordon och maskiner intill ett belopp av 7,4 milj. kr. tidigarelags i sysselsättningsstödande syfte. Med hänsyn härtill och till den under senare år genomförda förnyelsen av maskinparken anser jag att ersättningsanskaffningen med den medelsförbrukning jag förordat kan hållas på en godtagbar nivå.

För slutbetalning av beställd reservbromateriel beräknar jag 0,6 milj. kr. Chefen för finansdepartementet tillstyrker i annat sammanhang denna dag att avskrivningsmedel beräknas för detta ändamål.

Anslaget har beräknats med hänsyn till att en marginal utöver ramen bör finnas för att möjliggöra en av konjunkturmässiga eller andra skäl påkallad ökning av medelsförbrukningen under nästa budgetår. Anslaget torde böra föras upp med 59,8 milj. kr.

Jag förordar vidare, att verket erhåller i förhållande till innevarande budgetår oförändrade beställningsbemyndiganden om 30 milj. kr., gällande leveranser till maskincentralförrådet under vardera budgetåret 1971/72 och 1972/73.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. till *Vägmaskiner m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 59 800 000 kr.;
2. medge att statens vägverk lämnas de beställningsbemyndiganden jag förordat i det föregående.

B. Sjöfartsverkets fond

Genom beslut den 28 juni 1968 fastställde Kungl. Maj:t värdet av de tillgångar som under budgetåret 1966/67 uppförts och anskaffats för sjöfartsändamål som beredskapsarbeten med anlitande av anslag på riksstatens driftbudget till 3,5 milj. kr. Dessa tillgångar fördes upp på sjöfartsverkets fond med angivet belopp per den 1 januari 1968.

Balansräkningen per den 30 juni 1968 för sjöfartsverkets fond visar, att tillgångarna uppgår till sammanlagt 311,1 milj. kr., varav 62,5 milj. kr. avser fastigheter, 185,8 milj. kr. fartyg m. m. och 62,8 milj. kr. inventarier.

Kapitalbehållningen uppgår till 161,7 milj. kr. Under budgetåret 1967/68 har behållningen ökat med 13,6 milj. kr.

I enlighet med för fonden gällande bestämmelser har överskott på fondens kapital beräknats efter 5,75 %. Det beräknade överskottet har för budgetåret 1967/68 uppgått till 8,8 milj. kr. som tillgodoförts driftbudgetens inkomster under posten Övriga diverse kapitalfonder.

Sjöfartsstyrelsen

I skrivelse den 27 augusti 1968 och i anslutning därtill lämnad komplettering har sjöfartsstyrelsen framlagt förslag till bl. a. investeringsanslag för budgetåret 1969/70.

Sjöfartsmateriel m. m.

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	2 700 000	18 900 000	20 800 000
1968/69	800 000	25 700 000	26 500 000
1969/70 styrelsen	—	32 500 000	29 500 000
departementschefen	—	29 400 000	26 700 000

¹ Preliminärt belopp

Medelförbrukningen under budgetåret 1967/68—1969/70

För budgetåret 1967/68 har i prop. 1967:1 investeringsramen angetts till 19,9 milj. kr. vilken fastställdes genom Kungl. Maj:ts beslut den 26 april 1967. På framställning av sjöfartsstyrelsen har Kungl. Maj:t den 28 juni 1968 medgett en höjning av investeringsramen med 0,9 milj. kr. till 20,8 milj. kr. Ramen utnyttjades helt.

För arbeten och anskaffningar utanför investeringsprogrammet vilka styrelsen beslutat med stöd av erhållet bemyndigande har 2,2 milj. kr. avseende objektsgruppen Sjösäkerhet och 0,2 milj. kr. avseende objektsgruppen Muddermateriel m. m. anvisats från anslag till allmänna beredskapsarbeten m. m. Av det budgetåret 1965/66 på riksstaten uppförda reservationsanslaget Statliga farledsarbeten har 0,5 milj. kr. förbrukats.

8* — Bihang till riksdagens protokoll 1969. 1 saml. Nr 1. Bil. 8.

För budgetåret 1968/69 har investeringsramen fastställts till 24,9 milj. kr. Styrelsen gjorde i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen under våren 1968 beställningar av investeringsnatur i sysselsättningsfrämjande syfte för ca 2,5 milj. kr. varav 0,9 milj. kr. täckts genom den i det föregående nämnda höjningen av investeringsramen för budgetåret 1967/68. Återstoden — ca 1,6 milj. kr. — har täckts genom ökning av innevarande budgetårs investeringsram. Enligt styrelsen kommer ytterligare medel att behövas i anspråk för att enligt riktlinjerna i prop. 1968: 125 täcka kostnaderna för sådana beredskapsarbeten för vilka arbetsmarknadsstyrelsen ställt medel till förfogande. Styrelsen räknar med att för sistnämnda ändamål begära ytterligare medel.

För budgetåret 1969/70 har styrelsen beräknat medelsförbrukningen till 29,5 milj. kr. Av detta belopp hänför sig 13 milj. kr. till åtgärder för sjösäkerhet och 15 milj. kr. till det under budgetåret 1967/68 beställda nya isbrytarfartyget.

Investeringsprogram

Av följande sammanställning framgår total faktisk resp. beräknad medelsförbrukning budgetåren 1967/68—1969/70.

	Faktisk utgift	Beräknad utgift	
	1967/68	1968/69	1969/70
	miljoner kronor		
Sjösäkerhet.....	8,8	8,9	13,0
Sjömätning m. m.	0,9	0,9	1,3
Statliga fiskehamnar och farleder.....	0,8	—	0,1
Muddermateriel m. m.	0,3	0,1	0,1
Isbrytning.....	10,0	15,0	15,0
	20,8	24,9	29,5

Beträffande de olika objektsgrupperna anför styrelsen följande.

S j ö s ä k e r h e t

I och med att fyrskeppet Svenska Björn dras in i samband med färdigställandet av den bottenfasta fyren Svenska Björn återstår sex av de ursprungligen 19 fyrskeppen. Arbeten fortgår planenligt med ersättningsfyror för de båda fyrskeppen Finngrundet och Västra Banken i södra Bottenhavet vilka beräknas bli färdiga under budgetåren 1969/70 resp. 1970/71. En ny fyr kommer att påbörjas under budgetåret 1969/70 avsedd att ersätta fyrskeppet Fladen i Kattgatt. Om arbetsmarknadsstyrelsen ställer medel till förfogande kommer detta arbete att tidigareläggas. Sammanlagt beräknas under sjöfartsverkets fond kostnaderna för nya bottenfasta fyror under budgetåret 1969/70 till 3,4 milj. kr.

Genom indragning av fyrskeppet Finngrundet görs en personalbesparing av 13 à 14 man. Styrelsen räknar även med att efter en tids inkörning av

fyren Svenska Björn kunna inbespara den personal om minst fyra man, som tills vidare bemannar fyren. Även fyrskippet Malmöredd kommer att dras in under budgetåret 1969/70 när provisorisk lotsutkik från Malmö ordnats. Personalbesparingen blir även där 13 à 14 man.

För automatisering av fyrplatserna Bergudden, Gotska Sandön, Ölands södra grund, Agö, Söderarm—Tjärven och Tistlarna erfordras under nästa budgetår 2,1 milj. kr. Personalbesparingen uppgår till 23 man.

För förbättring eller nyanläggning av mindre fyrar beräknas 1,2 milj. kr. varav 0,8 milj. kr. är avsett för ett antal bottenfasta mindre fyrar, som skall ersätta vissa lysbojar.

För investeringar i teleanläggningar beräknar styrelsen 350 000 kr. Beloppet avser främst anskaffning av telekommunikationshjälpmedel i form av VHF-utrustning. För ersättningsanskaffning av försliten teleutrustning beräknas 1 milj. kr.

För hamnar och tjänstelokaler föreslår styrelsen 1 milj. kr. för i första hand förbättring av lotslokalerna i Luleå och Skelleftehamn samt för nya personallokaler vid Stavsås. En utflyttning av lotsdistriktsförrådet från Stockholm planeras för att bättre kunna utnyttja lotsdistriktsfartyget och för att rationalisera verkstadsdriften.

För utbyte av motorer i lotsbåtar samt anskaffning av snabbåtar och teleteknisk utrustning beräknas för nästa budgetår 1 050 000 kr.

I syfte att minska maskinpersonalen på lotsdistriktsfartygen tar styrelsen upp 150 000 kr. för utrustning för maskinmanövrering från bryggan på två fartyg.

För ersättningsanskaffning av bojar beräknas 100 000 kr.

Styrelsen anser det angeläget att farvattnen i sydöstra Östersjön snarast erhåller tillfredsställande deccatäckning och föreslår att en deccakedja anläggs för en totalkostnad av 5,2 milj. kr. Härigenom erhåller bl. a. tungtrafikkorridoren mellan Bornholmsgatten och Ölands södra grund förstklassig täckning. Under budgetåret 1969/70 erfordras 2,6 milj. kr. för ändamålet.

S j ö m ä t n i n g

För en rullningsdämpande s. k. flumetank till sjömättingsfartyget Gustaf af Klint beräknas 250 000 kr. I övrigt beräknas 450 000 kr. för anskaffning av mättingsbåtar, 120 000 kr. för hydrojetapparat, 292 000 kr. för ekolod och teleteknisk apparatur samt 188 000 kr. för motorer och diverse.

S t a t l i g a h a m n a r o c h f a r l e d e r

Styrelsen har för avsikt att successivt överlåta samtliga statliga fiskehamnar till vederbörande kommuner. I avvaktan härpå och på resultatet av den pågående fiskehamnsutredningens arbete anser styrelsen att inga

ytterligare investeringar bör göras i dessa hamnar. För att anordna fritidsbåtsleder beräknas 100 000 kr.

Muddermateriel m. m.

För ersättningsanskaffning av byggnadsmaskiner erfordras 100 000 kr.

Isbrytning

Den nya isbrytaren Njord beräknas bli levererad i november 1969. Enligt den i kontraktet intagna betalningsplanen och bedömningen av medelsbehovet i övrigt erfordras för budgetåret 1969/70 15 milj. kr.

Yttranden

Arbetsmarknadsstyrelsen har avgett det yttrande som redovisats under den allmänna översikten över vägväsendet (s. 92).

Lotsorganisationsutredningen understryker angelägenheten av att erforderliga medel ställs till sjöfartsstyrelsens förfogande så att rationaliserings-takten beträffande fyrbyggnader och automatisering av fyrar skall kunna hållas och därmed fryskeppen kunna slopas i snabb takt.

Departementschefen

För sjöfartsverkets fond förordades i prop. 1968: 1 (bil. 8 s. 155) en investeringsram av 24,9 milj. kr. för budgetåret 1968/69. Efter framställning av sjöfartsstyrelsen har Kungl. Maj:t den 6 december 1968 medgett att investeringsramen ökas till 26,5 milj. kr.

För budgetåret 1969/70 har sjöfartsstyrelsen föreslagit en medelsförbrukning av 29,5 milj. kr. Som framgår av investeringsplanen för kommunikationsverken har jag tillstyrkt en investeringsram av 26,7 milj. kr. Detta innebär en ökning med 1,8 milj. kr. jämfört med ordinarie investeringar under innevarande budgetår.

Av följande sammanställning framgår hur investeringarna under nästa budgetår i stort beräknas komma att fördela sig på de olika objektsgrupperna. Sammanställningen visar även utfallet för budgetåret 1967/68 och den beräknade medelsförbrukningen för innevarande budgetår.

	1967/68	1968/69	1969/70	
	Utfall	Beräknad	Styrelsen	Dep.chefen
		tusental kr.		
Sjösäkerhet.....	8 800	8 800	13 000	10 700
Sjökartläggning.....	900	900	1 300	900
Statliga fiskehamnar och farleder.....	800	—	100	—
Muddermateriel.....	300	100	100	—
Isbrytarfartyg.....	10 000	15 000	15 000	15 000
Diverse och oförtusett.....	—	100	—	100
	20 800	24 900	29 500	26 700

Med den medelsförbrukning jag beräknat för objektsgruppen Sjösäkerhet bör sjöfartsstyrelsen kunna bl. a. planenligt fortsätta rationaliseringsarbetet inom lots- och fyrväsendet och vidtaga åtgärder för att minska antalet lotsdistriktsfartyg. I fråga om anskaffning av nya teleanläggningar, nya lotsbåtar samt upprustning av tjänstelokaler m. m. bör hänsyn tas till den pågående och föreslagna omorganisationen av lotsväsendet.

Det nya isbrytarfartyget Njord kommer att levereras i slutet av år 1969. För budgetåret 1969/70 beräknas medelsbehovet till 15 milj. kr.

Enligt förslag i prop. 1968: 1 erhöll sjöfartsstyrelsen med hänsyn till omfattningen och karaktären av sjöfartsverkets investeringsverksamhet ett beställningsbemyndigande om 5 milj. kr. gällande leveranser av sjöfartsmateriel under budgetåret 1970/71. Jag förordar att ett liknande bemyndigande ges för budgetåret 1971/72.

Anslaget till sjöfartsmateriel bör beräknas med hänsyn till att en marginal utöver investeringsramen bör finnas för att möjliggöra en av konjunkturmässiga eller andra skäl påkallad ökning av medelsförbrukningen under nästa budgetår. Anslaget bör föras upp med 29,4 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. till *Sjöfartsmateriel m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 29 400 000 kr.;

2. medge att sjöfartsstyrelsen lämnas det beställningsbemyndigande jag förordat i det föregående.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller
Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson

Register

Sid. Kr.

1 Översikt

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

19	Kommunikationsdepartementet.....	8 365 000
20	Kommittéer m. m., därav 1 550 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	4 350 000
20	Extra utgifter.....	260 000
		12 975 000

B. Länsstyrelserna m. m.

21	Allmän översikt	
31	Länsstyrelserna.....	346 025 000
31	Lokala skattemyndigheterna.....	109 475 000
31	Kronofogdemyndigheterna.....	103 670 000
		559 170 000

C. Planväsendet

Statens planverk:		
77	Förvaltningskostnader.....	19 454 000
79	Uppdragsverksamhet.....	1 685 000
81	Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.....	1 000
		21 140 000

D. Vägväsendet

83 Allmän översikt över vägväsendet

Sid.		Kr.
	Statens vägverk:	
98	Ämbetsverksuppgifter, att avräknas mot automobilskattemedlen	3 796 000
99	Drift av statliga vägar, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	768 200 000
100	Byggnad av statliga vägar, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	700 000 000
101	Bidrag till drift av kommunala vägar och gator, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	99 500 000
102	Bidrag till byggnad av kommunala vägar och gator, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	301 600 000
103	Bidrag till drift av enskilda vägar m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen.....	53 700 000
104	Bidrag till byggnad av enskilda vägar, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	23 600 000
105	Tjänster till utomstående, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	8 000 000
105	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond.....	1 000
		1 958 397 000

E. Trafiksäkerhet

	Statens trafiksäkerhetsverk:	
107	Förvaltningskostnader, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	7 970 000
110	Uppdragsverksamhet, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	12 248 000
112	Registrering av motorfordon.....	1 000
113	Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs-korsningar, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	6 500 000
114	Trafiksäkerhetsforskning, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	3 000 000
116	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	2 000 000
		31 719 000

F. Sjöfart

Sjöfartsverket

119	Sjöfartsverket m. m.....	1 113 600 000

Övriga sjöfartsändamål

123	Handelsflottans pensionsanstalt.....	1 000
124	Läkarundersökning av sjöfolk.....	575 000

¹ Beräknat belopp.

Sid.		Kr.
125	Bidrag till vissa resor av sjöfolk.....	325 000
125	Avsättning till handelsflottans välfärdsfond.....	5 650 000
127	Understöd åt skärgårdsrederier m. m.....	600 000
		120 751 000

G. Institut m. m.

128	Transportnämnden, därav tre fjärdedelar att avräknas mot automobilskattemedlen.....	767 000
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut:	
129	Förvaltningskostnader.....	15 999 000
133	Underhåll av materiel m. m.....	972 000
134	Nyanskaffning av instrument m. m.....	300 000
135	Uppdragsverksamhet.....	3 600 000
135	Väderlektjänst för luftfarten.....	7 998 000
136	Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.....	1 355 000
137	Statens väginstitut, att avräknas mot automobilskattemedlen	3 307 000
139	Statens väginstitut: Utrustning, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	170 000
	Statens geotekniska institut:	
140	Förvaltningskostnader.....	2 140 000
142	Uppdragsverksamhet.....	2 550 000
143	Utrustning.....	150 000
143	Statens brandinspektion.....	950 000
144	Statens brandskola.....	1 652 000
		41 910 000

H. Diverse

146	Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer m. m.....	215 000 000
149	Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer, att avräknas mot automobilskattemedlen.....	9 935 000
151	Driftbidrag till luftfartsverket.....	8 500 000
153	Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, därav 2 500 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	104 000 000
154	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.....	1 591 000
155	Beredskap för civil luftfart.....	800 000
156	Bidrag till kostnader för kommunal beredskap.....	2 000 000
157	Vissa kostnader i anledning av allmänna val.....	500 000
157	Bidrag till förebyggande och släckning av brand.....	1 800 000
		344 126 000

Summa för driftbudgeten **3 090 188 000**

Sid.

Kr.

KAPITALBUDGETEN

159 Investeringsplan för kommunikationsverken m. m.

I. Statens affärsverksfonder**B. Postverket**

163	Posthus m. m.....	41 000 000
168	Departementschefen	

C. Televerket

170	Teleanläggningar m. m.....	598 300 000
184	Departementschefen	

D. Statens järnvägar

187	Järnvägar m. m.....	382 200 000
203	Departementschefen	

E. Luftfartsverket

206	Flygplatser m. m.....	30 500 000
213	Departementschefen	

II. Statens allmänna fastighetsfond

216	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna.....	5 947 000

IV. Statens utlåningsfonder

218	Statens lånefond för den mindre skeppsfarten.....	1 000

V. Fonden för låneunderstöd

220	Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1968/69.....	7 500 000

Sid.

Kr.

VII. Fonden för förlag till statsverket

221 Förskott till vissa plankostnader m. m. 2 700 000

VIII. Diverse kapitalfonder

222 Statens vägverks förrådsfond: Vägmaskiner m. m. 59 800 000

225 Departementschefen

227 Sjöfartsverkets fond: Sjöfartsmateriel m. m. 29 400 000

230 Departementschefen

Summa för kapitalbudgeten **1 157 348 000**

Totalt för kommunikationsdepartementet **4 247 536 000**

BILAGA 9 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1969

FINANSDEPARTEMENTET

ÖVERSIKT

Finansdepartementets verksamhetsområde har ändrats genom tillkomsten av industridepartementet den 1 januari 1969. Det omfattar numera i huvudsak ett antal förvaltningsmyndigheter med uppgifter som avser bl. a. rationalisering och revision, statistikproduktion, skatte- och kontrollväsende samt byggande för statens räkning och förvaltning av statliga fastigheter. Till departementets utgiftsområde hör vidare skatteutjämningsbidrag till kommunerna och finansiellt utvecklingsbistånd.

Utgiftsutvecklingen inom departementets område har under de senaste åren dominerats av skatteutjämningsbidragen till kommunerna. Dessa bidrag är av väsentlig betydelse inte minst för norrlandskommunerna och för glesbygdskommuner i övriga delar av landet. Sedan de nuvarande skatteutjämningsbidragen infördes den 1 januari 1965 har de årliga utgifterna för denna bidragsgivning fördubblats, nämligen från ca 750 milj. kr. till ca 1 500 milj. kr.

En betydande ökning har vidare skett av det finansiella utvecklingsbiståndet som ett led i den beslutade utbyggnaden av denna bidragsgivning.

Utvecklingen inom departementets område har i övrigt främst karakteriserats av åtgärder för effektivisering och rationalisering av den statliga verksamheten. De centrala organen för rationalisering och revision har byggts ut. Förbättrade metoder har utvecklats för budgetering, redovisning och revision inom statsverksamheten. Den statliga statistiken har centraliserats och förbättrats. En samordning har genomförts av den statliga data-maskinanskaffningen. Ökad uppmärksamhet har ägnats åt de organisatoriska formerna för den statliga byggnadsverksamheten.

För nästa budgetår utgör skatteutjämningsbidragen till kommunerna alltså den största utgiftsposten. Kostnaderna för dessa bidrag ökar med 150 milj. kr. till sammanlagt 1 530 milj. kr. Extra skatteutjämningsbidrag föreslås skola få lämnas för att stödja lokal trafikservice i glesbygdskommuner.

Det finansiella utvecklingsbiståndet ökar med 71 milj. kr. till sammanlagt 289 milj. kr. inom ramen för det beslutade målet för denna biståndsgivning.

Tillsammans med de anslag som tas upp under utrikesdepartementet kommer det svenska utvecklingsbiståndet för nästa budgetår därmed att uppgå till 634 milj. kr.

För anskaffning av datamaskiner för den statliga verksamheten begärs ett beställningsbemyndigande av 125 milj. kr. och ett anslag av 25 milj. kr. Bland förslagen i övrigt märks utbyggnader av den statliga förvaltningsrevisionen och den offentliga statistikproduktionen.

Utgifterna för finansdepartementets nuvarande verksamhetsområde ökar för nästa budgetår med 273,5 milj. kr. De totala utgifterna för departementets verksamhetsområde beräknas därmed komma att uppgå till 2 376 milj. kr.

Av väsentlig betydelse för det pågående utvecklingsarbetet är kommitté-verksamheten. Inom departementets område arbetar f. n. 34 kommittéer och utredningar. Av dessa berör 13 skatte- och tullfrågor, 7 frågor rörande samhällsekonomin och 14 frågor av allmänt organisatorisk art. Bland de utredningar som beräknas bli avslutade i år kan nämnas uppborädsutredningen, koncentrationsutredningen, aktiefondsutredningen, familjeskatteberedningen och skattestrafflagutredningen.

Skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m.

Skatteutjämningsbidragen till kommunerna har en väsentlig betydelse för att utjämna skillnaderna i det kommunala skattetrycket i olika delar av landet. Bidragen utgår både för att kompensera ett bristande skatteunderlag i kommunerna och för att mildra effekten av en hög kommunal utdebitering.

Genom utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget och höjda kommunala utdebiteringar har statens utgifter för skatteutjämningsbidragen ökat kraftigt under senare år. Det sammanlagda beloppet under vart och ett av åren 1961—1969 för skatteutjämningsbidrag och de före år 1966 utgående skatteersättningarna och skattelindringsbidragen framgår av följande sammanställning.

År	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Milj. kr.	590	813	786	791	755	1 052	1 157	1 307	1 460

Av bidragsbeloppet för år 1969 faller 602 milj. kr. på landskommuner, 289 milj. kr. på städer och köpingar, 70 milj. kr. på församlingar och 494 milj. kr. på landsting.

De relativt sett största beloppen för skatteutjämningsbidrag har utgått till de fyra nordligaste länen. Det genomsnittliga beloppet av skatteutjämningsbidrag per invånare utgör sålunda för år 1969 i Norrbottens län 717 kr., i Västerbottens län 577 kr., i Jämtlands län 679 kr. och i Västernorrlands län 535 kr. Förhållandevis stora belopp faller även på Gotlands län, 450 kr., Gävleborgs län, 352 kr., och Kalmar län, 312 kr. För länen i övrigt varierar beloppen mellan 16 och 257 kr. per invånare.

För att främja kommunikationerna i glesbygdskommunerna föreslås att glesbygdskommuner som anordnar lokal trafikservice skall kunna få extra skatteutjämningsbidrag.

Anslaget till skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m. är i riksstaten för detta budgetår upptaget med 1 380 milj. kr. För budgetåret 1969/70 beräknas anslaget till 1 530 milj. kr. Anslagsökningen utgör således 150 milj. kr.

Rationalisering och revision

Arbetet med att rationalisera och effektivisera den statliga verksamheten har intensifierats. Den centrala ledningen av dessa uppgifter åvilar statskontoret och riksrevisionsverket. Båda verken har under senare år omorganiserats och getts ökade resurser.

Statskontorets verksamhet har alltmer inriktats mot större rationaliseringsundersökningar och undersökningar som griper över en rad områden av statlig verksamhet. Bland sådana undersökningar som nu pågår kan nämnas undersökningar rörande den statliga personaladministrativa verksamheten, administrationen av den allmänna försäkringen och tillämpningen av automatisk databehandling inom sjukvården samt olika undersökningar av administrativa rutiner.

Förslag om inrättande av ett statligt företag för konsultverksamhet inom rationaliseringsområdet avses läggas fram i särskild proposition.

Ett viktigt led i rationaliseringsverksamheten gäller den ökade användningen av automatisk databehandling. I enlighet med beslut av förra årets riksdag kommer en central statlig datamaskinfond att inrättas den 1 juli 1969. Fonden skall förvaltas av statskontoret. Bemyndigande begärs av riksdagen att för budgetåren 1969/70 och 1970/71 få beställa datamaskinutrustning för sammanlagt 125 milj. kr. Vidare begärs ett anslag av 25 milj. kr. för att täcka de kostnader som uppstår för dessa beställningar redan under nästa budgetår. Frågan om anskaffningen och förvaltningen av datamaskiner för försvarets behov prövas f. n. inom försvarsdepartementet.

Enligt beslut av 1967 års riksdag skall den statliga redovisnings- och revisionsverksamheten läggas om. Redovisning och utbetalning skall centraliseras till större kamerala enheter och revisionen skall främst inriktas på förvaltningsrevision. Central redovisning föreslås fr. o. m. nästa budgetår skola införas inom flera större förvaltningsområden. Medelsbehovet för de berörda myndigheterna anmäls under resp. huvudtitel. I samband med omläggningen införs förvaltningsrevision i ökad utsträckning. För dessa arbetsuppgifter föreslås att en ny revisionsavdelning inrättas inom riksrevisionsverket. Medel begärs även för en fortsatt upprustning av verkets resurser för det planeringsarbete som krävs för programbudgeteringen och uppbyggnaden av ett nytt effektivt redovisningssystem.

Statistikproduktion

Den planeringsverksamhet som bedrivs såväl centralt som regionalt medför ett ökat behov av statistisk information. För att den offentliga statistiken i ökad utsträckning skall kunna användas som ett hjälpmedel vid denna planering har statistiken under senare år väsentligt byggts ut och moderniserats. För att få till stånd en effektiv samordning av statistiken och ett utnyttjande av de möjligheter som den moderna datamaskintekniken ger för statistikproduktionen har statistiken till stor del centraliserats till statistiska centralbyrån.

För nästa budgetår föreslås ytterligare utbyggnad av den offentliga statistiken. Bland de ändamål för vilka medel begärs kan nämnas utbyggnad och förbättring av arbetskraftsundersökningarna, bostads- och hyresstatistiken samt den ekonomiska korttidsstatistiken. Förslag läggs även fram rörande omfattningen av den allmänna folk- och bostadsräkningen år 1970. Vidare begärs medel för att planera en ny allmän företagsräkning år 1971 eller år 1972 och för att genomföra den hushållsbudgetundersökning varom beslut fattades föregående år.

Som ett led i strävandena att minska trycket på den statliga förvaltningsorganisationen i Stockholm har Kungl. Maj:t uppdragit åt statistiska centralbyrån att vidta åtgärder för en utbyggnad av centralbyråns produktionsfilial i Örebro. En datamaskin kommer att placeras vid filialen. Avsikten är att filialen skall specialisera sig på statistisk databehandling och registervård och att där skall utföras bl. a. bearbetningar av folk- och bostadsräkningar och andra större undersökningar. Filialen beräknas komma att selsätta mellan 200 och 400 personer.

Skatte- och kontrollväsen m. m.

För att skapa en effektivare ledningsorganisation för tullverket föreslås att två avdelningar inrättas i generaltullstyrelsen. I syfte att underlätta såväl trafikanternas som tullverkets arbete kommer uppbördsförfarandet inom tullverket att centraliseras. Medel begärs vidare för den personal som behövs i samband med att tullverket får hand om en betydande del av uppbörden av mervärdeskatt. Som ett led i upprustningen av verkets tekniska resurser begärs medel för bl. a. en ny tullkryssare.

Som en ytterligare åtgärd för att lokalisera statlig verksamhet utanför Stockholmsområdet har Kungl. Maj:t uppdragit åt mynt- och justeringsverket att förbereda en utflyttning av mynt- och medaljtillverkningen till Eskilstuna.

För den fastighetstaxering som skall genomföras år 1970 begärs för nästa budgetår ett anslag av 13 milj. kr.

Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden har lagt fram förslag om en minskning av antalet datamaskinanläggningar vid länsstyrelserna. Ärendet bereds f. n. i finansdepartementet. Förslag i ämnet kommer att föreläggas riksdagen i särskild proposition.

Finansiellt utvecklingsbistånd

För finansiellt utvecklingsbistånd begärs för nästa budgetår 289 milj. kr. Detta innebär en höjning med drygt 71 milj. kr. Dessutom föreslås under utrikesdepartementets huvudtitel en ökning av det tekniska och humanitära biståndet med 59 milj. kr. till 345 milj. kr. Det svenska utvecklingsbiståndet kommer därmed att uppgå till 634 milj. kr. för budgetåret 1969/70.

Bland de insatser inom ramen för kreditbiståndet, om vilka avtal har sluttits under år 1968, kan nämnas två krediter till Indien, en kredit till Etiopien för samfinansiering med Världsbanken och dess dotterorgan Internationella utvecklingsfonden (IDA) samt en kredit till Pakistan och en kredit till Kenya för samfinansiering med IDA.

För multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd beräknas medelsbehovet för nästa budgetår till 149 milj. kr. Huvudparten härav eller ca 88 milj. kr. avses gå till IDA. Detta belopp består dels av ordinarie bidrag, dels av extra-bidrag. För Internationella livsmedelsprogrammet (WFP) beräknas en höjning med drygt 5 milj. kr. Därmed beräknas för WFP totalt ca 21 milj. kr. För Sveriges åtaganden enligt 1967 års konvention om livsmedelshjälp beräknas 22 milj. kr. Vidare tas ca 18 milj. kr. upp för regionala utvecklingsbanker.

För det bilaterala finansiella utvecklingsbiståndet begärs 140 milj. kr. Det bilaterala finansiella biståndet avses i huvudsak få samma inriktning och följa samma principer som tidigare.

Sammanfattning

Förändringarna inom finansdepartementets verksamhetsområde i förhållande till motsvarande anslag i riksstaten för budgetåret 1968/69 framgår av följande sammanställning. Beloppen anges i milj. kr.

DRIFTBUDGETEN	Anvisat 1968/69	Förslag 1969/70	Förändring
A. Finansdepartementet m. m.	21,7 ¹	28,5	+ 6,8
B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m. ...	100,7	134,2	+ 33,5
C. Skatte- och kontrollväsen	205,5	273,5	+ 68,0
D. Bidrag och ersättningar till kommunerna	1 401,1	1 543,4	+ 142,3
E. Finansiellt utvecklingsbistånd	217,7	289,0	+ 71,3
F. Diverse	22,7	9,2	- 13,5
Summa driftbudgeten	1 969,4	2 277,8	+ 308,4

¹ Exkl. den del av anslagen som beräknas falla på de enheter som numera ingår i industridepartementet.

	Anvisat 1968/69	Förslag 1969/70	Förändring
KAPITALBUDGETEN			
II. Statens allmänna fastighetsfond	115,5	53,4	— 62,1
V. Fonden för låneunderstöd	0,0	0,1	+ 0,1
VI. Fonden för statens aktier	7,2	—	— 7,2
VII. Fonden för förlag till statsverket ..	0,0	20,0	+ 20,0
VIII. Diverse kapitalfonder	10,7	25,0	+ 14,3
Summa kapitalbudgeten	133,4	98,5	— 34,9
Totalt för finansdepartementet	2 102,8	2 376,3	+ 273,5

Utgifterna beräknas alltså öka med totalt ca 274 milj. kr. Häri ingår löne- och prisomräkning m. m. med ca 66 milj. kr. Förändringen beror i övrigt till väsentlig del på att anslaget till skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m. ökar med 150 milj. kr., anslaget till finansiellt utvecklingsbistånd med 71 milj. kr. och anslaget till vissa projekteringskostnader med 20 milj. kr. Å andra sidan bortfaller ett anslag av ca 50 milj. kr. till förvärv av vissa fastigheter i Stockholms stad m. m.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1969.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler de frågor som gäller utgifterna för budgetåret 1969/70 inom finansdepartementets verksamhetsområde och anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjunde huvudtiteln

A. Finansdepartementet m. m.

A 1. Finansdepartementet

1967/68 Utgift	117 146 979
1968/69 Anslag	122 025 000
1969/70 Förslag	12 150 000

¹ Anslagen Finansdepartementet: Avlöningar och Finansdepartementet: Omkostnader

	1968/69	Beräknade ändringar 1969/70		
		Överföring till industridep.	Överföring till anslaget Gemensamma ändamål för statsdepartementen	Övriga ändringar
<i>Personal</i>				
Handläggande personal	137	— 30	— 7	—
Övrig personal	180	— 17	— 86	—
	317	— 47	— 93	—

	1968/69	Beräknade ändringar 1969/70		Övriga ändringar
		Överföring till industridep.	Överföring till anslaget Ge- mensamma ändamål för statsdeparte- menten	
<i>Anslag</i>				
Avlöning till departe- mentschefen	100 000	—	—	+ 3 000
Avlöningar till tjänstemän	11 760 000	— 1 900 000	— 2 400 000	+ 360 000
Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft	2 340 000	— 600 000	— 300 000	+ 70 000
Lönekostnadspålägg				
a) Beräknat belopp för befintlig organisation .	—	—	—	+ 2 170 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70...		—	—	—
Sjukvård m. m.	45 000	— 7 000	— 13 000	—
Reseersättningar (även utrikes tjänsteresor)...	90 000	— 20 000	— 5 000	+ 17 000
Expenser för eget behov	330 000	— 70 000	—	+ 40 000
Expenser för annat än eget behov				
a) Bränsle, lyse, vatten .	510 000	—	— 510 000	—
b) Kostnader för tjänste- bilar	80 000	—	— 80 000	—
c) Övriga expenser	6 560 000	—	— 6 560 000	—
Därav engångsutgifter ..	3 570 000	—	— 3 570 000	—
Publikationstryck	210 000	— 50 000	— 60 000	+ 40 000
	22 025 000	— 2 647 000	— 9 928 000	+ 2 700 000

Inrättandet av ett industridepartement den 1 januari 1969 och den omfördelning av ärenden som ägde rum i samband därmed innebar för finansdepartementets vidkommande att de s. k. ekonomienheterna utom enheten för internationella ärenden fördes över till det nya departementet (prop. 1968: 165, SU 198, rskr 407). Jag räknar med att 2 647 000 kr. av finansdepartementets avlönings- och omkostnadsanslag för innevarande budgetår är att hänföra till de enheter, som har förts över till industridepartementet. I beloppet ingår bl. a. kostnaderna för en statssekreterare i Cr 4, en expeditionschef i Cr 3, tre departementsråd i Cr 2, två kansliråd i Cr 1, 15 departementssekreterare eller kanslissekreterare, tre kanslister, elva biträden, en expeditionsförman och två expeditionsvakter samt 600 000 kr. för ersättningar

till expertis och tillfällig arbetskraft. Anslaget kan alltså minskas med det förstnämnda beloppet.

Från finansdepartementets avlönings- och omkostnadsanslag bestrids f. n. vissa kostnader som är gemensamma för statsdepartementen. Detta gäller kostnaderna för statsdepartementens organisationsavdelning och andra för statsdepartementen gemensamma anordningar samt kostnaderna för bränsle, lyse och vatten för samtliga departement utom utrikesdepartementet, för tjänstebilar, för renhållning och städning och för telefon och telegram utom för utrikesdepartementet i vissa fall samt kostnader för utrustning och inredning av nya lokaler. Jag räknar med att av finansdepartementets avlönings- och omkostnadsanslag för innevarande budgetår nästan 10 milj. kr. eller ca 45 % är att hänföra till gemensamma kostnader för statsdepartementen. För att man skall få en riktigare bild av kostnadsfördelningen förordar jag att ifrågakostnader fr. o. m. nästa budgetår tas upp under ett särskilt anslag, som jag kommer att anmäla under nästa punkt. I organisatoriskt hänseende bör dock organisationsavdelningen även i fortsättningen höra till finansdepartementet. (— 9 928 000 kr.)

Som pris- och löneomräkning m. m. för den del av anslaget som återstår sedan det minskats med förutnämnda kostnader för ekonomienheterna och för gemensamma ändamål för statsdepartementen beräknar jag 2 630 000 kr., varav 2 170 000 kr. för lönekostnadspålägg. Medelsbehovet i övrigt beräknas öka med 70 000 kr. (+ 2 700 000 kr.)

Med hänvisning till sammanställningen och vad jag har anfört beräknar jag anslaget till 12 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Finansdepartementet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 12 150 000 kr.

A 2. Gemensamma ändamål för statsdepartementen

Nytt anslag (förslag) 12 120 000

Från anslaget bör bestridas kostnader för statsdepartementens organisationsavdelning och andra för statsdepartementen gemensamma anordningar samt kostnader för departementslokaler, för bränsle, lyse, vatten, städning och renhållning, för telefoner och snabbtelefoner, för inredning och utrustning av nya lokaler, för tjänstebilar m. m., allt i den mån medel inte anvisas i annan ordning. Hyreskostnaderna för utrikes- och försvarsdepartementens lokaler och de kostnader för bränsle, lyse, vatten, telegram och rikssamtal, som hänför sig till utrikesdepartementet, avses även i fortsättningen skola bestridas från vederbörande departementsanslag.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70
<i>Personal</i>		
Handläggande personal	7	—
Övrig personal	86	+ 1
	93	+ 1
<i>Anslag</i>		
Avlöningar till tjänstemän	2 400 000 ¹	+ 155 000
Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft	300 000 ¹	+ 15 000
Lönekostnadspålägg		
a) Beräknat belopp för befintlig orga- nisation	—	+ 651 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70.....		+ 5 000
Sjukvård m. m.	13 000 ¹	+ 1 000
Reseersättningar (även utrikes tjänste- resor)	5 000 ¹	—
<i>Expenser</i>		
a) Beräknade lokalhyror för nuvaran- de lokaler	—	+ 2 150 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		+ 375 000
c) Bränsle, lyse, vatten	510 000 ¹	+ 100 000
d) Kostnader för tjänstebilar	80 000 ¹	+ 15 000
e) Övriga expenser	6 560 000 ¹	— 1 280 000
Därav engångsutgifter.....	3 570 000 ¹	— 2 205 000
Publikationstryck	60 000 ¹	+ 5 000
	9 928 000 ¹	+ 2 192 000

¹ Beräknad andel av anslagen Finansdepartementet: Avlöningar och Finansdepartementet: Omkostnader

För de ändamål som avses skola bekostas från anslaget har för innevarande budgetår beräknats 9 928 000 kr. under finansdepartementets avlönings- och omkostnadsanslag. Detta belopp bör föras över till det nya anslaget. För pris- och löneomräkning m. m. beräknar jag 3 223 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 2 801 000 kr.

I fråga om personalkostnader beräknar jag medel för ytterligare ett bi-
träde för personalregistret för statsdepartementen (+ 27 000 kr.).

Under anslagsposten Övriga expenser har för innevarande budgetår be-
räknats 3 570 000 kr. för engångsutgifter. Därav avser 1 170 000 kr. kost-
nader för inredning och utrustning av lokaler i samband med vissa omflytt-
ningar av departementen. På grund av att vissa lokaler, som ställs i ordning

för departementen i kvarteret Mercurius, blir klara för inflyttning senare än förutsatts kommer huvuddelen av ifrågavarande kostnader att förskjutas till nästa budgetår. Vissa kostnader tillkommer vidare för snabbtelefoner m. m. Jag beräknar för nästa budgetår sammanlagt 1 365 000 kr. för inredning och utrustning av lokaler i samband med omflyttningar av departementen m. m. Även lokalhyror för andra departement än utrikes- och försvarsdepartementen bör, såsom jag tidigare framhållit, bekostas från anslaget. Genom utökningen av lokalerna ökar hyreskostnaderna med 375 000 kr. och övriga löpande kostnader med 340 000 kr. Under kostnader för tjänstebilar beräknar jag liksom för innevarande budgetår bl. a. medel för anskaffning av en tjänstebil för statsråden och en bil till budcentralen. Medelsbehovet i övrigt beräknas öka med 432 000 kr.

Med hänvisning till sammanställningen och vad jag har anfört förordar jag att anslaget tas upp med 12 120 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Gemensamma ändamål för statsdepartementen* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 12 120 000 kr.

A 3. Ekonomiska attachéer

Nytt anslag (förslag) 250 000

Budgetåret 1965/66 inrättades under utrikesdepartementet en specialattachébefattning för ekonomiska frågor. Tjänsten, som har uppehållits av tjänstemän från finansdepartementet, placerades ursprungligen vid Sveriges ständiga representation vid FN. Den har sedermera förts över till Sveriges delegation hos OECD i Paris.

Utvecklingen inom den Europeiska ekonomiska gemenskapen, EEC, ställer i ökande grad krav på en fortlöpande bevakning av ekonomiska och industriella frågor. Denna bör lämpligen tillgodoses genom att en tjänst som ekonomisk attaché inrättas med placering tills vidare vid den svenska delegationen hos de europeiska gemenskaperna i Bryssel. I första hand bör attachén tillgodose de behov av information och kontakter som föreligger inom finans- och industridepartementen.

Efter samråd med chefen för utrikesdepartementet förordar jag att även tjänsten i Paris i organisatoriskt hänseende knyts till finansdepartementet och redovisas under detta anslag. Tjänsten bör — utöver nuvarande uppgifter — även avses för att följa den ekonomiska och industriella utvecklingen i Frankrike.

Medelsbehovet för de båda tjänsterna under budgetåret 1969/70 uppskattar jag till 250 000 kr. Härvid har förutsatts att lokalkostnader m. m. bestrids av vederbörande utlandsmyndighet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Ekonomiska attachéer* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

A 4. Kommittéer m. m.

1967/68 Utgift	4 767 071	Reservation	407 409
1968/69 Anslag	3 000 000		
1969/70 Förslag	4 000 000		

Finansdepartementets kommittéverksamhet har ökat i omfattning och kommer under innevarande budgetår att kosta väsentligt mer än som kunde förutses vid anmälan av detta anslag i prop. 1968: 1 (bil. 9 s. 16, SU 7, rskr 7). Den del av kommittéverksamheten som avser industridepartementet kommer även under tiden den 1 januari—den 30 juni 1969 att belasta finansdepartementets kommittéanslag. Jag beräknar det ytterligare medelsbehovet för innevarande budgetår till 4,5 milj. kr. och kommer senare i dag att förordna att detta belopp anvisas på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1968/69.

För nästa budgetår beräknar jag 4 milj. kr. under anslaget. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

A 5. Extra utgifter

1967/68 Utgift	184 331	Reservation	508 693
1968/69 Anslag	400 000		
1969/70 Förslag	1 000		

Med hänsyn till reservationen under anslaget förordar jag att detta för nästa budgetår förs upp med endast ett formellt belopp av 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Extra utgifter* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

B 1. Kammarkollegiet

1967/68 Utgift	12 432 568
1968/69 Anslag	12 809 000
1969/70 Förslag	3 542 000

¹ Anslagen Kammarkollegiet: Avlöningar och Kammarkollegiet: Omkostnader

Kammarkollegiet är central förvaltningsmyndighet huvudsakligen för ärenden som är av kameral natur eller angår den allmänna hushållningen eller avser kyrklig egendom. Kollegiet är dessutom bevakningsmyndighet för civila verk i fråga om fordran, som tillkommer staten, och granskningsmyndighet i fråga om stämpelskatt, arvsskatt och gåvoskatt.

I kollegiets uppgifter ingår bl. a. att föra det allmännas talan i vattenmål och mål om ersättning eller inlösen enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822). Kollegiet handlägger även frågor om den kommunala och kyrkliga indelningen, den prästerliga tjänsteorganisationen, prästers och kyrkomusikers avlöning, lappväsendet och jordregistret. Vidare har kollegiet vård och inseende över viss statlig och annan fast egendom. Kollegiets advokatfiskalskontor (kammaradvokatfiskalsämbetet) har att bl. a. bevaka det allmännas rätt i ärenden som angår allmänna arvsfonden.

Chef för kollegiet är en generaldirektör. Kollegiet är organiserat på fyra byråer, advokatfiskalskontoret och ett arkivkontor.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Kammar- kollegiet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	35	+ 1	+ 1
Övrig personal	21	—	—
	56	+ 1	+ 1
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	2 557 000	+ 99 000	+ 41 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+ 584 000	+ 584 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		—	+ 13 000

	1968/69	Beräknad Kammar- kollegiet	ändring 1969/70 Dep.chefen
Arvoden och särskilda ersättningar	4 000	—	—
Ersättning till expertis	50 000	—	—
Sjukvård m. m.	6 000	+ 2 000	+ 2 000
Resersättningar	42 000	+ 4 000	+ 4 000
Därav utrikes tjänsteresor	1 000	—	—
Expenser			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 85 000	+ 85 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	13 500	—	—
d) Övriga expenser	135 500	—	—
Utgifter för fast egendom under kammarkollegiets vård och inseende	1 000	+ 4 000	+ 4 000
	2 809 000	+ 778 000	+ 733 000

Kammarkollegiet

1. Löne- och prisomräkning m. m. 778 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 669 000 kr.

2. För granskningen av underrätternas och länsstyrelsernas beslut i arvs-, gåvo- och stämpelskatteärenden behövs ytterligare en byrådirektör (+ 69 918 kr.). Medelsreserven för eventuella personalförstärkningar, 115 000 kr., kan minskas i motsvarande mån.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 3 542 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. ytterligare en byrådirektör. Samtidigt har jag räknat bort den medelsreserv om 115 000 kr. som har tagits upp under anslaget för de senaste budgetåren.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kammarkollegiet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 3 542 000 kr.

B 2. Kammarrätten

1967/68 Utgift	16 330 436
1968/69 Anslag	16 976 000
1969/70 Förslag	8 963 000

¹ Anslagen Kammarrätten: Avlöningar och Kammarrätten: Omkostnader

Kammarrätten är en central domstol för administrativ rättskipning. Kammarrätten dömer i besvärsmål som gäller beskattning, familjebidrag, socialhjälp, kyrkobokföring, mantalsskrivning m. m.

Kammarrätten är för den dömande verksamheten organiserad på nio divisioner. Dessutom finns ett kansli.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Kammar- rätten	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Domarpersonal	102	—	—
Övrig personal	59	—	—
	161	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	6 579 000	+ 314 000	+ 314 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 585 000	+1 585 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		—	—
Arvoden och särskilda ersättningar	50 000	—	—
Sjukvård m. m.	16 000	—	—
Reseersättningar	10 000	—	—
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 80 000	+ 80 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	21 000	—	—
d) Övriga expenser	286 000	+ 8 000	+ 8 000
Kammarrättens årsbok	14 000	—	—
	6 976 000	+1 987 000	+1 987 000

Kammarrätten

Löne- och prisomräkning m. m. 1 987 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 1 665 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kammarrätten* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 8 963 000 kr.

Statistiska centralbyrån

Statistiska centralbyrån (SCB) är central förvaltningsmyndighet för den statliga statistikproduktionen och handhar huvuddelen av denna. Centralbyrån har dessutom en allmänt samordnande funktion inom statistikområdet. Det åligger vidare centralbyrån att utföra folkräkningar och vissa andra räkningar och att göra långsiktiga yrkes- och utbildningsprognoser. Hos centralbyrån förs bl. a. äktenskapsregistret, det centrala bilregistret och företagsregister.

Centralbyrån leds av en styrelse. Chef för verket är en generaldirektör. Denne har närmast under sig en produktionschef och en planeringschef. Inom verket finns vidare en planerings- och samordningsavdelning, en byrå för administration och information, nio ämnesbyråer, ett prognosinstitut, ett utredningsinstitut och en datamaskincentral. Centralbyrån har vidare två s. k. produktionsfilialer i Hallstavik resp. Örebro för stansarbeten och vissa andra större manuella arbeten. Personalen beräknas under innevarande budgetår omfatta i genomsnitt ca 1 200 personer. Av dessa tjänstgör ca 45 i Hallstavik och ca 50 i Örebro.

Kostnaderna för statistiska centralbyråns verksamhet bestrids f. n. dels från avlönings- och omkostnadsanslag, dels från anslag som anvisats för olika undersökningar, dels av ersättningar från uppdragsgivare. Utredningsinstitutet och datamaskincentralen är i princip ekonomiskt självförsörjande. En stor del av deras inkomster kommer dock av betalda uppdrag från övriga delar av centralbyrån. De anslag som för innevarande budgetår har anvisats till statistiska centralbyrån uppgår till sammanlagt 38,1 milj. kr.

Som ett led i strävandena att minska trycket på den statliga förvaltningsorganisationen i Stockholm har Kungl. Maj:t den 28 juni 1968 uppdragit åt statistiska centralbyrån att vidta åtgärder för en utbyggnad av produktionsfilialen i Örebro. En datamaskinanläggning av typ IBM 360 modell 50 kommer att placeras vid produktionsfilialen. Avsikten är att filialen skall specialisera sig på statistisk databehandling och registervård. Det kan också visa sig lämpligt att låta filialen svara för insamling, kodning och stansning av uppgifter till register och vissa andra projekt såsom hushållsbudgetundersökningar samt folk- och bostadsräkningar. Jag räknar med att även bearbetningar som centralbyrån utför för andra myndigheter kommer att förläggas till filialen. Centralbyrån beräknar att upp till 230 personer kommer att sysselsättas vid denna under nästa budgetår och upp till 380 personer under följande budgetår. Arbetskraftsbehovet under resp. budgetår kommer dock att variera med hänsyn till omfattningen av de aktuella arbetsuppgifterna.

Förläggningen av arbetsuppgifter till Örebro kommer att medföra vissa merkostnader för bl. a. datatransmission, resor och transporter. Dessa merkostnader kan enligt centralbyrån uppskattas till ca 600 000 kr. om året när filialen är fullt utbyggd. Kostnadsökningen uppvägs emellertid av att

personal- och lokalkostnaderna blir lägre än i Stockholm. Sammantaget torde man på sikt göra en viss besparing.

Redan under innevarande budgetår kommer det att uppstå vissa kostnader för möbler, telefonväxel o. d. för produktionsfilialen i Örebro. Kostnaderna, som beräknas till 900 000 kr., kan inte rymmas inom de medel som har anvisats centralbyrån. I samband med behandlingen senare denna dag av frågan om utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1968/69 ämnar jag därför föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen lägga fram förslag om ett reservationsanslag av 900 000 kr. för anskaffning av inventarier m. m. för produktionsfilialen. De ökade driftkostnader, som uppbyggnaden av produktionsfilialen kan medföra innevarande budgetår, kan vidare leda till att anslagen till centralbyrån behöver belastas med högre belopp än som beräknats i riksstaten. Jag avser att sedermera anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Statistiska centralbyråns anslagsframställning för nästa budgetår innefattar i fråga om den reguljära organisationen en betydande ökning av antalet tjänster. Centralbyrån har vidare räknat med ett antal nya intermitenta undersökningar under de närmaste budgetåren, bl. a. en folk- och bostadsräkning år 1970 och en allmän företagsräkning år 1971 eller år 1972.

Som jag framhållit vid flera tidigare tillfällen vid anmälan av anslagen till statistiska centralbyrån har statistiken i det moderna samhället kommit att spela en alltmer betydelsefull roll som underlag för planering och beslut. Flera faktorer har bidragit till detta, bl. a. den intensifierade närings- och arbetsmarknadspolitiken samt den utvidgade regionala och kommunala planeringsverksamheten. Den ökade efterfrågan på statistik som på grund härav kommer fram från skilda håll skärper kraven på en prioritering mellan olika statistikönskemål.

Vid behandlingen av centralbyråns anslag för innevarande budgetår gavs ökade resurser för bl. a. en utbyggnad av sådan statistik som behövs för samhällsekonomiska bedömningar i samband med avtalsförhandlingarna på arbetsmarknaden. Uppbyggnaden av denna statistik bör fullföljas under nästa budgetår.

Mot bakgrunden av den pågående strukturomvandlingen inom näringslivet och den internationella ekonomiska utvecklingen finner jag det vidare angeläget att få fram ett förbättrat statistiskt underlag för bedömningar av konjunkturutvecklingen och det ekonomiska läget överhuvud taget. I de förslag till medelsanvisningar som jag lägger fram i det följande har jag därför räknat in medel för en utbyggnad av arbetskraftsundersökningarna och av kortperiodisk leverans-, order- och investeringsstatistik för industrin samt lagerstatistik för varuhandeln.

Utbyggnaden av den ekonomiska korttidsstatistiken bör påbörjas redan under innevarande budgetår. Samtidigt bör vissa tabeller i nationalräken-

skaperna kompletteras för långtidsutredningens behov. Kostnaderna för dessa åtgärder, som beräknas till ca 225 000 kr., kan inte rymmas inom de anslag som har anvisats centralbyrån. Jag kommer därför senare denna dag att föreslå att ifrågavarande belopp anvisas på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1968/69 och tas upp under statistiska centralbyråns anslag till särskilda undersökningar.

I fråga om de större förslag som centralbyrån i övrigt lagt fram kommer jag att tillstyrka att medel beräknas för en hyres- och bostadsundersökning år 1969 och för planering av en allmän företagsräkning som är avsedd att äga rum år 1971 eller år 1972. Vidare beräknar jag medel för 1969 års hushållsbudgetundersökning och för fortsatta förberedelser för 1970 års folk- och bostadsräkning.

Omfattningen av de förslag som centralbyrån lagt fram och mitt ställningstagande framgår av följande sammanställning.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		SCB	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Verksamheten i allmänhet	606	+ 85	+ 32
Särskilda undersökningar	61	+ 18	+ 17
Centralt företagsregister	15	—	—
Intermittenta undersökningar (sammanlagt)	18	+ 10	+ 10
Utredningsinstitutet	96	+ 7	+ 7
Datamaskincentralen	381	+ 32	+ 32
Betalda uppdrag	30	+ 5	+ 5
	1 207	+ 157	+ 103
<i>Anslag (milj. kr.)</i>			
Verksamheten i allmänhet	30,8	+ 15,9	+ 13,5
Särskilda undersökningar	3,2	+ 2,4	+ 1,9
Centralt företagsregister	0,9	+ 0,2	+ 0,2
Intermittenta undersökningar	3,2	+ 1,2	+ 1,2
	38,1	+ 19,7	+ 16,8

Centralbyrån upprepar sitt förslag i föregående års anslagsframställning att utgifterna för bilregistret, som f. n. belastar avlönings- och omkostnadsanslagen för verksamheten i allmänhet, och utgifterna under det nuvarande anslaget till centralt företagsregister m. m. i fortsättningen skall redovisas under ett gemensamt anslag för registerverksamhet m. m. Eftersom jag räknar med att man för centralbyråns del skall kunna övergå till programbudgetinriktade anslag inom de närmaste budgetåren, är jag inte beredd att tillstyrka den föreslagna ändringen. Centralbyråns förslag till medelsanvisning för bilregistret redovisar jag därför under anslaget för verksamheten i allmänhet.

B 3. Statistiska centralbyrån: Verksamheten i allmänhet

1967/68 Utgift	128 326 630
1968/69 Anslag	130 813 000
1969/70 Förslag	44 300 000

¹ Anslagen Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet och Statistiska centralbyrån: Omkostnader för verksamheten i allmänhet

	1968/69	Beräknad ändring SCB	1969/70 Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	178	+ 37	+ 12
Övrig personal	428	+ 48	+ 20
	606	+ 85	+ 32
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	18 582 000	+ 4 179 000	+ 2 089 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+ 4 502 000	+ 4 502 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		+ 724 000	+ 253 000
Arvoden och särskilda ersättningar ...	118 000	—	—
Sjukvård m. m.	115 000	+ 20 000	+ 20 000
Reseersättningar	86 000	+ 54 000	+ 82 000
Därav utrikes tjänsteresor	68 000	—	—
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 1 370 000	+ 1 370 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		+ 304 000	+ 105 000
c) Bränsle, lyse, vatten	162 000	—	—
d) Övriga expenser	1 963 000	+ 740 000	+ 769 000
Därav engångsutgifter	40 000	+ 195 000	+ 61 000
Publikationstryck	1 754 000	+ 169 000	+ 156 000
<i>Övriga utgifter</i>			
a) Bibliotekets underhåll	28 000	+ 4 000	+ 4 000
b) Ersättning till datamaskincentralen för maskinbearbetningar	5 960 000	+ 1 536 000	+ 1 139 000
c) Ersättning till utredningsinstitutet för intervjuundersökningar m. m. ...	2 205 000	+ 2 039 000	+ 3 028 000
d) Kostnader för förnyelse av viss del av urvalet för jordbruksinventeringarna	15 000	— 15 000	— 15 000
e) Kostnader för uppgiftsinsamling genom andra organ	150 000	+ 35 000	+ 35 000

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		SCB	Dep.chefen
f) Kostnader i samband med Örebro-filialen	—	+	300 000
	31 138 000	+	15 961 000
			+ 13 537 000
Uppbördsmedel			
Försålda publikationer	325 000	+	50 000
	30 813 000	+	15 911 000
			+ 13 487 000

Statistiska centralbyrån

1. Löne- och prisomräkning m. m. 7 733 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 5 872 000 kr.

2. Vid planerings- och samordningsavdelningen behövs en byråsekreterare för översyn av blanketter, en aktuarie för den externa samordningen av statistiken och tre biträden. Vidare behövs 447 000 kr. för metodutveckling och intern samordning m. m. och 287 000 kr. för aktivisering av kontakterna med företag och andra uppgiftslämnare i syfte att underlätta deras arbete. (+ 962 000 kr.)

3. Centralbyrån har utarbetat ett utbildningsprogram, som bl. a. omfattar introduktionsutbildning av statistiker. För ledning och administration av utbildningen behövs en avdelningsdirektör och ett biträde. Vidare behövs 134 000 kr. för ersättning till lärare. (+ 344 000 kr.)

4. Byrån för administration och information behöver ökade resurser på grund av verkets tillväxt. Sålunda behövs ytterligare en arkivarie och ett biträde till arkivet, en kanslist och ett biträde för informations- och upplysningstjänsten, en assistent för handläggning av tryckeriärenden samt två och en halv biträdestjänster för göromål som gäller biblioteket och företagsnämnden. Vidare behövs en aktuarie och ett biträde för historisk statistik. För personalförstärkningar i övrigt beräknas 175 000 kr. (+ 597 000 kr.)

5. Genom att produktionsfilialen i Örebro byggs ut, ökar kostnaderna för bl. a. datatransmission, resor och transporter (+ 300 000 kr.).

6. För att fullfölja den utbyggnad av det statistiska underlaget för löneförhandlingar som påbörjades våren 1968 (prop. 1968: 1 bil. 9 s. 21, SU 7, rskr 7) behövs bl. a. ytterligare en byrådirektör, fyra och en halv aktuarietjänster, en halv assistenttjänst och fyra biträden för utarbetande av investeringsstatistik för varuhandels-, finans- och försäkringsföretag, för komplettering av nationalräkenskaperna med bl. a. input-outputberäkningar, för snabbredovisning av data ur industristatistiken och för utbyggnad av företagsstatistiken till nya näringsgrenar. Därutöver behövs 65 000 kr. för att utarbeta en summarisk sysselsättnings- och lönesummestatistik. Vidare behövs medel för en aktuarie och en halv biträdestjänst som tillfällig förstärkning i samband med att man inom företagsstatistiken går

över till automatisk databehandling och ändrade standards. (+ 777 000 kr.)

7. På grund av volymförändringar och andra ändringar i fråga om förutsättningarna för statistikproduktionen behövs medel för bl. a. ytterligare en assistent och åtta biträden för dödsorsaksstatistiken, socialvårdsstatistiken, statistiken över högre studier, statistiken över personal i offentlig tjänst och bilregistret. Härtill kommer ett ökat medelsbehov för ADB-bearbetningar m. m. inom dessa områden. (+ 752 000 kr.)

8. Viss statistik över lastbilstransporter, som tidigare sammanställts av statens biltrafiknämnd, har förts över till centralbyrån. För denna statistik behövs medel för bl. a. en byrådirektör och ett biträde (+ 146 000 kr.).

9. För elstatistiken behövs medel för bl. a. en byrådirektör och en och en halv biträdestjänst. Samtidigt bortfaller medelsbehovet för en tjänst som förste aktuarie. (+ 62 000 kr.)

10. Löpande bostads- och hyresundersökningar på urvalsbasis bör genomföras fr. o. m. budgetåret 1969/70. Undersökningarna skall ge information om bostadskostnader för olika lägenhets- och hushållskategorier, hushållens boendeförhållanden, bostadsbeståndets sammansättning och avgången ur bostadsbeståndet. Undersökningarna bör genomföras årligen men med varierande innehåll och omfattning. Den första undersökningen bör avse år 1969 och vara förhållandevis fullständig. Kostnaden för undersökningen beräknas till lägst 969 000 kr. och högst 1 295 000 kr. beroende på urvalsstorleken. Kostnaden under sådana år, då mera begränsade undersökningar genomförs, beräknas variera mellan ca 450 000 och 510 000 kr. För nästa budgetår behövs ca 1 milj. kr. för databearbetningar och dessutom medel för bl. a. två byrådirektörer, en halv aktuarietjänst, en kanslist och två biträden (+ 1 368 000 kr.).

11. För att utarbeta statistik över finansinstitutens in- och utlåning med speciell inriktning på bostads- och byggnadskreditgivningen behövs bl. a. en byrådirektör och en kanslist (+ 124 000 kr.).

12. Vissa utvidgningar beräknas för arbetet med en undersökning av jordbrukarnas tillgångar och skulder, jordbruksstatistisk årsbok, utvecklings- och systemarbete inom industristatistiken, låneobjektsstatistiken, hyresstatistik över nybyggda lägenheter, yrkesvalsundersökningar, arbetskraftsutredningar samt yrkes- och utbildningsprognoser. För dessa uppgifter behövs medel för en avdelningsdirektör, åtta byrådirektörer, en ingenjör, tre kanslister samt nio och en halv biträdestjänster. Medelsbehovet kan samtidigt minskas med lönen för en halv aktuarietjänst. (+ 1 377 000 kr.)

13. Vissa demografiska och inkomststatistiska data på kommunblocksnivå bör sammanställas och publiceras sedan förutsättningar härför skapats genom övergången till ADB inom folkbokföringen och skatteredovisningen. Medelsbehovet beräknas till 270 000 kr.

14. De löpande arbetskraftsundersökningarna bör ökas ut från fyra till åtta undersökningar om året. Däri bör liksom nu ingå en stor höstunder-

sökning som omfattar ett urval av 60 000 personer. Var och en av de övriga undersökningarna förutsätts även i fortsättningen vara baserad på ett urval av 12 000 personer. Kostnaderna för undersökningarna beräknas öka från 1 840 000 kr. till 2,4 milj. kr. om året (+ 560 000 kr.).

15. Centralbyrån vill starta en försöksverksamhet med politiska opinionsundersökningar. För fyra undersökningar samt forsknings- och utvecklingsarbete behövs under nästa budgetår 330 000 kr.

16. Medelsbehovet minskar med kostnaden för fyra biträdestjänster genom att behovet av tillfälliga personalförstärkningar för registrering av indelningsändringar och för deklarationsundersökningarna för jordbrukare bortfaller samt genom omläggning av rutinerna för inkomststatistiken och polisstatistiken (— 125 000 kr.).

17. I anslutning till att ett företagsregister upprättas för lantbruket kommer jordbruksinventeringarna att samordnas med detta. Kostnaderna för jordbruksinventeringarna bör därför bestridas från samma anslag som företagsregistret (— 155 000 kr.).

18. Nationalräkenskapssektionen inom planerings- och samordningsavdelningen bör ombildas till en byrå under ledning av en byråchef i Ce 1. En tjänst som avdelningsdirektör kan därvid dras in. Vidare bör tjänsterna som produktionschef och planeringschef höjas från Ce 2 till Ce 3, byråchefstjänsterna vid jordbruksstatistiska byrån och utredningsinstitutet höjas från Ce 1 till Ce 2 samt två tjänster som avdelningsdirektör vid jordbruksstatistiska byråns sektion för skördeskadeskyddet resp. planerings- och samordningsavdelningens sekretariat för extern samordning höjas från Be 5 till Ce 1. (+ 51 000 kr.)

19. Medelsbehovet i övrigt beräknas enligt anslagsframställningen öka med 358 000 kr.

Centralbyrån har i en särskild framställning lagt fram förslag om ändringar av fiskestatistiken. Enligt förslaget skall allmänna fiskeriinventeringar göras vart tredje år. Vid dessa skall uppgifter hämtas in från alla som driver fiske i förvärvssyfte om bl. a. sysselsättningsgrad i fisket och dettas huvudsakliga inriktning samt om antal båtar och redskap av olika slag m. m. I övrigt innebär ändringarna i huvudsak att fångststatistiken över havsfisket centraliseras till centralbyrån och att jordbruksnämndens uppgifter inom detta område avvecklas successivt. Vidare förutsätts att fiskebåtsregistret skall föras över från sjöfartsstyrelsen till centralbyrån. Den genomsnittliga årskostnaden för fiskestatistiken beräknas öka från 320 000 kr. till 368 000 kr. Centralbyråns medelsbehov för nästa budgetår ökar med ca 80 000 kr. exkl. lönekostnadspålägg och lokalhyror.

Yttranden över förslaget har avgetts av sjöfartsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, fiskeristyrelsen, statens jordbruksnämnd, Fritidsfiskets samarbetsnämnd, Svensk fisk ekonomisk förening och Sveriges fiskares riksförbund.

De framlagda förslagen har i huvudsak godtagits av remissinstanserna med undantag av fiskeristyrelsen som förordar en mera långtgående statistik.

Departementschefen

Den utbyggnad av det statistiska underlaget för löneförhandlingar som påbörjades förra året bör fullföljas. Jag ansluter mig till statistiska centralbyråns beräkning av medelsbehovet för detta ändamål (6).

Den pågående strukturomvandlingen inom näringslivet och den intensifierade arbetsmarknadspolitiken gör att större krav måste ställas på arbetskraftsundersökningarna. Dessa fyller också en viktig uppgift vid bedömningen av konjunkturutvecklingen. Den utbyggnad av undersökningarna som centralbyrån har föreslagit (14) är emellertid knappast tillräcklig, om dessa skall kunna utnyttjas i större utsträckning än hittills. Jag räknar med att både antalet undersökningar och urvalens storlek kan behöva ökas. Jag beräknar ytterligare 2 milj. kr. för dessa undersökningar.

Jag är inte beredd att förorda att centralbyrån nu får medel att genomföra formliga politiska opinionsundersökningar (15). Verket bör dock få möjlighet att bedriva utvecklings- och metodarbete för att kunna åtaga sig beställningsuppdrag inom detta område. Jag kommer senare att föreslå att medel härför anvisas under anslaget till särskilda undersökningar.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 44,3 milj. kr. Jag har därvid beräknat medel — förutom för de ändamål jag förut berört (6, 14) — för bl. a. ytterligare fyra byrådirektörer (8, 10, 11), en halv aktuarietjänst (10), en arkivarie (4), en assistent (7), tre kanslistor (4, 10, 11) samt åtta och en halv biträdestjänster (4, 7, 8, 10, 12). Jag har vidare räknat upp anslaget med 100 000 kr. för personalförstärkningar för administrativa uppgifter (4), med 300 000 kr. för merkostnader för Örebrofilialen, varav 70 000 kr. under anslagsposten Reseersättningar och 230 000 kr. under delposten Övriga expenser (5), 270 000 kr. för utarbetande och publicering av demografiska och inkomststatistiska data (13) och 90 000 kr. för omläggning av fiskestatistiken. Samtidigt har jag räknat ned anslaget med kostnaden för fyra biträdestjänster (16) och med 155 000 kr. utgörande kostnader för jordbruksinventeringarna (17).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 44 300 000 kr.

B 4. Statistiska centralbyrån: Särskilda undersökningar

1967/68 Utgift	2 224 333	Reservation	709 256
1968/69 Anslag	3 150 000		
1969/70 Förslag	5 100 000		

Från anslaget bestrids bl. a. utgifter för planerings- och utvecklingsarbeten inom statistiken samt kostnader för statistikproduktion som bedrivs försöksvis.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 SCB	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	42	+ 18	+ 12
Övrig personal	19	—	+ 5
	61	+ 18	+ 17
<i>Anslag</i>	3 150 000	+ 2 450 000	+ 1 950 000

Statistiska centralbyrån

Kraven på utveckling och rationalisering av statistiken motiverar väsentligt större resurser än f. n. Ökade insatser behövs sålunda bl. a. för utveckling av kvalitetskontroll, metoder, standards o. d. och för forskningsverksamhet. Även resurserna för utveckling av det arkivstatistiska systemet måste förstärkas med hänsyn till den utveckling av administrativa informationssystem som pågår på olika håll. Vidare behöver statistiken för den regionala utredningsverksamheten byggas ut.

Centralbyrån föreslår att anslaget räknas upp med 2 450 000 kr. Av ökningen hänför sig 125 000 kr. till pris- och lönestegringar och 1 milj. kr. till lönekostnadspålägg och lokalhyror. Medelsbehovet för olika projektgrupper beräknas i enlighet med följande sammanställning.

1. Kvalitetskontroll	495 000
2. Indexberäkningar	180 000
3. Produktutveckling	2 700 000
4. Nationalräkenskaper	165 000
5. Rationalisering, utarbetande av standards m. m.	460 000
6. Utredningar kring det arkivstatistiska systemet	450 000
7. Forskningsverksamhet	150 000
	4 600 000
Lönekostnadspålägg	750 000
Lokalkostnader	250 000
	5 600 000

Departementschefen

Såsom jag tidigare framhållit bör det statistiska underlaget för konjunkturbedömningar förbättras. Detta gäller — förutom för arbetskraftsundersökningarna för vilka jag har beräknat medel under anslaget för verksam-

heten i allmänhet — särskilt i fråga om lagerstatistiken för varuhandeln, leverans- och orderstatistiken för industrin samt de s. k. investeringsenkäterna. Utvecklingen och utbyggnaden av denna statistik under nästa budgetår bör bekostas från anslaget till särskilda undersökningar. Motsvarande gäller i fråga om kostnaden för vissa kompletteringar av nationalräkenskapstabeller m. m. som behöver göras för långtidsutredningens räkning. Vidare bör, såsom jag även har framhållit tidigare, visst utvecklings- och metodarbete avseende politiska opinionsundersökningar bekostas från anslaget.

Jag vill i detta sammanhang även erinra om mitt uttalande i prop. 1968: 154 (s. 123) att centralbyrån — i stället för särskilda sakkunniga — bör sammanställa, bearbeta och redovisa huvudresultaten av de allmänna fastighetstaxeringarna. Såvitt avser 1970 års fastighetstaxering räknar jag med att dessa arbetsuppgifter inte blir av större omfattning förrän under budgetåret 1970/71. Planläggningen av arbetet, som bl. a. gäller programmering och systemuppläggning, bör dock påbörjas under nästa budgetår och bekostas från detta anslag.

Bortsett från de nya arbetsuppgifter, som jag nu har berört, räknar jag med oförändrad omfattning av den verksamhet som bekostas från anslaget.

Jag beräknar medelsbehovet till 5,1 milj. kr., varav 900 000 kr. för löne- kostnadspålägg och lokalhyror. Jag har därvid beräknat bl. a. 800 000 kr. för förbättringar av det statistiska underlaget för konjunkturbedömningar, 60 000 kr. för komplettering av nationalräkenskapstabeller m. m., 200 000 kr. för utveckling av metoder m. m. för politiska opinionsundersökningar och 100 000 kr. för arbetsuppgifter i anslutning till 1970 års fastighetstaxering.

Liksom hittills bör Kungl. Maj:t sedermera efter förslag av statistiska centralbyrån fastställa dispositionsplan för anslaget.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 5 100 000 kr.

B 5. Statistiska centralbyrån: Utredningsinstitutet

1967/68 Utgift	305 800
1968/69 Anslag	1 000
1969/70 Förslag	1 000

Utredningsinstitutet har till uppgift att på uppdrag av statlig eller kommunal myndighet, kommitté eller annat organ utföra statistiska undersökningar och bedriva statistisk konsultationsverksamhet. Det får även åta sig uppdrag från enskilda uppdragsgivare.

Institutet är under en byråchef organiserat på en fältsektion, en databehandlingssektion med enhet för urvalsdragningar, en konsultationsenhet, fem utredningsgrupper, en enhet för central statistiktjänst och en administrativ sektion. Till institutet är knuten en riksomfattande fältorganisation av lokalombud (intervjuare). Denna omfattade vid budgetårsskiftet 574 personer. Institutet förutsätts vara ekonomiskt självförsörjande och uppbär ersättning av uppdragsgivarna.

	1968/69	Beräknad SCB	ändring 1969/70 Dep.chefen
<i>Personal</i> (exkl. lokalombud)			
Handläggande personal	53	+ 4	+ 4
Övrig personal	43	+ 3	+ 3
	96	+ 7	+ 7
<i>Anslag</i>	1 000	—	—

Statistiska centralbyrån

Utredningsinstitutets omslutning har under de senaste åren ökat kraftigt och uppgick under budgetåret 1967/68 till 9 milj. kr. Verksamheten lämnade emellertid detta budgetår ett kassamässigt underskott av ca 305 000 kr. Detta hänger samman med att institutet inte hade hunnit anpassa sig till den nya kostnadssituation som har uppstått genom att verksamheten fr. o. m. detta budgetår belastas med pensionskostnader för personalen.

Institutets utestående fordringar uppgick till 1 126 374 kr. vid ingången av budgetåret 1967/68 och till 1 853 122 kr. vid budgetårets slut. Utestående skulder och reservationer ökade samtidigt från 1 108 610 kr. till 1 850 684 kr. Verksamheten vid institutet har under det gångna budgetåret omfattat 124 projekt (statistiktjänsten undantagen). I 83 av dessa ingick fältundersökningar. Av projekten hade 77 statliga, 6 kommunala och 41 enskilda beställare.

Centralbyrån föreslår att anslaget även för nästa budgetår tas upp med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Departementschefen

I motsats till vad tidigare varit fallet belastas utredningsinstitutet fr. o. m. budgetåret 1967/68 med kostnader för den framtida pensioneringen av personalen genom att ett belopp, som motsvarar 20 % av den pensionsbärande lönesumman, förs över till den i riksstaten upptagna inkomsttiteln Övriga diverse inkomster. Det belopp som överfördes budgetåret 1967/68 uppgick till 520 000 kr. Därav kunde 214 000 kr. täckas av influtna medel. Återstoden kunde inte täckas denna väg beroende bl. a. på att ersättningen för vissa utredningar var bestämd genom avtal och inte kunde höjas med ett belopp som motsvarade pensionskostnaderna.

Jag räknar med att institutets prissättning nu skall ha anpassats till det nya kostnadsläget och att utgifterna i fortsättningen helt skall kunna bestridas av influtna medel. Jag förordar därför att anslaget förs upp med endast ett formellt belopp av 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Utredningsinstitutet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

B 6. Statistiska centralbyrån: Centralt företagsregister m. m.

1967/68 Utgift	735 120	Reservation	496 113
1968/69 Anslag	885 000		
1969/70 Förslag	1 048 000		

Det centrala företagsregistret vid statistiska centralbyrån innehåller individuella uppgifter om företagen såsom namn, adress, näringsgren, belägenhet och storlek. Från registret lämnas service till olika enheter inom centralbyrån och i viss utsträckning även till utomstående beställare. På basis av registret kan även göras enkla statistiska sammanställningar.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		SCB	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	5	—	—
Övrig personal	10	—	—
	15	—	—
<i>Anslag</i>	885 000	+ 163 000	+ 163 000

Statistiska centralbyrån

Registrets användbarhet har hittills begränsats av bristen på information om företagens verksamhetsställen. Enligt föreliggande planer kommer emellertid uppgifter därom att inhämtas årligen fr. o. m. hösten 1969. Vidare behöver klassificeringen av företagsenheterna efter bransch och institutionell form kompletteras. Dessutom måste ADB-rutinerna för företagsregistret anpassas till de ändringar inom skatte- och folkbokföringen som genomfördes år 1968.

Anslaget bör räknas upp med 40 000 kr. för inträffade pris- och lönestegringar. Vidare bör 123 000 kr. tas upp för lönekostnadspålägg och lokalhyror.

Departementschefen

Jag biträder centralbyråns förslag till medelsberäkning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Centralt företagsregister m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 1 048 000 kr.

B 7. Statistiska centralbyrån: Folk- och bostadsräkning

1967/68 Utgift	13 309 272	Reservation	288 467
1968/69 Anslag	1 200 000		
1969/70 Förslag	2 130 000		

¹ Anslaget Statistiska centralbyrån: Kostnader för 1965 års folk- och bostadsräkning

Från anslaget bestrids kostnader för allmänna folk- och bostadsräkningar. Allmän folkräkning skall enligt 10 § kungörelsen den 16 december 1949 (nr 702) göras vart femte år räknat fr. o. m. år 1950. Nästa folkräkning skall alltså ske år 1970. De två senaste räkningarna har varit kombinerade med bostadsräkningar. Även i fortsättningen avses räkningarna skola samordnas på motsvarande sätt.

För förberedelse och planering av en allmän folk- och bostadsräkning år 1970 har hittills sammanlagt 1,9 milj. kr. ställts till statistiska centralbyråns förfogande för budgetåren 1966/67—1968/69.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 SCB	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	7	+ 1	+ 1
Övrig personal	8	+ 6	+ 6
	15	+ 7	+ 7
<i>Anslag</i>	1 200 000	+ 930 000	+ 930 000

Statistiska centralbyrån

I enlighet med vad som förutsattes i förra årets statsverksproposition (prop. 1968: 1 bil. 9 s. 31, SU 7, rskr 7) har statistiska centralbyrån utarbetat ett förslag till plan för 1970 års folk- och bostadsräkning. Därvid har hänsyn tagits till att 1970 är ett internationellt folk- och bostadsräkningsår med ett särskilt program.

Genom att de årliga mantalsuppgifterna har avskaffats blir underlaget för räkningen ett annat än tidigare. Det kommer att utgöras av dels uppgifter på magnetband från länsstyrelsernas personregister, dels skriftliga uppgifter som inhämtas från allmänheten. Materialet har förutsatts skola användas även för kontroll av folkbokföringens riktighet (prop. 1967: 88 s. 51, 3LU 34, rskr 294).

Det är meningen att kommunerna liksom vid föregående räkningar skall samla in och granska de uppgifter som inhämtas från allmänheten. Uppgifterna skall avse förhållandena under en viss vecka, förslagsvis veckan den 4—10 oktober 1970.

I fråga om innehållet har de olika folk- och bostadsräkningarna haft skiftande omfattning. Räkningarna vid slutet av varje tioårsperiod är att anse

som stora räkningar, medan de mellanliggande räkningarna är att betrakta som komplement. Centralbyrån har gjort en konsumentenkät inför 1970 års räkning. Av denna framgår att 1960 års räkning inte har motsvarat konsumenternas krav. Vidare har utvecklingen av den regionala planeringsverksamheten medfört behov av såväl nya uppgifter som en mera differentierad uppdelning än tidigare. 1970 års folk- och bostadsräkning bör därför enligt centralbyrån utvidgas betydligt i jämförelse med räkningarna åren 1960 och 1965.

Räkningen bör praktiskt taget helt utformas som en totalräkning. En intervjuundersökning bör ske i anslutning till räkningen för att man skall få underlag för en analys av tillförlitligheten av de uppgifter som har lämnats av allmänheten.

Totalräkningen föreslås omfatta följande uppgifter.

Folk r ä k n i n g e n : Uppgifter om kön, ålder, civilstånd och vigselår, nationalitet, födelseland och senaste inflyttningsår till Sverige, sysselsättning, heltids- eller deltidsarbete, näringsgren, yrkeställning, yrke, anställningens art och arbetsplatsens belägenhet, hushåll och familjer (hushålls- resp. familjeföreståndarens kön, ålder, civilstånd, näringsgren och yrke, antal hushålls- resp. familjemedlemmar och antal minderåriga), bilinnehav, färdstätt till och från arbetsplatsen, inkomst samt allmän skolutbildning och skolmässig yrkesutbildning.

B o s t a d s r ä k n i n g e n : Uppgifter om fastighetens ägare, slag av fastighet (jordbruksfastighet eller annan fastighet), hustyp (antal lägenheter och antal lokaler som till mer än hälften består av annat än bostadsutrymmen), byggnadsår, antal rum och förekomst av kök i lägenhet, lägenhetens utrustning (vattenledning, avlopp, wc, bad, centralvärme, elektrisk spis eller gasspis, kylskåp, frysbox och tvättmaskin), upplåtelseform för lägenheten och utnyttjandet av denna, hyra (avgift till bostadsrättsförening) och lägenhetsyta, tidpunkt för inflyttning i nuvarande bostad samt om innehav av fritidshus och dessas belägenhet och utrustning m. m.

En urvalsundersökning avseende fruktsamhetsdata och uppgifter om yrkesväxlingen under åren 1965—1970 planeras äga rum vid sidan av totalundersökningen.

I jämförelse med 1960 års räkning innebär den nu framlagda planen en utvidgning främst i fråga om uppgifterna om utbildning, deltidsarbete, färdstätt till och från arbetsplatsen, tidpunkt för inflyttning i nuvarande bostad samt fritidshus. Å andra sidan har några uppgifter utgått eller inskränkts. Detta gäller främst uppgifter om årssysselsättning, registreringsnummer på bil, näringsgrensväxling, inrikes omflyttning samt åker- och skogsareal.

Resultaten av räkningen avses skola redovisas med uppdelning på församling, tätort och kommun. De första resultaten från räkningen beräknas komma fram successivt under andra kvartalet 1971 i form av demografiska

uppgifter om befolkningen fördelad efter kön, ålder och civilstånd. Samtidigt beräknas data kunna läggas fram om utlänningar och utrikes födda personer. I fråga om bostadsdata och ekonomiska data beräknas resultaten komma fram successivt under första och andra kvartalen år 1972. Återstoden av detta år och en del av år 1973 kommer att gå åt för att slutföra maskinbearbetning och analys av tabellmaterialet och för att utarbeta tryckta redogörelser m. m.

Tabeller avses skola framställas och publiceras i ungefär samma omfattning som vid 1965 års räkning. En särskild producentorienterad analys tillkommer dock. Liksom vid de båda senaste räkningarna kommer råtabeller att framställas i fem exemplar och kostnadsfritt tillhandahållas berörda kommuner och länsstyrelser.

Kostnaderna för hela folk- och bostadsräkningen beräknar centralbyrån med ledning av en preliminär kalkyl till 39 milj. kr. i 1968 års pris- och löneläge. Av kostnaderna avser 13 milj. kr. avlöningar, 3 milj. kr. lönekostnadspålägg, 1 milj. kr. lokalkostnader, 15 milj. kr. ersättning till dataskincentralen för maskinbearbetningar, 2 milj. kr. ersättning till utredningsinstitutet för intervjuundersökningar m. m. och 5 milj. kr. övriga utgifter.

Kostnaderna enligt den preliminära kalkylen överstiger kostnaderna för 1960 års folk- och bostadsräkning, uppräknade till 1968 års pris- och löneläge, med ca 13 milj. kr. Av ökningen faller 4 milj. kr. på lönekostnadspålägg och lokalhyror som inte ingick i kostnaderna för 1960 års räkning, 1,8 milj. kr. på ett utvidgat förberedelsearbete, 5,6 milj. kr. på de ändringar som föreslagits i fråga om räkningens innehåll, 1,3 milj. kr. på höjning av kvaliteten av räkningen och 400 000 kr. på en producentorienterad analys.

Anslagsbehovet för nästa budgetår beräknar centralbyrån till 2 130 000 kr. Därav avser 175 000 kr. lönekostnadspålägg och 55 000 kr. lokalhyror.

Departementschefen

Folk- och bostadsräkningar äger normalt rum vart femte år. Nästa räkning skall göras år 1970.

Materialet från folk- och bostadsräkningarna används för olika ändamål. Jag vill här särskilt understryka räkningarnas betydelse för planerings- och utredningsverksamheten på regional och kommunal nivå. Genom att de årliga mantalsuppgifterna, som använts även som underlag för bl. a. den kommunala planeringen och för statistiska ändamål, är slojade sedan hösten 1967, har folk- och bostadsräkningarnas betydelse i detta avseende ökat. Det utförliga materialet från räkningarna har förutsatts skola användas även för att kontrollera folkbokföringens riktighet.

Det förslag till plan för 1970 års räkning som statistiska centralbyrån nu har lagt fram innebär att denna blir av betydligt större omfattning än 1960 års räkning, som var den senaste stora folk- och bostadsräkningen. Kostnaden för räkningen uppskattar centralbyrån till 39 milj. kr. Detta är

omkring 13 milj. kr. mer än kostnaderna för 1960 års räkning, omräknade till 1968 års pris- och lönenivå. Av kostnadsökningen faller dock ca 4 milj. kr. på lönekostnadspålägg och lokalhyror. Till denna del är ökningen av endast redovisningsteknisk art. Den reella ökningen stannar således vid ca 9 milj. kr.

Jag vill understryka angelägenheten av att kostnaden för räkningen begränsas i den utsträckning som är möjlig utan att väsentliga syften blir eftersatta. Kostnadsökningar, som uppstår genom att nya uppgifter tas med i räkningen, bör enligt min mening i princip uppvägas av besparingar genom att andra, mindre väsentliga uppgifter slopas. Med denna utgångspunkt bör en genomgång göras av de uppgifter, som föreslagits ingå i räkningen, innan Kungl. Maj:t fastställer en plan för denna. Därvid bör även uppmärksammas om syftet med de olika uppgifterna kan tillgodoses på ett mindre kostnadskrävande sätt.

Såvitt avser förberedelserna för räkningen är jag beredd att godta en viss kostnadsökning i jämförelse med 1960 års räkning bl. a. med hänsyn till att de tekniska förutsättningarna för räkningarna har ändrats genom de omläggningar som skett inom folkbokföringen och uppbördsorganisationen under de senaste åren. Dessa omläggningar har bl. a. nödvändiggjort förhållandevis omfattande provundersökningar. Mot bakgrunden av erfarenheterna från de båda senaste räkningarna kan jag även acceptera en viss kostnadsökning för att höja kvaliteten på räkningen. Jag förordar vidare att medel beräknas för en producentorienterad analys och för publiceringen av resultaten av denna.

Med de nu angivna utgångspunkterna räknar jag med att det sammanlagda medelsbehovet för folk- och bostadsräkningen skall kunna begränsas till omkring 35 milj. kr. Jag avser att sedermera föreslå Kungl. Maj:t att ge centralbyrån i uppdrag att lägga fram ett reviderat förslag till plan för räkningen med beaktande av vad jag nu har förordat om räkningens omfattning. Liksom tidigare bör Kungl. Maj:t fastställa den slutliga planen för räkningen.

Jag avser att senare föreslå Kungl. Maj:t att i särskild proposition lägga fram förslag om bl. a. medverkan från kommunernas sida i samband med **granskningen** av de uppgifter som lämnats för folk- och bostadsräkningen.

Statistiska centralbyråns beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår kan jag godta. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Folk- och bostadsräkning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 2 130 000 kr.

B 8. Statistiska centralbyrån: Valstatistik

1967/68 Utgift	129 685	Reservation	41 368
1968/69 Anslag	2545 000		
1969/70 Förslag	66 000		

¹ Anslaget Statistiska centralbyrån: Kostnader för 1966 års valstatistik² Anslaget Statistiska centralbyrån: 1968 års valstatistik

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 SCB	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	1	—	—
Övrig personal	2	— 2	— 2
	3	— 2	— 2
<i>Anslag</i>	545 000	— 479 000	— 479 000

Statistiska centralbyrån

Anslag för valstatistiken har tidigare anvisats under de budgetår valen äger rum. Det egentliga förberedelsearbetet har följaktligen inte kunnat sättas i gång förrän efter den 1 juli samma år. Om den föreslagna författningsreformen genomförs kommer förutsättningarna för valstatistiken att ändras delvis fr. o. m. år 1970. Genom att poströsterna kommer att räknas in i de preliminära resultaten under valnatten blir det möjligt att redovisa så gott som fullständiga resultat omedelbart efter valet. Detta förutsätter dock att förberedelserna för 1970 års valstatistik börjar redan under budgetåret 1969/70. För ändamålet behövs 66 000 kr. Därav utgör 16 000 kr. lönekostnadspålägg och lokalkostnader.

Departementschefen

Med hänsyn till de ändrade förutsättningar som uppkommer i fråga om valstatistiken i och med att den föreslagna författningsreformen träder i kraft förordar jag att ett årligt anslag i fortsättningen tas upp till valstatistik. Till detta bör överföras den behållning som vid utgången av budgetåret 1968/69 finns på anslagen Statistiska centralbyrån: Kostnader för 1966 års valstatistik och Statistiska centralbyrån: 1968 års valstatistik.

Statistiska centralbyråns beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår kan jag godta. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Valstatistik* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 kr.

B 9. Statistiska centralbyrån: Hushållsbudgetundersökning

1968/69 Anslag	1 500 000
1969/70 Förslag	1 800 000

Från anslaget bestrids utgifter för den hushållsbudgetundersökning som enligt beslut av riksdagen skall äga rum år 1969 (prop. 1968: 1 bil. 9 s. 33, SU 7, rskr 7).

Statistiska centralbyrån

Kostnaderna för hushållsbudgetundersökningen har beräknats till 3,5 milj. kr. i 1967 års pris- och löneläge. Av detta belopp har hittills anvisats 1,5 milj. kr. För nästa budgetår behövs ytterligare 1,8 milj. kr.

Departementschefen

Jag biträder statistiska centralbyråns förslag till medelsberäkning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Hushållsbudgetundersökning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.

B 10. Statistiska centralbyrån: Allmän företagsräkning

Nytt anslag (förslag) 493 000

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		SCB	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	—	+ 3	+ 3
Övrig personal	—	+ 2	+ 2
	—	+ 5	+ 5
<i>Anslag</i>	—	+ 493 000	+ 493 000

Statistiska centralbyrån

Den senaste allmänna företagsräkningen gjordes år 1951. Dessförinnan hade en motsvarande räkning gjorts år 1931. Båda räkningarna omfattade i det närmaste alla näringar utom jordbruket, där man hade särskilda räkningar vart femte år.

Det finns nu ett starkt uppdämt behov av en undersökning av företagsräkningstyp för ett flertal näringsgrenar. Detta hänger delvis samman med att endast två partiella företagsräkningar har genomförts under senare år, nämligen en handelsräkning år 1963 och en sågverksinventering år 1965.

Uppgifter av företagsräkningskaraktär efterfrågas av bl. a. statliga och kommunala myndigheter, näringslivets organisationer, enskilda företag och

forskningsinstitutioner. Uppgifterna används bl. a. vid långtidsplanering och långtidsanalys av näringslivets struktur och lokalisering. Inom statistiska centralbyrån behövs uppgifterna för att komplettera och höja kvaliteten på företagsregistret och på beräkningarna inom nationalräkenskaperna.

Statistiska centralbyrån har övervägt två alternativ för att tillgodose behovet av uppgifter av företagsräkningskaraktär. Det ena alternativet är att anordna en allmän företagsräkning år 1971 eller, om planeringen av räkningen inte blir klar till dess, år 1972. Det andra alternativet innebär att partiella räkningar genomförs bransch för bransch enligt ett forcerat program så att alla berörda näringsgrenar blir genomgångna under en femårsperiod. Centralbyrån anser att metoden med branschvisa räkningar från många synpunkter är att föredra framför allmänna företagsräkningar. Med hänsyn till det stora behov som i dagens läge finns av företagsräkningsuppgifter förordar dock centralbyrån att en allmän företagsräkning görs år 1971 eller år 1972.

Företagsräkningen bör enligt centralbyrån i princip omfatta alla näringsgrenar utom lantbruk och fiske. Undantag kan behöva göras även för vissa andra områden av speciell natur. Centralbyrån kan inte nu lägga fram någon preciserad plan för räkningens avgränsning och innehåll. Det är dock klart att den bör innefatta uppgifter om verksamhetsställen, branschinriktning, sysselsättning, lönesummor och omsättning m. m.

Inte heller kostnaderna för räkningen kan f. n. beräknas med någon större grad av säkerhet. Med utgångspunkt i kostnaden för 1951 års räkning, som i dagens läge beräknas motsvara 5 milj. kr., och de ökade krav som ställs på räkningens innehåll och kvalitet kan dock totalkostnaden beräknas till mellan 7 och 10 milj. kr.

För nästa budgetår behövs 493 000 kr. för planläggning av företagsräkningen. Därav avser 93 000 kr. lönekostnadspålägg och lokalkostnader.

Departementschefen

Jag delar statistiska centralbyråns uppfattning att en allmän företagsräkning bör genomföras år 1971 eller år 1972. Jag räknar med att man genom denna skall få ett bättre underlag för bl. a. den regionala planeringen. Tillräckligt material saknas än så länge för ett slutligt ställningstagande i fråga om räkningens omfattning och innehåll. Jag förutsätter att centralbyrån skall kunna lägga fram förslag i dessa avseenden senast i samband med anslagsframställningen för budgetåret 1971/72.

För förberedelse och planering av räkningen beräknar jag för nästa budgetår 493 000 kr. i enlighet med centralbyråns förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Allmän företagsräkning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 493 000 kr.

B 11. Datamaskincentralen

1967/68 Nettoinkomst	1 156
1968/69 Anslag	1 000
1969/70 Förslag	1 000

Datamaskincentralen har som huvudsaklig uppgift att på uppdrag av statlig eller kommunal myndighet, kommitté eller annat organ maskinellt bearbeta material som är lämpligt för statistisk behandling. Den får även åta sig uppdrag från enskilda uppdragsgivare. Datamaskincentralen är under en ADB-direktör organiserad på två programmeringsenheter, två driftsenheter, ett administrativt sekretariat och ett kundkontor. Datamaskincentralen skall vara ekonomiskt självförsörjande.

	1968/69	Beräknad ändring SCB	1969/70 Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	72	+ 7	+ 7
Övrig personal.....	309	+ 25	+ 25
	381	+ 32	+ 32
<i>Anslag</i>	1 000	—	—

Statistiska centralbyrån lämnar bl. a. följande upplysningar om datamaskincentralens verksamhet.

Bruttoomsättningen vid datamaskincentralen, som budgetåret 1966/67 uppgick till 21 milj. kr., ökade budgetåret 1967/68 till 22,2 milj. kr. Intäkterna av verksamheten fördelar sig på statistiska centralbyrån med 47 %, andra statliga myndigheter med 50 % och enskilda uppdragsgivare med 3 %.

Det kassamässiga överskottet för budgetåret 1967/68 uppgick till 1 156 kr. Enligt vinst- och förlusträkningen redovisas emellertid ett underskott på 1 504 710 kr. Underskottet sammanhänger bl. a. med att grunderna har ändrats för beräkningen av de pensions- och arbetsgivaravgifter som datamaskincentralen har att betala. Ifrågavarande avgifter har sålunda ökat med ca 1,5 milj. kr. Täckning för de ökade kostnaderna har inte kunnat erhållas i vissa fall där bindande offerter förelegat. Vidare har kalkylförluster uppstått genom att kostnadsberäkningar, med hänsyn till anslagsframställningar, måste göras på ett så tidigt stadium att detaljer i projekten inte föreligger klara. Dessa kalkylförluster, som främst hänför sig till bearbetningar för statliga myndigheter, har uppgått till ca 3,2 milj. kr. Ett belopp av 2 milj. kr., motsvarande normal avskrivning på datamaskincentralens maskiner, har tillgodoförts den i riksstaten upptagna inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Departementschefen

Datamaskincentralen har kommit att i allt större utsträckning tas i anspråk för administrativ databehandling och andra uppgifter som inte har något direkt samband med statistikproduktionen. Behovet av ADB-kapacitet beräknas vidare öka för såväl statistikbearbetningar som för andra uppgifter. Mot denna bakgrund har Kungl. Maj:t den 19 december 1968 tillsatt en organisationskommitté som skall utreda arbetsuppgifter och organisationsform för datamaskincentralen. Statistiska centralbyrån har i samband därmed fått bemyndigande att till organisationskommittén delegera beslutanderätten i ärenden som gäller datamaskincentralen.

Jag räknar med att datamaskincentralen under nästa budgetår skall ge överskott såväl kassamässigt som resultatmässigt. Jag förordar därför att anslaget i enlighet med centralbyråns förslag förs upp med endast ett formellt belopp av 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Datamaskincentralen* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

B 12. Konjunkturinstitutet: Verksamheten i allmänhet

1967/68 Utgift	1 614 596
1968/69 Anslag	1 572 000
1969/70 Förslag	2 026 000

¹ Anslagen Konjunkturinstitutet: Avlöningar och Konjunkturinstitutet: Omkostnader

Konjunkturinstitutet är ett vetenskapligt forsknings- och utredningsorgan med uppgift att följa och analysera den ekonomiska utvecklingen inom och utom landet, utarbeta prognoser för den svenska ekonomin och bedriva forskning i anslutning härtill.

Chef för konjunkturinstitutet är en överdirektör. Institutets uppgifter är fördelade på fyra arbetsområden, nämligen ett för löpande konjunkturanalys, ett för ekonometri och övrigt metodarbete, ett för forsknings- och utredningsarbete i övrigt samt ett för administrativt arbete.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Konjunktur- institutet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Arbetsledande och utredande personal ..	17	—	—
Övrig personal	16	—	—
	33	—	—

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Konjunktur- Dep.chefen institutet	
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	1 349 000	+ 83 000	+ 63 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+ 324 000	+ 324 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		—	—
Arvoden och särskilda ersättningar ...	1 000	—	—
Sjukvård m. m.	4 500	—	—
Reseersättningar (även utrikes tjänsteresor)	6 000	—	—
Expenser			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 12 000	+ 12 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	10 000	—	—
d) Övriga expenser	101 500	+ 12 000	+ 12 000
Publikationstryck	100 000	+ 43 000	+ 43 000
	1 572 000	+ 474 000	+ 454 000

Konjunkturinstitutet

1. Löne- och prisomräkning m. m. 407 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 336 000 kr.

2. För verksamheten behövs i övrigt en medelsförstärkning med 67 000 kr., varav 40 000 kr. för publikationsverksamhet och 25 000 kr. för skötseln av biblioteket, översättningsarbeten och diagramritning.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Konjunkturinstitutet: Verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 2 026 000 kr.

B 13. Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar

1967/68 Utgift	318 218	Reservation	172 578
1968/69 Anslag	625 000		
1969/70 Förslag	770 000		

Från anslaget bestrids utgifter för undersökningar av mera tillfällig karaktär rörande konjunkturförhållanden m. m. och för arbete med metodstudier och ekonomiska modeller som utförs inom konjunkturinstitutet.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Konjunktur- institutet	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Utredande personal	9	+ 1	+ 1
Övrig personal	3	+ 1	+ 1
	12	+ 2	+ 2
<i>Anslag</i>	625 000	+ 175 000	+ 145 000

Konjunkturinstitutet

Medelsbehovet beräknas till 921 000 kr. Härav avser 90 000 kr. fortsatt forsknings- och utredningsarbete inom konjunkturbarometerområdet, 95 000 kr. en undersökning av hur frisläppandet av investeringsfonderna åren 1967 och 1968 har påverkat investeringarna, 230 000 kr. fortsatt arbete på ekonometriska modeller, 120 000 kr. systemarbete och maskinbearbetningar, 255 000 kr. medverkan vid 1970 års långtidsutredning och 131 000 kr. lönekostnadspålägg och lokalhyror. Reservationen på anslaget vid ingången av budgetåret beräknas till 121 000 kr. Genom att denna tas i anspråk begränsas anslagsbehovet till 800 000 kr.

Departementschefen

Jag räknar med att konjunkturinstitutet även under nästa budgetår kommer att tas i anspråk för undersökningar i anslutning till 1970 års långtidsutredning. Jag beräknar 255 000 kr. för dessa undersökningar. Den verksamhet i övrigt som bekostas från anslaget bör enligt min mening fortsätta i ungefär nuvarande omfattning. Med dessa utgångspunkter förordar jag att anslaget förs upp med 770 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 770 000 kr.

B 14. Statskontoret

1967/68 Utgift	114 737 558
1968/69 Anslag	113 848 000
1969/70 Förslag	15 857 000

¹ Anslagen Statskontoret: Avlöningar och Statskontoret: Omkostnader

Statskontoret är central förvaltningsmyndighet för rationaliseringsverksamheten inom statsförvaltningen i den mån denna uppgift inte ankommer på annan myndighet. I verkets uppgifter ingår bl. a. att ta initiativ till och utföra rationaliseringsundersökningar, att utbilda personal för rationaliseringsverksamhet och att genom rådgivning verka för förenklingar och kostnadsbesparingar inom statsförvaltningen. Verket svarar vidare för samordning i fråga om anskaffning och utnyttjande av datamaskiner inom statsförvaltningen samt förvaltar statens datamaskinfond. Statskontoret handlägger f. n. även frågor om tryckning för statens räkning.

Statskontoret leds av en styrelse. Chef för statskontoret är en generaldirektör. Denne har närmast under sig en överdirektör. Inom verket finns fyra utredningsavdelningar, en planerings- och utbildningsavdelning och en administrativ byrå. Härutöver finns en fondbyrå, som är provisoriskt knuten till verket. I en av utredningsavdelningarna ingår f. n. statskontorets tryckeriexpedition.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Statskontoret	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Statskontoret utom fondbyrån			
Lednings- och administrativ personal ...	9	—	—
Utrednings- och utbildningspersonal ...	1 138	1—5	1—5
Övrig personal	58	—3	—3
	205	—8	—8
Fondbyrån			
Handläggande personal	7	—	—
Övrig personal	20	—	—
	27	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	9 201 000	+ 220 000	+ 220 000
Ersättning till expertis	2 350 000	+ 250 000	+ 92 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+2 307 000	+2 307 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70	—	42 000	— 42 000
Arvoden och särskilda ersättningar ...	40 000	+ 7 000	+ 7 000
Sjukvård m. m.	25 000	+ 5 000	+ 5 000
Reseersättningar	490 000	+ 30 000	+ 30 000
Därav utrikes tjänsteresor	225 000	+ 13 000	+ 13 000
Expenser			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 405 000	+ 405 000

¹ Därav tre tjänster för vilka medel inte har beräknats.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Statskontoret	Dep.chefen
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	68 000	—	—
d) Övriga expenser för eget behov	792 000	+ 103 000	+ 23 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	500 000	— 500 000	+ 300 000
Publikationstryck	25 000	+ 5 000	+ 5 000
Kursverksamhet m. m.	300 000	+ 15 000	+ 15 000
Förslagsverksamhet inom statsförvaltningen	50 000	—	— 50 000
Övriga utgifter			
a) Förvaring i riksbanken av värdepappershandlingar	5 000	+ 5 000	+ 5 000
b) Besiktning och värdering av fastigheter	2 000	—	—
	13 848 000	+2 810 000	+3 322 000
Särskilda uppbördsmedel			
Ersättning från statens datamaskinfond	—	+1 393 000	+1 313 000
	13 848 000	+1 417 000	+2 009 000

Statskontoret

1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 287 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 2 712 000 kr.

2. Enligt beslut av riksdagen (prop. 1968: 48, SU 95, rskr 218) skall det inrättas en datamaskinfond som förutom datamaskiner för högre undervisning och forskning även omfattar datamaskiner för administrativt bruk. Fonden skall förvaltas av statskontoret. För de nya arbetsuppgifterna behövs ytterligare en tjänst som högst byrådirektör och en tjänst som högst förste byråsekreterare (förste byråingenjör). Vidare behövs 80 000 kr. för omkostnader. (+ 211 000 kr.)

3. Huvuddelen av de arbetsuppgifter som omhänderhas av statskontorets tryckeriexpedition överförs den 1 juli 1969 till ett statligt förlagsaktiebolag (prop. 1968: 62, SU 97, rskr 220). En tjänst som organisationsdirektör, tre tjänster som högst förste byråsekreterare (förste byråingenjör) och tre tjänster som assistent eller biträde kan därvid dras in. Vidare kan delposten Övriga expenser för annat än eget behov utgå. (— 860 000 kr.)

4. Till ersättning till expertis för bl. a. en utredning om den statliga personaladministrativa verksamheten behövs ytterligare 158 000 kr.

5. Utgifterna i övrigt beräknas öka med 14 000 kr.

6. Statskontoret skall gottgöras sina kostnader som förvaltare av statens datamaskinfond. Ersättningen tas för nästa budgetår upp med 1 393 000 kr.

Departementschefen

Det statliga aktiebolaget för allmän förlagsverksamhet kommer att överta statskontorets uppgifter på tryckeriområdet den 1 juli 1969. Statskontorets beräkning av de ändringar i fråga om verkets personalbehov som föranleds därav kan jag godta. Jag förordar sålunda att bl. a. en tjänst som organisationsdirektör i Be 6 eller Ce 1 dras in.

Från delposten Övriga expenser för annat än eget behov bekostas blanketter för skilda ändamål som enligt gällande bestämmelser skall tillhandahållas av statskontoret. Det synes naturligt att statskontoret befrias från uppgiften att tillhandahålla ifrågavarande blanketter i och med att ämbetsverket inte längre skall handlägga frågor om tryckning för statens räkning. Frågan hur tillhandahållandet och distributionen av blanketterna skall ske i fortsättningen är emellertid ännu inte löst. Jag förordar därför att medel för att täcka kostnaderna för blanketterna även för nästa budgetår tas upp under statskontorets anslag. Jag beräknar kostnaderna till 800 000 kr.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 15 857 000 kr. Jag har därvid beräknat medel — förutom för nyssnämnda blanketter — för bl. a. ytterligare en byrådirektör och en förste byråsekreterare (förste byråingenjör) (2). Jag har vidare räknat bort medel för de personalminskningar som föranleds av att arbetsuppgifter förs över till det statliga förlagsaktiebolaget (3). Jag har inte tagit upp några medel för förlagsverksamheten inom statsförvaltningen. Kostnaderna för denna verksamhet avses i fortsättningen skola bestridas från tolfte huvudtiteln i enlighet med förslag som chefen för civildepartementet kommer att anmäla senare denna dag.

I detta sammanhang vill jag anmäla att statskontoret i särskild framställning lagt fram förslag om inrättande av ett statligt företag för konsultverksamhet inom rationaliseringsområdet. Ärendet bereds f. n. i finansdepartementet. Jag avser att sedermera föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen lägga fram proposition om inrättande av ett sådant företag.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statskontoret* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 15 857 000 kr.

B 15. Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen m. m.

1967/68 Utgift	6 095 374
1968/69 Anslag	7 000 000
1969/70 Förslag	7 000 000

Från anslaget bestrids bl. a. utgifter för försöksverksamhet med automatisk databehandling för sådana myndigheter som saknar egna anslag för ändamålet. Även utgifter för försöksverksamhet av mera allmän karaktär, som bedrivs i rationaliseringssyfte, kan bekostas från anslaget.

Statskontoret

Under budgetåren 1966/67 och 1967/68 har statskontoret av anslaget tagit i anspråk ca 2,9 milj. kr. resp. 5,2 milj. kr. för försöksverksamhet i rationaliseringssyfte. För innevarande budgetår har statskontoret bemyndigats disponera högst ca 6,7 milj. kr. För att genomföra statskontorets program behövs för nästa budgetår ca 3,6 milj. kr., varav 144 000 kr. utgör lönekostnadspålägg. Därutöver behövs 1,1 milj. kr. för riksrevisionsverkets försöksverksamhet med ett nytt redovisningssystem för statsförvaltningen.

I fråga om de rationaliseringsförsök som statskontoret bedriver inom sjukvårdsområdet har medel beräknats endast för löner i avvaktan på att en överenskommelse om den fortsatta verksamheten träffas med sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut.

Ytterligare medel kan komma att behövas för nya rationaliseringsprojekt som nu inte kan förutses.

Departementschefen

Den försöksverksamhet som bekostas från anslaget är av stor betydelse för rationaliseringsarbetet inom statsförvaltningen. Statskontoret har i sin femårsplan redogjort för pågående och planerade rationaliseringsprojekt och kostnaderna för att genomföra dem. Det beräknade medelsbehovet för nästa budgetår, 4,7 milj. kr., har jag inte något att erinra mot.

För försöksverksamhet som bedrivs för andra myndigheter än statskontoret har under detta budgetår tagits i anspråk ca 900 000 kr. Medelsbehovet kommer sannolikt att öka under nästa budgetår. Jag anser mig vidare böra räkna med en viss medelsreserv för nya rationaliseringsprojekt m. m.

Jag förordar att anslaget förs upp med samma belopp som för innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen*
m. m. för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av
7 000 000 kr.

B 16. Inköp av stansutrustning

1967/68 Utgift	144 152	Reservation	5 848
1968/69 Anslag	500 000		
1969/70 Förslag	950 000		

Från anslaget bestrids kostnader för inköp av stansutrustning som behövs i samband med att redovisning och utbetalning inom statsförvaltning-

en centraliseras till större kamerala myndigheter i enlighet med riktlinjer som godkänts av riksdagen (prop. 1967: 79, SU 82, rskr 194).

Statskontoret

Enligt riksdagens beslut (prop. 1968: 1 bil. 9 s. 39, SU 7, rskr 7) får stansutrustning till centrala kameralmyndigheter beställas för sammanlagt ca 2,9 milj. kr. t. o. m. budgetåret 1970/71. Hittills har sammanlagt 650 000 kr. anvisats för inköp av utrustningen. För nästa budgetår behövs ytterligare 950 000 kr.

Departementschefen

Statskontorets beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår kan jag godta. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Inköp av stansutrustning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 950 000 kr.

B 17. Riksrevisionsverket

1967/68 Utgift	19 146 756
1968/69 Anslag	10 974 000
1969/70 Förslag	15 373 000

¹ Anslagen Riksrevisionsverket: Avlöningar och Riksrevisionsverket: Omkostnader

Riksrevisionsverket är central förvaltningsmyndighet för kontroll av statens inkomster och utgifter samt av förvaltningen av statsförmögenheten. Verket handhar riksbokföringen och utarbetar statistik över statens finanser.

I riksrevisionsverkets uppgifter ingår bl. a. att övervaka att den verksamhet som faller under verkets granskning är ordnad på ett ändamålsenligt, planmässigt och från allmänt ekonomiska synpunkter tillfredsställande sätt. Härvid skall verket särskilt bedöma lönsamheten av verksamheten och pröva att verksamheten drivs i effektiva former. Verket skall även granska taxor och avgifter inom statlig verksamhet samt formerna för den statliga upphandlingen.

Vidare åligger det verket att tillse att statens redovisningssystem fungerar ändamålsenligt och att erforderliga förbättringar vidtas inom detta. I detta syfte äger verket bl. a. utveckla redovisningssystem och meddela föreskrifter om sättet för bokföring och verifiering av räkenskapsposterna. Verket anordnar och medverkar även vid utbildning av personal för redovisnings- och revisionsverksamhet.

Riksrevisionsverket leds av en styrelse. Chef för verket är en generaldirektör. Inom verket finns tre avdelningar, nämligen en revisionsavdelning, en avdelning för budget och finansstatistik samt en avdelning för planering, samordning och utveckling. Vidare finns fyra byråer, nämligen tre revisionsbyråer och en administrativ byrå.

	1968/69	Beräknad Riksrev.- verket	ändring 1969/70 Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	109	+ 20	+ 14
Övrig personal	134	— 26	— 27
	243	— 6	— 13
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	8 498 000	+1 021 000	+ 404 000
Ersättning till expertis	800 000	+ 100 000	+ 200 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+2 037 000	+2 078 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		+ 153 000	+ 22 000
Arvoden och särskilda ersättningar	40 000	+ 12 000	—
Sjukvård m. m.	33 000	+ 7 000	+ 6 000
Resersättningar	200 000	+ 150 000	+ 132 000
Därav utrikes tjänsteresor.....	100 000	+ 50 000	+ 50 000
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+1 180 000	+1 180 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		+ 50 000	+ 50 000
c) Bränsle, lyse, vatten	60 000	+ 105 000	+ 105 000
d) Övriga expenser för eget behov	418 000	+ 208 000	+ 197 000
Därav engångsutgifter	—	+ 52 000	+ 47 000
e) Övriga expenser för annat än eget behov	650 000	+ 30 000	+ 30 000
Publikationstryck	270 000	+ 25 000	+ 25 000
Övriga utgifter			
Transportkostnader	25 000	— 10 000	— 10 000
	10 994 000	+5 068 000	+4 419 000
<i>Uppbördsmedel</i>			
Försålda publikationer	20 000	+ 20 000	+ 20 000
	10 974 000	+5 048 000	+4 399 000

Riksrevisionsverket

Riksrevisionsverket lade år 1966 fram ett principförslag till omorganisation av den statliga redovisnings- och revisionsverksamheten m. m. Förslaget innebar bl. a. att redovisning och utbetalning skulle centraliseras till

större kamerala enheter samtidigt som automatisk databehandling skulle införas för redovisningen. Den centrala revisionen skulle vidare ges en ändrad inriktning och främst vara en förvaltningsrevision. Riksrevisionsverket skulle enligt förslaget omorganiseras på fem avdelningar, nämligen tre revisionsavdelningar, en avdelning för budget och finansstatistik och en avdelning för planering och samordning. Det dåvarande kansliet skulle ändras till en administrativ byrå. Vidare skulle en tjänst som överdirektör och souschef inrättas för att generaldirektören skulle avlastas vissa administrativa uppgifter och därigenom få möjlighet att planera och leda verkets arbete i stort. Omorganisationen förutsattes ske etappvis under en period av tre år.

Riktlinjerna för omorganisationen av redovisnings- och revisionsverksamheten godkändes i princip av statsmakterna (prop. 1967: 79, SU 82, rskr 194). I fråga om omorganisationen av verket genomfördes en första etapp den 1 juli 1967. Därvid inrättades en revisionsavdelning, en avdelning för budget och finansstatistik, en avdelning för planering, samordning och utveckling samt en administrativ byrå.

En andra etapp av omorganisationen bör enligt riksrevisionsverket genomföras nästa budgetår. Mot denna bakgrund lägger verket fram följande förslag.

1. Löne- och prisomräkning m. m. 3 735 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 3 217 000 kr.

2. Tjänsten som överdirektör och souschef bör inrättas den 1 juli 1969. Härvid behövs ytterligare ett biträde. (+ 142 000 kr.)

3. Den nuvarande revisionsavdelningen bör ökas ut med en revisionsdirektör, tre byrådirektörer, förste revisorer eller revisorer och en förste revisor eller revisor för att avdelningen skall få möjlighet att bedriva förvaltningsrevision i större utsträckning (+ 377 000 kr.).

4. För att skapa förutsättningar för en ökad förvaltningsrevisionell verksamhet bör ytterligare en revisionsavdelning inrättas den 1 juli 1969. Avdelningen bör bestå av en avdelningschef, fem revisionsdirektörer, elva byrådirektörer, förste revisorer eller revisorer, fem förste revisorer eller revisorer och fyra biträden. Om avdelningen inrättas kan verkets organisation i övrigt minskas med två byråchefer, en avdelningsdirektör, två byrådirektörer och 14 förste revisorer. Sammanlagt ökar således den handläggande personalen med tre och biträdespersonalen med fyra tjänstemän. (+ 617 000 kr.)

5. Om verket får den begärda personalförstärkningen för förvaltningsrevisionen minskar medelsbehovet för organisationen i övrigt med ett belopp motsvarande kostnaderna för två kanslister och 23 biträden. Genom att expeditivvaktsarbetet omorganiseras kan vidare två tjänster som expeditivförman och fyra expeditivvaktstjänster dras in. (— 806 000 kr.)

6. För arbetsuppgifter inom programbudgetområdet bör tjänster inrättas för en revisionsdirektör, två byrådirektörer, förste revisorer eller revisorer och en förste revisor eller revisor. Expertisposten kan därvid minskas med

180 000 kr. Vidare bör en tjänst som extra revisionsdirektör extraordinarie-sättas. (+ 110 000 kr.)

7. Personalutbildningen inom det statliga redovisnings- och revisionsområdet kräver ökade insatser. Såväl övergången till förvaltningsrevision som införandet av programbudgetering och ett generellt ADB-system för den statliga redovisningen medför att de nyanställda amanuensernas grundutbildning måste kompletteras med specialutbildning inom dessa områden. Verket bör få möjlighet att i egen regi utbilda aspiranter för att tillgodose behovet av personal med lämplig utbildning såväl inom verket som inom statsförvaltningen i övrigt. Under nästa budgetår bör utbildning anordnas försöksvis för tio aspiranter. (+ 399 000 kr.)

8. Konsulter behöver anlitas i ökad utsträckning bl. a. för att verket skall kunna fortsätta utvecklingen av ett effektivt statligt redovisningssystem och av kontroll- och revisionsmetoder (+ 235 000 kr.).

9. För att riksrevisionsverket skall få fram ett säkrare underlag för beräkningen av statsinkomsterna insamlas och bearbetas visst taxeringsstatistiskt material. Kostnaden härför beräknas till 130 000 kr.

10. Medelsbehovet i övrigt under anslaget beräknas öka med 109 000 kr.

Departementschefen

Riksdagen fattade år 1967 beslut om en omorganisation av den statliga redovisnings- och revisionsverksamheten (prop. 1967: 79, SU 82, rskr 194). Beslutet innebar att redovisning och utbetalning skulle centraliseras till större kamerala enheter och att den centrala revisionen främst skulle inriktas på förvaltningsrevision. Riksdagen godkände i samband därmed även riktlinjer för en successiv omorganisation av riksrevisionsverket.

Som ett led i den påbörjade omorganisationen förordar jag att ytterligare en revisionsavdelning inrättas den 1 juli 1969 (4). För ledningen av den nya avdelningen bör inrättas en tjänst som avdelningschef i Ce 3. Vidare bör inrättas fem tjänster som revisionsdirektör i Be 6 eller Ce 1 för de tjänstemän som närmast under avdelningschefen skall svara för arbetet inom avdelningen. I samband härmed kan två tjänster som byråchef i Ce 1 dras in. För den handläggande personalen i övrigt på avdelningen beräknar jag medel för nio byrådirektörer, förste revisorer eller revisorer, sex förste revisorer eller revisorer och fyra biträden.

Jag har inte något att erinra mot de personalminskningar som riksrevisionsverket föreslagit (4, 5). Jag räknar sålunda med att medelsbehovet minskar med ett belopp motsvarande kostnaderna för två byråchefer, en avdelningsdirektör, två byrådirektörer, 14 förste revisorer, två kanslisters, 23 biträden, två expeditionsförmän och fyra expeditionsvakter.

För att riksrevisionsverket skall kunna medverka i programbudgetarbetet i den omfattning som har planerats beräknar jag ytterligare 110 000 kr. till expertis (6). Därutöver räknar jag upp expertisposten med 100 000

kr. för att verket skall kunna anlita konsulter i ökad utsträckning i samband med utvecklingen av redovisningssystem m. m. (8).

Jag biträder verkets förslag om försöksvis utbildning av personal för den statliga redovisnings- och revisionsverksamheten. Jag beräknar sålunda medel för tio aspiranter (7).

Omläggningen av redovisnings- och revisionssystemet kommer att ställa stora krav på verksledningen. Jag beräknar med hänsyn härtill medel för en dubblering av en av tjänsterna som avdelningschef under nästa budgetår.

I fråga om beräkningen av medelsbehovet i övrigt hänvisar jag till sammanställningen.

Kungl. Maj:t bör äga att i samband med inrättandet av den nya revisionsavdelningen vidta erforderliga övergångsåtgärder.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att hos riksrevisionsverket inrätta en tjänst som avdelningschef i Ce 3 och fem tjänster som revisionsdirektör i Be 6 eller Ce 1,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de övergångsåtgärder som behövs i samband med att ytterligare en revisionsavdelning inrättas inom riksrevisionsverket,

c) till Riksrevisionsverket för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 15 373 000 kr.

B 18. Byggnadsstyrelsen

1967/68 Utgift	14 092 637
1968/69 Anslag	13 601 000
1969/70 Förslag	19 828 000

¹ Anslagen Byggnadsstyrelsen: Avlöningar och Byggnadsstyrelsen: Omkostnader

Byggnadsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om byggande för statens räkning och förvaltning av statliga fastigheter.

I styrelsens uppgifter ingår främst att förvalta de delfonder av statens allmänna fastighetsfond som är ställda under styrelsen, att anskaffa lokaler för statsmyndigheterna och utreda behovet av statliga byggnadsföretag, allt i den mån dessa uppgifter inte ankommer på annan myndighet, att efter uppdrag projektera och utföra byggnadsföretag för statens räkning samt att genom utvecklings- och normeringsarbete verka för rationaliseringar och besparingar i fråga om byggande och fastighetsförvaltning för statens räkning.

Chef för byggnadsstyrelsen är en generaldirektör. Denne har närmast under sig en teknisk direktör, en planeringsdirektör och en ekonomidirektör. Styrelsen är organiserad på nio byråer. Dessa är administrativa byrån, ut-

redningsbyrån, intendentsbyrån, utrikesbyrån, ekonomibyrån, utvecklingsbyrån, två projekteringsbyråer och byggnadsbyrån. Vidare finns fem regionala byggnadsförvaltningar. Dessa är förlagda till Lund, Göteborg, Stockholm, Uppsala och Umeå. Kostnaderna för ekonomi-, utvecklings-, projekterings- och byggnadsbyråerna, för byggnadsförvaltningarna utom underhållssektionerna och för utrikesbyråns byggsektion bestrids från förskottsstat som fastställs av Kungl. Maj:t. Kostnaderna enligt förskottsstaten förs i bokslutet för budgetåret över på tillämpliga byggnads- och projekteringsanslag. Verkets kostnader i övrigt bestrids från förevarande anslag.

	1968/69	Beräknade ändringar 1969/70		
		Överföringar från förskotts- stat m. m.	Övriga ändringar Byggnads- styrelsen	Dep.- chefen
<i>Personal</i>				
Handläggande personal ...	141	+ 5	+ 15	+ 5
Övrig personal	179	+ 12	+ 5	—
	1320	+ 17	+ 20	+ 5

¹ Härtill kommer sammanlagt 474 tjänstemän på förskottsstat.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Byggnads- styrelsen	Dep.chefen
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	11 542 000	+2 013 000	+1 324 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+2 770 000	+2 770 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		+ 331 000	+ 190 000
Arvoden och särskilda ersättningar	3 000	—	—
Sjukvård m. m.	45 000	+ 19 000	+ 17 000
Resersättningar	380 000	+ 68 000	+ 60 000
Därav utrikes tjänsteresor	30 000	—	—
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+1 155 000	+1 155 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	50 000	—	—
d) Övriga expenser	1 059 000	+ 432 000	+ 343 000
Därav engångsutgifter	50 000	+ 146 000	+ 87 000
Publikationstryck	22 000	+ 168 000	+ 168 000
Förhyrd datamaskintid	500 000	+ 200 000	+ 200 000
	13 601 000	+7 156 000	+6 227 000

Byggnadsstyrelsen

1. Löne- och prisomräkning m. m. 4 915 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 3 925 000 kr.

2. På administrativa byrån behövs en förstärkning med en byrådirektör för ledning av servicefunktionerna hos byggnadsstyrelsen och en assistent för petitaarbete m. m. Vidare behövs 83 000 kr. för extra arbetskraft för arkiv- och biblioteksgöromål. (+ 197 000 kr.)

3. Utredningsbyråns uppgifter har ökat i omfattning. Detta gäller särskilt i fråga om utrednings- och programarbete i samband med större utbyggnadsplaner, utredningar om lokalförsörjningen och förhyrningsverksamheten. Ytterligare två byrådirektörer och en byråingenjör behövs för dessa uppgifter (+ 203 000 kr.).

4. På grund av att det statliga fastighetsbeståndet har ökat kraftigt behöver intendentsbyrån ytterligare en avdelningsdirektör för fastighetssektionen och ytterligare tre byrådirektörer, tre byråingenjörer och ett biträde för planeringssektionen (+ 496 000 kr.).

5. Inom utrikesbyrån behövs en avdelningsdirektör som chef för förvaltningssektionen (+ 74 000 kr.).

6. Underhållssektionen vid byggnadsförvaltningen i Stockholm behöver förstärkas med en byrådirektör, två byråingenjörer och tre biträden med anledning av att underhållsverksamheten har ökat kraftigt i omfattning (+ 279 000 kr.).

7. Genom organisationsändringar under de senaste åren inom byggnadsstyrelsen och vissa delar av den statliga fastighetsförvaltningen i övrigt har personal, som avlönas i annan ordning än över det nuvarande avlöningsanslaget, kommit att placeras på enheter som skall bekostas från detta anslag. Kostnaderna för denna personal bör fr. o. m. nästa budgetår bestridas från anslaget. Detta bör därför räknas upp med ett belopp motsvarande kostnaderna för dels två byrådirektörer som f. n. avlönas med exploateringsmedel från Djurgårdsnämnden, dels två kamrerare, en assistent och åtta biträden som tjänstgör på administrativa byråns personalsektion och som avlönas från förskottsstat, dels tre byråingenjörer och ett biträde som har förts över från universiteten i Uppsala och Lund till underhållssektionerna vid byggnadsförvaltningarna i resp. städer och som avlönas av s. k. underhållsmedel. Vidare bör de kostnader för publikationstryck, som nu belastar förskottsstaten och som huvudsakligen avser tryckning av anvisningar och rapporter från utredningsbyrån, föras över till anslaget. Dessa kostnader beräknas uppgå till 168 000 kr. (+ 891 000 kr.)

8. För upprustning av möbler och inredning av vissa lokaler m. m. behövs ytterligare 101 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 19 828 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för ytterligare tre byrå-

direktörer hos styrelsen (3, 4) och för en byrådirektör och en byråingenjör vid byggnadsförvaltningen i Stockholm (6). Vidare har jag i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag (7) beräknat medel under anslaget för vissa lönekostnader m. m., som nu bestrids från förskottsstat eller med exploaterings- eller underhållsmedel.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsstyrelsen* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 19 828 000 kr.

B 19. Utredningar rörande byggnadsföretag m. m.

1967/68 Utgift	2 506 638	Reservation	493 362
1968/69 Anslag	3 700 000		
1969/70 Förslag	3 700 000		

Från anslaget bestrids konsultkostnader m. m. för dels utredningar och byggnadsprogram avseende nya byggnadsobjekt, dels inredningsprojektering och utredningar i inredningsfrågor. Till större delen gäller det kostnader som förskottteras från anslaget. Förskotterade belopp återbetalas sedermera från anvisade anslag för berörda byggnads- och inredningsobjekt. Till en mindre del avser anslaget kostnader för normerings- och utvecklingsarbeten m. m., som belastar anslaget slutligt.

Byggnadsstyrelsen

Medelsbehovet beräknas till omkring 7,5 milj. kr. Därav avser 3 milj. kr. inredningsarbeten och 4 milj. kr. byggnadsutredningar och byggnadsprogram. I det beräknade beloppet ingår vidare en medelsreserv om 500 000 kr. Av medelsbehovet beräknas 2,7 milj. kr. kunna täckas genom återföringar av medel till anslaget och 1,1 milj. kr. av reserverade medel. Styrelsen föreslår därför att anslaget förs upp med 3,7 milj. kr.

Departementschefen

Jag biträder byggnadsstyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utredningar rörande byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 3 700 000 kr.

B 20. Statens förhandlingsnämnd

1967/68 Utgift		718 598
1968/69 Anslag		976 000
1969/70 Förslag		1 227 000

Statens förhandlingsnämnd har till uppgift att efter uppdrag av Kungl. Maj:t eller chef för statsdepartementet föra förhandlingar med kommun eller annan icke-statlig huvudman, främst om villkor för samverkan mellan staten och huvudmannen inom sjukvård, utbildning eller forskning. Överenskommelse, som träffas av nämnden, skall underställas Kungl. Maj:ts prövning. Nämnden skall vidare efter uppdrag av markförvaltande myndighet föra förhandling om överlåtelse av staten tillhörig mark till kommun för samhällsbyggnadsändamål. Nämnden svarar även för samordning i ärenden om överlåtelse av statlig eller kyrklig mark till kommun.

Förhandlingsnämnden består av en överdirektör och vissa särskilt förordnade ledamöter. Hos nämnden finns ett kansli, som består av två byråer och en expedition.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Statens för-	Dep.chefen
		handlingsnämnd	
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	8	+ 1	+ 1
Övrig personal	6	—	—
	14	+ 1	+ 1
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	624 000	+ 65 000	+ 65 000
Ersättning till expertis	150 000	— 30 000	— 30 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+ 184 000	+ 184 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		+ 2 000	+ 2 000
Arvoden och särskilda ersättningar	45 000	—	—
Sjukvård m. m.	2 000	—	—
Resersättningar	50 000	—	—
Expenser			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 30 000	+ 30 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	5 000	—	—
d) Övriga expenser	100 000	—	—
	976 000	+ 251 000	+ 251 000

Statens förhandlingsnämnd

1. Löne- och prisomräkning m. m. 237 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 214 000 kr.

2. På grund av ökad arbetsbelastning behövs ytterligare en förste byråsekreterare. Medelsbehovet till expertis minskar om en sådan tjänst inrättas. (+ 14 000 kr.)

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 1 227 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. ytterligare en förste byråsekreterare.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Statens förhandlingsnämnd* för budgetåret 1969/70
anvisa ett förslagsanslag av 1 227 000 kr.

C. Skatte- och kontrollväsen

C 1. Tullverket: Förvaltningskostnader

1967/68 Utgift	125 333 264
1968/69 Anslag	2126 287 000
1969/70 Förslag	168 616 000

¹ Anslagen Tullverket: Avlöningar till tjänstemän hos generaltullstyrelsen, Tullverket: Avlöningar till tjänstemän inom tullstaten och Tullverket: Omkostnader

² Anslagen Tullverket: Avlöningar och Tullverket: Omkostnader

Tullverket har som huvuduppgift att debitera, uppbära och redovisa tull samt vissa andra skatter och avgifter. Verket utövar vidare uppsikt över trafiken till och från utlandet och fullgör i samband därmed vissa kontroll- och övervakningsuppgifter.

Den centrala ledningen av tullverket utövas av generaltullstyrelsen. Chef för verket är en generaltulldirektör. Inom styrelsen finns sex byråer. Dessa är kanslibyrån, personalbyrån, kamerallbyrån, revisionsbyrån, tullbehandlingsbyrån och bevakningsbyrån.

Tullstaten består av lokaltullförvaltningen, kustbevakningen och gränsbevakningen. Lokaltullförvaltningen omfattar tre centraltullkammare och 50 tullkammare samt tullstationer och tullexpeditioner. Centraltullkamrarna och tullkamrarna är distrikttullanstalter och har överinseende över var sitt tulldistrikt. För kustbevakningen är kusterna indelade i fyra kustdistrikt. Trakterna vid landgränsen är på motsvarande sätt indelade i fyra gränsdistrikt.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Generaltullstyrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Generaltullstyrelsen			
Handläggande personal	101	+ 7	+ 5
Övrig personal	147	+ 6	+ 6
Tullstaten			
Tulltaxeringsutbildad personal	941	¹ + 1	¹ + 1
Bevakningspersonal	2 401	— 10	— 10
Övrig personal	516	+ 31	+ 31
	4 106	+ 35	+ 33

¹ Exkl. kammarskrivarelever under utbildning.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Generaltull- styrelsen	Dep.chefen
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän hos general- tullstyrelsen	7 827 000	+ 847 000	+ 751 000
Avlöningar till tjänstemän inom tull- staten	103 602 000	+ 5 586 000	+ 5 565 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig orga- nisation	—	+26 821 000	+26 821 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		+ 275 000	+ 248 000
Arvoden och särskilda ersättningar	3 000	—	—
Sjukvård m. m.	385 000	+ 34 000	+ 34 000
Reseersättningar (även utrikes tjänste- resor)	2 550 000	+ 212 000	+ 210 000
Expenser			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 6 650 000	+ 6 660 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		+ 100 000	+ 100 000
c) Bränsle, lyse, vatten	425 000	+ 25 000	+ 25 000
d) Övriga expenser	5 100 000	+ 800 000	+ 696 000
Därav engångsutgifter	400 000	+ 504 000	+ 492 000
Publikationstryck	545 000	+ 6 000	+ 6 000
Särskilda utgifter	5 000	—	—
Övriga utgifter			
a) Drift och underhåll av forskaffnings- materiel	3 860 000	+ 340 000	+ 290 000
b) Utbildning i tulltjänsten	1 400 000	+ 408 000	+ 408 000
c) Beklädnad och beväpning	260 000	+ 119 000	+ 119 000
d) Datamaskinbearbetningar	—	+ 374 000	+ 374 000
Därav engångsutgifter	—	+ 292 000	+ 292 000
e) Hyra för hålkortsanläggning	105 000	— 28 000	— 28 000
f) Skadeersättningar	20 000	—	—
g) Diverse utgifter	200 000	+ 50 000	+ 50 000
	126 287 000	+42 619 000	+42 329 000

Generaltullstyrelsen

1. Löne- och prisomräkning m. m. 39 558 000 kr., varav för lönekostnads-
pålägg och lokalhyror 33 571 000 kr.

2. Enligt förordningen den 6 juni 1968 (nr 430) om mervärdeskatt skall
tullverket fr. o. m. den 1 januari 1969 svara för debitering, uppörd och re-

dovisning av mervärdeskatt vid införsel av varor. För denna uppgift behövs viss personalförstärkning, vilken tidigare beräknats till 60 tjänstemän (prop. 1968: 100 s. 167, BeU 45, rskr 294). För nästa budgetår beräknas medel för bl. a. två kammarskrivare, 25 kammarskrivarelever och 35 biträden (+ 1 673 000 kr.).

3. För att rationalisera tullverkets arbete med uppbörd och redovisning av tull, skatter och andra avgifter bör man gå över till ett centralt uppbördsförfarande med användning av automatisk databehandling för större delen av uppbörden. Personalen hos styrelsen behöver därvid förstärkas med en förste byråsekreterare och sex biträden. För inköp av maskinutrustning, programmering för databehandling hos statistiska centralbyrån m. m. behövs 834 000 kr. Inom tullstaten kan antalet biträden minskas under första halvåret 1970 i en omfattning som motsvarar fem årsarbetskrafter. Under budgetåret 1970/71 beräknas biträdespersonalen kunna minskas med ytterligare omkring 45 årsarbetskrafter. Det nya förfarandet beräknas fr. o. m. nyssnämnda budgetår medföra en kostnadsminskning om ca 600 000 kr. för år i förhållande till nuläget. (+ 952 000 kr.)

4. Styrelsen har i samråd med statskontoret sett över byråorganisationen. Översynen har främst syftat till att föra samman verksamhet som är funktionellt likartad och till att förstärka verkets drift- och ekonomifunktioner. De åtgärder som styrelsen föreslår betingas av tullverkets stora lokala förvaltning och den alltmer ökande utrikestrafiken.

Tullbehandlingsbyrån — vars namn bör ändras till tariffbyrån — och revisionsbyrån bör föras ihop till en tulltaxeringsavdelning. Vidare bör en driftavdelning inrättas. Denna skulle bestå av en personal- och driftbyrå, en bevakningsbyrå och ett planeringssekretariat. Driftärenden i allmänhet bör därvid koncentreras till personal- och driftbyrån, som i huvudsak kommer att svara mot den nuvarande personalbyrån. Budgetärenden och andra ekonomiska frågor bör föras samman till en ekonomibyrå med den nuvarande kameralbyrån som stomme. Den nuvarande internationella avdelningen på revisionsbyrån bör föras över till kanslibyrån och där bilda ett internationellt sekretariat.

För organisationsförändringarna behövs två avdelningschefer och en byrådirektör. Därutöver behövs en förstärkning med en byrådirektör för organisations- och rationaliseringsfrågor, en förste byråsekreterare för internationella frågor och en förste byråsekreterare för redigering av publikationen Generaltullstyrelsens meddelanden. (+ 464 000 kr.)

5. Genom rationalisering av bevakningsarbetet vid lokaltullförvaltningen kan tio tulluppsyningsmanstjänster dras in (— 259 000 kr.).

6. Vid tullkammaren i Norrköping kan en förste tullkontorist ersättas med ett kvalificerat biträde (— 10 000 kr.).

7. En tullmästartjänst bör inrättas vid tullkammaren i Gävle för fartygsklareringar m. m. Härvid kan en förste tullkontorist lösgöras för tulltaxe-

ringsgöromål och en tjänst som förste tulluppsyningsman dras in. (+ 6 000 kr.)

8. På grund av trafikökning behöver personalen förstärkas med två tullöverkontrollörer vid tullkammaren i Arlanda, med en tullöverkontrollör, en tullmästare och ett kvalificerat biträde vid tullavdelningen Skandiahamnen i Göteborg och med en tullöverkontrollör vid tullklareringsexpeditionen i industrihamnen i Malmö. Om dessa tjänster inrättas kan fyra tullkontrollörstjänster, en tjänst som förste tulluppsyningsman och en biträdestjänst dras in. (+ 42 000 kr.)

9. Med hänsyn till tullverkets uppgifter i fråga om smugglingsbekämpning, sjöräddning och sjöövervakning bör någon av tjänstemännen vid bevakningsbyrån och vid vissa lokala tullmyndigheter finnas i beredskap under annan tid än expeditionstid för att när så behövs träda i tjänstgöring. Kostnaderna för beredskapsersättning beräknas till 50 000 kr.

10. Medelsbehovet i övrigt under anslaget beräknas öka med 143 000 kr.

Generaltullstyrelsen har vidare i en särskild framställning anhållit att kungörelsen den 26 mars 1965 (nr 59) om ersättning till polisman för skada på egendom skall äga motsvarande tillämpning när tulltjänsteman tillfogas skada på lös egendom. *Riksrevisionsverket*, som yttrat sig i ärendet, har inte något att erinra mot att framställningen bifalles.

Departementschefen

Den ökande trafiken och det växande internationella samarbetet inom tullområdet har medfört ökade uppgifter för generaltullstyrelsen. Detta har lett till en alltför stor arbetsbörda på chefsnivå och ett behov av bättre överblick, planering och samordning än hittills. En viss förstärkning av organisationen är därför påkallad. Jag förordar att en tulltaxeringsavdelning och en driftavdelning inrättas i enlighet med generaltullstyrelsens förslag. För ledningen av avdelningarna bör inrättas två tjänster som avdelningschef i Ce 2. Förutom för dessa tjänster beräknar jag medel för förstärkning av den nuvarande personalorganisationen hos generaltullstyrelsen med en byrådirektör och en förste byråsekreterare. Jag har inte något att erinra mot generaltullstyrelsens förslag till ändrade benämningar på vissa byråer och sektioner och till omfördelning av ärenden mellan byråerna (4).

Jag delar styrelsens uppfattning att man inom tullverket bör gå över till ett centralt uppbörds- och redovisningsförfarande. Fördelar bör härigenom kunna vinnas för både tullverket och dess trafikanter. Jag ansluter mig till generaltullstyrelsens beräkning av medelsbehovet för omläggningen (3). Jag beräknar således medel för en nettoökning av personalen med en förste byråsekreterare och ett biträde. Tillämpningen av det föreslagna förfarandet förutsätter vissa mindre ändringar i författningar som till-

kommit efter beslut av riksdagen. Jag avser att sedermera föreslå Kungl. Maj:t att lägga fram proposition angående dessa ändringar.

Jag anser att ersättning bör kunna utgå till tulltjänsteman som i tjänsten har tillfogats skada på lös egendom. Härvid bör kungörelsen den 26 mars 1965 (nr 59) om ersättning till polisman för skada på egendom äga motsvarande tillämpning. Ersättningen bör bestridas från detta anslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål beräknar jag till omkring 2 000 kr.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 168 616 000 kr. Jag har därvid beräknat medel — förutom för nyssnämnda personaländringar — för bl. a. ytterligare en tullöverkontrollör (8), två kammarskrivare och 25 kammarskrivarelever (2), två tullmästare (7, 8) och 37 biträden (2, 6, 8) samt beredskapsersättning (9). Samtidigt har jag räknat av ett belopp motsvarande kostnaderna för en tullkontrollör (8), en förste tullkontorist (6), två förste tulluppsyningsmän (7, 8), tio tulluppsyningsmän (5) och ett biträde (8).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta två tjänster som avdelningschef i Ce 2 hos generaltullstyrelsen,

b) till *Tullverket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 168 616 000 kr.

C 2. Tullverket: Anskaffning av viss materiel

1967/68 Utgift	1 597 788	Reservation	232 970
1968/69 Anslag	1 680 000		
1969/70 Förslag	1 950 000		

Från anslaget bestrids utgifter för anskaffning av fortskaffnings- och radiomateriel m. m.

Dispositionspan

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Generaltull- Dep.chefen styrelsen	
1. Större motorbåtar	1 330 000	+ 270 000	+ 270 000
2. Mindre motorbåtar, motorfordon m. m.	200 000	+ 100 000	+ 50 000
3. Telemateriel	150 000	— 50 000	— 50 000
	1 680 000	+ 320 000	+ 270 000

Generaltullstyrelsen

1. För budgetåren 1967/68 och 1968/69 har medel beviljats under detta anslag för ersättningsanskaffning av tre tulljakter och en tullkryssare. Vidare har arbetsmarknadsstyrelsen ställt medel till förfogande för an-

skaffning av två tulljakter och en större tullracerbåt. Härigenom har behovet av ersättningsanskaffning av medelstora bevakningsbåtar minskat något. Styrelsen förordar därför att ersättningsanskaffningen av större motorbåtar under nästa budgetår i första hand inriktas på en andra tullkryssare i en tilltänkt serie av fem båtar. Kostnaden beräknas till 1,6 milj. kr.

2. Normal anskaffning av mindre motorbåtar, motorfordon m. m. beräknas kosta 120 000 kr. Därutöver behövs 70 000 kr. för att ersätta en tullracerbåt som kasserats till följd av förslitning och 30 000 kr. för att anskaffa två bilar till Haparanda gränsdistrikt i samband med att mindre, icke bilburna posteringar slås samman till större enheter såsom ett led i pågående rationaliseringsarbete.

För att övervakningsverksamheten till sjöss skall kunna bedrivas på ett rationellt sätt behövs, vid sidan av de större bevakningsbåtarna, tillgång till små, grundgående båtar och amfibiefarkoster, s. k. hydrokoptrar, som kan användas under isläggnings- och islossningsperioder. Vidare behövs ett antal trailers för landtransport av mindre båtar. Under nästa budgetår bör anskaffas två trailerburna plastracerbåtar, fyra lösa trailers och två amfibiefarkoster till en sammanlagd kostnad av 80 000 kr.

3. För anskaffning av telemateriel har under de två senaste budgetåren disponerats dels 325 000 kr. av detta anslag, dels 1 milj. kr. som arbetsmarknadsstyrelsen ställt till förfogande. Härigenom har materielanskaffningen kunnat tidigareläggas i betydande omfattning. Medelsbehovet för telemateriel inskränker sig därför för den närmaste sjuårsperioden till ca 100 000 kr. för år.

Departementschefen

Med hänvisning till den förut lämnade sammanställningen beräknar jag anslaget till 1 950 000 kr. Det ankommer på Kungl. Maj:t att fastställa den slutliga dispositionsplanen för anslaget.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Tullverket: Anskaffning av viss materiel* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 1 950 000 kr.

C 3. Kontrollstyrelsen

1967/68 Utgift	17 650 906
1968/69 Anslag	28 624 000
1969/70 Förslag	11 082 000

¹ Anslagen Kontrollstyrelsen: Avlöningar, Kontrollstyrelsen: Omkostnader, Kontrollstyrelsens lokalförvaltning: Avlöningar och Kontrollstyrelsens lokalförvaltning: Omkostnader

² Anslagen Kontrollstyrelsen: Avlöningar och Kontrollstyrelsen: Omkostnader

Kontrollstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om indirekt beskattning, alkoholförsäljning och alkoholpolitik samt tillsynsmyndighet i frågor om tillverkning m. m. av alkoholhaltiga varor.

Chef för kontrollstyrelsen är en generaldirektör. Inom verket finns fyra byråer, nämligen en för rusdrycksförsäljningsärenden m. m., en för administrativa och tekniska ärenden jämte sprittillverkningskontroll och två för ärenden för beskattning och skattekontroll m. m. För skattekontrollen finns vidare fyra distriktskontor. Dessa är belägna i Stockholm, Malmö, Göteborg och Sundsvall.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Kontroll- styrelsen	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	88	—	—
Övrig personal	150	—	—
	238	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	7 171 000	+ 322 000	+ 322 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+1 723 000	+1 723 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		—	—
Arvoden och särskilda ersättningar	133 000	+ 10 000	+ 10 000
Sjukvård m. m.	25 000	—	—
Reseersättningar	720 000	—	—
Därav utrikes tjänsteresor.....	3 000	—	—
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 365 000	+ 365 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70.....		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	12 200	— 200	— 200
d) Övriga expenser	540 000	+ 38 000	+ 38 000
Därav engångsutgifter	—	+ 10 000	+ 10 000
Publikationstryck	20 000	—	—
<i>Övriga utgifter</i>			
Nyanskaffning och underhåll av kontroll effekter m. m.	3 000	—	—
	8 624 200	+2 457 800	+2 457 800
<i>Uppbördsmedel</i>			
Försålda trycksaker m. m.	200	— 200	— 200
	8 624 000	+2 458 000	+2 458 000

Kontrollstyrelsen

1. Löne- och prisomräkning m. m. 2 438 000 kr., varav för lönekostnads-pålägg och lokalhyror 2 088 000 kr.

2. Genom att sprittillverkningen vid lantbruksbrännerierna ökar behövs ytterligare 10 000 kr. för sprittillverkningskontrollen.

3. För anskaffning av ny fotokopieringsmaskin behövs 10 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kontrollstyrelsen* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 11 082 000 kr.

C 4. Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader

1967/68 Utgift	13 354 167
1968/69 Anslag	13 848 000
1969/70 Förslag	4 882 000

¹ Anslagen Mynt- och justeringsverket: Avlöningar och Mynt- och justeringsverket: Omkostnader

Mynt- och justeringsverket är central förvaltningsmyndighet med uppgift att tillverka mynt och medaljer, handha kontroll av ädelmetallarbeten, verkställa probering av ädelmetaller och bestämning av ädelmetallhalten, leda justeringsväsendet, handlägga ärenden om mått och vikt samt utföra justeringar.

Chef för mynt- och justeringsverket är en myntdirektör. Verket är uppdelat på fem avdelningar, nämligen en för mått och vikt, en för kontroll av ädelmetallarbeten, en för tillverkning av mynt och medaljer, en för administrativa ärenden och en för kamerala ärenden.

Kostnaderna för kontrollen av ädelmetallarbeten och justeringsverksamheten m. m. täcks av inkomster som redovisas under inkomstitlarna Kontrollstämpelmedel och Inkomst av myntning och justering.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Mynt- och justeringsverket	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	27	—	—
Biträdespersonal	48	—	—
Arbetarpersonal	50	—	—
	125	—	—

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Mynt- och juste- Dep.chefen ringsverket		
<i>Anslag</i>				
Avlöningar till tjänstemän	2 050 000	+	89 000	+ 89 000
Avlöningar till förmän och arbetare	1 290 000	+	86 000	+ 86 000
Lönekostnadspålägg				
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+	777 000	+ 777 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70			—	—
Arvoden och särskilda ersättningar	132 000		—	—
Sjukvård m. m.	6 000		—	—
Resersättningar	26 000		—	—
Därav utrikes tjänsteresor.....	7 000		—	—
<i>Expenser</i>				
a) Beräknade lokalyror för nuvarande lokaler	—	+	75 000	+ 75 000
b) Beräknad ändring av lokalyror till budgetåret 1969/70	—		—	—
c) Bränsle, elektrisk kraft, lyse, vatten	130 000		—	—
d) Övriga expenser	86 200	+	2 000	+ 2 000
Publikationstryck	6 000	+	4 000	+ 4 000
<i>Övriga utgifter</i>				
a) Tomtskötsel, yttre renhållning m. m.	3 500		—	—
b) Maskiner, instrument och diverse materialier	90 000		—	—
c) Laboratorieutensilier, kemikalier m. m.	8 000		—	—
d) Omkostnader för myntutväxling ...	11 000		—	—
e) Omkostnader i övrigt	11 300	+	1 000	+ 1 000
	3 850 000		+1 034 000	+1 034 000
<i>Uppbördsmedel</i>				
Bränsle och lyse	2 000		—	—
	3 848 000		+1 034 000	+1 034 000

Mynt- och justeringsverket

1. Löne- och prisomräkning m. m. 1 028 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalyror 852 000 kr.

2. Till följd av volymökningar ökar medelsbehovet för expenser, publikationstryck och övriga utgifter med sammanlagt 6 000 kr.

Departementschefen

Innan jag redovisar mitt ställningstagande till mynt- och justeringsverkets anslagsframställning vill jag beröra frågan om lokaliseringen av mynt- och medaljtillverkningen.

Mynt- och justeringsverket har f. n. lokaler i kvarteret Kungl. Myntet i Stockholm. De lokaler som disponeras för mynt- och medaljtillverkningen är föga lämpliga för modern industriell drift och kommer inom kort att vara otillräckliga. Frågan om lokaliseringen av verksamheten har tidigare behandlats i skilda sammanhang. Jag vill erinra om att lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet i sitt betänkande Lokalisering av statlig verksamhet (SOU 1963:69) föreslog att mynttillverkningen skulle flyttas ut från Stockholmsområdet. Sedermera har statskontoret på Kungl. Maj:ts uppdrag gjort en utredning om den framtida förläggningen av mynttillverkningen och därvid studerat olika tänkbara förläggningsorter. På grundval av statskontorets utredning och vissa ytterligare undersökningar, som gjorts i anslutning till denna, har Kungl. Maj:t tidigare denna dag uppdragit åt mynt- och justeringsverket att förbereda en utflyttning av mynt- och medaljtillverkningen till Eskilstuna. Omkring 50 anställda berörs av utflyttningen.

Såvitt angår medelsbehovet för mynt- och justeringsverket under nästa budgetår, godtar jag verkets beräkningar.

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 4 882 000 kr.

C 5. Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.

1967/68 Utgift	341 361	Reservation	262 437
1968/69 Anslag	260 000		
1969/70 Förslag	415 000		

Från anslaget bestrids utgifter för anskaffning av maskiner och apparater till mynt- och justeringsverket och statens justerare.

Mynt- och justeringsverket

För ersättnings-, kompletterings- och nyanskaffning av utrustning för statens justerare behövs 100 000 kr. Vidare behöver två myntpräglingsmaskiner vid avdelningen för tillverkning av mynt och medaljer bytas ut. Kostnaden härför beräknas uppgå till 315 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder mynt- och justeringsverkets förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 415 000 kr.

C 6. Statens justerare

1967/68 Utgift	11 753 099
1968/69 Anslag	11 842 000
1969/70 Förslag	2 483 000

¹ Anslagen Statens justerare: Avlöningar och Statens justerare: Omkostnader

Statens justerare har som huvuduppgift att kontrollera och justera mät- nings- och vägningsredskap enligt föreskrifterna i lagen den 11 maj 1934 (nr 162) om mått och vikt och justeringskungörelsen den 22 juni 1934 (nr 364).

Landet är indelat i 23 justerardistrikt. Dessa är fördelade på fem distrikts- grupper. Inom var och en av dessa finns en förste justerare, som är för- man för personalen inom gruppen.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Mynt- och jus- teringsverket	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	38	—	—
Övrig personal	2	—	—
	40	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar	1 599 000	+ 65 000	+ 65 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig orga- nisation	—	+ 383 000	+ 383 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		—	—
Sjukvård m. m.	4 000	—	—
Resersättningar	117 000	+ 12 000	+ 12 000
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 175 000	+ 175 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Mynt- och jus- Dep.chefen teringsverket	
c) Kostnader för tillfälligt förhyrda justeringslokaler	8 700	—	—
d) Bränsle, lyse, vatten	2 500	+ 1 000	+ 1 000
e) Övriga expenser	110 800	+ 5 000	+ 5 000
Därav engångsutgifter	20 000	—	—
	1 842 000	+ 641 000	+ 641 000

Mynt- och justeringsverket

1. Löne- och prisomräkning m. m. 636 000 kr., varav för lönekostnads-
pålägg och lokalhyror 558 000 kr.

2. För expenser behövs ytterligare 5 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t
föreslår riksdagen

att till *Statens justerare* för budgetåret 1969/70 anvisa
ett förslagsanslag av 2 483 000 kr.

C 7. Riksskattenämnden

1967/68 Utgift	1 335 711
1968/69 Anslag	1 482 000
1969/70 Förslag	2 584 000

¹ Anslagen Riksskattenämnden: Avlöningar och Riksskattenämnden: Omkostnader

Riksskattenämnden har till uppgift att genom rådgivning och vägledning
främja en riktig och enhetlig tillämpning dels av taxeringsförordningen den
23 november 1956 (nr 623) och de skatteförfattningar enligt vilka taxering
verkställs på det sätt som sägs i taxeringsförordningen, dels av förordningen
den 6 juni 1968 (nr 430) om mervärdeskatt. Nämnden skall vidare verka för
en effektiv och ändamålsenlig taxeringskontroll och kontroll av mervärde-
skatt.

Riksskattenämnden består av ordförande, två vice ordförande och tolv le-
damöter. Hos nämnden finns ett kansli. Detta består av tre byråer, nämligen
en kanslibyrå, en mervärdeskattebyrå och en kontrollbyrå.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70 Riksskatte- Dep.chefen nämnden	
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	23	+ 7	+ 7
Övrig personal	13	+ 3	+ 3
	36	+ 10	+ 10

	1968/69		Beräknad ändring 1969/70	
			Riksskatte-	Dep.chefen
			nämnden	
<i>Anslag</i>				
Avlöningar till tjänstemän	1 230 000	+	565 000	+ 565 000
Lönekostnadspålägg				
a) Beräknat belopp för befintlig organisation	—	+	294 000	+ 294 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70			+ 119 000	+ 119 000
Arvoden och särskilda ersättningar	98 000	+	4 000	+ 4 000
Sjukvård m. m.	3 500		—	—
Reseersättningar	58 000	+	58 000	+ 58 000
Därav utrikes tjänsteresor	5 000	+	5 000	+ 5 000
<i>Expenser</i>				
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+	20 000	+ 20 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70			—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	2 500		—	—
d) Övriga expenser	68 000	+	42 000	+ 42 000
Därav engångsutgifter	—	+	6 000	+ 6 000
Publikationstryck	22 000		—	—
	1 482 000		+1 102 000	+1 102 000

Riksskattenämnden

1. Löne- och prisomräkning m. m. 372 000 kr., varav för lönekostnadspålägg och lokalhyror 314 000 kr.

2. Riksskattenämnden har fått ökade arbetsuppgifter bl. a. genom införandet av mervärdeskatten och med anledning av 1970 års fastighetstaxering. Det har därför varit nödvändigt att redan under innevarande budgetår förstärka organisationen med två avdelningsdirektörer, två föredragande, en assistent, en expeditivsvakt, ett biträde och viss tillfällig personal. Medel för denna personal är inte inräknade i anslaget för innevarande budgetår. (+ 497 000 kr.)

3. För att nämnden skall kunna öka revisions- och kontrollverksamheten i samband med mervärdeskattens införande behövs ytterligare två avdelningsdirektörer (+ 192 000 kr.).

4. Medelsbehovet i övrigt under anslaget beräknas öka med 41 000 kr. Härav avser 13 000 kr. resekostnadsersättningar och 28 000 kr. expenser.

5. Byråchefstjänsten på mervärdeskattebyrån bör ordinariesättas.

Departementschefen

Vid min anmälan förra året av frågan om ändring av den generella indirekta beskattningen m. m. framhöll jag (prop. 1968: 100 s. 167, BeU 45, rskr 294) att en förstärkning av riksskattenämndens personal var ofrånkomlig vid övergång till mervärdeskatt. En viss förstärkning har redan genomförts. Såsom jag förutsatte i propositionen om mervärdeskatten kommer riksskattenämndens anslag därigenom att belastas med högre belopp än som upptagits i riksstaten för budgetåret 1968/69. Härtill medverkar även den förstärkning som har genomförts inför 1970 års fastighetstaxering.

Riksskattenämndens beräkning av medelsbehovet kan jag godta. Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Riksskattenämnden* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 2 584 000 kr.

C 8. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden

1967/68 Utgift	15 407 132
1968/69 Anslag	16 016 000
1969/70 Förslag	8 100 000

¹ Anslagen Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Avlöningar och Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Omkostnader

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden (CFU) är centralt lednings- och tillsynsorgan för folkbokförings- och uppborädsväsendet.

I nämndens uppgifter ingår bl. a. att meddela anvisningar i frågor som angår folkbokförings- eller uppborädsverksamheten, att fastställa normalbelopp för existensminimum, att planlägga och anordna utbildning av personal inom nämndens verksamhetsområden, att biträda länsstyrelserna med anskaffning av den maskinella utrustning som behövs för arbetet inom folkbokförings- och uppborädsverksamheten samt att verka för att utrustningen blir ändamålsenligt och ekonomiskt utnyttjad.

Nämnden består av en heltidsanställd ordförande, vice ordförande och sju andra ledamöter. Hos nämnden finns ett kansli. Detta består av en administrativ byrå, en teknisk byrå och en utbildningssektion. Därjämte finns en särskild utredningssektion.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		CFU	Dep. chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	40	—	—
Datateknisk personal	44	—	—
Övrig personal	50	+ 1	—
	134	+ 1	—

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		CFU	Dep.chefen
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	1 684 000	+ 62 000	+ 62 000
Arvoden och särskilda ersättningar	132 000	+ 3 000	+ 3 000
Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft	3 000 000	+ 222 000	+ 152 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig orga- nisation	—	+1 160 000	+1 160 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		+ 5 000	—
Sjukvård m. m.	15 000	+ 1 000	—
Reseersättningar	125 000	+ 33 000	+ 33 000
Därav utrikes tjänsteresor	10 000	+ 5 000	+ 5 000
Expenser			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	—	+ 700 000	+ 700 000
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	40 000	+ 2 000	+ 2 000
d) Övriga expenser	330 000	+ 70 000	+ 70 000
Publikationstryck	40 000	+ 2 000	+ 2 000
Kursverksamhet m. m.	650 000	+ 33 000	— 100 000
	6 016 000	+2 293 000	+2 084 000

Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden

1. Löne- och prisomräkning m. m. 2 240 000 kr., varav för lönekostnads-
pålägg och lokalhyror 1 860 000 kr.

2. Nämnden har från riksrevisionsverket övertagit de centrala funktio-
nerna i fråga om kontroll av arbetsgivares skatteredovisning och restitu-
tion av skatt. För dessa arbetsuppgifter behövs en förste byråsekreterare
och ett biträde (+ 82 000 kr.).

3. Genom omläggning av arbetsrutinerna kan en tjänst som assistent eller
förste byråintendent inom organisationssektionen dras in (— 49 000 kr.).

4. Medelsbehovet i övrigt ökar med 20 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 8,1 milj.
kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. ytterligare en förste byråsekre-
terare i utbyte mot en assistent eller förste byråintendent (2, 3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden*
för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 8 100 000
kr.

C 9. Folkbokföringen: Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer

1967/68 Utgift	122 503
1968/69 Anslag	100 000
1969/70 Förslag	129 000

Från anslaget bestrids vissa kostnader för kyrkobokföringsinspektörerna. Dessa biträder domkapiteln med tillsynen över kyrkobokföringen. I varje stift skall finnas minst en kyrkobokföringsinspektör. Deras antal är f. n. 23.

Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden föreslår, att anslaget förs upp med 129 000 kr. Nämnden beräknar 61 800 kr. för arvoden och ca 67 000 kr. för ersättningar till inspektörerna för mistade avlöningsförmåner, reseersättningar och expenser.

Departementschefen

Jag biträder centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Folkbokföringen: Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 129 000 kr.

C 10. Avsättning till banktillsynens fond

1967/68 Nettotkomst	Nettoutgift som bestri-	
som tillgodoförts fon-	dits från fonden	851 683
den		
1 061 049		
1968/69 Anslag	1 000 000	
1969/70 Förslag	1 200 000	

Bankinspektionen har som central förvaltningsmyndighet till huvuduppgift att utöva tillsyn över bankaktiebolag, sparbanker, kreditaktiebolag, fondkommissionärer och fondbörser samt jordbrukets kreditkassor och deras riksorganisation. Den är vidare registreringsmyndighet för bankaktiebolagen och sparbankerna. Det åligger inspektionen även att följa utvecklingen av och främja allmän kännedom om pris- och konkurrensförhållanden inom dess verksamhetsområde, att föra kartellregister samt att utöva tillsyn enligt gällande föreskrifter om särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Bankinspektionen leds av en styrelse. Chef för inspektionen är en generaldirektör. Inom inspektionen finns en bankavdelning, en sparbanksavdelning och tre byråer, nämligen en för administrativa ärenden, en för fondärenden och en för jordbrukskassärenden.

Bankinspektionens verksamhet, med undantag av fondstämpeltillsynen, finansieras genom obligatoriska bidrag från de kreditinrättningar som är

underkastade tillsyn av bankinspektionen. Bidragen redovisas under inkomsttiteln Bidrag till bankinspektionen. Genom särskilda avsättningsanslag förs bidragen över till fyra fonder för bankinspektionens olika tillsynsfunktioner. Inkomsterna och utgifterna samt in- och utgående balans på de olika fonderna under budgetåret 1967/68 framgår av följande sammanställning.

	Ingående balans	Inkomster	Utgifter	Utgående balans
Banktillsynens fond	1 136 792	1 061 049	851 683	1 346 158
Fondtillsynens fond	296 716	65 079	68 230	293 565
Jordbrukskassetillsynens fond	91 009	275 983	177 184	189 808
Sparbankstillsynens fond	71 212	1 288 120	1 351 547	7 785
	1 595 729	2 690 231	2 448 644	1 837 316

Utgifterna fördelade sig på olika poster enligt följande.

Avlöningar och pensioner

Avlöningar till tjänstemän	1 609 873	
Arvoden och särskilda ersättningar	19 553	
Pensioner	239 164	1 868 590

Omkostnader

Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen	30 685	
Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen	95 298	
Sjukvård m. m.	3 949	
Reseersättningar	109 544	
Kungörelsekostnader	29 579	
Expenser	144 257	
Publikationstryck	16 000	
Lokalhyror	205 200	634 512
		2 503 102
Avgår stämpelomkostnader		54 458
		2 448 644

Avsättningsanslagen bör för nästa budgetår tas upp med följande be-
lopp, nämligen 1,2 milj. kr. till banktillsynens fond, 80 000 kr. till fond-
tillsynens fond, 220 000 kr. till jordbrukskassetillsynens fond och 1,8 milj.
kr. till sparbankstillsynens fond, dvs. tillhopa med samma belopp som
har tagits upp på riksstatens inkomstsida under inkomsttiteln Bidrag till
bankinspektionen.

Beträffande de tre sistnämnda anslagen återkommer jag i det följande. Under denna punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Avsättning till banktillsynens fond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kr.

C 11. Avsättning till fondtillsynens fond

1967/68 Nettoinkomst som		Nettoutgift som bestri-	
tillgodoförts fonden	65 079	dits från fonden	68 230
1968/69 Anslag	60 000		
1969/70 Förslag	80 000		

Med åberopande av vad jag anfört under föregående punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Avsättning till fondtillsynens fond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kr.

C 12. Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond

1967/68 Nettoinkomst som		Nettoutgift som bestri-	
tillgodoförts fonden . . .	275 983	dits från fonden	177 184
1968/69 Anslag	200 000		
1969/70 Förslag	220 000		

Med åberopande av vad jag anfört under punkten C 10 hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 220 000 kr.

C 13. Avsättning till sparbankstillsynens fond

1967/68 Nettoinkomst		Nettoutgift som bestri-	
som tillgodoförts fon-		dits från fonden ..	1 351 547
den	1 288 120		
1968/69 Anslag	1 680 000		
1969/70 Förslag	1 800 000		

Med åberopande av vad jag anfört under punkten C 10 hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Avsättning till sparbankstillsynens fond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.

C 14. Revision av sparbankernas förvaltning

1967/68 Utgift	786 747
1968/69 Anslag	825 000
1969/70 Förslag	900 000

Från detta anslag utgår ersättning åt revisor, ombud eller likvidationsrevisor, som har förordnats av tillsynsmyndigheten enligt 81 § eller 82 § 1 mom. lagen den 3 juni 1955 (nr 416) om sparbanker. För sparbankernas bidrag till dessa kostnader finns på riksstatens inkomstsida en motsvarande inkomsttitel, benämnd Bidrag för revision av sparbankerna. Anslaget bör för nästa budgetår föras upp med 900 000 kr., dvs. samma belopp som har tagits upp under inkomsttiteln.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Revision av sparbankernas förvaltning* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.

C 15. Avsättning till försäkringsinspektionens fond

1967/68 Nettoinkomst	Nettoutgift som bestri-	
som tillgodoförts fon-	dots från fonden ..	2 432 600
den		
2 509 470		
1968/69 Anslag		2 460 000
1969/70 Förslag		2 585 000

Försäkringsinspektionen har som central förvaltningsmyndighet att utöva tillsyn över försäkringsväsendet.

Chef för försäkringsinspektionen är en generaldirektör. Inom inspektionen finns tre byråer, nämligen en för livförsäkringsärenden, en för försäkringsjuridiska och administrativa ärenden och en för skadeförsäkringsärenden.

Försäkringsinspektionens verksamhet finansieras genom obligatoriska bidrag från försäkringsbolagen och vissa understödsföreningar samt bidrag från staten. Bidragen från försäkringsbolagen och understödsföreningarna redovisas på riksstaten under inkomsttiteln Bidrag till försäkringsinspektionens fond.

Bidragen från understödsföreningarna och staten avses skola täcka kostnaderna för livförsäkringsbyråns understödsförenings- och stiftelseavdelning, medan bidragen från försäkringsbolagen skall täcka kostnaderna för verksamheten i övrigt (bolagsavdelningen).

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70	
		Försäkrings- inspektionen	Dep.chefen
<i>Personal</i>			
Handläggande personal	31	—	—
Övrig personal	19	—	—
	50	—	—
<i>Stat</i>			
Avlöningar och pensioner			
Avlöningar till tjänstemän	2 180 000	+ 99 000	+ 99 000
Arvoden och särskilda ersättningar	16 000	—	—
Pensioner	283 000	— 283 000	— 283 000
Lönekostnadspålägg			
a) Beräknat belopp för befintlig orga- nisation	—	+ 516 000	+ 516 000
b) Beräknad ändring till budgetåret 1969/70		—	—
	2 479 000	+ 332 000	+ 332 000
<i>Omkostnader</i>			
Arbetsgivaravgift till den allmänna sjuk- försäkringen	35 000	— 35 000	— 35 000
Arbetsgivaravgift till den allmänna till- läggspensioneringen	108 000	— 108 000	— 108 000
Sjukvård m. m.	7 000	+ 2 000	+ 2 000
Resersättningar (även utrikes tjänste- resor)	33 000	—	—
Kungörelsekostnader	7 000	—	—
<i>Expenser</i>			
a) Beräknade lokalhyror för nuvarande lokaler	60 000	—	—
b) Beräknad ändring av lokalhyror till budgetåret 1969/70		—	—
c) Bränsle, lyse, vatten	3 000	—	—
d) Övriga expenser	126 000	+ 4 000	+ 4 000
Publikationstryck	50 000	—	—
	429 000	— 137 000	— 137 000
Summa utgifter	2 908 000	+ 195 000	+ 195 000
<i>Uppbördsmedel</i>			
Försålda publikationer	1 000	—	—
Nettoutgift	2 907 000	+ 195 000	+ 195 000

Förändringarna i försäkringsinspektionens fond för budgetåret 1969/70 beräknar inspektionen enligt följande.

Ingående balans	1 232 355
Inkomster	2 585 000
Därav statsbidrag	300 000
Utgifter	3 102 000
Utgående balans	715 355

Försäkringsinspektionen föreslår att anslaget förs upp med 2 585 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag inspektionens utgifter till 3 102 000 kr. Anslaget beräknar jag i enlighet med försäkringsinspektionens förslag till 2 585 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avsättning till försäkringsinspektionens fond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 2 585 000 kr.

C 16. Stämpelomkostnader

1967/68 Utgift	749 238
1968/69 Anslag	671 000
1969/70 Förslag	885 000

Från anslaget bestrids kostnader för kontrollstyrelsens, postverkets och bankinspektionens befattning med stämpelväsendet.

Enligt stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 (nr 308) och expeditionskungörelsen den 29 oktober 1964 (nr 618) är kontrollstyrelsen central myndighet för stämpelväsendet. Postverket svarar för försäljningen av stämpelmärken. Bankinspektionen utövar kontroll över beräkningen av fondstämpel.

Kostnaderna för stämpelväsendet kan beräknas enligt följande.

	1968/69	Beräknad ändring 1969/70
Kontrollstyrelsen	20 000	+ 20 000
Postverket	591 000	+ 194 000
Bankinspektionen	60 000	—
	671 000	+ 214 000

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Stämpelomkostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 885 000 kr.

C 17. Kostnader för årlig taxering m. m.

1967/68 Utgift	32 360 172
1968/69 Anslag	31 500 000
1969/70 Förslag	34 000 000

Från anslaget bestrids bl. a. ersättningar till ordförande och kronoombud i taxeringsnämnder, arvoden till ledamöter i prövningsnämnder, bidrag till kommuners kostnader för medverkan i taxeringsarbetet enligt 16 § 2 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623), kostnader för att upprätta, trycka och distribuera preliminärskatttabeller och vissa blanketter och formulär för taxerings- och uppbördsväsendet, kostnader för annonskampanjer rörande självdeklarationerna och kostnader för utbildningskurser för taxeringstjänstemän. Även kostnaderna för mellankommunala prövningsnämndens, sjömansskattenämndens och kupongskattenämndens verksamhet belastar anslaget.

För ersättningar till ordförande och kronoombud i taxeringsnämnder har Kungl. Maj:t från detta anslag under år 1968 ställt sammanlagt 23 521 000 kr. till länsstyrelsernas förfogande. I jämförelse med de ersättningsbelopp om sammanlagt 21 579 000 kr. som betalades ut under år 1967 innebär detta en ökning med 1 942 000 kr., dvs. med ca 9 %. Länsstyrelserna har vidare liksom tidigare bemyndigats att betala ut ersättningar till taxeringskonsulenter enligt grunder som Kungl. Maj:t har fastställt.

Medelsbehovet för nästa budgetår kan inte nu beräknas med säkerhet. Med ledning av den hittillsvarande belastningen förordar jag att anslaget förs upp med 34 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för årlig taxering m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kr.

C 18. Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1970

Nytt anslag (förslag)	13 000 000

Nästa allmänna fastighetstaxering skall äga rum år 1970. Enligt beslut av 1968 års riksdag (prop. 1968: 154, BeU 72, rskr 376) skall därvid vissa ändrade regler gälla i jämförelse med motsvarande taxering år 1965.

Kostnaderna för 1965 års fastighetstaxering uppgick till ca 17 074 000 kr., varav 427 000 kr. belöpte på budgetåret 1963/64, 10 344 000 kr. på budgetåret 1964/65 och 6 303 000 kr. på budgetåret 1965/66.

Med hänsyn till kostnaderna för 1965 års taxering och därefter inträffad kostnadsstegring kan medelsbehovet för nästa budgetår för 1970 års allmänna fastighetstaxering uppskattas till 13 milj. kr. Ett särskilt förslagsanslag bör anvisas och föras upp med nämnda belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1970* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kr.

C 19. Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörd m. m.

1967/68 Utgift	128 216 508
1968/69 Anslag	17 000 000
1969/70 Förslag	18 550 000

¹ Anslaget Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden

Från anslaget utbetalas ersättningar till postverket, banker och andra penninginrättningar för deras medverkan vid skatteuppbörden. Ersättningarna avser bl. a. distribution av debetsedlar, uppbörd och redovisning av skatt som inbetalas genom postverket och vissa penninginrättningar, utbetalning genom postanstalterna av överskjutande preliminär skatt samt kostnader för postverkets bestyr med den allmänna varuskatten, med mervärdeskatten och med uppbörden av arvs- och gåvoskatt. Från anslaget utbetalas vidare ersättning till postverket för de kostnader som uppstår genom att kyrkobokföringsmyndigheterna underrättas om permanenta adressförändringar som anmälts till posten.

Enligt en promemoria, som har upprättats inom postverket, beräknas medelsbehovet för nästa budgetår till 23 050 000 kr. Därav avser 14,5 milj. kr. ersättning för postverkets arbete i samband med in- och utbetalningar av skatt, befordran av frankeringsfria försändelser till bl. a. länsstyrelsernas datakontor, bestyret med allmän varuskatt och mervärdeskatt samt uppbörd av arvs- och gåvoskatt, 6,8 milj. kr. ersättning för distributionen av debetsedlar, 100 000 kr. ersättning för översändande av adressuppgifter till kyrkobokföringsmyndigheterna, 1,6 milj. kr. ersättning till penninginrättningar som medverkar vid skatteuppbörden och 50 000 kr. ersättning till postverket för vissa kostnader i samband med avvecklingen av skatteavdelningarna.

Ersättningen för distributionen av debetsedlar har i promemorian beräknats med utgångspunkt i gällande brevporto. F.n. utgår ersättningen med samma belopp som masskorsbandsportot, nämligen med 21 öre per försändelse. Den ifrågasatta ändringen av beräkningsgrunden skulle medföra, att ersättningen ökade med sammanlagt 4,5 milj. kr.

Jag förordar, att ersättningen för distributionen av debetsedelsförsändelser beräknas enligt nuvarande grunder. Beräkningarna i övrigt i promemorian föranleder inte någon erinran från min sida. Jag föreslår därför, att anslaget förs upp med 18 550 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörd m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 18 550 000 kr.

D. Bidrag och ersättningar till kommunerna**D 1. Ersättning till städerna för mistad tolag**

1967/68 Utgift	28 753 730
1968/69 Anslag	21 100 000
1969/70 Förslag	13 415 000

Enligt beslut av riksdagen (prop. 1964:157, SU 164, rskr 342) skall den tolagsersättning som har utgått till vissa städer successivt avvecklas under en femårsperiod. Ersättningen under avvecklingstiden grundas i princip på den genomsnittliga tolagsersättningen för budgetåren 1962/63 och 1963/64. För år 1965 utgick full kompensation och för de fyra följande åren minskas ersättningen med en femtedel årligen. I fråga om Trelleborgs stad gäller dock en tjugooårig avvecklingstid. För städer som tidigare har lagts under landsrätt upphörde ersättningen helt vid utgången av år 1964. Utbetalningarna av avvecklingsersättningen kommer att uppgå till drygt 13,4 milj. kr. under budgetåret 1969/70.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till städerna för mistad tolag* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 13 415 000 kr.

D 2. Skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m.

1967/68 Utgift	1 234 352 326
1968/69 Anslag	1 380 000 000
1969/70 Förslag	1 530 000 000

Från anslaget bestrids främst skatteutjämningsbidrag till kommunerna enligt förordningen den 3 juni 1965 (nr 268) om skatteutjämningsbidrag. Vidare utbetalas från anslaget bidrag enligt kungörelsen den 16 mars 1962 (nr 69) om övergångsbidrag vid vissa ändringar i den kommunala indelningen (ändrad 1965: 536).

Skatteutjämningsbidrag utgår *dels* till landskommuner, köpingar, städer, landstingskommuner och kyrkliga kommunenheter, när skattekraften, dvs. skatteunderlaget per invånare, i kommunen understiger en viss nivå (skat-

teutjämningsbidrag vid brist på skattekraft), *dels* till landskommuner, köpingar och städer, när den sammanlagda utdebiteringen för allmän kommunalskatt i kommunen överstiger medelutdebiteringen i riket (skatteutjämningsbidrag vid hög utdebitering). Utöver dessa bidrag kan efter ansökan ett extra skatteutjämningsbidrag utgå om synnerliga skäl föreligger.

Skatteutjämningsbidraget vid brist på skattekraft bygger på ett tillskott av skatteunderlag. Tillskottet varierar med hänsyn till kommunens belägenhet. Riket indelas sålunda i tre skattekraftsområden med olika gränser för tillskottens storlek. Tillskottet utgörs av det antal skattekronor och skatteören, som kommunen måste tillföras för att skattekraften skall motsvara viss andel (procenttal) av medelskattekraften i landet. För landstingskommun gäller dessutom den särskilda garantin att tillskottet av skatteunderlag inte skall understiga vad landstingskommunen för år 1965 har uppburit i tillskjutet skatteunderlag enligt tidigare kungörelser om skatteersättning. Om den sammanlagda utdebiteringen för allmän kommunalskatt i landskommun, köping eller stad understiger medelutdebiteringen, skall de procenttal som gäller inom de olika skattekraftsområdena reduceras. Bidraget utgår med ett belopp som motsvarar produkten av skatteunderlagstillskottet och kommunens utdebiteringssats för bidragsåret.

Skatteutjämningsbidraget vid hög utdebitering utgår på närmare angivet sätt efter en viss procent av den del av den sammanlagda utdebiteringen för året före bidragsåret som överstiger medelutdebiteringen i riket.

De ordinarie bidragen fastställs av länsstyrelserna under året innan bidragen skall utbetalas till kommunerna. Storleken av dessa bidrag är, såvitt gäller bidrag vid brist på skattekraft, beroende av de utdebiteringssatser som har beslutats av kommunerna för det kommande året. De extra bidragen fastställs av Kungl. Maj:t efter prövning i varje särskilt fall.

De totala skatteutjämningsbidragen för åren 1966—1969 framgår av följande sammanställning.

Beloppen avrundade till hela milj. kr.

	1966	1967	1968				1969			
	Totalt	Totalt	Brist på skat-tekr.	Hög ut-deb.	Ex-tra bi-drag	To-talt	Brist på skat-tekr.	Hög ut-deb.	Ex-tra bi-drag	To-talt
Landskommuner	495	490	520	40	11	571	554	38	10	602
Köpingar	47	57	51	9	1	61	65	13	1	79
Städer	93	154	87	66	12	165	118	84	8	210
Församlingar ..	62	64	70	—	—	70	75	—	—	75
Landsting	355	392	440	—	—	440	494	—	—	494
Summa	1 052	1 157	1 168	115	24	1 307	1 306	135	19	1 460

Skatteutjämningsbidragen för år 1969 fördelar sig på län och invånare enligt följande.

Län	Milj. kr.	Kr./inv.
Stockholms	22,3	16
Uppsala	15,6	81
Södermanlands	25,8	106
Östergötlands	50,2	136
Jönköpings	51,1	171
Kronobergs	38,3	229
Kalmar	73,6	312
Gotlands	24,3	450
Blekinge	37,8	251
Kristianstads	46,3	175
Malmöhus	30,9	45
Hallands	31,7	170
Göteborgs och Bohus	37,4	55
Älvsborgs	51,7	132
Skaraborgs	58,3	230
Värmlands	73,5	257
Örebro	43,9	161
Västmanlands	25,6	100
Kopparbergs	58,5	208
Gävleborgs	103,9	352
Västernorrlands	148,5	535
Jämtlands	87,8	679
Västerbottens	135,7	577
Norrbottnens	187,0	717
Hela riket 1 459,7		185

Extra bidrag för år 1969 har av Kungl. Maj:t beviljats 105 landskommuner, 5 köpingar och 16 städer. Det sammanlagda beloppet för dessa bidrag uppgår till 19 280 000 kr. Härav avser 10 milj. kr. sedvanliga extra bidrag och 9 280 000 kr. den särskilda form av extra bidrag som motiveras av behovet att stimulera till frivilliga kommunsammanläggningar. De extra bidragen är medräknade i de förut lämnade sammanställningarna.

Jag övergår härefter till beräkningarna av *anslaget för budgetåret 1969/70*. Medelsbehovet för detta budgetår avser bidrag som utbetalas under senare hälften av år 1969 och första hälften av år 1970. För år 1969 utbetalas enligt vad jag förut har redovisat ca 1 460 milj. kr. i skatteutjämningsbidrag. Vidare utbetalas ca 9 milj. kr. i övergångsbidrag. Av dessa belopp faller ca 730 milj. kr. resp. 4,5 milj. kr. eller sammanlagt ca 734,5 milj. kr. på budgetåret 1969/70.

De ordinarie skatteutjämningsbidragen för år 1970 är beroende av den fortsatta utvecklingen av skatteunderlaget och av kommunernas utdebiteringsssatser för samma år. De kan alltså inte nu beräknas med säkerhet. Med hänsyn till den beräknade inkomstökningen under år 1968 kan man dock räkna med att det tillskjutna skatteunderlaget för år 1970 kommer att överstiga motsvarande underlag för år 1969 med ca 7 %. Någon möjlighet att bedöma utvecklingen av de kommunala utdebiteringsssatserna föreligger inte för närvarande. Om man utgår från de fastställda utdebiteringsssatserna för år 1969 och den beräknade höjningen av skatteunderlaget leder detta till ett totalt belopp för ordinarie skatteutjämningsbidrag för bidragsåret 1970 av ca 1 552 milj. kr. Kostnaderna för första halvåret 1970 blir då hälften av detta belopp eller ca 776 milj. kr.

Såsom jag tidigare har nämnt kan extra skatteutjämningsbidrag beviljas då synnerliga skäl föreligger. För innevarande år har 10 milj. kr. beräknats för sådana bidrag. Utöver de faktorer som nu beaktas när det gäller att bevilja extra bidrag bör framdeles även beaktas vissa kostnader som glesbygdskommunerna kan ha för lokal trafikservice. En arbetsgrupp inom kommunikationsdepartementet har utrett hur en sådan trafikservice kan anordnas och även beräknat kostnaderna för en sådan. Utredningen har skett i form av en modellplanering för Vilhelmina kommun i Västerbottens län (SOU 1968: 33). Modellplaneringen innefattar en komplettering av den befintliga kollektiva trafiken. Kostnaden för kompletteringen inom Vilhelmina beräknar arbetsgruppen till 50 000—75 000 kr. per år. Det torde bli endast ett fåtal kommuner som hinner anordna trafikservice av detta slag i sådan tid att bidrag kan utgå redan år 1970. Det är inte möjligt att nu beräkna den ökning av beloppet för extra skatteutjämningsbidrag som kommer att föranledas av sådan kommunal trafikservice. Kungl. Maj:ts bör under budgetåret 1969/70 få disponera det belopp utöver 10 milj. kr. som behövs för detta ändamål. Någon formell uppräknning av anslaget behövs inte enligt min mening.

Utöver nu nämnda extra bidrag kan sådana utgå även i form av s. k. stimulansbidrag. Dessa bidrag kan efter prövning i varje särskilt fall beviljas en nybildad kommun med belopp motsvarande de skatteutjämningsbidrag som har utgått till delkommun året före indelningsändringen. Bidraget är tänkt att trappas av under en viss tidsperiod. För år 1969 har denna bidragsgivning såsom förut redovisats uppgått till drygt 9 milj. kr. För år 1970 kan bidragsgivningen ännu inte beräknas med säkerhet. Med ledning av beslutade kommunsammanläggningar uppskattar jag kostnaderna för stimulansbidragen år 1970 till 15 milj. kr.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut åren 1966 och 1968 har ett antal kommuner beviljats övergångsbidrag med anledning av kommunsammanläggningar åren 1967 och 1969. För år 1970 kan dessa kostnader med hänsyn till gällande avvecklingsregler beräknas till ca 5 milj. kr.

De sammanlagda kostnaderna under budgetåret 1969/70 kan enligt det anförda beräknas till lägst (734,5 + 776 + 5 + 7,5 + 2,5) 1 525,5 milj. kr. Jag föreslår med hänsyn till de osäkra förutsättningarna för uppskattningarna av medelsbehovet att anslaget förs upp med 1 530 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m.*
för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av
1 530 000 000 kr.

E. Finansiellt utvecklingsbistånd**E 1. Finansiellt utvecklingsbistånd**

1967/68 Utgift ..	125 965 586	Reservation ..	1318 367 051
1968/69 Anslag ..	1217 672 000		
1969/70 Förslag ..	289 000 000		

¹ Anslagen Multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd och Bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd

Det finansiella utvecklingsbiståndet har hittills redovisats under de två reservationsanslagen Multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd och Bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd. Fr. o. m. budgetåret 1969/70 bör emellertid medel för finansiellt utvecklingsbistånd tas upp under ett enda anslag benämnt Finansiellt utvecklingsbistånd med särskilda anslagsposter för multilateralt resp. bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd. De reservationer som vid utgången av budgetåret 1968/69 finns på de förutnämnda två anslagen bör därvid föras över till det nya anslaget. Sammanslagningen av anslagen synes naturlig med tanke på det nära samband som i fråga om det finansiella biståndet råder mellan bilaterala och multilaterala insatser. I allt högre grad har under senare år de bilaterala krediterna utnyttjats för samfinansieringsoperationer med världsbanksgruppen. I framtiden är det möjligt att projekt också kommer att samfinansieras med de regionala utvecklingsbankerna.

Det är också svårt att idag med exakthet förutsäga medelsbehovet på det finansiella biståndsanslagets delområden. Vissa förutsedda insatser kan komma att uppskjutas medan ett medelsbehov för andra insatser kan aktualiseras snabbare än beräknat. Sammanslagning av de tidigare anslagen till ett gemensamt anslag för finansiellt utvecklingsbistånd ger i dessa avseenden en ökad flexibilitet som bör medge ett rationellare och snabbare utnyttjande av anslagen.

Multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd

Denna anslagspost motsvaras detta budgetår av anslaget Multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd. Anslaget utnyttjas för bidrag till Internationella utvecklingsfonden (International Development Association — IDA), Asiatiska utvecklingsbanken, Internationella livsmedelsprogrammet (World Food Program — WFP) och för bistånd enligt 1967 års konvention om livsmedelshjälp. Jag kommer i det följande att förorda att medelsbehovet även för andra regionala utvecklingsbanker än Asiatiska utvecklingsban-

ken, dvs. Interamerikanska utvecklingsbanken och Afrikanska utvecklingsbanken, fr. o. m. budgetåret 1969/70 redovisas under denna anslagspost.

Hur de medel som anslagits till multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd har fördelats sedan budgetåret 1960/61 framgår av följande sammanställning. För fullständighetens skull har även utvecklingen av anslaget till bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd redovisats i tablån.

Anslag till finansiellt utvecklingsbistånd budgetåren 1960/61—1968/69 samt förslag till anslag budgetåret 1969/70. Beloppen angivna i milj. kr.

	1960/61 -1964/65	1965/66	1966/67	1967/68	1968/69	1969/70
Anslag till multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd	130,5	41,4	62,1	70,0	112,7	149,0
Internationella utvecklingsfonden	130,5	41,4	51,7	51,7	72,4	87,9
Regionala utvecklingsbanker	—	—	¹ (28,6)	2,6	2,6	18,2
Internationella livsmedelsprogrammet ²	—	—	10,4	15,7	15,7	20,9
1967 års konvention om livsmedelshjälp	—	—	—	—	22,0	22,0
Anslag till bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd	140,0	90,0	110,0	125,0	105,0	140,0
Anslag till finansiellt utvecklingsbistånd	270,5	131,4	172,1	195,0	217,7	289,0

¹ Avser bidrag till Asiatiska utvecklingsbanken och Interamerikanska utvecklingsbanken vilka för budgetåret 1966/67 redovisades under anslaget Bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd.

² Ett motsvarande bidrag till Internationella livsmedelsprogrammets första treårsperiod 1963—1965 förekom budgetåren 1962/63 och 1963/64 under tredje huvudtiteln. Bidragsbeloppen uppgick sammanlagt till 10,4 milj. kr.

Reservationen på anslaget Multilateralt finansiellt utvecklingsbistånd var vid utgången av budgetåret 1967/68 ca 61,1 milj. kr. vilket var drygt 4 milj. kr. mindre än reservationen vid slutet av budgetåret 1966/67. Av reservationen vid utgången av budgetåret 1967/68 hänförde sig ca 59,3 milj. kr. till bidrag till IDA, ca 1,3 milj. kr. till bidrag till Asiatiska utvecklingsbanken och ca 490 000 kr. till bidrag till WFP. Den del av behållningen som avser bidrag till IDA och Asiatiska utvecklingsbanken motsvaras helt av oåterkalleliga utfästelser i form av avistaskuldsedlar. Dispositionsrätten ligger hos de organisationer på vilka skuldsedlarna utställts. IDA:s utfästelser om biståndsinsatser måste bygga på förbehållslöst säkrad medelstillgång. De skuldbevis som innehas av Asiatiska utvecklingsbanken ingår i den inbetalade delen av bankens grundkapital. Av det reservationsbelopp som hänförs till WFP förklaras ca 238 000 kr. av att olika växelkurser använts vid anslagsberäkningen och vid avräkningen gentemot WFP. Återstoden av detta reservationsbelopp motsvaras emellertid av oåterkalleliga utfästelser avsedda att täcka kostnader i samband med upphandling i Sverige. Så gott

som hela reservationsbeloppet avseende multilateralt finansiellt bistånd är alltså bundet.

Det finns emellertid anledning att vänta en snabbare nedgång i den formella reservationen avseende multilateralt finansiellt bistånd. Upphandlingen för WFP har således numera uppnått en betydande omfattning. Den väntas också i framtiden i stort sett komma att motsvara den årliga bidragsnivån. Vidare har man från svensk sida fr. o. m. innevarande budgetår tillmötesgått IDA:s önskemål om att Sverige i likhet med ett antal andra bidragsgivarländer erlägger sina årliga bidrag i kontanter i stället för såsom tidigare i skuldsedlar.

Internationella utvecklingsfonden (IDA), det ledande multilaterala organet för utvecklingsfinansiering på mycket förmånliga villkor, är beroende av årliga kapitalbidrag från industriländerna inom organisationens medlemskrets för att kunna upprätthålla sin utlåningsverksamhet. Budgetåret 1967/68 var slutåret i en treårig bidragsperiod. Efter utdragna förhandlingar kunde man i mars 1968 lägga fram ett förslag till en allmän överenskommelse om påfyllnad av IDA:s resurser avseende perioden 1968/69—1970/71. Enligt förslaget skall den årliga bidragsnivån höjas med 60 % från 250 milj. dollar under den föregående perioden till 400 milj. dollar. Bidragen skulle således uppgå till totalt 1,2 miljarder dollar under treårsperioden.

Efter beslut av vårriksdagen 1968 (prop. 1968:101 s. 121 och prop. 1968:102, SU 128, rskr 302) har Kungl. Maj:t föranstaltat om Sveriges anslutning till överenskommelsen om påfyllnad av IDA:s resurser. Enligt be- myndigande i nyssnämnda beslut har Kungl. Maj:t vidare utfäst ordinarie och extra bidrag till IDA för budgetåren 1968/69—1970/71 motsvarande sammanlagt 51 milj. dollar dels inom ramen för påfyllnadsöverenskommel- sens bidragsmål 1,2 miljarder dollar, dels utanför denna ram. Av Sveriges totala bidragsbelopp faller 29 640 000 dollar inom den förra kategorin medan återstoden 21 360 000 dollar hänför sig till den senare.

De utfästa bidragen fördelar sig på budgetår och bidragsformer på sätt som framgår av följande sammanställning.

	1968/69	Milj. dollar 1969/70	1970/71
Ordinarie bidrag	8,04	8,04	8,04
Extrabidrag inom ramen för bidragsmå- let 1,2 miljarder dollar	1,84	1,84	1,84
Extrabidrag utom ramen för bidragsmå- let 1,2 miljarder dollar	4,12	7,12	10,12
	14,00	17,00	20,00

Överenskommelsen om påfyllnad av IDA:s resurser med 1,2 miljarder dollar träder i kraft när den har godkänts av minst 12 länder som tillsam-

mans representerar en bidragsvolym på minst 950 milj. dollar. Främst på grund av att USA, som svarar för 40 % av bidragen, ännu inte har godkänt överenskommelsen, har denna inte trätt i kraft. IDA har därigenom tvingats till en allvarlig nedskärning av verksamheten. I denna situation har organisationen med bidragsgivarländerna tagit upp frågan om förskottsinbetalning av utfästa bidrag. Flera länder har förklarat sig beredda härtill. Kungl. Maj:t har fått riksdagens bemyndigande (prop. 1968: 167, SU 181, rskr 379) att inbetala de svenska bidragen inom ramen för den allmänna påfyllnadsöverenskommelsen utan hinder av att denna inte har trätt i kraft ännu.

Med stöd av riksdagens nyssnämnda bemyndigande kommer innevarande budgetårs svenska bidrag inom ramen för bidragsmålet 1,2 miljarder dollar att inbetalas till IDA. Motsvarande åtgärder har vidtagits eller väntas vidtas av bl. a. de andra nordiska länderna samt Italien, Kanada och Västtyskland.

Beträffande bidragen inom ramen för påfyllnadsöverenskommelsen för budgetåren 1969/70 och 1970/71 anförde föredragande statsrådet i prop. 1968: 167 under hänvisning till den osäkerhet som rådde om IDA:s framtida verksamhet, att det var naturligt att Kungl. Maj:t inte då band sig för framtida bidrag. Läget i detta avseende har inte ändrats. Det är ännu oklart om överenskommelsen om påfyllnad av IDA:s resurser kommer att träda i kraft eller om man tvingas börja förhandlingar om en helt ny överenskommelse. USA:s ställningstagande torde bli utslagsgivande för utvecklingen. Med hänsyn till dessa omständigheter anser jag det naturligt att avvakta den vidare händelseutvecklingen. Endast om frågan om bidragen tills vidare lämnas öppen kan Sverige driva en aktiv och flexibel förhandlingslinje till IDA:s förmån vid de förhandlingar som eventuellt kan bli nödvändiga. Jag betraktar det emellertid som sannolikt att en lösning av de utestående problemen i samband med IDA-påfyllnaden skall komma till stånd. Medelsbehovet för svenska bidrag inom den samlade bidragsramen uppgår till motvärdet av 9 880 000 dollar, dvs. ca 51,1 milj. kr. för budgetåret 1969/70.

Sverige har utfäst sig att utöver bidragen inom ramen för överenskommelsen lämna gradvis ökade extra bidrag (prop. 1968: 101 s. 121, SU 128, rskr 302). Dessa berörs inte av den tidigare nämnda överenskommelsen. De extra bidragen till IDA betalas således in oberoende av om överenskommelsen har trätt i kraft eller inte. Det svenska extra bidraget utom bidragsramen uppgår för budgetåret 1969/70 till motvärdet av 7 120 000 dollar och medelsbehovet härför utgör ca 36,8 milj. kr.

Under budgetåret 1969/70 förfaller till betalning den fjärde delposten om 500 000 dollar av Sveriges andel i *Asiatiska utvecklingsbanken*. För ändamålet behövs 2 587 000 kr.

Under 1968 har olika former av samarbete diskuterats med både *Afrikanska utvecklingsbanken* och *Interamerikanska utvecklingsbanken*.

Från svensk sida togs initiativet till nordiska överläggningar om möjligheterna av en samordnad nordisk biståndsinsats till Afrikanska utvecklingsbanken. Frågan gällde i första hand ett eventuellt gemensamt nordiskt bidrag till en av banken föreslagen multilateral utvecklingsfond. Överläggningarna ledde fram till att man i augusti 1968 kunde överlämna ett nordiskt memorandum till banken att tillsammans med övriga länder ge bidrag till den föreslagna fonden. Storleken av ett eventuellt nordiskt bidrag angavs bli 10 %, dock högst 15 milj. dollar, av de samlade fondbidragen över en treårsperiod. Diskussioner äger f. n. rum mellan banken och andra tänkbara bidragsländer. Även om utsikterna att få till stånd en positiv inställning i en bredare krets givarländer till bidrag till den föreslagna utvecklingsfonden måste betraktas som begränsade kan det inte uteslutas att en svensk finansiell insats kan bli aktuell under år 1970. Eventuellt kan även andra former av samarbete med Afrikanska utvecklingsbanken komma att aktualiseras.

Under budgetåret 1966/67 ingicks ett avtal mellan Sverige och Interamerikanska utvecklingsbanken om upprättandet av en svensk utvecklingsfond (Swedish Development Fund for Latin America). Fondens resurser har disponerats för samfinansiering med lån ur bankens egna resurser. Hela det av Sverige tillskjutna beloppet har tagits i anspråk för samfinansiering av ett stort vattenförsörjningsprojekt i Brasilien. Efter upprättandet av den svenska utvecklingsfonden har från bankens sida företagits en mycket väsentlig förändring i verksamheten. Principen om fri upphandling till projekt, som banken finansierar, har frångåtts. Enligt nu tillämpade regler måste varje land för att få delta i konkurrensen om order vid bankens upphandling ha lämnat bidrag som uppgår till minst värdet av samtliga tidigare leveranser från resp. land vilka finansierats av banken. Härigenom har leverantörer i flera länder, däribland Sverige, utestängts från möjligheten att leverera till bankfinansierade projekt. Vi har från svensk sida gjort kraftiga invändningar mot denna politik, som klart avviker från de principer som tidigare har tillämpats och på vilka Sverige baserade sin positiva inställning till Interamerikanska utvecklingsbanken. Kontakt har tagits med banken för att diskutera de uppmjukningar av nu gällande bestämmelser som torde vara en förutsättning för att nya svenska bidrag skall övervägas. Det går inte att nu säga något definitivt om möjligheterna att få till stånd en tillfredsställande lösning av problemen.

Utöver det angivna medelsbehovet för inbetalningen av insatskapitalet i Asiatiska utvecklingsbanken bör medel beräknas för de övriga regionalbankerna, främst för att täcka behov i samband med bidrag till Afrikanska utvecklingsbanken. De belopp som här kan komma i fråga beräknar jag till 3 milj. dollar. Medelsbehovet uppgår således till ca 15,6 milj. kr. Om me-

delsbehovet skulle bli mindre, förordar jag att överskjutande belopp av de beräknade medlen får disponeras för i första hand olika former av samarbete med världsbanksgruppen.

Beträffande det *Internationella livsmedelsprogrammet (WFP)* har riksdagen godkänt en flerårsutfästelse enligt vilken Sverige för vart och ett av åren 1969 och 1970 skall lämna bidrag på 3 milj. dollar (prop. 1968: 101 s. 120—121, SU 128, rskr 302).

Sverige har sedan WFP:s tillkomst stött organisationens biståndsinsatser. Dessa har baserats främst på principen att livsmedelsleveranser används som en produktiv insats inom ramen för olika utvecklingsprojekt. Av flera skäl synes den multilaterala biståndsformen just på detta område ha betydande fördelar.

I prop. 1968: 101 förutskickades att en höjning av det svenska WFP-bidraget kunde bli aktuell. Organisationen har stort behov av ökade resurser för det expanderande programmet. Det uppställda bidragsmålet har ännu inte kunnat uppnås trots betydande bidragsökningar under senare år från ett antal länder. I WFP:s styrelse har också diskuterats möjligheten att låta WFP ta hand om leveranser av gödningsämnen och andra produktionsmedel för jordbruket vid sidan av rena livsmedelsleveranser. Detta kan komma att innebära en expansion av programmet. Förslag rörande detta kommer att behandlas i WFP:s styrelse under år 1969.

En svensk bidragsökning innebär att ett lika stort belopp frigörs för WFP:s disposition från USA:s utfästelse vilken har formen av s. k. »*matching contribution*». En ökning av den svenska utfästelsen innebär vidare att Sverige behåller sin plats som en av de största bidragsgivarna även i absoluta tal. Jag förordar att det svenska bidraget till WFP för budgetåret 1969/70 ökas till 4 milj. dollar. Medelsbehovet för detta ändamål uppgår till ca 20,9 milj. kr. Samtidigt bör Sveriges utfästelse om bidrag för år 1970 höjas till samma nivå.

Sverige har anslutit sig till *1967 års konvention om livsmedelshjälp*. Enligt denna konvention skall Sverige under en treårsperiod (budgetåren 1968/69—1970/71) till u-länder leverera en årlig kvantitet spannmål som uppgår till 54 000 ton. Spannmålsleveranserna skall enligt bestämmelserna levereras f. o. b. Någon skyldighet för givarlandet att betala fraktkostnaderna föreligger alltså inte. I enlighet med riksdagens bemyndigande har Sverige träffat ett avtal med WFP om att denna organisation skall ta hand om administrationen av de svenska veteleveranserna under konventionen (prop. 1968: 101 s. 120, SU 128, rskr 302). Härigenom kommer de svenska bidragen att integreras i WFP:s normala program. I avtalet har överenskommit att Sverige skall ge WFP ett bidrag för att täcka frakt och administrationskostnader i samband med de svenska leveranserna. Bidraget har beräknats till 20 % av Sveriges åtagande enligt konventionen. Det samlade medelsbehovet för Sveriges deltagande i konventionen beräknar jag för budgetåret 1969/70 till 22 milj. kr.

Bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd

Medel för bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd har anvisats sedan budgetåret 1962/63. Summan av de anvisade medlen uppgår till 570 milj. kr. De har t. o. m. budgetåret 1967/68 använts dels till gåvobistånd i form av varor och vissa tjänster, dels till utvecklingskrediter, dels till projektförberedelser m. m. I enlighet med riksdagens beslut (prop. 1968: 101, SU 128, rskr 302) har allt bilateralt gåvobistånd fr. o. m. innevarande budgetår hänförs till det under tredje huvudtiteln upptagna anslaget Fältverksamhet.

Hur anslagen för bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd har disponerats, dvs. förbrukats eller intecknats för bestämda biståndsinsatser, framgår av följande översiktliga uppställning (s. 89). Sålunda disponerade belopp hänförs sig till det budgetår, då de avtalsenligt blir tillgängliga för utbetalningar. Ur sammanställningen kan utläsas att fr. o. m. budgetåret 1962/63 fram till mitten av innevarande budgetår sammanlagt 494,1 milj. kr. har disponerats av anslagen, varav 118,9 milj. kr. för gåvobistånd och projektförberedelser m. m. samt 375,2 milj. kr. för kreditbistånd.

De reservationsmedel som finns för denna anslagspost motsvaras till en mindre del av vissa ännu inte avslutade gåvor. Den övervägande delen av dessa medel avser dock, liksom tidigare år, avtalsbundna kreditåtaganden. Genom utnyttjande av riksdagens bemyndigande att ingå åtaganden som är avsedda att infrias först under kommande budgetår har en bättre överensstämmelse nåtts mellan anslag och utbetalningar. Betydande delar av avtalsbundna kreditåtaganden måste emellertid även fortsättningsvis täckas av omedelbart tillgängliga medel för att uppkommande utbetalningsbehov skall kunna mötas. Detta medför att relativt stora reservationer kan komma att redovisas även framdeles.

I anslutning härtill bör framhållas att en kreditutfästelse i form av ett avtal har betydande värde för låntagaren redan innan den första utbetalningen ägt rum. I och med att ett kreditavtal undertecknats kan låntagaren börja förverkliga ifrågavarande projekt eller program. Genom avtalet har nämligen låntagaren fått säkerhet för att uppkommande betalningsförpliktelser kan mötas. Det tjänar som underlag för beställningar och kontrakt om leveranser av utrustning och utförande av byggnadsarbeten etc.

I fråga om *gåvobiståndet* hänvisar jag till vad ministern för utrikes ärendena tidigare i dag har anfört.

Åtagandena inom ramen för *kreditbiståndet* ökade kraftigt under budgetåret 1967/68 genom att fem nya kreditavtal ingicks avseende ett sammanlagt belopp av 146 milj. kr., varav ca hälften avräknas mot anslaget för budgetåret 1967/68. Två av dessa krediter, nämligen en kredit till *Tunisien* på 15 milj. kr. för industri- och turistprojekt samt en kredit på 30 milj. kr. till *Etiopien* för samfinansiering med Världsbanken och IDA av ett större vägprojekt, anmälades i prop. 1968: 101. Under budgetåret 1967/68 under-

Disposition av anslagen till bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd budgetåren 1962/63—1968/69.
Beloppen angivna i milj. kr.

	62/63	63/64	64/65	65/66	66/67	67/68	68/69 ¹
<i>Gåvobistånd²</i>							
Afghanistan	—	—	0,7	—	1,2	—	—
Burma	0,9	0,9	1,4	0,6	—	0,9	—
Indien	7,8	7,7	13,8	12,0	18,2	15,3	—
Indonesien	2,2	2,3	—	—	—	—	—
Nepal	—	—	—	0,6	—	—	—
Pakistan	2,7	2,8	—	3,2	3,0	11,1	—
<i>Kreditbistånd</i>							
Etiopien	—	—	—	—	—	6,0	10,0
Indien	—	—	24,0	24,0	—	25,0	25,0
Kenya	—	—	—	—	—	—	9,0
Pakistan	—	—	—	25,0	9,1	26,0	—
Sudan	—	—	—	25,0	10,0	—	—
Tanzania	—	—	—	10,0	14,0	10,0	35,0
Tunisien	6,0	—	—	6,0	—	15,0	6,0
Turkiet	—	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	3,1
Interamerikanska utvecklings- banken	—	—	—	—	26,0	—	—
<i>Projektförberedeuser m. m.</i>	—	0,1	0,1	0,1	3,5	0,8	5,0
Disponerat totalt	19,6	19,0	45,2	111,7	90,2	115,3	93,1
Anslag	20,0	50,0	70,0	90,0	110,0	125,0	105,0
Odisponerat från föregående bud- getår	—	0,4	31,4	56,2	34,5	54,3	64,0
Odisponerat	0,4	31,4	56,2	34,5	54,3	64,0	75,9

¹ Uppgifterna avser belopp beträffande vilka per den 31. 12. 1968 utfästelse, formellt eller de facto, lämnats.

² Gåvobiståndet belastar fr. o. m. budgetåret 1968/69 det under tredje huvudtiteln upptagna anslaget Fältverksamhet.

³ Av detta belopp utgör 2,6 milj. kr. multilateralt bidrag till Asiatiska utvecklingsbanken, vilket undantagsvis redovisades under förevarande anslag budgetåret 1966/67.

tecknades vidare såsom aviserades i prop. 1968: 101 avtal med *Indien* beträffande två krediter om tillsammans 75 milj. kr. Den ena av dessa krediter uppgår till 30 milj. kr. och är avsedd att finansiera viss kapitalvaruimport för huvudsakligen projekt inom den offentliga sektorn. Den andra krediten, som uppgår till 45 milj. kr., skall användas för import av industriförnödenheter för att möjliggöra ett högre kapacitetsutnyttjande hos de företag som tilldelas utländsk valuta under krediten. Den är avsedd att utnyttjas parallellt med liknande krediter från IDA. De två krediterna kan betraktas som en direkt fortsättning av de krediter som beviljades Indien åren 1964 och 1966. Under budgetåret undertecknades även avtal rörande den i prop. 1968: 101 aviserade krediten om 26 milj. kr. till *Pakistan* vilken tillsammans med en kredit från IDA skall disponeras av den statliga jordbrukskreditbanken i Pakistan till lån för jordbruksmekanisering, pumpbevattning m. m.

Under innevarande budgetår har ytterligare ett kreditavtal slutits, näm-

ligen med *Kenya* avseende en kredit på 19 milj. kr. Denna kredit, som är den första svenska utvecklingskrediten till *Kenya*, skall tillsammans med en lika stor kredit från IDA finansiera den första fasen i *Kenyas* program för att öka avkastningen av kreatursstammen genom investeringar i olika typer av boskapsfarmer, utbyggnad av vattenförsörjningen i de torra områdena i nordöstra *Kenya* och förbättrad marknadsföring av boskapen. Vidare har under innevarande budgetår, såsom jag tidigare anfört, den svenska utvecklingsfonden för Latinamerika på 26 milj. kr. tagits i anspråk för ett vattenförsörjningsprojekt i Brasilien.

Ytterligare några kreditavtal väntas kunna undertecknas under innevarande budgetår. Sålunda väntas avtal komma till stånd inom kort med *Tunisien* om utnyttjandet för ett dricksvattenprojekt i Sahelområdet av resterande belopp, ca 1,9 milj. kr., av de krediter som lämnades åren 1963 och 1965. Detta projekt är nära knutet till ett program för utbyggnad av dricksvattenförsörjningen som avses komma att finansieras gemensamt av Sverige och Världsbanken. Den svenska andelen av finansieringen av detta program beräknas komma att uppgå till 26 milj. kr. Förhandlingarna om krediten är avslutade och avtal väntas snart komma att undertecknas. Även förhandlingarna om ett svenskt deltagande tillsammans med Världsbanken och IDA i finansieringen av ombyggnaden av en del av den viktiga huvudvägen mellan Dar es Salaam i *Tanzania* och *Zambias* kopparbälte, den s. k. Tan-Zam-vägen, är avslutade och avtal väntas komma att undertecknas inom kort. Det svenska kreditåtagandet kommer att uppgå till 78 milj. kr. (ca 15 milj. dollar). Beloppets storlek betingas av den nuvarande akuta bristen på medel för IDA och av *Tanzanias* behov av finansiering på mjuka villkor. Hälften av kreditbeloppet kommer emellertid att aktualiseras endast om IDA inte har tillräckliga medel att överta denna del av finansieringen som följd av att påfyllnaden av IDA:s resurser inte kunnat genomföras i förutsedd omfattning. IDA bidrar med en kredit om 8 milj. dollar — alternativt ca 15,5 milj. dollar — och Världsbanken med ett lån om 7 milj. dollar. Tan-Zam-vägen utgör under nuvarande politiska förhållanden den viktigaste förbindelsen mellan *Zambia* och havet. Den utnyttjas för landets export främst av koppar och för dess import. Förberedelserna beträffande en ytterligare kredit till *Tanzania* om 15 milj. kr. för industrifinansiering via ett tanzaniskt utvecklingsbolag befinner sig också på ett framskjutet förberedelsestadium. Jag räknar därför med att ett avtal skall kunna undertecknas inom kort.

Under perioden för *Turkiets* första femårsplan (1963—1967) bidrog Sverige inom ramen för OECD:s Turkietskonsortium med en kredit om 26 milj. kr. fördelad med lika stora belopp över de fem åren. Den sista av dessa delposter utbetalades i början av budgetåret 1967/68. Trots att denna kredit angetts ha engångskaraktär anmäldes i prop. 1968: 101 att kreditbiståndet till *Turkiet* borde fortsätta i viss utsträckning, företrädesvis i form av pro-

grambistånd, under den andra planperiod om fem år som börjar löpa år 1968. Sverige har nu lämnat utfästelse om sådant bistånd till ett belopp om ca 15,6 milj. kr. (3 milj. dollar) över denna femårsperiod. Härutöver kommer Turkiet att få del av den lindring av amorteringsvillkoren för äldre krediter, som jag återkommer till senare.

Bland de övriga kreditprojekt, som f. n. förbereds inom styrelsen för internationell utveckling (SIDA) och som kan tänkas resultera i överenskommelser med mottagarländerna under andra hälften av budgetåret 1968/69, må följande nämnas. Ytterligare samfinansieringsoperationer med Världsbanken och IDA förbereds. Således har SIDA och Världsbanken tillsammans granskat ett projekt i Etiopien, som avser finansieringen av ett fyraårigt program för utbyggnad av landets telekommunikationsnät. Till sammans med IDA beräknas SIDA i början av år 1969 också delta i granskningen av ett siloprojekt i Pakistan. Projektet utgör en del av det spannmålsagringsprojekt, som Sverige år 1966 bidrog till att finansiera genom vår första samfinansieringsoperation med IDA. Vidare beräknas ett avtal kunna färdigbehandlas under innevarande budgetår om finansieringen av ett siloprojekt i Indien, vilket sedan några år har förberetts av svenska konsulter som ställts till Indiens förfogande genom ett avtal år 1965. Beträffande kreditgivningen till Sudans vattenförsörjningsprogram torde en eventuell fortsättning få bli beroende på bl. a. de resultat som pågående konsultstudier ger.

Jag övergår nu till planerna för den bilaterala finansiella biståndsgivningen under *budgetåret 1969/70* och de därur härledda medelsbehoven för detta budgetår.

Liksom tidigare är SIDA:s planering av det fortsatta kreditbiståndet huvudsakligen inriktad på de nuvarande huvudmottagarländerna för svenskt bistånd. Beträffande de allmänna aspekterna på ländervalsfrågan hänvisar jag till vad ministern för utrikes ärendena tidigare har anfört. Jag vill understryka vad som därvid sagts om biståndsinsatser för Vietnam. Utrymme bör finnas såväl under tredje som sjunde huvudtitelns biståndsanslag för sådana insatser sedan kriget upphört.

Vad ämnesinriktningen i planeringen beträffar har SIDA i sin anslagsframställning för budgetåret 1969/70 lagt huvudvikten vid vatten- och livsmedelsförsörjningen och andra högprioriterade områden såsom basinvesteringar, t. ex. för främjande av utbildning, och utveckling av industri och turism. För budgetåret 1969/70 planerar SIDA således krediter för spannmålsagring i Tanzania och för vattenförsörjning i Kenya, Pakistan och Tanzania. Dessutom övervägs en fortsatt finansiering av den verksamhet som bedrivs av den tunisiska utvecklingsbanken (SNI). Preliminära diskussioner har vidare förts med IDA angående samfinansiering av ett utbildningsprojekt i Uganda. Jag tillstyrker denna inriktning av SIDA:s pla-

neringsverksamhet som bör tillämpas med flexibilitet och full hänsyn tagen till mottagarländernas behov och prioriteringar.

Såsom framgått av beskrivningen av föregående och innevarande budgetårs kreditverksamhet har samfinansieringsoperationer med Världsbanken och IDA dominerat den svenska kreditgivningen under denna period. Av en total utlåningsvolym — inkl. utfästelser i avräkning mot kommande budgetårs anslag — av ca 630 milj. kr. sedan det svenska kreditprogrammet inleddes torde således vid utgången av budgetåret 1968/69 ca 280 milj. kr. avse nio krediter, som har lämnats eller kommer att lämnas tillsammans med lån från Världsbanken och/eller krediter från IDA. Vidare torde den svenska andelen av den totala utländska finansieringen av berörda projekt bli högre än tidigare eller ca 40 % mot ca 25 % vid ingången av innevarande budgetår. Denna utveckling speglar den akuta brist på medel som IDA har lidit av under denna tid och som jag nyss har redovisat. IDA:s brist på resurser har även inneburit att u-länderna i ökad utsträckning blivit hänvisade till lån från Världsbanken, vilka ges på mer marknadsmässiga villkor än IDA:s krediter. Genom sina samfinansieringsoperationer med Världsbanken har Sverige emellertid i viss utsträckning kunnat överta den finansiering som normalt skulle ha omhändertagits av IDA och på så sätt bidragit till att begränsa de negativa verkningarna av nedskärningen av IDA:s resurser. Som exempel kan nämnas den planerade svenska krediten för ett vattenförsörjningsprojekt i Tunisien där Sverige kommer att bidra med en betydande del av den finansiering som annars skulle ha fallit på IDA. På samma sätt har den andel av totalfinansieringen av den s. k. Tan-Zam-vägen, som Tanzania måst upplåna på världsbanksvillkor, dvs. på mer marknadsmässiga villkor, kunnat begränsas.

Till dessa direkta fördelar för huvudmottagarländerna kommer de indirekta fördelar som vinnas vid samfinansiering med Världsbanken och IDA genom ett utbyte av erfarenheter som kan utnyttjas inom övrig svensk kreditgivning. Därutöver bidrar samordningen av den svenska utvecklingskreditgivningen med Världsbankens och IDA:s verksamhet till bättre integrering av det svenska biståndet i dess internationella sammanhang. Jag förordar därför en fortsatt stark satsning på samfinansieringar med IDA och Världsbanken. Skulle en ökning av IDA:s resurser dröja eller inte alls komma till stånd blir detta desto angelägnare eftersom Sverige genom samfinansieringar bidrar till att låntagarna får mjukare genomsnittliga lånevillkor än vad som annars skulle ha varit fallet. Denna satsning bör kunna ta sig uttryck såväl i antalet samfinansieringar som i de enskilda krediternas belopp och deras andel av den utländska finansieringen.

De svenska biståndsinsatserna integreras i det internationella biståndsmönstret inte endast genom samfinansieringar med Världsbanken och IDA utan också genom svensk medverkan i konsultativa grupper och konsortier

för koordinering av biståndet till enskilda länder. Sverige deltar därvid i sådana grupper och konsortier som berör länder där svenska biståndsinsatser är aktuella. Således har Sverige deltagit i de möten som ägt rum med OECD:s Turkietkonsortium samt i det arbete som bedrivs inom den konsultativa gruppen för Tunisien och inom den nybildade konsultativa gruppen för Östafrika. Sverige har även deltagit som observatör i möten med Indien- och Pakistankonsortierna. SIDA har i sin anslagsframställning för budgetåret 1969/70 framhållit att dessa konsortier utgör effektiva samsamarbetsorgan till nytta för såväl givar- som mottagarländerna. Jag delar denna uppfattning och har vidtagit sådana åtgärder att Sverige blivit medlem i konsortierna för Indien och Pakistan.

De problem som sammanhänger med många u-länders svåra skuldsituation berördes i prop. 1968: 101. De svenska utvecklingskrediterna har genomgående lämnats på villkor som internationellt sett är mycket gynnsamma för u-länderna i synnerhet om man betänker att de svenska krediterna är obundna i fråga om upphandlingskälla. Ursprungligen var löptiden på de svenska krediterna 20 år varav de fem första var amorteringsfria. År 1967 antogs nya normalvillkor för de svenska utvecklingskrediterna varigenom löptiden för nya krediter förlängdes från 20 till 25 år och den amorteringsfria perioden från 5 till 10 år. Kungl. Maj:t fick samtidigt rätt att besluta om tillämpning av den förlängda löptiden och den förlängda amorteringsfria perioden även med avseende på redan lämnade utvecklingskrediter (prop. 1967: 1 bil. 9 s. 79, SU 54, rskr 152). Vid Världsbankens senaste årsmöte förklarade jag också att svenska regeringen avsåg att tillämpa de mjukare villkoren även på äldre krediter. Kungl. Maj:t har på förslag från SIDA därför nyligen beslutat erbjuda en uppmjukning av kreditvillkoren beträffande elva äldre krediter till Indien, Pakistan, Sudan, Tanzania, Tunisien och Turkiet genom förlängning av den amorteringsfria perioden från 5 till 10 år och löptiden från 20 till 25 år. Genom den förutsedda uppmjukningen av amorteringsvillkoren kommer den första amorteringen på ifrågasatt krediter att erläggas den 31 december 1973 i stället för den 31 december 1968.

Liksom tidigare förordar jag att s. k. IDA-villkor (50 års återbetalningstid, varav de första 10 amorteringsfria, 3/4 % »administrationsavgift») också fortsättningsvis skall kunna komma i fråga även för vissa svenska utvecklingskrediter som inte har direkt samband med kreditgivning från IDA, såsom t. ex. var fallet med den nyss berörda kredit för vattenförsörjning i Tunisien som lämnas i anslutning till ett lån från Världsbanken.

SIDA har i sin anslagsframställning ifrågasatt ytterligare möjligheter till lindring av kreditvillkoren. Jag vill i detta sammanhang hänvisa till det bemyndigande som erhållits från riksdagen för svensk medverkan avseende våra utvecklingskrediter i internationella skuldkonsoliderings-

aktioner, dvs. överenskommelser om betalningsanstånd (prop. 1968:101, SU 128, rskr 302). De lättnader som SIDA ifrågasatt bör kunna aktualiseras i sådana sammanhang.

Det av riksdagen lämnade bemyndigandet att göra kreditåtaganden i avräkning mot framtida anslag har som tidigare nämnts utnyttjats i viss utsträckning under budgetåren 1967/68 och 1968/69. Sålunda beräknas sådana redan gjorda åtaganden för budgetåret 1969/70 uppgå till ca 100 milj. kr. Samtidigt beräknar SIDA att det vid slutet av innevarande budgetår skall kvarstå en icke avtalsbunden reservation om 20 milj. kr.

Med hänsyn härtill och med beaktande av den fullmakt som riksdagen lämnat Kungl. Maj:t att ingå åtaganden i avräkning mot framtida anslag räknar jag med att en medelsanvisning av 140 milj. kr. skall göra det möjligt att lämna nya utvecklingskrediter nästa budgetår i en omfattning som svarar mot SIDA:s aktuella planering. Av denna summa beräknar jag ett belopp om högst 5 milj. kr. för projektförberedelser och projektkontroll. För budgetåren 1970/71 och 1971/72 bör planeringen inriktas på en anslagsstorlek av omkring 170 milj. kr. resp. 210 milj. kr.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- a) godkänna de av mig föreslagna riktlinjerna för finansiellt utvecklingsbistånd,
- b) medge att Sverige förbinder sig att för vart och ett av åren 1969 och 1970 bidra till Internationella livsmedelsprogrammet med högst 1 000 000 dollar utöver de tidigare utfästelserna,
- c) till *Finansiellt utvecklingsbistånd* för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 289 000 000 kr.

F. Diverse

F 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond

1967/68 Utgift	6 155 827
1968/69 Anslag	5 557 000
1969/70 Förslag	6 622 000

Jag kommer senare denna dag att anmäla förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1969/70. Därvid kommer jag att redovisa utgifter om sammanlagt 7 571 000 kr. för de byggnader som är upptagna under slottsbyggnadernas delfond. Av detta belopp beräknas 949 000 kr. kunna täckas genom hyror och andra inkomster. Återstående belopp, 6 622 000 kr., bör bestridas från förevarande anslag. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 6 622 000 kr.

F 2. Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m.

1967/68 Utgift	611 476
1968/69 Anslag	650 000
1969/70 Förslag	850 000

Från anslaget bestrids f. n. utgifter för Sveriges bidrag till internationella rådet för samarbete på tullområdet, GATT-organisationen, internationella statistiska institutets permanenta byrå, internationella byrån för mått och vikt, internationella tulltariffbyrån, internationella organisationen för legal metrologi och internationella institutet för administrativ forskning.

Nordiska rådet har antagit en rekommendation om att ett permanent sekretariat för nordiska chefsstatistikermötet inrättas i Köpenhamn.

Statistiska centralbyrån beräknar att Sveriges bidrag till sekretariatet för nästa budgetår kommer att uppgå till ca 110 000 kr.

Departementschefen

Jag förordar att anslaget räknas upp med 200 000 kr. i jämförelse med det belopp som har anvisats för innevarande budgetår. Jag har därvid be-

räknat medel för bl. a. bidrag till ett permanent sekretariat för nordiska chefsstatistikermötet. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t förslår riksdagen
att till *Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kr.

F 3. Statens krigsförsäkringsnämnd m. m.

1967/68 Utgift	36 081
1968/69 Anslag	37 000
1969/70 Förslag	37 000

Från anslaget bestrids kostnader för statens krigsförsäkringsnämnd och statens krigsskadenämnd.

Statens krigsförsäkringsnämnd beräknar medelsbehovet för sin verksamhet till 27 000 kr., varav ca 16 000 kr. för arvoden och ca 11 000 kr. för omkostnader.

Departementschefen

Krigsförsäkringsnämndens beräkning av medelsbehovet kan jag godta. Jag räknar dessutom med 10 000 kr. till kostnader för statens krigsskadenämnd. Anslaget bör alltså föras upp med 37 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Statens krigsförsäkringsnämnd m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kr.

F 4. Bidrag till Föreningen Fruktdrycker

1967/68 Utgift	25 000
1968/69 Anslag	25 000
1969/70 Förslag	25 000

Från anslaget utgår bidrag till Föreningen Fruktdrycker för upplysningsverksamhet rörande alkoholfria fest- och sällskapsdrycker.

Kontrollstyrelsen föreslår att anslaget förs upp med samma belopp som för innevarande budgetår.

Departementschefen

Jag biträder kontrollstyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen Fruktdrycker* för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 25 000 kr.

F 5. Bidrag till vanföra ägare av motorfordon

1967/68 Utgift	1 233 548
1968/69 Anslag	1 200 000
1969/70 Förslag	1 500 000

Enligt förordningen den 25 november 1960 (nr 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon utgår bidrag av statsmedel till sådana vanföra motorfordonsägare som har befriats från fordonsskatt. Bidragen motsvarar skattekostnaderna för viss mängd bensin eller brännolja. Bidragen utgår i efterskott för budgetår och betalas ut av länsstyrelserna.

Med ledning av bl. a. medelsförbrukningen under budgetåret 1967/68 beräknar jag statsverkets kostnader för bidragen till 1,5 milj. kr. för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vanföra ägare av motorfordon* för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

F 6. Bidrag till Institutet för storhushållens rationalisering

1967/68 Utgift	200 000
1968/69 Anslag	200 000
1969/70 Förslag	200 000

Enligt bemyndigande av riksdagen (prop. 1966: 72, SU 106, rskr 237) har avtal träffats mellan staten och en särskild stiftelse om driften av ett institut för rationalisering av storhushållen. Detta institut har till huvudsaklig uppgift att främja och samordna sådan rationaliserings- och utvecklingsverksamhet som väsentligt kan bidra till att höja produktiviteten inom storhushållen. Institutet skall dessutom bedriva informations- och utbildningsverksamhet inom sitt område. Institutet är organiserat som ett fristående organ. Enligt avtalet bidrar staten till kostnaderna för verksamheten med 200 000 kr. per budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Institutet för storhushållens rationalisering* för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 200 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. Statens allmänna fastighetsfond

1. Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm

1967/68 Utgift	479 429	Behållning	635 159
1968/69 Anslag	600 000		
1969/70 Förslag	600 000		

I prop. 1956: 1 (bil. 27 s. 128) framlades förslag om sanering av Djurgårdsstaden i Stockholm. Förslaget godkändes av riksdagen (SU 9, rskr 155). Kostnaden beräknades till 2 milj. kr. för en första etapp. Med hänsyn till inträffade kostnadsstegringar förordades i prop. 1961: 1 (bil. 28 s. 145) en kostnadsram för arbetena av 3,5 milj. kr. i 1960 års kostnadsnivå. Förslaget lämnades utan erinran av riksdagen (SU 9, rskr 83).

Byggnadsstyrelsen

Kostnadsramen 3,5 milj. kr. i 1960 års kostnadsnivå motsvarar 4 250 000 kr. i 1968 års prisläge. T. o. m. budgetåret 1968/69 har sammanlagt anvisats 4,1 milj. kr. På grundval av erfarenheter av senare års ombyggnader inom Djurgårdsstaden beräknar byggnadsstyrelsen kostnaderna för återstående arbeten i första etappen till 2 750 000 kr. i 1968 års prisläge. Totalkostnaden för denna etapp ökar alltså från 4 250 000 kr. till 7 milj. kr.

Under nästa budgetår kommer arbetena att slutföras inom fastigheten nr 8 i kvarteret Krigsmanskassan. Styrelsen räknar också med att kunna projektera och utföra arbeten inom fastigheten nr 11 i samma kvarter. För dessa ändamål behövs 600 000 kr.

Departementschefen

Såsom framgår av byggnadsstyrelsens redogörelse räknar styrelsen med att kostnaderna i 1968 års prisläge för den första etappen av saneringsarbetena inom Djurgårdsstaden kommer att öka från förut beräknade 4,2 milj. kr. till 7 milj. kr., dvs. med ca 65 %. Jag är inte beredd att nu tillstyrka en så kraftig höjning av kostnadsramen. Saneringen bör dock enligt min mening fullföljas inom de fastigheter där arbeten redan har påbörjats. Jag förordar att ytterligare 600 000 kr. anvisas för detta ändamål.

I fråga om de återstående arbetena i första etappen avser jag att föreslå Kungl. Maj:t att ge byggnadsstyrelsen i uppdrag att upprätta en ny plan

och kostnadsberäkning. Planeringen bör därvid inriktas på att begränsa kostnaderna för de återstående arbetena utan att de sociala kraven på tillfredsställande bostäder därigenom eftersätts.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kr.

2. Uppförande av förvaltningsbyggnader i Stockholm

1967/68 Utgift	1 718 577	Behållning	15 996 658
1968/69 Anslag . . .	154 437 000		
1969/70 Förslag	52 760 000		

¹ Därav 52 milj. kr. under anslaget Uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm

Byggnadsstyrelsen

Anslaget Uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm bör föras samman med anslaget Uppförande av förvaltningsbyggnader i Stockholm.

För budgetåret 1969/70 beräknar byggnadsstyrelsen 9 milj. kr. för uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Loen, 20 000 kr. för slutförande av ombyggnadsarbetena i kvarteret Neptunus Större och 50 milj. kr. för uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen. Redogörelser för dessa byggnadsobjekt har lämnats i prop. 1965: 64 (SU 83, rskr 219), 1966: 150 (SU 159, rskr 384) och 1968: 118 (SU 118, rskr 272).

Byggnadsarbetena i kvarteret Garnisonen påbörjades i april 1968 och beräknas vara avslutade i sådan tid att inflyttning i de nya lokalerna kan ske successivt under budgetåret 1971/72.

Departementschefen

Från anslaget bestrids kostnader för uppförande av sådana förvaltningsbyggnader i Stockholm som inte är avsedda för speciella ändamål. Med hänsyn härtill anser jag det lämpligt att även medel för förvaltningsbyggnaden i kvarteret Garnisonen fr. o. m. nästa budgetår tas upp under anslaget. Till detta bör föras över den behållning som vid utgången av budgetåret 1968/69 finns på anslaget Uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm.

För nästa budgetår bör medel beräknas enligt följande investeringsplan och anslagsberäkning.

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart mån/år	Färdigställe mån/år
	1.4.67	1.4.68	Faktisk t. o. m. 30.6.68	Beräknad för			
				1968/69	1969/70		
Kvarteret Loen nybyggnad av kontors- hus	24 845	25 535	2 978	7 000	9 000	10.68	6.71
grundförstärkningsar- beten (slutredovisad kostnad)	1 000		897				
Ombyggnad av kvarteret Neptunus Större	5 146	5 206	—	5 173	20	1.67	7.68
Uppförande av förvaltnings- byggnad i kvarteret Gar- nisonen i Stockholm	169 000	174 000	—	52 000	50 000	4.68	10.71
Summa	199 991	204 741	3 875	64 173	59 020		

¹ Den verkliga medelsförbrukningen uppgår till 4 373 000 kr. men har tills vidare redovisats i annan ordning. Beloppet kommer att föras över till anslaget under budgetåret 1968/69.

Anslagsberäkning

(1 000-tal kr.)

Medelstillgång		Beräknad medelsförbrukning	
Medelsbehållning 1.7. 1968	15 996	1968/69	64 173
Anslag för 1968/69	54 437	1969/70	59 020
Anslag för 1969/70 (förslag)	52 760		
Summa	123 193	Summa	123 193

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Uppförande av förvaltningsbyggnader i Stockholm* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 52 760 000 kr.

3. Merkostnader för vissa byggnadsarbeten

1967/68 Utgift	52 504	Behållning	810 310
1968/69 Anslag	1 000		
1969/70 Förslag	1 000		

Från anslaget täcks merkostnader som på grund av stegringen av byggnadskostnaderna har uppstått för vissa byggnadsföretag. Dessa företag är upptagna i en särskild förteckning. Motiveringen för anslaget har redovisats i prop. 1948: 2 (bil. 14 s. 86, SU 19, rskr 35).

Byggnadsstyrelsen

Det totala behovet av medel på anslaget beräknades i prop. 1968: 1 (bil. 9 s. 144, SU 7, rskr 7) till 33 988 500 kr. Byggnadsstyrelsen föreslår inte nu någon ändring av denna kostnadsram.

T. o. m. budgetåret 1968/69 har anvisats sammanlagt 32 688 000 kr. Tillgängliga medel uppgick den 1 juli 1968 till 810 310 kr. Styrelsen beräknar medelsförbrukningen för budgetåret 1968/69 till 323 500 kr. För budgetåret 1969/70 förutses inte någon medelsförbrukning. Styrelsen föreslår att anslaget förs upp med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder byggnadsstyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Merkostnader för vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

4. Inköp av fastigheter m. m.

1967/68 Utgift	13 572 307	Behållning	29 184 215
1968/69 Anslag	110 000 000		
1969/70 Förslag	1 000		

¹ Anslaget Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål m. m.

Från anslaget, som f. n. benämns Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål m. m., bestrids dels kostnader för förvärv av fastigheter för länsförvaltningar, seminarier, specialskolor, lots- och meteorologiska stationer m. m., dels utgifter för gatemarks- och gatukostnadsersättningar, lagfarter, avstyckningar och tomtbildningar i samband med fastighetsförvärv.

Byggnadsstyrelsen

För inköp av fastigheter för främst länsförvaltningarnas räkning har under anslaget Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål m. m. anvisats sammanlagt 53,7 milj. kr. för budgetåren 1961/62—1968/69. Under budgetåret 1967/68 har byggnadsstyrelsen förvärvat fastigheter i Stockholm, Sigtuna, Växjö, Falun och Malmö.

F. n. pågår förhandlingar om eller planeras förvärv av fastigheter för länsförvaltningarna i Uppsala, Växjö, Kalmar, Visby, Halmstad, Göteborg, Falun, Härnösand, Umeå, Luleå, Linköping, Jönköping, Malmö och Karlstad till ett värde av ca 39 milj. kr. samt för seminarie- och andra ändamål i Uppsala, Malmö, Lund, Göteborg, Gävle och Umeå till ett värde av ca 5 milj. kr. Förhandlingarna torde i vissa fall bli långvariga. De medel som står till förfogande för budgetåret 1968/69, sammanlagt ca 39 milj. kr.,

torde därför räcka till även för påföljande budgetår under förutsättning att särskilda anslag i förekommande fall anvisas för förvärv av dyrare fastigheter. Anslaget bör således för budgetåret 1969/70 tas upp med endast ett formellt belopp av 1 000 kr. Med hänsyn till arten av de kostnader som bestrids från anslaget bör benämningen på detta ändras till Inköp av fastigheter m. m.

Departementschefen

Jag biträder byggnadsstyrelsens förslag. Jag förordar alltså att ett formellt belopp av 1 000 kr. förs upp under ett anslag benämnt Inköp av fastigheter m. m. Den behållning, som vid utgången av budgetåret 1968/69 finns på anslaget Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål m. m., bör föras över till det nya anslaget. Detta bör liksom det tidigare anslaget få användas endast efter Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inköp av fastigheter m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

5. Vissa byggnadsarbeten vid tullverket

1967/68 Utgift		56 695	Behållning		270 719
1968/69 Anslag		1 000			
1969/70 Förslag		40 000			

Från anslaget bestrids kostnader för anskaffning av fastigheter och byggnader, som är avsedda att tillgodose behovet av expeditionslokaler m. m. för de lokala tullmyndigheterna.

Generaltullstyrelsen

Generaltullstyrelsen räknar med att behållningen på anslaget kommer att vara 60 000 kr. vid ingången av budgetåret 1969/70. Under detta budgetår kommer ca 100 000 kr. att behövas för uppförande av bilvisitationsbyggnader i Svinesund och Storlien. Styrelsen föreslår, att anslaget förs upp med 40 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder generaltullstyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid tullverket* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 40 000 kr.

V. Fonden för låneunderstöd

1. Lån för inrättande av alkoholfria restauranger

1967/68 Utgift		65 000	Behållning		104 000
1968/69 Anslag		1 000			
1969/70 Förslag		100 000			

Från detta anslag bestrids kostnaderna för långivning enligt kungörelsen den 15 april 1955 (nr 145) om lån av statsmedel för inrättande av alkoholfria restauranger.

Tillgängliga medel på anslaget uppgick den 1 juli 1968 till 105 000 kr. Däri är inräknat 85 000 kr. för ett beviljat lån som ännu inte har utbetalats. För nya lån återstår alltså endast 20 000 kr. Detta belopp är otillräckligt om nya ansökningar om lån skulle komma in och bifallas. Jag förordar med hänsyn härtill att anslaget förs upp med 100 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lån för inrättande av alkoholfria restauranger* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kr.

VII. Fonden för förlag till statsverket

1. Vissa projekteringskostnader

1967/68 Utgift		47 314 972	Behållning		60 599 639
1968/69 Anslag		1 000			
1969/70 Förslag	..	20 000 000			

Anslaget disponeras efter Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall för sådana projekteringsarbeten som skall göras innan slutlig ställning tas till vissa husbyggnadsföretag. De byggnadsanslag som begärs hos riksdagen sedan projekteringsarbetet utförts inkluderar de nedlagda projekteringskostnaderna. Det belopp som motsvarar projekteringskostnaderna förs därför tillbaka till fonden för förlag till statsverket, sedan byggnadsanslag beviljats. Projekteringsanslaget kan användas även för att skapa en reserv av färdigprojekterade husbyggnadsföretag. En sådan reserv motiveras bl. a. av kravet på en god arbetsmarknadspolitisk beredskap.

Med hänsyn till behållningen på anslaget och den beräknade omfattningen av projekteringsverksamheten förordar jag, att anslaget för nästa budgetår förs upp med 20 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa projekteringskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 20 000 000 kr.

VIII. Diverse kapitalfonder

1. Statens datamaskinfond: Anskaffning av datamaskiner

1967/68 Utgift	12 622 982	Behållning	23 962 655
1968/69 Anslag	110 700 000		
1969/70 Förslag . . .	25 000 000		

¹ Anslaget Statens datamaskinfond: Datamaskiner för högre undervisning och forskning m. m.

Genom beslut av 1968 års riksdag (prop. 1968: 48, SU 95, rskr 218) skall en central datamaskinfond, statens datamaskinfond, inrättas den 1 juli 1969 för anskaffning och förvaltning av datamaskiner för statens behov. Den nuvarande fonden för anskaffning av datamaskiner för högre undervisning och forskning skall inordnas i den nya fonden. Denna skall förvaltas av statskontoret.

Från fonden skall täckas inköps- eller hyreskostnader för datamaskiner — med undantag för speciellt tillverkad utrustning — administrationskostnader för fondförvaltningen samt initialkostnader i samband med igångsättning av datamaskinläggningar.

Fonden skall byggas upp genom investeringsanslag som anvisas på rikstatsens kapitalbudget. Statskontoret skall som fondförvaltande myndighet ombesörja inköp och förhyrning av datamaskinutrustningen. Denna ställs mot avgift till förfogande för de myndigheter som skall svara för driften av anläggningarna. Avgifterna till fonden fastställs av statskontoret efter samråd med riksrevisionsverket. De är avsedda att täcka normal avskrivning eller hyra för utrustningen m. m. samt kostnaderna för förvaltningen av fonden. När driftsmyndigheterna upplåter maskintid till utomstående skall ersättning utgå enligt taxor, som fastställts av resp. driftsmyndighet efter samråd med riksrevisionsverket. Efter förslag av statskontoret skall även befintliga ADB-anläggningar kunna invärderas på fonden.

Statskontoret

På grundval av uppgifter som lämnats av vederbörande myndigheter beräknar statskontoret att datamaskinutrustning behöver anskaffas till ett sammanlagt värde av 103,5 milj. kr. under budgetåret 1969/70. Anskaffningen avser datamaskinutrustning för bl. a. försvarets materielverk, försvarets radioanstalt, värnpliktsverket, statens vägverk, statistiska centralbyrån och Lunds datamaskincentral samt för rättsväsendets informations-system och central bil- och körkortsregistrering. För det efterföljande budgetåret beräknar verket ersättningsanskaffningen till 20 milj. kr. och nyanskaffningen till 40 milj. kr.

Den slutliga prövningen av frågan om anskaffning av datamaskinutrustning förutsätts ske i samband med att statskontoret begär bemyndigande av

Kungl. Maj:t att beställa utrustning för visst ändamål. I regel kan det först i samband med leveransen avgöras, om utrustningen skall köpas eller hyras. Behovet av investeringsmedel minskar vid förhyrning. Medel bör dock enligt statskontorets mening finnas tillgängliga för köp av utrustningen i dess helhet.

Anslagsbehovet för nästa budgetår beräknar statskontoret till 91 milj. kr. sedan hänsyn tagits till den behållning som beräknas finnas på anslaget vid utgången av detta budgetår. Med hänsyn till de långa leveranstider som normalt gäller vid anskaffning av datamaskinutrustning anser statskontoret vidare att det behövs ett bemyndigande att beställa sådan utrustning till ett värde av 60 milj. kr. för leverans under budgetåren 1970/71 och 1971/72.

Departementschefen

Antalet ADB-anläggningar inom statsförvaltningen har under de senaste åren ökat kraftigt. Anskaffningsvärdet av anläggningarna uppgick år 1968 till ca 235 milj. kr. mot 75 milj. kr. fem år tidigare. ADB-tekniken kommer otvivelaktigt även i framtiden att finna många nya användningsområden och kräva ökade resurser. Mot denna bakgrund har den centrala datamaskinfonden kommit till. Fonden och den nya organisationen för ADB inom statsförvaltningen syftar till ökad planmässighet vid anskaffningen av ADB-utrustning och ett så effektivt utnyttjande som möjligt av tillgänglig datamaskinkapacitet.

Enligt statskontorets beräkningar behöver datamaskinutrustning anskaffas under budgetåret 1969/70 till ett värde av totalt 103,5 milj. kr. För det därpå följande budgetåret beräknar verket anskaffningarna till 60 milj. kr.

I verkets beräkningar ingår medel även för datamaskiner inom försvaret. Frågan om formerna för anskaffning av datamaskiner för försvarets behov utreds emellertid f. n. inom försvarsdepartementet. Medelsbehovet för sådana maskiner bör därför inte behandlas i detta sammanhang. Denna fråga kommer att anmälas av chefen för försvarsdepartementet i särskild ordning sedan utredningsarbetet slutförts.

Värdet av den datamaskinutrustning som enligt statskontoret behöver anskaffas för den civila statsverksamheten under budgetåren 1969/70 och 1970/71 kan uppskattas till 125 milj. kr. Jag förordar att ett bemyndigande att beställa datamaskinutrustning till detta belopp inhämtas från riksdagen.

Vad gäller medelsbehovet för budgetåret 1969/70 är det f. n. inte möjligt att med ledning av de redovisade datamaskinbehoven avgöra vilka anskaffningar som kommer att beslutas. Inte heller kan man med någon större grad av säkerhet ange vilken utrustning som kommer att köpas och vilken som kommer att hyras. Med hänsyn till svårigheterna att beräkna medelsbehovet förordar jag, att i detta sammanhang endast 25 milj. kr. anvisas för budgetåret 1969/70. Behållningen vid utgången av budgetåret 1968/69 på an-

slaget Statens datamaskinfond: Datamaskiner för högre undervisning och forskning m. m. bör föras över till det nya anslaget. Om ytterligare medel sedermera skulle behövas under budgetåret torde anslag härför få begäras på tilläggsstat.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att beställa datamaskinutrustning till sammanlagt ett belopp av 125 000 000 kr. under budgetåren 1969/70 och 1970/71,

b) till *Statens datamaskinfond: Anskaffning av datamaskiner* för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 25 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson

Register

Sid.

1 ÖVERSIKT

DRIFTBUDGETEN

A. Finansdepartementet m. m.

	Kr.
7 Finansdepartementet	12 150 000
9 Gemensamma ändamål för statsdepartementen	12 120 000
11 Ekonomiska attachéer	250 000
12 Kommittéer m. m.	4 000 000
12 Extra utgifter	1 000
	28 521 000

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

13 Kammarkollegiet	3 542 000
14 Kammarrätten	8 963 000
16 Statistiska centralbyrån:	
19 Verksamheten i allmänhet	44 300 000
23 Särskilda undersökningar	5 100 000
25 Utredningsinstitutet	1 000
27 Centralt företagsregister m. m.	1 048 000
28 Folk- och bostadsräkning	2 130 000
32 Valstatistik	66 000
33 Hushållsbudgetundersökning	1 800 000
33 Allmän företagsräkning	493 000
35 Datamaskincentralen	1 000
Konjunkturinstitutet:	
36 Verksamheten i allmänhet	2 026 000
37 Särskilda undersökningar	770 000
38 Statskontoret	15 857 000
41 Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen m. m.	7 000 000
42 Inköp av stansutrustning	950 000
43 Riksrevisionsverket	15 373 000
47 Byggnadsstyrelsen	19 828 000
50 Utredningar rörande byggnadsföretag m. m.	3 700 000
50 Statens förhandlingsnämnd	1 227 000
	134 175 000

C. Skatte- och kontrollväsen

Tullverket:	
53 Förvaltningskostnader	168 616 000
57 Anskaffning av viss materiel	1 950 000
58 Kontrollstyrelsen	11 082 000
Mynt- och justeringsverket:	
60 Förvaltningskostnader	4 882 000
62 Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.	415 000
63 Statens justerare	2 483 000
64 Riksskattenämnden	2 584 000

Sid.		Kr.
66	Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden	8 100 000
68	Folkbokföringen: Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer	129 000
68	Avsättning till banktillsynens fond	1 200 000
70	Avsättning till fondtillsynens fond	80 000
70	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond	220 000
70	Avsättning till sparbankstillsynens fond	1 800 000
71	Revision av sparbankernas förvaltning	900 000
71	Avsättning till försäkringsinspektionens fond	2 585 000
73	Stämpelomkostnader	885 000
74	Kostnader för årlig taxering m. m.	34 000 000
74	Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1970	13 000 000
75	Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteupp- börd m. m.	18 550 000
		273 461 000

D. Bidrag och ersättningar till kommunerna

77	Ersättning till städerna för mistad tolag	13 415 000
77	Skatteutjämningsbidrag till kommunerna m. m.	1 530 000 000
		1 543 415 000

E. Finansiellt utvecklingsbistånd

82	Finansiellt utvecklingsbistånd	289 000 000

F. Diverse

95	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond	6 622 000
95	Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m.	850 000
96	Statens krigsförsäkringsnämnd m. m.	37 000
96	Bidrag till Föreningen Fruktdrycker	25 000
97	Bidrag till vanföra ägare av motorfordon	1 500 000
97	Bidrag till Institutet för storhushållens rationalisering	200 000
		9 234 000

Summa för driftbudgeten **2 277 806 000****KAPITALBUDGETEN****II. Statens allmänna fastighetsfond**

98	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm	600 000
99	Uppförande av förvaltningsbyggnader i Stockholm	52 760 000
100	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	1 000
101	Inköp av fastigheter m. m.	1 000
102	Vissa byggnadsarbeten vid tullverket	40 000
		53 402 000